

**PERUSKIVI EUROOPAN PUOLUSTUKSEN
PERUSTUKSELLE? - EUROOPAN
PUOLUSTUSRAHASTON PERUSTAMISESTA
EUROOPAN PARLAMENTISSA 17.4.2019 KÄYDYN
KESKUSTELUN ANALYSOINTI**

Lassi Kärkkäinen
Maisterintutkielma
Politiikan tutkimus
Yhteiskuntatieteiden ja
filosofian laitos
Jyväskylän yliopisto
Kevät 2023

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta	Laitos Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
Tekijä Lassi Kärkkäinen	
Työn nimi Peruskivi Euroopan puolustuksen perustukselle? - Euroopan puolustusrahaston perustamisesta Euroopan parlamentissa 17.4.2019 käydyin keskustelun analysointi	
Oppiaine Politiikan tutkimus	Työn laji Maisterintutkielma
Aika Kevät 2023	Sivumäärä 164
Ohjaaja Pekka Korhonen	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Pro gradu -tutkielmassani analysoin Euroopan parlamentissa 17.4.2019 pidettyä täysistuntokeskustelua, jossa keskusteltiin uudesta perustettavaksi esitetystä Euroopan unionin ohjelmasta nimeltä Euroopan puolustusrahasto (European Defence Fund, EDF). Tutkimuksen primäärilähteenä toimii täysistuntokeskustelusta tehty sanatarkka istuntoselostus. Tutkimusmetodina käytän Aristoteleen laatimia yleisöön vaikuttamisen keinoja, jotka ovat <i>ethos</i>, <i>pathos</i> ja <i>logos</i>. Eli vetosivatko puhujat yleisönsä vakuuttamiseksi puhujan auktoriteettiin, kuulijoiden tunteisiin vaiko kuulijoiden järkeen. Lisäksi vertaan täysistunnossa puhuneiden europarlamentaarikkojen puheita heidän omien poliittisten ryhmiensä näkemyksiin Euroopan puolustusrahastosta. Analysoin myös sitä, olivatko puhujien esittämät puolustusrahastoa koskevat argumentit yhteneväisiä vai eroavaisia heidän kotimaidensa strategisten kulttuurien kanssa.</p> <p>Tutkimuksen perusteella enemmistössä tutkimuksessa analysoiduista puheenvuoroista kannatettiin Euroopan puolustusrahaston perustamista. Puheenvuoroja pitäneet puhujat käyttivät yleisönsä vakuuttamiseksi kaikkia kolmea Aristoteleen määrittelemää yleisöön vetoamisen muotoa. Keskeiset puolustusrahaston perustamista tukeneet argumentit olivat EU-maiden taloudellisten resurssien yhdistäminen, varojen säästäminen, eurooppalaisen puolustusteollisuuden kilpailukyvyn vahvistaminen sekä EU:n strategisen autonomian edistäminen. Keskeiset puolustusrahaston perustamista vastustaneet argumentit taas olivat varojen käyttäminen puolustusrahaston sijaan EU-maiden kansalaisten hyvinvointia edistäviin hankkeisiin sekä huoli EU:n militarisoitumisesta.</p> <p>Puheenvuoroja pitäneet europarlamentaarikot olivat puolustusrahaston puolesta tai sitä vastaan argumentoidessaan useimmiten samaa mieltä heidän omien Euroopan parlamentin poliittisten ryhmiensä näkemysten kanssa. Samaan tapaan verrattaessa puhujien puolustusrahastosta esittämiä näkemyksiä heidän kotimaidensa strategisiin kulttuureihin kävi ilmi, että puhujien näkemysten voidaan katsoa asettuneen pääsääntöisesti samoille linjoille puhujien kotimaiden strategisten kulttuurien kanssa.</p>	
Asiasanat Euroopan unioni, EU, Eurooppa, Euroopan parlamentti, Euroopan komissio, Euroopan puolustusrahasto, strateginen kulttuuri, Aristoteles, retoriikka, politiikka, turvallisuuspolitiikka, puolustuspolitiikka, ulkopoliitiikka, parlamentarismi, ethos, pathos, logos	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	1
1.1 Tutkimusasetelma – Mitä tutkitaan?.....	1
1.2 Tutkimusperinne.....	5
2 TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS.....	12
2.1 Euroopan turvallisuus- ja puolustuspoliittinen kehitys.....	12
2.1.1 Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehitys kylmän sodan aikana.....	12
2.1.2 Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehitys kylmän sodan jälkeen.....	15
2.2 Puolustusliitto Nato.....	18
2.3 Euroopan puolustusrahasto.....	21
2.4 Euroopan unionin instituutiot.....	24
2.5 Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät.....	27
2.6 Parlamentarismi.....	30
3 TUTKIMUSAINEISTO JA TUTKIMUSMETODI.....	33
3.1 Tutkimusaineisto.....	33
3.2 Tutkimusmetodi.....	43
3.2.1 Retoriikka.....	44
3.2.2 Aristoteelinen puheen tulkinta.....	46
3.2.3 Strateginen kulttuuri.....	50
4 EUROOPAN PUOLUSTUSRAHASTOA EUROOPAN PARLAMENTILLE ESITELLEET PUHEENVUOROT.....	52
4.1 Zdzisław Krasnodębski (Puola; teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta; Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmä).....	52
4.2 David McAllister (Saksa; ulkoasiainvaliokunta; Euroopan kansanpuolueen ryhmä).....	59
4.3 Elżbieta Bieńkowska (Puola; Euroopan komissio) ja Dobromir Sośnierz (Puola; poliittisiin ryhmiin kuulumaton).....	66
4.4 Alain Lamassoure (Ranska; budjettivaliokunta; Euroopan kansanpuolueen ryhmä).....	75
5 EUROOPAN PARLAMENTIN POLIITTISIA RYHMIÄ EDUSTANEIDEN EUROPARLAMENTAARIKKOJEN PUHEENVUOROT.....	82
5.1 Puolustusrahastoa kannattaneet puheenvuorot.....	82

5.1.1	Françoise Grossetête (Ranska; Euroopan kansanpuolueen ryhmä).....	82
5.1.2	Edouard Martin (Ranska; Euroopan parlamentin sosialistien ja demokraattien ryhmä)	87
5.1.3	Dominique Riquet (Ranska; Euroopan liberaalidemokraattien liiton ryhmä)	93
5.2	Puolustusrahastoa kritisoineet puheenvuorot	97
5.2.1	Marisa Matias (Portugali; Euroopan yhtyneen vasemmiston konfедераatioryhmä/Pohjoismainen vihreä vasemmisto -ryhmä).....	97
5.2.2	Reinhard Bütikofer (Saksa; Vihreät/Euroopan vapaa allianssi -ryhmä).....	102
5.2.3	Jonathan Bullock (Iso-Britannia; Vapauden ja suoran demokratian Eurooppa -ryhmä).....	107
6	EUROPARLAMENTAARIKKOJEN EUROOPAN PUOLUSTUSRAHASTOA KÄSITELLEET HENKILÖKOHTAISET PUHEENVUOROT	116
6.1	Fabio Massimo Castaldo (Italia; Vapauden ja suoran demokratian Eurooppa -ryhmä).....	117
6.2	Notis Marias (Kreikka; Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmä).....	125
7	YHTEENVETO.....	133
	LÄHTEET.....	146

1. JOHDANTO

1.1 Tutkimusasetelma – Mitä tutkitaan?

Tässä pro gradu -tutkielmassa tutkin Euroopan parlamentissa käytyä keskustelua, joka käsitteli uutta perustettavaksi esitettyä Euroopan unionin ohjelmaa nimeltä Euroopan puolustusrahasto (European Defence Fund, EDF). Tutkimuksen primäärilähdeaineistona toimii Euroopan parlamentin 17.4.2019 pidetystä täysistunnosta tehty sanatarkka istunteselostus, johon on taltioitu täysistunnossa puhuneiden europarlamentaarikkojen Euroopan puolustusrahastoa käsittelevät puheenvuorot. Täysistunnossa esitetyissä puheenvuoroissa europarlamentaarikot esittivät argumentteja puolustusrahaston perustamisen puolesta sekä sen perustamista vastaan. Analysoin osaa Euroopan parlamentin täysistunnossa puhuneiden europarlamentaarikkojen eli meppien puheenvuoroista Aristoteleen laatimien yleisöön vaikuttamisen retoristen muotojen pohjalta selvittääkseni, millä eri tavoilla puheenvuoroja pitäneet europarlamentaarikot pyrkivät vakuuttamaan kuulijoina olleet toiset europarlamentaarikot siitä, että kuulijoiden tulisi suhtautua puolustusrahastoon samalla tavalla kuin puheenvuoroja pitäneet europarlamentaarikot siihen suhtautuivat. Vertailen myös europarlamentaarikkojen puolustusrahastoa käsitteleviä puheita meppien omien Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien verkkosivuilla esitettyihin puolustusrahastoa käsitteleviin kirjoituksiin selvittääkseni, olivatko meppien puheenvuoroissaan esille tuomat puolustusrahastoa koskevat argumentit ja näkemykset yhteneväisiä europarlamentaarikkojen omien poliittisten ryhmien puolustusrahastosta esittämien näkemysten kanssa. Analysoimalla europarlamentaarikkojen puheenvuoroja on mahdollista löytää vastauksia siihen, millä tavalla Euroopan parlamentin eri poliittiset ryhmät sekä eri EU-maista lähtöisin olevat europarlamentaarikot suhtautuivat ajatukseen Euroopan puolustusrahaston perustamisesta ja olivatko europarlamentaarikot aina samaa mieltä puolustusrahaston perustamisesta kuin heidän omat poliittiset ryhmänsä. Lisäksi vertailen meppien puolustusrahastoa

koskevia puheenvuoroja heidän omien kotimaidensa strategiaan kulttuureihin selvittääkseni, oliko meppien puolustusrahastoa käsittelevissä puheissa havaittavissa yhteneväisyyksiä tai eroavaisuuksia puhujien kotimaiden strategisten kulttuurien linjausten kanssa. Koska Euroopan parlamentin europarlamentaarikot on valittu tehtäviinsä vaaleilla, heidän näkemyksistään voidaan lukea myös viitteitä siitä, millä tavalla EU-maiden eri kansalaisryhmät suhtautuvat puolustusrahaston perustamiseen.

Pro gradu -tutkielman ensimmäinen tutkimuskysymys on siis, millaisia retorisia yleisöön vaikuttamisen muotoja europarlamentaarikot käyttivät puheenvuoroissaan pyrkiessään vakuuttamaan kuulijansa omien näkemystensä oikeellisuudesta. Toinen tutkimuskysymys on, miten yhteneväisiä tai eroavaisia europarlamentaarikkojen näkemykset Euroopan puolustusrahastosta olivat heidän omien Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien näkemysten kanssa. Kolmas tutkimuskysymys on, oliko europarlamentaarikkojen puolustusrahastoa koskevissa puheenvuoroissa havaittavissa yhteneväisyyksiä tai eroavaisuuksia europarlamentaarikkojen kotimaiden strategisten kulttuurien linjausten kanssa.

Pro gradu -tutkielman tutkimusaihe valikoitui oman ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kohdistuvan kiinnostukseni pohjalta. Minulla oli jo valtio-opin maisteriopintojen aloittamisen yhteydessä syksyllä 2019 aikomus tehdä ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa käsittelevä maisterintutkielma. Euroopan puolustusrahaston perustamiseen johtanut prosessi oli käynnistynyt jo vuonna 2016, joten syksyllä 2019 puolustusrahaston perustaminen oli mennyt vaihe vaiheelta eteenpäin jo usean vuoden ajan. Euroopan puolustusrahastossa minua kiinnostaa se, että kyseessä on ensimmäinen kerta, kun Euroopan unionin budjetista rahoitetaan puolustusmateriaalin tutkimus- ja kehityshankkeita ja siksi tulee olemaan mielenkiintoista seurata, millä tavalla puolustusrahasto tulee vaikuttamaan EU-maiden yhteisiin puolustusmateriaalihankintoihin sekä EU:n yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan. Euroopan maiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikka ja niiden lähtökohdat ovat muuttuneet toisen maailmansodan jälkeisenä aikana suurten historiallisten tapahtumien myötä. Tällaisia merkittäviä tapahtumia olivat Euroopan kahtiajakautuminen toisen maailmansodan päätyttyä 1940-luvulla, kylmän sodan päättyminen 1980–1990 -lukujen vaihteissa, syyskuun 2001 terrori-iskut, Venäjän suorittama Krimin niemimaan miehitys helmi – maaliskuussa 2014 ja sen jälkeen alkanut Itä-Ukrainan sota sekä Yhdysvalloissa Donald Trumpin nousu Yhdysvaltain presidentiksi vuonna 2017 ovat kaikki vaikuttaneet Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan ja siitä käytävään keskusteluun. Venäjän 24.2.2022 aloittama täysimittainen hyökkäys Ukrainaa vastaan on tuonut Euroopan ulko-, turvallisuus- ja

puolustuspolitiikan jälleen esille ja kiihdyttänyt keskustelua Euroopan unionin strategisesta autonomiasta eli EU:n kyvystä toteuttaa itsenäistä ulko- ja turvallisuuspoliittisia päätöksiä tarvittaessa ilman ulkopuolisia kumppaneita.

Tutkimuksen tekemisen aloittamishetkellä syksyllä 2019 Venäjän 24.2.2022 aloittama täysimittainen hyökkäys Ukrainaan ei ollut vielä alkanut, joten tutkimus ei kuvaa Venäjän täysimittaisen hyökkäyksen vaikutusta EU-maiden strategiaan kulttuureihin eikä Euroopan puolustusrahaston tilannetta vuonna 2022, vaan tutkimus käsittelee puolustusrahaston tilannetta vuosien 2019–2021 ajalta sekä EU-maiden maiden strategisia kulttuureja sellaisina kuin ne 2010-luvulla nähtiin. Tämä tutkimus antaa tietoa siitä, miten Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan historialliset kehityskulut ovat johtaneet Euroopan puolustusrahaston perustamiseen ja oliko eri EU-maiden strategisista kulttuureista löydettävissä selittäviä syitä sille, että tietyistä EU-maista lähtöisin olevat europarlamentaarikot ajattelivat Euroopan puolustusrahaston sillä tavalla kuin he ajattelivat. Valtioiden strategisten kulttuurien muotoutuminen on pitkien historiallisten prosessien muotoutumisen seurausta ja täten pitkän ajallisen kehityskulun seurauksena omaksuttu strateginen kulttuuri muuttuu hitaasti, joten 2010-luvulla tehty tutkimus EU-maiden strategisista kulttuureista auttaa ymmärtämään vuonna 2019 julkaistussa tutkimusaineistossa esiintyviä näkemyksiä.

Koska Euroopan puolustusrahasto hyväksyttiin vuonna 2021 ollen siten hyvin uusi EU-ohjelma, on ymmärrettävää, ettei Euroopan puolustusrahastoa ole käsitelty laajalti tieteellisissä tutkimuksissa. Suomen yliopistoissa on vuonna 2022 julkaistu kaksi Euroopan puolustusrahastoa käsittelevää pro gradu -tutkielmaa ja aikaisemmin julkaistuissa pro gradu -tutkielmissa Euroopan puolustusrahasto on mainittu vain ohimennen. Puolustusrahastoa on myös käsitelty tieteellisissä artikkeleissa, eri tutkimuslaitosten julkaisemissa tutkimuksissa sekä Euroopan unionin instituutioiden julkaisemissa asiakirjoissa. Mutta monissa tieteellisissä artikkeleissa ja tutkimuksissa puolustusrahastoa on käsitelty vain lyhyiden mainintojen muodossa ja lisäksi monissa puolustusrahastoa käsittelevissä tietolähteissä puolustusrahastosta tuodaan esille samoja tietoja, tosin ne on kerrottu eri lähteissä hieman eri tavoilla. Tämän lisäksi aikaisemmissa pro gradu -tutkielmissa Euroopan puolustusrahastoa on keskitytty analysoimaan EU:n integraatioteorioiden ja institutionaalisen teorian kautta, joiden kautta pyritään selittämään, millä tavalla EU:n tiivistyvä integraatio menee eteenpäin sekä millä tavalla EU:n instituutiot ovat vaikuttaneet Euroopan puolustusrahaston kehittymiseen. Oma pro gradu -tutkielmani taas keskittyy analysoimaan sitä, millaisia erilaisia näkemyksiä eri EU-maista lähtöisin olevat Euroopan parlamentin jäsenet esittivät Euroopan puolustusrahaston perustamisesta, millaisia retorisia

vaikutuskeinoja käyttivät yleisönsä vakuuttamiseen ja voivatko EU-maiden strategiset kulttuurit selittää eri EU-maista lähtöisin olevien europarlamentaarikkojen puolustusrahastoa koskevia näkemyksiä. Euroopan puolustusrahastoa ja Euroopan parlamentissa puolustusrahastosta käytyä keskustelua ei ole aikaisemmin tutkittu tästä näkökulmasta.

Tutkimus koostuu seitsemästä luvusta. Tutkimuksen aloittavassa johdantoluvussa esittelen tutkimusaiheen, tutkimuksen rakenteen ja käsittelen myös tämän tutkimusaiheen ympärillä olevaa tutkimusperinnettä, eli sitä millä tavalla tätä aihepiiriä on tutkittu aikaisemmin. Toisessa luvussa esittelen tutkimusaiheeni viitekehyksen eli kerron enemmän Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan historiasta ja sen kehittymisestä toisen maailmansodan jälkeen kylmän sodan aikana sekä kylmän sodan jälkeisenä aikana. Lisäksi esittelen Pohjois-Atlantin liiton eli puolustusliitto Naton toimintaa sekä tutkimuksen keskeistä aihetta eli Euroopan puolustusrahastoa. Lisäksi esittelen myös Euroopan unionin tärkeimpiä instituutioita ja erityisesti Euroopan parlamenttia, jonka täysistunnossa käydyistä keskusteluista tehty sanatarkka istuntopöytäkirja toimii tämän tutkimuksen primäärilähdeaineistona. Tässä luvussa avaan myös tutkimusaiheen huomioon ottaen tärkeää parlamentarismia käsittelemällä. Kolmannessa luvussa esittelen tutkimuksessa primäärilähdeaineistona käytetyn Euroopan parlamentin 17.4.2019 pidetyn täysistunnon sanatarkan istuntopöytäkirjan sekä tutkimusmetodin, jota hyödyntämällä analysoin primäärilähdeaineistoa. Tutkimusmetodinä käytän Aristoteleen laatimaa järjestelmää eri puhetyypeistä. Esittelen myös tutkimuksessa tärkeitä retoriikan ja strategisen kulttuurin käsitteitä. Neljännessä luvussa aloitan primäärilähdeaineiston analysoimisen käsittelemällä Euroopan parlamentin täysistunnossa Euroopan puolustusrahastoa käsittelevän keskustelun aloittaneet neljä puheenvuoroa sekä yhden yksittäisen europarlamentaarikon pitämän puheenvuoron ja analysoin niitä tutkimusmetodini avulla. Samalla vertailen sitä, kuinka samankaltaisia tai eroavaisia näiden neljän europarlamentaarikon näkemykset olivat heidän omien poliittisten ryhmiensä verkkosivuilla julkaistujen puolustusrahastoa käsittelevien kirjoitusten kanssa. Viidennessä luvussa käsittelen kuutta Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien nimissä puhuneiden europarlamentaarikkojen puheenvuoroa ja analysoin niitä tutkimusmetodini avulla. Kuudennessa luvussa käsittelen parlamentin poliittisten ryhmien jälkeen kahden yksittäisen europarlamentaarikon pitämiä puheenvuoroja, joissa he ilmaisivat omat näkemyksensä Euroopan puolustusrahastosta. Analysoin näitä puheenvuoroja oman tutkimusmetodini avulla ja vertaan myös europarlamentaarikkojen puheita heidän omien poliittisten ryhmiensä julkaisemiin näkemyksiin Euroopan puolustusrahastosta. Seitsemännessä ja viimeisessä luvussa teen yhteenvedon

analyysiluvuissa ilmenneistä tutkimustuloksista vastaten samalla esittämiini tutkimuskysymyksiin.

1.2 Tutkimusperinne

Tässä pro gradu -tutkielmassa Euroopan puolustusrahastoa koskevat tiedot on kerätty vuoden 2019 lopun ja vuoden 2022 alun välisenä aikana. Koska Euroopan puolustusrahasto perustettiin virallisesti vasta vuonna 2021, niin ei ole yllättävää, että puolustusrahastoa käsittelevää tutkimusta on ollut haasteellista löytää. Euroopan puolustusrahastoa on käsitelty lukuisissa Euroopan komission ja Euroopan parlamentin lehdistötiedotteissa sekä muissa julkaisuissa ja tiedotteissa, Euroopan unionin lainsäädäntöä käsittelevistä tiedotteista, tieteellisissä tutkimusartikkeleissa, eri tutkimuslaitosten julkaisemissa kirjoituksissa sekä internetin uutissivustoilla julkaistuista uutisista. Mutta kuten jo aiemmin toin esille, monissa tietolähteissä puolustusrahaston käsittely on ollut pintapuolista ja monissa puolustusrahastoa käsittelevissä tietolähteissä esiintyy samoja tietoja puolustusrahastosta hieman eri tavoilla kirjoitettuina.

Euroopan komissio julkaisi 7.6.2017 lehdistötiedotteen, jossa kerrottiin tuolloin suunnitteilla olevan Euroopan puolustusrahaston tavoitteista ja puolustusrahaston perustamiseen johtaneista taustatekijöistä. Euroopan komissio julkaisi myös vuonna 2018 Euroopan puolustusrahastoa esittelevän informaatioesitteen nimeltä *EU budget for the future: The European Defence Fund*, jossa puolustusrahastosta kerrottiin enemmän tietoa. Jolyon Howorth julkaisi vuonna 2017 *European View* -julkaisussa tutkimusartikkelin "EU Defence Cooperation after Brexit: What role for the UK in the Future EU Defence Arrangements?". Tutkimusartikkelissa Euroopan puolustusrahasto mainittiin pari kertaa, mutta sen syvällisemmin puolustusrahastoa ei kyseisessä tutkimusartikkelissa käsitelty. Maaliskuussa 2018 Thierry Tardy julkaisi *European Security* -julkaisussa tutkimusartikkelin "Does European defence really matter? Fortunes and misfortunes of the Common Security and Defence Policy", jossa Tardy käsitteli Euroopan unionin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (Common Security and Defence Policy, CSDP) kehitystä. Samassa artikkelissa Tardy toi esille Euroopan komission vuonna 2016 esittelemän ajatuksen Euroopan puolustusrahastosta. Tardy kuvaili artikkelissaan lyhyesti, millainen Euroopan puolustusrahaston on tarkoitus olla, mitä sillä pyritään saavuttamaan ja kuinka paljon rahoitusta puolustusrahastolle on tarkoitus antaa (Tardy 2018, 128). Jolyon Howorth julkaisi vuonna 2018 toisen tutkimusartikkelin *Journal of European Integration* -

julkaisussa nimeltä "Strategic autonomy and EU-NATO cooperation: threat or opportunity for transatlantic defence relations?", jossa Howorth mainitsi Euroopan puolustusrahaston lyhyesti yhtenä EU:n oman puolustuksen kehittämiseen liittyvistä hankkeista (Howorth 2018, 527). Vuonna 2018 julkaistiin myös Nikolaos Karampekioksen, Iraklis Oikonomoun ja Elias G. Carayanniksen toimittama teos *The Emergence of EU Defense Research Policy: From Innovation to Militarization*. Teos on kokoelma useiden eri tutkijoiden kirjoittamia pitkiä kirjoituksia. Teos keskittyy käsittelemään Euroopan ja Euroopan unionin puolustukseen ja turvallisuuteen liittyvien teknologioiden tutkimukseen ja kehittämiseen kytkeytyviä poliittisia linjauksia, teorioita ja käytäntöjä monesta eri näkökulmasta. Lisäksi teoksessa analysoidaan puolustukseen ja turvallisuuteen liittyvien tutkimushankkeiden kehitystä. Euroopan puolustusrahastoa käsitellään teoksessa useassa kohdassa, mutta yhdessäkään kirjoituksessa Euroopan puolustusrahasto ei ole kirjoituksen analyysin pääkohde.

Vuonna 2019 *Kylkirauta*-lehden numerossa 4/2019 julkaistiin artikkeli "Euroopan unionin puolustusyhteistyön mahdollisuudet", jossa Timo Hirvonen ja Tuomas Koskenniemi käsitelivät Euroopan unionin puolustusyhteistyön kehittämisen ja tiivistämisen mahdollisuuksia ja toivat myös esille Euroopan puolustusrahaston yhtenä Euroopan unionin uusista puolustusyhteistyötä edistävästä hankkeista. Samana vuonna Euroopan parlamentti julkaisi myös Daniel Fiottin kirjoittaman tutkimuksen *The Scrutiny of the European Defence Fund by the European Parliament and national parliaments*, jossa käytiin läpi Euroopan parlamentissa ja EU-jäsenmaiden parlamenteissa käytyä keskustelua EU:n turvallisuus- ja puolustusaloitteista, joihin myös Euroopan puolustusrahasto kuului. Samassa tutkimuksessa Fiott kertoi enemmän myös puolustusrahaston perustamisen tarkoituksesta sekä puolustusrahastolle asetetuista tavoitteista. Vuonna 2019 European Union Institute for Security Studies -tutkimusinstituutti julkaisi Gustav Lindstromin ja Thierry Tardyn toimittaman tutkimuksen *The EU and NATO: The essential partners*. Tutkimus koostuu usean eri tutkijan tekemistä kirjoituksista. Tutkimuksessa puolustusrahasto tuotiin esille useaan kertaan.

Vuonna 2020 julkaistiin useita tutkimusartikkeleita, joissa Euroopan puolustusrahasto mainittiin joko ohimennen tai joissa puolustusrahaston käsittelyyn perehdyttiin enemmän. Jonathan Dunn julkaisi tammikuussa 2020 *Strategic Forum* -julkaisussa tutkimusartikkelin "The European Union's Permanent Structured Cooperation: Implications for Transatlantic Security". Tutkimusartikkelissa Euroopan puolustusrahasto mainitaan useaan kertaan ja artikkelissa analysoidaan Euroopan unionin uusien, EU-maiden puolustusyhteistyötä vahvistamaan pyrkivien

hankkeiden vaikutusta transatlanttisiin suhteisiin. Dunnin mukaan puolustusrahaston tarkoituksena on tukea yhteisiä tutkimushankkeita ja se tarjoaa EU-maille kannustimia tehdä yhteistyötä puolustusmateriaalin tutkimus- ja kehityshankkeissa tarjoamalla niille rahoitusta. Ensimmäistä kertaa eurooppalaiset puolustusalan yritykset voivat saada rahoitusta EU:n budjetista EU-maiden yhteisiin puolustusmateriaalin kehityshankkeisiin. (Dunn 2020, 5.) Vuonna 2020 Pierre Haroche julkaisi *Journal of European Public Policy* -julkaisussa tutkimusartikkelin "Supranationalism strikes back: a neofunctionalist account of the European Defence Fund", jossa Haroche keskittyi analysoimaan syvällisesti Euroopan puolustusrahaston perustamisen vaikutusta eurooppalaiseen puolustusyhteistyöhön. Haroche argumentoi, että Euroopan puolustusrahaston perustaminen ilmensi Euroopan komission uutta, kasvavaa vaikuttamista EU:n integraation etenemiseen puolustuksen alalla ja että puolustusrahaston perustamista on tutkimusartikkelissa kuvailtu jopa "paradigman muutokseksi" (Haroche 2020, 853). Filip Tereszkievicz julkaisi vuonna 2020 *International Politics* -julkaisussa tutkimusartikkelin "The European Union as a normal international actor: an analysis of the EU Global Strategy". Tutkimusartikkelissa Tereszkievicz mainitsi puolustusrahaston yhden kerran toteamalla, että Euroopan komissio on perustanut puolustusrahaston rahoittaakseen puolustusteknologioiden yhteistä tutkimusta (Tereszkiewicz 2020, 104). Vuonna 2020 *Journal of European Integration* -julkaisu julkaisi Laura Chappellin, Theofanis Exadaktyloksen ja Petar Petrovin tutkimusartikkelin nimeltä "A more capable EU? Assessing the role of the EU's institutions in defence capability development". Tässä tutkimusartikkelissa Euroopan puolustusrahaston mainittiin muutaman kerran sivuhuomautuksena, mutta sitä ei käsitelty syvällisesti.

Vuonna 2020 Tuomas Iso-Markku ja Gisela Müller-Brandeck-Bocquet julkaisivat *German Politics* -julkaisussa tutkimusartikkelin "Towards German leadership? Germany's Evolving Role and the EU's Common Security and Defence Policy". Tutkimusartikkelissa puolustusrahasto mainittiin lyhyesti muutaman kerran sivuhuomautuksena. Vuonna 2020 Antonio Calcara julkaisi *Journal of European Integration* -julkaisussa tutkimusartikkelin "Cooperation and non cooperation in European defence procurement". Tutkimusartikkelissa analysoitiin eurooppalaisen puolustusteollisen yhteistyön tilaa sekä eurooppalaisia puolustusvälinemarkkinoita. Euroopan puolustusrahasto mainittiin ohimennen artikkelin alussa. Simon Sweeney ja Neil Winn julkaisivat vuonna 2020 *Defence Studies* -julkaisussa tutkimusartikkelin "EU security and defence cooperation in times of dissent: analysing PESCO, the European Defence Fund and the European Intervention Initiative (EI2) in the shadow of Brexit". Tutkimusartikkelissa Euroopan puolustusrahaston perustamista analysoidaan Ison-Britannian EU:sta eroamisen

yhteydessä ja artikkelissa Euroopan puolustusrahasto mainitaan useaan kertaan. Sweeney ja Winn arvioivat, että Iso-Britannia ei olisi hyväksynyt EU-maiden yhteisten puolustusmateriaalin tutkimushankkeiden rahoittamista EU:n budjettivaroista (Sweeney & Winn 2020, 234). Didem Buhari Gulmez ja Seckin Baris Gulmez julkaisivat vuonna 2020 *Global Affairs* -julkaisussa tutkimusartikkelin ”Towards an autonomous European defense? A comparative analysis of French, Polish and German perspectives in the post-Brexit era”. Tutkimusartikkelissa Euroopan puolustusrahasto mainittiin vain kerran yhdessä lauseessa.

Lokakuussa 2020 European Policy Centre -ajatushautomo ja Konrad Adenauer -säätiö julkaisivat Giovanni Grevin ja Paul Ivanin kirjoittaman kirjoituksen *Fostering Europe’s Strategic Autonomy – Security and Defence Policy: Time to Deliver*. Kirjoituksessa Euroopan puolustusrahastoa käsiteltiin yhtenä osa-alueena EU-maiden puolustusyhteistyön tiivistämisprosessissa. Lokakuussa 2020 Finnish Institute of International Affairs -tutkimusinstituutti julkaisi Niklas Helwigin kirjoittaman valmisteluasiakirjan *EU Strategic Autonomy: A reality check for Europe’s global agenda*. Kirjoituksessa Helwig mainitsi puolustusrahaston pari kertaa lyhyesti. Institut de Relations Internationales et Stratégiques -ajatushautomo on julkaissut vuosina 2019–2020 eri EU-jäsenmaita käsitteleviä julkaisuja, joissa on käsitelty EU-maiden odotuksia Euroopan puolustusrahaston suhteen. Vuonna 2021 sekä Euroopan parlamentti että Euroopan komissio julkaisivat Euroopan puolustusrahastoa käsitteleviä tiedotteita ja asiakirjoja: Euroopan komissio julkaisi huhtikuussa 2021 uuden informaatioesitteen nimeltä *The European Defence Fund*, jossa kerrottiin puolustusrahaston tavoitteista ja sen perustamiseen johtaneista tekijöistä. Euroopan parlamentti taas julkaisi vuonna 2021 Christoph O. Meyerin, Martin Bricknellin ja Ramon Pacheco Pardon laatiman raportin *How the COVID-19 crisis has affected security and defence-related aspects of the EU*, jossa arvioitiin sitä, millainen vaikutus COVID-19 pandemialla on ollut Euroopan turvallisuus- ja puolustusasioihin, Euroopan puolustusrahasto mukaan lukien. Huhtikuussa 2021 Finnish Institute of International Affairs -tutkimusinstituutti julkaisi Niklas Helwigin toimittaman tutkimuksen *Strategic Autonomy and the Transformation of the EU: New agendas for security, diplomacy, trade and technology*. Tutkimus koostuu usean eri tutkijan tekemistä kirjoituksista. Tutkimuksessa puolustusrahasto tuotiin esille muutaman kerran lyhyesti. Heinäkuussa 2021 Euroopan parlamentti julkaisi Miroslava Karaboytchevan kirjoittaman asiakirjan *European Defence Fund: Multiannual financial framework 2021-2027*, jossa esiteltiin puolustusrahaston liittyvää lainsäätämisprosessia sekä puolustusrahastoon liittyviä asioita. Myös *Euractiv*-uutissivusto ja *Helsingin Sanomat* ovat julkaisseet Euroopan puolustusrahastoa käsitteleviä uutisartikkeleita. Tutkimusartikkelien lisäksi jotkin Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät ovat julkaisseet omilla verkkosivuillaan

kirjoituksia, joissa kerrotaan tietoa Euroopan puolustusrahastosta ja poliittiset ryhmät ovat myös ilmaisseet verkkosivuillaan julkaistuissa kirjoituksissa oman näkemyksensä siihen, pitäisikö puolustusrahasto perustaa vai ei.

Suomen yliopistoissa on julkaistu muutama pro gradu -tutkielma, joissa Euroopan puolustusrahasto mainitaan joko ohimennen tai joissa puolustusrahasto on tutkielman keskeinen osa. Vuonna 2018 Tampereen yliopistossa julkaistiin kaksi pro gradu -tutkielmaa, joissa Euroopan puolustusrahasto mainittiin ohimennen. Ensimmäinen näistä oli Johanna Makkosen hallintotieteiden pro gradu -tutkielma *Euroopan unionin talousarvio – ”hyvän budjetin” mahdottomuus?*. Makkonen mainitsi tutkielmassaan Euroopan puolustusrahaston pari kertaa lyhyesti (Makkonen 2018, 40, 60). Toinen oli Heljä Ossan politiikan tutkimuksen pro gradu -tutkielma *Turollisuusuhkia vastaan yhteisten arvojen puolesta: Saksan suhtautuminen Euroopan unionin puolustusyhteistyön tiivistämiseen*. Ossa mainitsi tutkielmassaan Euroopan puolustusrahaston kaksi kertaa lyhyesti, mutta hän ei analysoinut puolustusrahastoa sen tarkemmin (Ossa 2018, 24, 55). Vuonna 2019 Jyväskylän yliopistossa julkaistiin Ronja Karkisen valtio-opin pro gradu -tutkielma *Euroopan unionin jäsenmaiden asekauppa ja Jemenin sota*. Tutkielmassaan Karkinen mainitsi Euroopan puolustusrahaston kahdesti, mutta tässäkin tutkielmassa Euroopan puolustusrahasto oli vain yksittäinen, ohimennen mainittu tieto (Karkinen 2019, 80). Vuonna 2021 Tampereen yliopistossa julkaistiin Veera Koskisen politiikan tutkimuksen pro gradu -tutkielma *Suomalaisten yritysten kokemuksia ja mielikuvia Horisontti 2020 -ohjelmasta ja Euroopan unionin TKI-rahoituksesta*. Myös tässä tutkielmassa Euroopan puolustusrahasto mainittiin vain kerran eikä sitä käsitelty syvällisesti (Koskinen 2021, 18).

Euroopan puolustusrahastoa käsiteltiin laajemmin kolmessa vuoden 2022 aikana julkaistussa pro gradu -tutkielmassa. Yksi näistä oli Helsingin yliopiston maaliskuussa 2022 julkaisema Ella-Maria Palkoahon valtio-opin pro gradu -tutkielma *Pysyvän rakenteellisen yhteistyön representoidut ongelmat: Jälkistrukturalistinen policy-analyysi Euroopan unionin yhteisen turollisuus- ja puolustuspolitiikan integraation vaikutuksista suomalaiseen puolustuspolitiikkaan*. Tutkielmassa Palkoaho tarkasteli sitä, miten turvallisuus- ja puolustuspoliittinen integraatio on toteutunut Euroopan unionin tasolla sekä sitä, millä tavalla Suomi on ottanut huomioon EU:n poliittisen linjauksen nimeltä Pysyvä rakenteellisen yhteistyö (Permanent Structured Cooperation, PESCO) asettamat tavoitteet Suomen kansallisessa puolustuspolitiikassa (Palkoaho 2022, 1). Palkoaho mainitsi Euroopan puolustusrahaston muutaman kerran tutkielmassaan, mutta Palkoahon tutkielmassa puolustusrahasto oli vain yksi pieni yksityiskohta, joka mainittiin eri asiayhteyksissä

joitakin kertoja eikä Palkoaho käsitellyt puolustusrahastoa syvällisemmin (Palkoaho 2022, 35, 42, 46–47, 50, 52, 57).

Tampereen yliopisto on julkaissut vuonna 2022 kaksi pro gradu -tutkielmaa, joissa Euroopan puolustusrahastoa on käsitelty perusteellisemmin. Ensimmäinen näistä oli vuoden 2022 alkupuolella julkaistu Helmiina Äimälän politiikan tutkimuksen pro gradu -tutkielma *Puolustusintegraatiota jäsenmaiden ehdoilla?: Andrew Moravcsikin liberaali hallitustenvälisyyden teoria Euroopan unionin syönevän puolustusyhteistyön selittäjänä*. Tutkielmassa Äimälä analysoi kahta EU:n puolustusaloitetta, jotka ovat Pysyvä rakenteellinen yhteistyö ja Euroopan puolustusrahasto. Äimälä pyrki selvittämään, millä tavalla liberaali hallitustenvälisyyden teoria voi selittää EU:n puolustusintegraation etenemistä. (Äimälä 2022, 4). Liberaali hallitustenvälisyyden teoria on osa suurempaa eurooppalaisen poliittisen yhteistyön kehittymisen tutkimiseen keskittyvää tutkimusperinnettä, josta käytetään nimitystä Euroopan integraatioteoria (European Integration Theory) (Äimälä 2022, 6). Äimälä käytti tutkimusaineistona EU:n Pysyvää rakenteellista yhteistyötä ja Euroopan puolustusrahastoa käsitteleviä EU:n virallisia asiakirjoja, Saksan ja Ranskan turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa käsitteleviä virallisia asiakirjoja, aihepiiriä käsitteleviä ajatushautomoiden julkaisuja ja aihetta käsittelevää tutkimuskirjallisuutta sekä Andrew Moravcsikin liberaalia hallituksenvälisyyden teoriaa käsitteleviä teoksia. Pro gradu -tutkielmassa analysoitava tutkimusaineisto on kerätty vuosilta 2016–2021. (Äimälä 2022, 37–38.) Äimälän tutkielma keskittyi siis analysoimaan sitä, oliko mahdollista osoittaa liberaalin hallitustenvälisen teorian pohjalta, että EU:n puolustusintegraatio menisi eteenpäin yksinomaan EU-jäsenmaiden hallitusten yhteisesti päättämässä tahdissa.

Toinen Tampereen yliopiston julkaisema Euroopan puolustusrahastoa käsittelevä tutkielma oli kesällä 2022 julkaistu Silvia Sommarbergin hallintotieteiden pro gradu -tutkielma *Euroopan puolustusrahasto EU:n puolustuspolitiikan instrumenttina – Kehysanalyysi Euroopan komission tiedonannoista*. Tutkielmassa Sommarberg keskittyi yksinomaan EU:n Euroopan puolustusrahasto -ohjelmaan ja analysoi sitä, millaisten ideoiden välityksellä poliittisia ongelmia kehystettiin Euroopan komission julkaisemissa Euroopan puolustusrahastoa käsittelevissä tiedonnoissa (Sommarberg 2022, 3). Sommarberg käytti tutkielmassaan tutkimusaineistona Euroopan komission Euroopan puolustusrahasto -ohjelmaa käsitteleviä tiedonantoja vuosilta 2016–2021 ja Sommarberg pyrki kehysanalyysia käyttämällä tarkastelemaan prosessia, jossa instituutio tuo esille joitain poliittisia ongelmia ja samalla instituutio esittää keinoja siihen, miten kyseiset ongelmat voidaan ratkaista (Sommarberg 2022, 25–26).

Sommarbergin tutkielman teoreettisena viitekehysenä toimivat uusi institutionaalinen teoria sekä diskursiivinen institutionalismi (Sommarberg 2022, 12).

Sekä Äimälän että Sommarbergin pro gradu -tutkielmissa tutkimusaineistoina käytettiin Euroopan puolustusrahastoa käsitteleviä asiakirjoja ja tiedonantoja ja tutkielmissa puolustusrahastoa keskityttiin analysoimaan politiikan tutkimukseen ja hallintotieteisiin kytkeytyvillä tutkimusmetodeilla ja tutkimusteorioilla. Molemmissa tutkielmissa tutkimusaineistona käytetyt eri valtioiden ja Euroopan unionin instituutioiden viralliset asiakirjat eivät välttämättä kerro kovinkaan paljon siitä, millaisia näkemyksiä vaaleilla valitut poliitikot joko kansallisissa parlamenteissa tai Euroopan parlamentissa ovat esittäneet Euroopan puolustusrahaston perustamisesta. Omassa pro gradu -tutkielmassani tutkimusaineistona toimii Euroopan parlamentin 17.4.2019 pidetyn täysistunnon sanatarkka istuntopöytäkirja, jossa eri maista kotoisin olevien europarlamentaarikkojen näkemykset puolustusrahaston perustamisesta käyvät selvästi ilmi. Siksi tämä pro gradu -tutkielma lähestyy Euroopan puolustusrahastoa sellaisesta näkökulmasta, josta sitä ei ole aikaisemmin käsitelty.

2 TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS

Jotta lukijat voisivat ymmärtää tutkimusaihetta paremmin, niin seuraavaksi kerron tutkimuksen taustoittamiseksi tutkimusaiheeseen liittyviä taustatietoja. Aluksi kerron Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittymisestä kylmän sodan ajoilta nykypäivään asti. Näiden historiallisten taustatapahtumien ymmärtäminen on tärkeää, sillä ne ovat vaikuttaneet siihen, miksi Euroopan puolustusrahasto on päätetty perustaa ja mitä puolustusrahastolla pyritään saavuttamaan. Lisäksi kerron myös puolustusliitto Naton rakenteista ja toiminnasta ja kerron enemmän myös itse Euroopan puolustusrahastosta ja sille asetetuista tavoitteista. Näiden asioiden lisäksi kerron myös Euroopan unionin instituutioista, Euroopan parlamentin rakenteista ja toiminnasta sekä tutkimusajankohtana Euroopan parlamentissa vaikuttaneista poliittisista ryhmistä. Lisäksi kerron myös parlamentarismien käsitteestä, jonka ymmärtäminen on tärkeää, kun tutkimuksessa analysoidaan Euroopan parlamentissa pidettyjä, europarlamentaarikkojen esittämiä puheenvuoroja.

2.1 Euroopan turvallisuus- ja puolustuspoliittinen kehitys

2.1.1 Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehitys kylmän sodan aikana

Länsi-Euroopan integraatioprosessi lähti etenemään toisen maailmansodan päätyttyä, kun Neuvostoliitto pyrki oman etupiirinsä laajentamiseen. Iso-Britannia ja Ranska tekivät keskenään vuonna 1947 Dunkerquen sopimuksen, jonka taustalla oli ajatus, että sekä uhat uudelleenvarustautuneesta Saksasta että kommunismin leviämisestä olisivat torjuttavissa vain siten, että länsieurooppalaiset valtiot muodostaisivat liiton keskenään. Pian Ranskassa nousi vallalle ajatus, että paras tapa tehdä Saksa

vaarattomaksi olisi luoda voimakkaat taloudelliset siteet Saksan kanssa. Myös Yhdysvallat oli myötämielinen Länsi-Euroopan taloudelliselle integraatiolle, sillä Yhdysvalloissa arvioitiin, että taloudellinen yhdentyminen antaisi Länsi-Euroopalle mahdollisuuden hyötyä Yhdysvaltojen Marshall-avusta kaikkein tehokkaimmalla tavalla. Lisäksi oli Yhdysvaltojen etujen mukaista saada Länsi-Euroopasta toistensa kanssa yhteistyökykyisiä liittolaisia. Myös Ison-Britannian pääministeri Winston Churchill esitti vuonna 1946 ajatuksen, että tulisi perustaa ”Euroopan Yhdysvallat”. Vuonna 1948 Iso-Britannia esitti, että Länsi-Euroopan valtioiden kannattaisi laajentaa yhteistyötään. Laajennetulle yhteistyölle antoi uusia ideoita Belgian pääministeri Paul-Henri Spaak, joka kannatti aktiivisesti federalismia ja Euroopan maiden välisen yhteistyön kasvattamista. Hänen esittämiensä ajatusten perusteella Ison-Britannian ja Ranskan solmimaan Dunkerquen sopimukseen otettiin mukaan myös Alankomaat, Belgia ja Luxemburg ja uusi sopimus nimeltään ”Länsiliitto” eli Western Union saatiin aikaan Brysselissä maaliskuussa 1948. Sopimuksessa sovittiin puolustuksellisesta ja taloudellisesta yhteistoiminnasta ja sopimuksen sovittiin olevan voimassa seuraavat 50 vuotta. Vuonna 1954 tämä liitto sai uudeksi nimekseen Länsi-Euroopan Unioni (Western European Union, WEU). (Karvinen & Puistola 2015, 63–64.)

Pian Brysselin sopimuksen jälkeen Washingtonissa perustettiin Pohjois-Atlantin sopimusjärjestö (North Atlantic Treaty Organization, NATO) 4.4.1949 Pohjois-Atlantin sopimuksella. Sopimuksesta käytetään myös nimitystä Washingtonin sopimus ja lisäksi sopimuksesta käytetään epävirallisesti nimitystä Atlantin sopimus. (Salomaa 2015, 71.) Pohjois-Atlantin sopimukselle oli mallina muun muassa Brysselin sopimus vuodelta 1948. Yhteinen puolustus kirjattiin sopimuksen viidenteen artiklaan, jossa asia ilmaistaan hyvin selkeästi. On lukuisia seikkoja, jotka osoittavat, että merkittävä tekijä Pohjois-Atlantin sopimuksen syntymisen taustalla oli Atlantin yli ulottunut tunne yhteenkuuluvuudesta. Kun Natoa oltiin perustamassa, niin Länsi-Eurooppa oli Pohjois-Amerikan suurin kauppakumppani ja lisäksi eurooppalaiset olivat suurin ryhmä Yhdysvaltoihin muuttaneista siirtolaisista. Naton perustamisen myötä Yhdysvallat sitoutui puolustamaan Länsi-Eurooppaa Neuvostoliittoa vastaan. (Karvinen & Puistola 2015, 58–60, 73.)

Euroopassa oli 1950-luvulla ongelma sen suhteen, kuinka ratkaista kysymys Länsi-Saksan uudelleenaseistautumisesta. Ongelmana oli se, tulisiko Länsi-Saksalle sallia uudelleenaseistautuminen ja jos se sallittaisiin, niin miten se tulisi toteuttaa. Aihe oli monelle valtiolle hyvin arka ottaen huomioon, että Saksaa vastaan oli 35 vuoden sisällä käyty kaksi maailmansotaa. Amerikkalaiset olivat sitä mieltä, että koska Marshall-apu oli väliaikainen keino saada Eurooppa jälleen taloudellisesti jaloilleen, niin samaan tapaan amerikkalaiset ajattelivat, että Euroopan tulisi ajan mittaan ottaa

itselleen suurempi vastuu omasta puolustuksestaan. (Dunn 2020, 2.) Kommunismien muodostama uhka loi 1950-luvulla tarpeen kehittää eurooppalainen puolustusohjelma, joka sisältäisi myös saksalaisten joukkojen uudelleenaseistamisen. Samanaikaisesti Yhdysvallat painosti eurooppalaisia liittolaisiaan aloittamaan Länsi-Saksan uudelleenaseistamisen. Ranskan pääministeri René Pleven esitti eurooppalaisen armeijan luomista, johon kuuluisi myös saksalaisia joukkoja ja joka olisi alistettu yhden ja yksittäisen eurooppalaisen sotilaallisen ja poliittisen auktoriteetin alaiseksi. Vuonna 1950 Plevenin mukaan nimetyssä suunnitelmassa ehdotettiin, että luotaisiin ylikansallinen Euroopan armeija osana Euroopan puolustusyhteisöä (European Defence Community, EDC) ja että tämän armeijan vahvuus olisi 100 000 sotilasta, jotka olisivat Euroopan puolustusministerin alaisuudessa. Armeija olisi rahoitettu yhteisestä budjetista ja se olisi asetettu puolustusliitto Naton ylijohdon komentoon. EDC heijasti halua ”yhdistyneen Euroopan” luomiselle. (Larivé 2016, 59–60.)

Euroopan puolustusyhteisö olisi muuttanut Euroopan puolustusrakenteita perinpohjaisesti. Siihen olisivat kuuluneet muun muassa erityiset artikkelit yhteisistä asevoimista sekä johtavien komissaarien muodostamasta johtokunnasta, jotka olisivat tilivelvollisia ylikansallisille instituutioille eivätkä kansallisille hallituksille sekä yhteinen puolustuslauseke, joka olisi vastannut Naton viidettä artiklaa. Yhdysvaltain presidentti Dwight. D. Eisenhowerin hallinto tuki EDC:n perustamista, mutta elokuussa 1954 Ranskan parlamentti torjui esityksen Euroopan puolustusyhteisön perustamisesta. Merkittävin syy EDC:n epäonnistumiselle oli se, että se edusti ranskalaisille liian suurta ylikansallisuutta liian aikaisin. (Dunn 2020, 2.) Toinen ongelma EDC:ssä oli se, ettei se suhtautunut tasapuolisesti Saksaan, sillä EDC:n ajatuksena oli torjua se mahdollisuus, että Saksa voisi nousta uudestaan suureksi sotilasmahdiksi. EDC:ssä Länsi-Saksan asevoimat olisivat olleet yhteisen komennon alaisena, kun taas muiden Euroopan maiden armeijat olisivat olleet vain osittain EDC:lle alistettuina. Siksi on ymmärrettävää, ettei Länsi-Saksa ollut tyytyväinen sille esitettyyn rooliin EDC:ssä. Täten Euroopan valtiot säilyttivät omat kansalliset asevoimansa. (Paul 1994, 35.) EDC:n kaaduttua Länsi-Euroopassa huomio kiinnitettiin taloudellisen yhteistyön edistämiseen. Länsi-Euroopan puolustus toteutettiin Naton rakenteiden kautta yhteisesti Euroopan maiden ja Yhdysvaltojen toimesta. (Karvinen & Puistola 2015, 209.) Vain kolme vuotta myöhemmin vuonna 1957 allekirjoitettu Rooman sopimus loi Euroopan talousyhteisön (European Economic Community, EEC). EEC:n perustava sopimus oli Euroopan integraation peruskivi, sillä se sai aikaan eri sektorien yhteismarkkinoiden kehittymisen. Yhteismarkkinoista on kasvanut Euroopan unionin ydin. (Larivé 2016, 61.)

2.1.2 Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehitys kylmän sodan jälkeen

Vuonna 1993 tuli voimaan Sopimus Euroopan unionista (SEU), jota nimitetään myös Maastrichtin sopimukseksi. Tämän sopimuksen myötä Euroopan unioni perustettiin ja samalla Euroopan talousyhteisö EEC muuttui Euroopan yhteisöksi (European Community, EC). Maastrichtin sopimuksen mukaan Euroopan unioni perustuu kolmeen pilariin, joista yksi on Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (Common Foreign and Security Policy, CFSP). (Euroopan parlamentti. Treaty on European Union (TEU)/Maastricht Treaty.)

CFSP osoittautui kuitenkin enemmän tulevaisuudessa tavoiteltavaksi tavoitteeksi kuin käytännössä toteutetuksi politiikaksi. Tämä tuli selväksi EU:n kyvyttömyydessä vastata Balkanin alueen kriiseihin Jugoslavian väkivaltaisessa hajoamisprosessissa 1990-luvulla. Koska EU oli osoittanut heikkoutta Balkanin alueen kriiseihin vastaamisessa, niin EU:ssa ymmärrettiin, että EU:n täytyisi kehittää itselleen sotilaallista suorituskykyä, jotta sen ulkopoliittikalla olisi minkäänlaista uskottavuutta. Tämän aikaansaamiseksi Ranska ja Iso-Britannia antoivat yhdessä Saint-Malon julistuksen joulukuussa 1998, jossa todettiin, että EU:lla täytyy olla uskottavien sotilasvoimien tukema kyky itsenäiseen toimintaan, keinot saada aikaan päätös niiden käyttämisestä sekä valmius niiden käyttämiseen kansainvälisiin kriiseihin vastaamiseksi. Saint-Malon julistus oli ensimmäinen kerta sitten EDC:n epäonnistuttua 1950-luvulla, että Iso-Britannia tuki syvempää Naton rakenteiden ulkopuolella olevaa eurooppalaista puolustusintegraatiota. Ison-Britannian tuki EU:n puolustuskyvyn kasvattamiselle avasi tien myös Euroopan unionin turvallisuus- ja puolustuspolitiikalle (European Security and Defence Policy, ESDP) vuonna 1999. Euroopan unionin turvallisuus- ja puolustuspolitiikan käynnistäneet tahot halusivat kuitenkin tehdä selväksi, ettei heidän aikomuksenaan ollut se, että Euroopan unioni syrjäyttäisi Naton Euroopan turvallisuuden tärkeimpänä takaajana. (Dunn 2020, 3.) Vuonna 2004 Euroopan unionin asiantuntemus puolustukseen liittyvissä asioissa kasvoi Euroopan puolustusviraston (European Defence Agency, EDA) perustamisen myötä. Euroopan puolustusvirasto tukee EU-jäsenmaita purkamaan puolustuspolitiikassa ilmeneviä päällekkäisyyksiä ja samalla puolustusviraston tehtäviin kuuluu myös kehittää puolustusvälinemarkkinoita sekä harjoittaa puolustusasioihin liittyvää tutkimusta. Euroopan unioni perusti myös vuonna 2005 EU:n omat taisteluosastot, joiden on mahdollista toteuttaa lyhyitä operaatioita EU:n ulkopuolisilla alueilla. Vuoteen 2019 mennessä EU ei kuitenkaan ollut käyttänyt taisteluosastoja yhteenkään operaatioon. (Hirvonen & Koskenniemi 4/2019, 6.)

Vuonna 2009 Lissabonin sopimus tuli voimaan Euroopan unionissa. Sen tarkoituksena oli vahvistaa EU:n kykyä toimia tehokkaammin ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan aloilla. Eräs Lissabonin sopimuksen tavoitteista oli antaa EU:lle vahvempi ja yhdenmukaisempi rooli kansainvälisen politiikan areenoilla. Tätä tarkoitusta varten EU perusti kaksi uutta johtovirkkaa: Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan sekä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan Korkean Edustajan virat. Lissabonin sopimuksen yhteydessä myös Euroopan unionin turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (ESDP) nimettiin uudelleen Euroopan unionin yhteiseksi turvallisuus- ja puolustuspolitiikaksi (Common Security and Defence Policy, CSDP) ja sen ulottuvuutta laajennettiin. CSDP keskittyy toteuttamaan siviili- ja sotilastehtäviä kuten aseidenriisuntaoperaatioita, humanitaarisia- ja pelastustehtäviä, sotilaallisen neuvonantamisen ja avustamisen tehtäviä, konfliktinehkäisy- ja rauhanturvatehtäviä, kriisinhallinta- ja konfliktinjälkeisiä vakauttamistehtäviä sekä avustamaan kolmansia maita terrorismin torjumisessa. (Larivé 2016, 145–146.) Euroopan unionin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka CSDP:n kehittäminen merkitsi myös sitä, että Länsi-Euroopan Unionin eli WEU:n organisaatio ja suorituskyvyt siirrettiin osaksi EU:ta ja WEU lakkasi olemasta vuonna 2011 (Hartley 2018, 78).

Lissabonin sopimukseen kuuluu myös artikla 42.7. Tämän sopimuksessa olevan lausekkeen mukaan EU-jäsenmaat ovat velvoitettuja auttamaan toista EU-jäsenmaata kaikilla käytettävissä olevilla keinoilla siinä tilanteessa, missä toisen EU-jäsenmaan kimppuun hyökätään aseellisesti. Periaatteessa artikla 42.7:n toimintaperiaate on samanlainen kuin puolustusliitto Naton viidennellä artiklalla, jonka mukaan Naton jäsenmaat ovat velvoitettuja auttamaan sotilaallisen hyökkäyksen kohteeksi joutunutta Naton jäsenmaata sellaisella tavalla, jonka apua antava Naton jäsenvaltio katsoo olevan tarpeen. Siitä huolimatta, että artikla 42.7:ssä ei sanota suoraan, että annettavaan apuun sisältyisi myös sotilaallisen voiman käyttö, niin pidetään selvänä, että epäsuorasti aseellisen avun antamisen katsotaan kuuluvan osaksi kaikkia niitä keinoja, joilla hyökkäyksen kohteeksi joutunutta EU-jäsenmaata voitaisiin auttaa. Kuitenkin tulkinnat siitä, miten artikla 42.7 tultaisiin soveltamaan, ovat vielä melko epäselviä eikä artikla 42.7 ole painoarvoltaan Naton viidennen artiklan veroinen. (Vanhanen & Nováky 28.11.2018.)

Euroopan unionin puolustusyhteisö otti uusia askelia eteenpäin vuonna kesäkuussa 2016, kun Euroopan unionin globaalistrategia (EU Global Strategy, EUGS) julkaistiin. Se asetti uusia kunnianhimoisia tavoitteita EU:lle ja globaalistrategiassa tunnustettiin, että turvallisuus- ja puolustusasiat olisivat hyvin keskeisiä tekijöitä EU:n pyrkimyksissä kehittyä tehokkaammaksi ja itsenäisemmäksi toimijaksi

kansainvälisissä suhteissa. (Fiott 2019, 8.) EU:n globaalistrategian myötä EU:n puolustusyhteistyössä eniten huomiota on kiinnitetty erilaisiin puolustusaloitteisiin. Ensimmäinen näistä on Pysyvä rakenteellinen yhteistyö (Permanent Structured Cooperation, PESCO). Sen tarkoituksena on vahvistaa EU-jäsenmaiden yhteistyötä puolustusasioissa. Toinen uusi aloite on puolustuksen vuosittainen arviointi (Coordinated Annual Review on Defence, CARD). Sen tarkoituksena on arvioida sitä, millä tavalla EU-maiden sotilaalliset suorituskyvyt saattavat kehittyä tulevaisuudessa. Kolmas puolustusaloite on Euroopan puolustusrahasto (European Defence Fund, EDF). Sillä pyritään vahvistamaan EU-maiden puolustusteollisuutta tarjoamalla tukea tutkimukseen ja kehittelyyn. (Hirvonen & Koskenniemi 4/2019, 6.)

Ottaen huomioon sen, että Eurooppa epäonnistui Jugoslavian sisällissotiin vastaamisessa, niin oli selvää, että CSDP:n ajatuksena oli selkeästi olla autonominen Yhdysvalloista ja Natosta ja että se keskittyisi EU:n lähinaapuruston vakauttamiseen. Saint-Malon julistuksessa korostettiin myös sitä, että tarkoituksena oli kyetä vastaamaan kansainvälisiin kriiseihin autonomisesti eikä keskittyä EU:n alueen puolustaminen, joka katsottiin Naton tehtäväksi. Nämä asiat ovat vaikuttaneet CSDP:n poliittiseen ja juridiseen kehitykseen. (Koenig 4/2021, 57.) Vaikka EU on potentiaalinen supervalta taloutensa koon, väestömäärän ja puolustusmenoihin käytettävän rahamäärän perusteella, niin CSDP:n tarkoituksena ei nähty Euroopan yhteisen armeijan luomista tai Naton syrjäyttämistä. Jokainen EU-jäsenmaa vastaa omasta puolustuksestaan. Sen sijaan CSDP kehittyi siitä käsityksestä, että monet tämän päivän turvallisuushaasteet eivät ole perinteisessä mielessä intressien ajamia, vaan usein kyse on konfliktien estämisestä, konfliktinhallinnasta sekä vakauden luomisesta ja säilyttämisestä konfliktien päättymisen jälkeen. (Toje 2011, 79.)

Euroopan 2000-luvun alusta alkanut pyrkimys autonomiaan on luonut kaksi ristiriitaista tilannetta. Vaikka Yhdysvallat on aktiivisesti rohkaissut EU:ta kehittämään vakavasti otettavaa sotilaallista suorituskykyä, niin Yhdysvallat on samalla pelännyt, että tällainen sotilaallinen suorituskyky voisi johtaa voimasuhteiden tasapainottumiseen Euroopan hyväksi Yhdysvaltoja vastaan. Siksi Yhdysvallat on halunnut säilyttää johtoaseman tässä prosessissa. Toisaalta EU on ollut halukas kehittämään huomattavaa sotilaallista suorituskykyä, mutta samalla EU on pelännyt, että EU:n sotilaallisen suorituskyvyn kehittäminen liian pitkälle johtaisi siihen, että Yhdysvallat hylkäisi EU:n omilleen. (Howorth 2018, 523.) Puhestrategisesta autonomiasta, joka toisinaan yhdistetään ajatukseen 'Euroopan armeijasta' tai 'eurooppalaisten armeijasta', on myös herättänyt huolta sen seurauksista puolustusliitto Natolle ja transatlanttiselle yhteydelle. EU:n näkökulmasta strategisella autonomialla tarkoitetaan tehokkaampaa taakanjakoa

Naton ja EU:n kesken sekä Euroopan vahvempaa kykyä edistää rauhaa ja turvallisuutta rajojensa sisä- ja ulkopuolella. EU:n pyrkimys kohti strategista autonomiaa saattaa kuitenkin heijastaa epäluottamusta Natoon tai Yhdysvaltoihin tai sitten EU on tehnyt johtopäätökset Yhdysvaltojen hiipuvasta kiinnostuksesta Euroopan turvallisuutta kohtaan, mikä on johtanut jännitteisiin. EU:n ja Naton välinen kumppanuus ei kehity poliittisessa tyhjiössä, vaan se on suurelta osin poliittisen dynamiikan tuote. EU:n sisäiset jännitteet Brexitin sekä Naton sisäisen yhtenäisyyden suhteen voivat tuoda uusia hankaloittavia tekijöitä EU:n ja Naton välisille pyrkimyksille kehittää näiden kahden osapuolen välistä yhteistyötä. (Tardy & Lindstrom 2019, 11.)

Euroopan unionia kohtaa yhä haastavampi uhkaympäristö. Idässä Venäjä on loukannut useiden naapurimaidensa suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta aiheuttaen vakavan uhan Euroopan turvallisuusjärjestelmää tukeville kansainvälisille normeille. Etelässä konflikteista ja valtioiden toimimattomuudesta kumpuava levottomuus uhkaa Euroopan turvallisuutta. Lisäksi monet Euroopan turvallisuuteen keskeisesti vaikuttavat aserajoitussopimukset ovat murentuneet. Myös kyberuhkien kasvava määrä on haaste EU:n turvallisuudelle ja taloudelliselle kilpailukyvyille. Globaalit vallat kuten Kiina ovat tulleet itsevarmemmiksi, kun taas Yhdysvalloista on tullut ennalta-arvaamattomampi ja se on irtautunut monenkeskisyydestä keskittyen entistä enemmän Kiinaan ja Tyynenmeren alueeseen. (Grevi & Ivan 10/2020, 3.) On myös esitetty, että mikäli EU on tosissaan sen suhteen, että se haluaa tulla 'strategisesti autonomiseksi toimijaksi' ja samalla vakauttaa lähialueensa ja varmistaa paikkansa 2000-luvun suurvaikuttajien joukossa, niin sillä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin kehittää omaa toimintakykyään kaikilla osa-alueilla niin tehokkaaksi kuin mahdollista. Näihin kuuluvat turvallisuus, puolustus ja kriisinhallinta. Tämä tarkoittaa sitä, että EU:n on lakattava olemasta riippuvainen Yhdysvalloista, mikä taas vaatii sitä, että EU:sta on tullava vähintään puolustusliitto Natoon verrattavissa oleva turvallisuustoimija. (Howorth 2018, 534.)

2.2 Puolustusliitto Nato

Kuten jo aikaisemmin mainittiin, Pohjois-Atlantin liitto eli Nato sai alkunsa 4. huhtikuuta 1949 Washington DC:ssä allekirjoitetun Pohjois-Atlantin sopimuksen myötä. Tätä sopimusta nimitetään myös Washingtonin sopimukseksi. Naton alkuperäisinä perustajajäseninä oli 12 valtiota, jotka olivat Yhdysvallat, Iso-Britannia, Ranska, Kanada, Italia, Belgia, Alankomaat, Luxemburg, Norja, Islanti, Portugali ja

Tanska. Kylmän sodan päättymisen jälkeen Natoon on liittynyt uusia keski- ja itäeurooppalaisia valtioita. (Salomaa 2015, 71, 74.) Tällä hetkellä Natoon kuuluu yhteensä 30 jäsenvaltiota ja perustajajäsenten lisäksi Naton jäsenvaltioita ovat myös Albania, Bulgaria, Kroatia, Tšekin tasavalta, Viro, Saksa, Kreikka, Unkari, Latvia, Liettua, Montenegro, Pohjois-Makedonia, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Espanja ja Turkki (North Atlantic Treaty Organization 31.8.2020). Euroopan unionin 28 EU-jäsenvaltiosta yhteensä 22 on liittynyt myös puolustusliitto Naton jäseneksi (Satuli 2020, 145).

Pohjois-Atlantin liitto perustuu jäsenmaidensa väliselle yhteistyölle ja kyseessä on keskinäiseen puolustukseen keskittyvä liitto. Pohjois-Atlantin sopimuksen johdannossa todetaan, että Naton jäsenmaat sitoutuvat vapauden, oman väestönsä sivistyksen sekä yhteisen perinnön suojelemiseen. Nämä asiat perustuvat periaatteisiin laillisuudesta, yksilön vapaudesta ja demokratiasta. Pohjois-Atlantin sopimuksen viides artikla velvoittaa Naton jäsenmaat puolustamaan toisiaan, mikäli jokin jäsenmaista joutuu hyökkäyksen kohteeksi. Täten hyökkäys yhtä jäsenmaata vastaan on hyökkäys kaikkia eurooppalaisia ja pohjoisamerikkalaisia jäsenmaita vastaan. Naton tekemien päätösten pohjana on yksimielisyys päätöksenteossa eli päätöksenteko tapahtuu konsensuksella, mikä pyritään saavuttamaan Naton jäsenmaiden keskinäisillä neuvotteluilla. Näin ollen jokaisen Naton tekemän päätöksen taustalla on se, että ne ovat kaikkien Naton jäsenmaiden yhdessä hyväksymiä päätöksiä. Nato koostuu itsenäisistä ja vapaista valtioista ja kyseessä on Naton jäsenmaiden hallitustenvälinen yhteisö, joten kaikki Naton toiminta on riippuvaista siitä, että kaikki jäsenmaat yhdessä ovat antaneet Natolle valtuutuksen toimia. Natolla itsellään ei ole itsenäistä toimivaltaa. (Salomaa 2015, 73–74.) Yksikään toinen järjestö ei kykene tarjoamaan vastaavaa sotilaallista kapasiteettia ja komentorakennetta, jotka mahdollistaisivat Naton viidennen artiklan kaltaiset turvatakuut. Mikäli johonkin Naton jäsenmaahan kohdistuu sotilaallinen hyökkäys, niin turvatakuiden mukaisesti muut jäsenmaat auttavat kyseistä jäsenmaata. Jokaisen jäsenmaan täytyy kuitenkin pääasiallisesti hoitaa itse oman maaperänsä puolustaminen. (Karvinen & Puistola 2015, 237–238.)

Kylmän sodan aikana Natoon kuuluvien maiden harjoittaman yhteistyön tarkoituksena oli kehittää yhteistä puolustusta Neuvostoliittoa ja Varsovan liittoa vastaan. Kylmän sodan päätyttyä Nato on ottanut huomioon, että Euroopassa turvallisuusympäristö on muuttunut ja että Natoon on liittynyt uusia keski- ja itäeurooppalaisia jäsenvaltioita. Lisäksi kylmän sodan jälkeen Nato on ottanut itselleen uuden roolin kriisinhallinta- ja rauhanturvaamistehtävissä. Vuonna 2014 alkanut Ukrainan sota on kuitenkin palauttanut Naton uusien itäisten jäsenmaiden

mieliin puolustusliiton keskeisen tehtävän, mikä on turvallisuuden takaajana toimiminen. Venäjän toimet Ukrainassa ovat tuoneet esille sen, että geopolitiikka ja sotilaallinen vastakkainasettelu eivät ole hävinneet Euroopasta. Ensimmäiset merkit tästä nähtiin jo Georgian sodassa vuonna 2008, kun Venäjä riisti Etelä-Ossetian ja Abhasian alueet Georgialta. Keskeisintä on se, että Nato perustettiin, jotta se voisi taata jäsenvaltioidensa turvallisuuden. Vaikka Naton toimintatavoissa on tapahtunut muutos aina turvallisuusympäristön muuttumisen yhteydessä, niin Naton perustavana oppina säilyy edelleen puolustusliiton rakenteiden mukainen yhteistyö, mikä tarkoittaa jäsenmaiden välistä kollektiivista puolustusta, erimielisyyksien ratkaisemista rauhanomaisin keinoin sekä Naton luonnetta puolustuksellisenä organisaationa. Nämä seikat ovat tunnusomaisia Natolle ja ne ovat vallitsevaa todellisuutta vielä tänäkin päivänä. (Salomaa 2015, 74, 83, 87.)

Nato on hyvin riippuvainen Yhdysvaltojen sotilaallisesta suorituskyvystä, sillä erityisesti tiedustelu- ja kuljetuskyvyn suhteen Yhdysvaltojen resurssit ovat paljon suuremmat kuin yhdelläkään toisella Nato-maalla. Eurooppalaisten Nato-maiden asevoimat ovat periaatteessa suuret, mutta monien Nato-maiden asevoimat eivät kykene toimimaan tehokkaasti omien rajojensa ulkopuolella. (Karvinen & Puistola 2015, 93.) Lisäksi Naton eurooppalaiset jäsenvaltiot ovat jo pitkän aikaa pienentäneet omia puolustusmenojaan. Nato-maiden yhteenlasketuista puolustusmenoista Yhdysvaltojen osuus on ylivertaisen suuri, noin 75 prosenttia. Vaikka Naton jäsenmailla on suositus käyttää kaksi prosenttia bruttokansantuotteestaan puolustusmenoihin, niin kyseessä on kuitenkin pelkkä suositus, ei ehdottomasti toteutettava velvollisuus. (Karvinen & Puistola 2015, 91–92.) Amerikkalaiset ovat aikaisempien vuosikymmenien aikana ilmaisseet useaan kertaan ajatuksensa siitä, että Euroopan puolustuksen kustannusten tulisi jakautua tasapuolisemmin. Transatlanttisen liittouman tulevaisuuteen liittyy epävarmuustekijöitä sen jälkeen, kun Yhdysvalloissa valtaan nousevat uuden sukupolven johtajat, jotka eivät ole kasvaneet kylmän sodan aikana. He saattavat ajatella, että Yhdysvallat ei saa Natosta tarpeeksi hyötyä siihen investoitaviin kustannuksiin verrattuna. Tällaiset ajatukset antavat ymmärtää, että Yhdysvaltain entisen presidentti Donald Trumpin kielteinen suhtautuminen Natoa kohtaan ei ole ainutkertainen tapaus. (Howorth 2018, 529.) Jää nähtäväksi, kuinka voimakkaasti Venäjän 24.2.2022 aloittama suurhyökkäys Ukrainaan uudelleenaktivoi Natoa sekä Yhdysvaltojen ja eurooppalaisten Nato-maiden välistä yhteistyötä.

2.3 Euroopan puolustusrahasto

Kesäkuussa 2014 Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker nosti poliittisissa linjauksissaan Euroopan kansalaisten turvallisuuden vahvistamisen tärkeäksi asiaksi. Syyskuussa 2016 pitämässään puheessa Juncker ilmoitti uuden Euroopan puolustusrahaston (European Defence Fund, EDF) perustamisesta. Marraskuussa 2016 Euroopan komissio julkaisi Euroopan puolustuksen toimintasuunnitelman (European Defence Action Plan, EDAP), joka piti sisällään ajatuksen Euroopan puolustusrahastosta. (Euroopan komissio 7.6.2017; Tardy 2018, 128.) Euroopan puolustuksen toimintasuunnitelma määritteli, kuinka Euroopan puolustusrahasto ja muut toimenpiteet voivat tukea EU:n jäsenmaita käyttämään varoja tehokkaammin yhteisen puolustuksen suorituskyvyn kehittämiseen, vahvistamaan Euroopan kansalaisten turvallisuutta sekä kasvattamaan kilpailukykyistä ja innovatiivista teollista perustaa. Tämä aloite otettiin myönteisesti vastaan EU-maiden johtajien taholta Euroopan unionin neuvoston kokouksissa joulukuussa 2016 ja maaliskuussa 2017 ja Euroopan komissiolle annettiin valtuudet tehdä esityksiä puolustusrahastoon liittyen. (Euroopan komissio 7.6.2017.)

Euroopan komission mukaan maailman geopoliittinen epävakaus on kasvamassa ja uudet uhkat, kuten kyberhyökkäykset, vaikuttavat valtioiden rajojen ylitse. Tämän vuoksi Euroopan unionin täytyy ottaa suurempi vastuu omien kansalaistensa, arvojensa ja elämäntapansa puolustamisesta. Tällä hetkellä noin 80 % EU-jäsenmaiden tekemistä puolustusvälinehankinnoista tehdään puhtaasti kansalliselta pohjalta, mikä johtaa kalliisiin sotilaallisten suorituskykyjen päällekkäisyyksiin. Vuodesta 2010 eteenpäin yhteisiin eurooppalaisiin puolustusalan tutkimus- ja kehityshankkeisiin on käytetty alle 200 miljoona euroa per vuosi. EU-jäsenmaiden turvallisuuden ja puolustuksen aloilla harjoittaman yhteistyön puutteellisuuden arvioidaan maksavan jäsenmaille joka vuosi kymmeniä miljardeja euroja. (Euroopan komissio 2018, 1-2.) Lisäksi komission mukaan puolustusmarkkinoita vaivaavat tehottomuus sekä kansallisten puolustusmarkkinoiden hajanaisuus ja päällekkäisyydet, jotka heikentävät Euroopan puolustusta. Komission mukaan EU-jäsenmaiden tulisi olla avoimempia yhteistyölle, sillä jäsenmaiden puolustusbudjetteja ja erityisesti puolustusteolliseen tutkimukseen ja kehittelyyn käytettäviä varoja on leikattu huomattavasti viimeisten kymmenen vuoden aikana. Komission mukaan EU-jäsenmaiden kansalaiset ja poliittiset päättäjät ovat samaa mieltä siitä, että EU:n on otettava enemmän yhteistä vastuuta omasta turvallisuudestaan. (Karaboytcheva 7/2021, 2.) Euroopan komission mukaan tukemalla innovatiivisten teknologioiden kehitystä ja vahvistamalla Euroopan puolustusteollisen perustan kilpailukykyä EU-jäsenmaat saavat itselleen kaikkein

uusinta puolustusmateriaalia, joka täyttää jäsenmaiden puolustukselliset tarpeet. EU-jäsenmaat saavat myös omat resurssinsa yhdistämällä suurempaa hyötyä puolustukseen investoitavista varoista ja voivat kehittää yhdessä teknologiaa ja varusteita, joita jäsenmaat eivät voisi saada itselleen toimimalla yksinään. (Euroopan komissio 4/2021, 1.) Euroopan puolustusrahasto tarjoaa ensimmäistä kertaa rahoitusta innovatiivisten puolustusteknologioiden ja -tuotteiden yhteiseen tutkimukseen. Lisäksi puolustusrahasto tarjoaa kannustimia EU-jäsenmaille tehdä yhteistyötä puolustusteknologian ja puolustusmateriaalin kehittämisessä ja hankkimisessa. (Karampekios & Oikonomou & Carayannis 2018, 5.) Edellä mainittuja innovatiivisia puolustusteknologioita ovat muun muassa elektroniikka, metamateriaalit, kryptatut ohjelmistot sekä robotiikka (Hartley 2018, 81). Tarve eurooppalaistaa puolustusinnovaatioiden kehittämistä juontuu myös siitä, että eurooppalainen puolustusteollisuus on riippuvainen monista puolustusteollisuuden ulkopuolisten alojen innovaatioista sekä neljännen teollisen vallankumouksen vaikutuksista asetuotantoon. Tässä asiayhteydessä Euroopan puolustusrahasto voisi tarjota kannustimia saada aikaan todellinen puolustusinnovaatioiden eurooppalaistuminen. (Bellais 2018, 93.)

Euroopan komission mukaan Euroopan puolustusrahasto edistää yritysten ja tutkimusta harjoittavien tahojen välistä yhteistyötä kaikkialla Euroopan unionissa kaikkein uudenaikaisimman ja yhteensopivimman puolustusmateriaalin tutkimisessa ja kehittämisessä. Näin puolustusrahasto täydentää ja vahvistaa EU-jäsenmaiden kansallisia puolustusteollisia tutkimus- ja kehityshankkeita. Puolustusrahasto tukee sekä kilpailevia projekteja kuin myös yhteistyöprojekteja koko tutkimus- ja kehityskaaren ajan saadakseen aikaan suurempaa myönteistä vaikutusta eurooppalaisessa puolustuskyvyssä ja teollisuudessa. Puolustusrahasto rohkaisee myös pienten ja keskisuurten yritysten osallistumista yhteisiin projekteihin ja tukee innovatiivisia ratkaisuja. (Euroopan komissio. The European Defence Fund (EDF).) Euroopan puolustusrahaston tarkoituksena on, että EU:n budjettivaroilla rahoitetaan yhteistä puolustustutkimusta sekä rahoitetaan yhdessä EU-jäsenmaiden kanssa yhteisiä uusien sotilaallisten suorituskykyjen kehityshankkeita. Euroopan puolustusrahasto on osoitus siitä, että puolustusteollisuutta on ryhdytty ajattelemaan taloudellisen lähestymistavan sijaan strategisen lähestymistavan mukaisesti. Puolustusrahaston toiminnan aloittamisen yhteydessä Euroopan komission komissaari Elzbieta Bienkowska painotti sitä, että Euroopasta täytyy tulla turvallisuuden tuottaja. Puolustusrahasto on kääntänyt ylösalaisin eurooppalaista puolustusteollista yhteistyötä aikaisemmin hallinneen ajattelutavan: sen sijaan, että pitäisi etsiä rahaa puolustusteollisen tutkimusprojektin rahoittamista varten, niin

puolustusrahaston myötä voidaan etsiä puolustusteollisia tutkimushankkeita puolustusrahaston budjettivaroilla rahoitettaviksi. (Haroche 2020, 853, 861–862.)

Puolalaisen europarlamentaarikko Zdzisław Krasnodębskin (ECR-ryhmä) mukaan puolustusrahaston tarkoituksena ei ole ainoastaan tukea eurooppalaisen puolustusteollisuuden tutkimus- ja kehitysprojekteja vaan myös tuoda mukaan uusia toimijoita yhteistyöverkostoihin ja toimitusketjuihin. Euroopan puolustusrahasto ei myöskään Krasnodębskin mukaan tue EU-jäsenmaiden kahdenvälistä puolustusteollista yhteistyötä, sillä puolustusrahasto edellyttää, että puolustusrahaston rahoittamassa tutkimusprojektissa on oltava mukana vähintään kolme eri tahoja kolmesta eri EU-jäsenmaasta. EU-jäsenmaiden puolustusteollisuus on suhtautunut puolustusrahastoon positiivisesti, sillä se toivoo tukea kilpaillessaan suurten amerikkalaisten kilpailijoiden kanssa. Sopimus puolustusrahastosta on tullut solmituksi samaan aikaan, kun Ranska johtaa pyrkimyksiä kohti EU:n strategista autonomiaa, mikä tarkoittaa kykyä tulla itsenäisesti toimeen turvallisuusasioissa Brexitin jälkimainingeissa sekä Yhdysvaltain entisen presidentti Donald Trumpin luoman epävarmuuden jälkeen samaan aikaan, kun Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen geopoliittinen kilvoittelu kiihtyy. (Brzozowski 30.4.2021.)

Euroopan komissio teki 13.6.2018 esityksen Euroopan puolustusrahaston perustamisesta. Euroopan parlamentissa Euroopan puolustusrahaston käsittely annettiin parlamentin teollisuus-, tutkimus ja energiavaliokunnan (Committee on Industry, Research and Energy, ITRE) tehtäväksi. Esittelijäksi mietintöä varten nimitettiin parlamentin ECR-ryhmän puolalainen europarlamentaarikko Zdzisław Krasnodębski. ITRE-valiokunnan lisäksi myös ulkoasiainvaliokunta (Committee on Foreign Affairs, AFET), budjettivaliokunta (Committee on Budgets, BUDG) sekä sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunta (Committee on the Internal Market and Consumer Protection, IMCO) antoivat lausunnot puolustusrahastosta ja sen toiminnasta. ITRE-valiokunta julkaisi mietintöluonnoksensa 18.7.2018 ja se esiteltiin parlamentin ITRE-valiokunnassa 3.9.2018. ITRE-valiokunta hyväksyi mietintönsä 21.11.2018. Parlamentin täysistunto vahvisti oman kantansa 12.12.2018 antaen samalla mandaatin aloittaa epäviralliset kolmikantaneuvottelut eli trilogit Euroopan unionin neuvoston kanssa. Useiden neuvottelutapaamisten jälkeen saavutettiin osittainen sopimus ja 1.3.2019 Euroopan unionin neuvosto julkaisi alustavasti hyväksytyn tekstin puolustusrahastosta. Parlamentin ITRE-valiokunta tuki osittaissopimusta 25.3.2019 ja parlamentin täysistunto hyväksyi esityksen 17.4.2019. Kun monivuotisesta rahoituskehiksestä (Multiannual financial framework, MFF) oli päästy sopuun vuonna 2020, kolmikantaneuvottelut aloitettiin uudestaan ja ne saatiin päätökseen joulukuussa 2020. Euroopan unionin neuvosto vahvisti kantansa

puolustusrahastoon 16.3.2021. Euroopan parlamentti äänesti puolustusrahastoa käsittelevästä asetuksesta 29.4.2021 ja asetus allekirjoitettiin samana päivänä. Päätösasiakirja Euroopan puolustusrahastosta julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 12.5.2021. (Karaboytcheva 7/2021, 2, 6–8.) Alun perin Euroopan puolustusrahastolle suunniteltiin 13,4 miljardin euron budjettia vuosille 2012–2027, mutta COVID-19 -pandemian vuoksi puolustusrahaston budjettia pienennettiin 7.9 miljardiin euroon. Vaikka puolustusrahaston budjettia pienennettiin lähes puoleen alkuperäisestä esityksestä, niin joka tapauksessa puolustusrahasto edustaa merkittävää edistysaskelta EU:n puolustuskyvyn kehittämisen integroimisessa. (Meyer & Bricknell & Pacheco Pardo 2021, 19, 22–23.)

2.4 Euroopan unionin instituutiot

Euroopan unionin poliittinen järjestelmä ei ole selkeä sen suhteen, miten valta ja vastuu ovat jakautuneet EU:n itsensä sekä EU-jäsenmaiden kotimaisten instituutioiden välillä. Keskeinen tekijä on se, että EU:lla ei ole ylintä johtohenkilöä, kuten presidenttiä, eikä EU:lla ole myöskään hallitusta. Kaikkein ylintä valtaa EU:ssa käyttää Eurooppa-neuvosto. (Raunio 2014, 32.) Eurooppa-neuvosto koostuu EU-jäsenmaiden valtiojohtajista ja hallitusten johtajista ja lisäksi Eurooppa-neuvoston puheenjohtajasta ja Euroopan komission puheenjohtajasta. Eurooppa-neuvoston tehtävänä on päättää EU:n itselleen asettamista tavoitteista sekä niistä linjauksista, joilla asetetut tavoitteet pyritään saavuttamaan. EU-johtajat voivat tehdä sellaisia oikeudellisia päätöksiä, jotka velvoittavat koko EU:ta toimimaan tehtyjen päätösten mukaisesti. Eurooppa-neuvoston tehtävänä on myös tehdä ehdotukset Euroopan komission puheenjohtajasta sekä nimittää monia muita EU:n korkeita virkamiehiä. (Satuli 2020, 44, 57.) Eurooppa-neuvoston tehtäviin ei kuitenkaan kuulu lakien säätäminen (Helin & Nurminen 2017, 16).

Euroopan komissio koostuu komissaareista, joita on yksi jokaisesta EU-jäsenmaasta (Helin 2017, 15). Komissaareiksi valittujen henkilöiden tulee olla kiistattomasti riippumattomia ja komissaareina heidän tulee toimia EU:n yleisten etujen ajamiseksi (Summa-Pollitt 2014, 86). Komissaarit ovat viroissaan viisi vuotta kerrallaan (Satuli 2020, 52). Euroopan komission tehtävät voidaan määritellä kolmeen eri tyyppiin, jotka ovat EU-yhteisön edustaminen, oikeus tehdä aloitteita lainsäädäntöehdotuksista sekä sen valvominen, että EU:n perussopimukset ja lainsäädäntö toteutuvat. Merkittävä osa komission työstä on matalan profiilin toimintaa, kuten esimerkiksi sisäinen hallinnon tehtäviä tai erilaisten tutkimusohjelmien organisointia. (Summa-Pollitt 2014,

85.) Euroopan komission tehtävänä on ajaa koko EU:n etua, joten se ei voi toimia yhdenkään yksittäisen EU-jäsenmaiden antamien ohjeistusten mukaisesti (Satuli 2020, 52).

Euroopan unionin neuvosto, jota myös nimitetään ministerineuvostoksi tai pelkästään neuvostoksi, koostuu EU-jäsenmaiden ministereistä. Euroopan unionin neuvoston koostumus muotoutuu EU-jäsenmaissa järjestettävien kansallisten vaalien perusteella ja koska joka vuosi jossain EU-jäsenmaassa järjestetään vaalit, niin neuvoston koostumus muuttuu jatkuvasti. Neuvoston tehtäviin kuuluvat EU:n yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta päättäminen sekä budjettivallan käyttäminen ja lakien säätäminen. (Helin & Nurminen 2017, 15–16.) Euroopan unionin neuvostolla on tärkeä rooli EU:n politiikan ohjaamisessa (Mattila 2014, 112). Euroopan unionin neuvosto päättää yhteistyössä Euroopan parlamentin kanssa EU:n lainsäädännön hyväksymisestä (Satuli 2020, 60).

Euroopan parlamentti on keskeinen Euroopan unionin instituutio oman tutkimukseni kannalta. Euroopan parlamentti vastaa lainsäädännöstä yhdessä Euroopan unionin neuvoston kanssa ja parlamentin tehtäviin kuuluu myös EU:n toiminnan valvominen. Lisäksi Euroopan parlamentin tehtäviin kuuluu EU:n talousarvion hyväksyminen yhdessä Euroopan unionin neuvoston kanssa. Parlamentin rooli on myös edustaa EU-jäsenmaiden kansalaisia. Ranskan Strasbourgissa toteutetaan parlamentin täysistunnot ja täysistunnoissa europarlamentaarikkojen tehtävänä on laatia parlamentin kanta lakiesityksiin. Parlamentin toimintoja on myös Brysselissä ja Luxemburgissa. Euroopan parlamentin jäsenten eli meppien valitsemiseksi järjestetään suorat vaalit joka viides vuosi, jotka on järjestetty vuodesta 1979 alkaen. Vuoden 2019 toukokuussa järjestetyt Euroopan parlamentin vaalit olivat järjestyksessään yhdeksännet parlamenttivaalit. Vaalien jälkeen parlamentin jäsenet valitsevat parlamentin puhemiehen, jonka tehtävänä on johtaa parlamentin työskentelyä. Puhemiehen lisäksi parlamentille valitaan 14 varapuhemiestä. (Satuli 2020, 65.) Parlamentin puhemiehen toimintakausi on 2,5 vuotta kerrallaan (Helin & Nurminen 2017, 16).

Ennen kuin Iso-Britannia erosi Euroopan unionista, Euroopan parlamenttiin kuului 751 europarlamentaarikkoa, mutta Brexitin jälkeen europarlamentaarikkoja on yhteensä 705. Se, kuinka monta meppiä jokaisella EU-maalla on Euroopan parlamentissa, on suhteessa EU-maan väestömäärään. Brexitin toteutumisen jälkeen Suomella on Euroopan parlamentissa 14 europarlamentaarikkoa. (Satuli 2020, 67.) Meppit eivät ole järjestäytyneet parlamentissa omien kansallisuksiensa mukaisesti vaan poliittisen linjaustensa mukaisesti eri poliittisiin ryhmiin. Sama meppi ei voi

kuulua kuin yhteen poliittiseen ryhmään. (Euroopan parlamentti. The Political groups of the European Parliament.) Virallisesti europarlamentaarikot eivät edusta Euroopan parlamentissa omia EU-jäsenmaitaan vaan heidän äänestäjiensä kannattamaa politiikassa esiintyvää linjausta. Tästä huolimatta EU-jäsenmaita koskettavat kansalliset intressit vaikuttavat parlamentissa. (Helin & Nurminen 2017, 78.) Parlamenttiin valittujen europarlamentaarikkojen on muodostettava poliittiset ryhmät alkavalle vaalikaudelle. Parlamentin poliittiset ryhmät eivät itsessään ole poliittisia puolueita, vaan EU-jäsenmaiden kansalliset puolueet toimivat yhdessä poliittisen ryhmän sisällä. On myös meppejä, jotka eivät ole jäsenenä yhdessäkään poliittisessa ryhmässä. Tällaisia meppejä kutsutaan ryhmiin kuulumattomiksi jäseniksi. Poliittiset ryhmät ovat keskeinen tekijä politiikan harjoittamisen kannalta, sillä ilman poliittisen ryhmän tukea yksittäisen mepin mahdollisuus vaikuttaa asioihin on hyvin vähäinen. (Helin & Nurminen 2017, 54–55, 73–74.) Euroopan parlamentin toiminta eroaa Suomen eduskunnan toiminnasta siten, että Euroopan parlamentissa poliittisten ryhmien ryhmäkuri ei sido europarlamentaarikkoja eikä heitä voi uhata siten, että mikäli he eivät äänestä jostakin asiasta tietyllä tavalla, niin heidät erotetaan poliittisesta ryhmästä (Helin & Nurminen 2017, 76). Mikäli europarlamentaarikko ei aio äänestää samalla tavalla oman poliittisen ryhmänsä kanssa, on tämän kerrottava siitä etukäteen ja lisäksi omaa ryhmän kantaa vastaan äänestämiseksi on esitettävä perustelu. Yleinen syy oman poliittisen ryhmän kannasta eriävälle äänestämiseksi on kansallinen syy, mikä tarkoittaa sitä, että kaikki kyseisestä EU-jäsenmaasta olevat mepit äänestävät samalla tavalla omien poliittisten ryhmänsä kannasta riippumatta. (Satuli 2020, 67.)

Euroopan parlamentissa on 20 valiokuntaa, joissa parlamentin tärkeimmät työtehtävät toteutetaan. Suurin osa valiokunnista keskittyy vain yhteen aihepiiriin, mutta joidenkin valiokuntien asiat vaikuttavat monien muiden alojen asioihin. (Satuli 2020, 66.) Valiokunnat tarkastelevat Euroopan komission ja neuvoston laatimia lainsäädäntöehdotuksia ja valiokuntien näistä ehdotuksista laatimat mietinnöt viedään käsiteltäviksi Euroopan parlamentin täysistuntoon, jossa päätetään mietintöjen lopullisesta hyväksymisestä. Valiokunnat tekevät myös omasta aloitteestaan mietintöjä, jotka useimmiten käsittelevät Euroopan komission suunnittelemaa lainsäädäntöä tai harjoitettavaa politiikkaa koskevia valmisteluasiakirjoja. (Helin & Nurminen 2017, 94.)

2.5 Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät

Vaalikaudella 2014–2019, johon oma tutkimukseni kohdistuu, Euroopan parlamentissa toimi yhteensä kahdeksan poliittista ryhmää. Tuona vaalikautena parlamentin suurin poliittinen ryhmä oli Euroopan kansanpuolueen ryhmä (European People's Party, EPP). Ryhmä on omien sanojensa mukaan keskustaoikeistolainen ja Suomen puolueista EPP-ryhmään kuuluu Kansallinen Kokoomus. EPP-ryhmää pidetään arvokonservatiivisempänä kuin mitä Suomen kokoomuspuolue on. (Helin & Nurminen 2017, 81–84.) EPP:n edistämiä asioita ovat Euroopan unionin laajentumisen edistäminen ja vapaus (Eurooppatiedotus. Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät ja europuolueet). Omiksi arvoikseen EPP-ryhmä ilmoittaa ihmisarvon kunnioittamisen, oikeudenmukaisuuden, demokratian puolustamisen, ihmisoikeuksien puolustamisen ja kaikenlaisen totalitarismin vastustamisen. EPP-ryhmä ilmoittaa kannattavansa reilua yhteiskuntaa ja mahdollisuuksien tasa-arvoa sekä vapauteen, reiluuteen ja vastuullisuuteen perustuvaa sosiaalista markkinataloutta. EPP-ryhmä ilmoittaa myös uskovansa luonnonvarojen vastuulliseen hyödyntämiseen ja kestävän kehityksen varmistamiseen. (EPP Group in the European Parliament. Our mission & values.)

Toiseksi suurin ryhmä oli Euroopan parlamentin sosialistien ja demokraattien ryhmä (Progressive Alliance of Socialists and Democrats, S&D), jota pidetään Suomen Sosialidemokraattista puoluetta hieman vasemmistolaisempänä. S&D-ryhmä on perinteisesti suhtautunut hyvin myönteisesti EU:n ja Euroopan integraatioon, mutta Suomen sosialidemokraateista poiketen ryhmä on vähemmän sitoutunut markkinatalouden edistämiseen ja konsensuksen hakemiseen. (Helin & Nurminen 2017, 81.) Aatemaailmaltaan S&D-ryhmä on keskustavasemmistolainen ja se tavoittelee edistystä koulutuksen ja sosiaalisten ohjelmien muodossa, joiden kautta S&D-ryhmä haluaa tarjota kaikille mahdollisuuden elää hyvää elämää ja tehdä työtä (Eurooppatiedotus. Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät ja europuolueet). S&D-ryhmä kertoo myös, että sen europarlamentaarikot ovat sitoutuneet taistelemaan sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, kuluttajien oikeuksien, kestävän kehityksen, markkinauudistusten ja ihmisoikeuksien puolesta (S&D Group. Who we are: Our mission, vision and values).

Kolmanneksi suurin ryhmä oli Euroopan konservatiivit ja reformistit (European Conservatives and Reformists, ECR). Vaalikaudella 2014–2019 suomalaisista puolueista ECR-ryhmään kuului Perussuomalaiset. ECR-ryhmää pidetään EPP-ryhmää oikeistolaisempänä ja nationalistisempänä. (Helin & Nurminen 2017, 83.) ECR-ryhmää luonnehditaan myös konservatiiviseksi ja euroskeptiseksi. ECR-ryhmä

haluaa, että EU:ta uudistettaisiin siten, että kansallisvaltioiden suvereniteetti otettaisiin paremmin huomioon. Tästä huolimatta ECR-ryhmä ei kuitenkaan pyri Euroopan unionin lakkauttamiseen. (Eurooppatiedotus. Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät ja europuolueet.) ECR-ryhmän mukaan Euroopan unionista on tullut liian keskitetty eikä sillä ole kosketusta tavallisiin kansalaisiin. ECR-ryhmä tarjoaa omien sanojensa mukaan eurorealistista agendaa ja tämä on ECR-ryhmän mukaan ainoa tapa saada aikaan positiivisia tuloksia ja täyttää Euroopan kansojen odotukset. ECR-ryhmän mukaan Euroopan unioni täytyy uudistaa kansakuntien yhteisöksi, jossa kansakunnat tekevät yhteistyötä asioissa, joissa niillä on yhteisiä intressejä ja joita voidaan parhaiten edistää yhteistyöllä. (ECR Group. Visions for Europe: Respecting the Rights & Sovereignty of Member States.)

Neljänneksi suurin parlamenttiryhmä oli Euroopan liberaalidemokraattien liiton ryhmä (Alliance of Liberals and Democrats for Europe, ALDE). Suomen puolueista ALDE-ryhmän jäseniä olivat Suomen Keskusta sekä Suomen ruotsalainen kansanpuolue eli RKP. Ryhmä oli nimensä mukaisesti liberaaliryhmä kannattaen vapaita markkinoita ja yksilön suurempia vapauksia. ALDE-ryhmä kannatti myös Euroopan unionin federalismia. (Helin & Nurminen 2017, 83.) Toukokuussa 2019 ryhmää johtanut Guy Verhofstadt ilmoitti, että samassa kuussa pidettävien europarlamenttivaalien jälkeen ALDE-ryhmä oli suunnitellut hajoavansa ja luovansa uuden Eurooppa-myönteisen ja keskustalaisen poliittisen ryhmän Euroopan parlamenttiin yhdessä Ranskan presidentti Emmanuel Macronin La République en Marche! -puolueen kanssa. Uusi ryhmä ilmoitti 12.6.2019 nimekseen Renew Europe. Suomalaisista puolueista Renew Europe -ryhmään kuuluvat Keskusta ja RKP. (De La Baume 12.6.2019; EUobserver 12.6.2019; Herszenhorn 3.5.2019; Lampi 13.6.2019.) Renew Europe -ryhmä on liberaalioikeistolainen. Renew Europe keskittyy puolustamaan demokratiaa ja ihmisoikeuksia ja ryhmä haluaa myös edistää EU:n laajenemista sekä kestäväää kehitystä. (Eurooppatiedotus. Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät ja europuolueet.) Omien sanojensa mukaan Renew Europe -ryhmä suojelee ja pyrkii edistämään eurooppalaisia liberaalidemokraattisia arvoja, laillisuusvaltaa ja perusoikeuksia. Lisäksi Renew Europe -ryhmä sanoo vastustavansa populistien ja äärinationalistien tuhoisia pyrkimyksiä ja vaatii perustettavaksi EU-pohjaista laillisuusvallan valvontamekanismia. (Renew Europe. Promoting European Values: our values are not for sale.)

Viidenneksi suurin ryhmä oli Euroopan yhtyneen vasemmiston konfедераatioryhmä/Pohjoismaiden vihreä vasemmisto (European United Left/Nordic Green Left; ranskaksi Gauche unitaire européenne/Gauche Verte Nordique, GUE/NGL). Tähän ryhmään kuuluu vihreitä, vasemmistolaisia sekä

kommunisteja. Tämän vuoksi ryhmän sisällä esiintyy hyvin monenlaista radikaalia vasemmistolaista ajattelua. Suomesta ryhmään kuuluu Vasemmistoliitto, jota pidetään maltillisena puolueena ryhmän sisällä. (Helin & Nurminen 2017, 83.) Kestävä kehitys ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus ovat GUE/NGL-ryhmälle tärkeitä asioita (Eurooppatiedotus. Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät ja europuolueet). Omien sanojensa mukaan GUE/NGL -ryhmä ilmoittaa puolustavansa työtä tekeviä ihmisiä, ympäristöä, feminisimiä, rauhaa ja ihmisoikeuksia. Lisäksi GUE/NGL-ryhmä kannattaa kansainväliseen solidaarisuuteen perustuvaa sosiaalisen tasa-arvon ja kestävän kehityksen Eurooppaa. GUE/NGL -ryhmän mukaan Euroopan unionista on tultava eliittien sijasta tavallisten ihmisten projekti ja että ryhmä tulee aina vastustamaan uusliberalismia ja äärioikeistoa. (GUE/NGL – The Left in the European Parliament. About the Group.)

Kuudenneksi suurin ryhmä oli Vihreät/Euroopan vapaa allianssi (The Greens – European Free Alliance, The Greens/EFA). Ryhmä on EU-myönteinen ja ympäristöpolitiikka on sille ymmärrettävästi hyvin tärkeä edistettävä aihe. Muita ryhmälle tärkeitä asioita ovat ihmisoikeuksien, demokratian ja tasa-arvon edistäminen. Talouspoliittisissa kysymyksissä The Greens/EFA-ryhmä ei ole ollut yhtä näkyvästi esillä. Suomesta ryhmään kuuluu Vihreä liitto. (Eurooppatiedotus. Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät ja europuolueet; Helin & Nurminen 2017, 83.) Omien sanojensa mukaan The Greens/EFA-ryhmä ilmoittaa asettavansa kaikkien ihmisten ihmisoikeudet kaikkien poliittisten linjaustensa keskiöön. Muita The Greens/EFA-ryhmälle tärkeitä asioita ovat ilmastonmuutoksen torjunta ja biodiversiteetin suojeleminen, reilun ja tasa-arvoisen yhteiskunnan luominen, demokratian, laillisuuden, perusoikeuksien ja kansalaisvapauksien suojeleminen sekä eri vähemmistöryhmien oikeuksien edistäminen. (The Greens/EFA in the European Parliament. Our vision.)

Vaalikaudella 2014–2019 Euroopan parlamentin kaksi pienintä ryhmää olivat Vapauden ja suoran demokratian Eurooppa (Europe of Freedom and Direct Democracy, EFDD) sekä Kansakuntien ja vapauden Eurooppa (Europe of Nations and Freedom, ENF). EFDD-ryhmää pidettiin populistisena ja EU:ta vastustavana ryhmänä. Vaalikaudella 2014–2019 EFDD-ryhmä keskittyi lähinnä tekemään työtä Ison-Britannian EU:sta eroamisen hyväksi. Nigel Farage UKIP-puolue, joka ajoi Ison-Britannian eroa EU:sta, oli osa EFDD-ryhmää. (Helin & Nurminen 2017, 83–84.) Vuoden 2019 europarlamenttivaalien jälkeen EFDD-ryhmän ennustettiin hajoavan, kun monet EFDD-ryhmään kuuluneet mepit joko siirtyivät uuteen Identiteetti ja Demokratia -ryhmään (Identity and Democracy, ID) tai he eivät tulleet vaaleissa

uudelleen valituiksi (Kaczynski 25.6.2019). Tällä hetkellä EFDD-ryhmää ei ole Euroopan parlamentissa.

Myös Kansakuntien ja vapauden Eurooppa eli ENF-ryhmä oli hyvin EU-vastainen ja sitä pidettiin äärioikeistolaisena. ENF-ryhmään kuuluneet jäsenet keskittivät huomionsa lähinnä omien kotimaidensa sisäpoliittisiin kysymyksiin. (Helin & Nurminen 2017, 84.) Kesäkuussa 2019 ENF-ryhmän seuraajaksi perustettiin uusi parlamenttiryhmä nimeltä Identiteetti ja Demokratia (Identity and Democracy, ID). Nykyisellä vaalikaudella 2019–2024 suomalaisista puolueista Perussuomalaiset on osa ID-ryhmää. ID-ryhmän tavoitteena oli saada koottua kaikki EU-maissa maissa toimivat laitoikeistolaiset puolueet samaan poliittiseen ryhmään ja ID-ryhmään kuuluvat puolueet ovat kansallismielisiä ja maahanmuuttokriittisiä. (Eurooppatiedotus. Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät ja europuolueet.) ID-ryhmä pyrkii heikentämään Euroopan unionin roolia ja julistaa samalla suojelevansa kansallista identiteettiä ulkopuolelta tuleviksi arvioitavilta uhkilta (Nielsen 13.6.2019). Omien sanojensa mukaan ID-ryhmä keskittyy työpaikkojen ja talouskasvun luomiseen, turvallisuuden parantamiseen, laittoman maahanmuuton vastustamiseen sekä EU:n byrokraattisuuden vähentämiseen (Identity and Democracy. About).

Näiden kahdeksan ryhmän lisäksi vaalikaudella 2014–2019 Euroopan parlamenttiin kuului myös sitoutumattomia meppejä, jotka eivät olleet osana yhtäkään parlamentin poliittista ryhmää. Tällaisia jäseniä olivat muun muassa Kreikan Kultainen aamunkoitto -puolueen sekä Unkarin Jobbik-puolueen edustajat. (Helin & Nurminen 2017, 84.)

2.6 Parlamentarismi

Parlamentarismien käsitteeseen perehtyminen on tärkeää tutkimukseni kannalta siksi, että europarlamentaarikkojen puheita analysoitaessa on ymmärrettävä, että meppien pitämät puheet eivät olleet arkipäiväisiä tai tietoa välittäviä puheita, vaan ne olivat poliittisesti tavoitteellista toimintaa. Tuomalla esille erilaisia näkökulmia ja argumentteja europarlamentaarikot pyrkivät saamaan kuulijoina olleet muut Euroopan parlamentin jäsenet omaksumaan puhujien esittämän näkemyksen Euroopan puolustusrahastosta ja äänestämään puolustusrahastosta puhujien esittämien mielipiteiden mukaisesti. Siksi on ymmärrettävä, että Euroopan parlamentissa käytyyn keskusteluun ei tule suhtautua pelkästään tavallisena puheena, vaan että kyseessä oli puolustusrahastosta eri mieltä olevien europarlamentaarikkojen

välinen väittelytilaisuus, jossa meppien pyrkimyksenä oli suostutella puheita kuuntelevat toiset mepit ajattelemaan puolustusrahastosta samalla tavalla kuin puheiden pitäjät itse ajattelivat.

Tutkija Kari Palosen mukaan parlamentarismilla tarkoitetaan erityistä retorista politiikan tyyliä. Tässä retorisessa tyyliässä yhdistyvät hallituksen vastuullisuus parlamentille sekä parlamentaaristen menettelytapojen ja parlamentaarisen puhelukulttuurin eri näkökulmat. Se, että henkilö on parlamentin jäsen, vaikuttaa henkilön poliittiseen profiiliin, sillä parlamentin jäsenenä henkilön odotetaan puhuvan uudenaikaisella tavalla parlamentaariselle yleisölle ja tämän lisäksi parlamentin jäsenen odotetaan puhuvan parlamentaarisen poliittisen kulttuurin käytäntöjen mukaisesti. Parlamentaariseen retoriikkaan kuuluu eriävien näkökulmien esilletuominen, jotain esitystä puolustavien ja vastustavien tahojen välinen debatti sekä tämän debatin käyttäminen metodisena periaatteena parlamentissa esillä olevien kysymysten käsittelemiseen. (Palonen 2012, 61, 63.) Parlamentaarisen politiikan ansio on havaittavissa retorisessa periaatteessa, että parlamentissa käsiteltävinä olevat kysymykset omaavat periaatteellisen etusijan verrattuna henkilöiden välisiin jakoihin. Tällä tavalla kaikki parlamentin jäsenet ovat samanaikaisesti toisten parlamentin jäsenten suostuttelijoita ja toisten parlamentin jäsenten suostuttelun kohteita. Parlamentaarisessa menettelyssä edellytetään, että erilaisia vaihtoehtoja arvioidaan eri näkökulmista sekä siihen, että näiden näkökulmien väliset kiistat käydään retorisena kamppailuna, jossa viimeinen puheakti on keskustelun kohteena olevasta asiasta äänestäminen. Jokainen parlamentin asialistalla oleva uusi kysymys, pidetty puheenvuoro ja äänestystapahtuma antavat mahdollisuuden parlamentin jäsenten uuteen jaottelamiseen aikaisemmasta poikkeavalla tavalla. Parlamentaarisen menettelytavan toteutuminen edellyttää, että periaatteessa kaikista käsiteltävistä kysymyksistä vallitsee erimielisyys ja että tämä edellyttää eri vaihtoehtojen etsimistä ja arvioimista. Tämä on nähtävissä ennen kaikkea parlamenttien valiokuntavaiheessa. (Palonen 2012, 88, 90.)

Palosen mukaan parlamentaarikon käyttämä retoriikka eroaa virkailijoiden käyttämästä asiapuheesta sekä poliitikkojen muuten yleensä käyttämästä etujen ajamiseen keskittyvästä puheesta. Parlamentaarikon käyttämälle retoriikalle on tyypillistä deliberatiivisen eli neuvottelevan/puntaroivan retoriikan mukainen politiikka, jossa arvioidaan ja pohditaan erilaisia vaihtoehtoja ja niitä vertaillaan toisiinsa. Parlamentaariselle menettelylle on ominaista se, että kysymyksiä tarkastellaan ja pohditaan eriävistä näkökulmista ja että eri näkökulmien kannattajat ja vastustajat väittelevät niistä keskenään. Mikäli parlamentissa käsiteltävien asioiden

listalla olevista kysymyksistä ei vallitse eriäviä näkemyksiä ja ellei ole olemassa menettelytapaa, jolla parlamentin jäsenet käyvät väittelyä keskenään mielipide-eroja omaavista kysymyksistä, ei parlamentaarista politiikkaa ole mahdollista ymmärtää. Ja mikäli parlamentin edustajat eivät väittele keskenään niistä asioista, joista vallitsee näkemyseroja, ei kyseistä laitosta voida nimittää parlamentiksi. Parlamentaarinen deliberointi eli asioiden puntarointi asettaa myös kyseenalaiseksi parlamentin jäsenten pysyvän jakautumisen eri puolueisiin, sillä parlamentissa jokainen käsiteltävä aihepiiri voi aiheuttaa sen, että parlamentissa olevat edustajat voivat jakaantua uudella tavalla ja muodostaa uusia ryhmittymiä. Äänestyksen järjestäminen on parlamentaarisen väittelyn päättävä vaihe. (Palonen 2012, 159, 163, 183.)

Palosen mukaan poliittisille kysymyksille on ominaista se, että yhdelläkään taholla ei ole etukäteen varmaa tietoa siitä, miten asiat tällä hetkellä ovat ja että mitä vallitsevalle tilanteelle tulisi tai on mahdollista tehdä. Käymällä keskustelua voidaan tuoda esille asioiden eri puolia ja esittää argumentteja, jotka koskevat erilaisia vaihtoehtoja ja arvioida, mikä vaihtoehto olisi vallitsevassa tilanteessa paras mahdollinen. Parlamentaarisessa puheessa eri vaihtoehtojen ja vastakkaisten väitteiden rakennelma tulee ymmärtää metodisena periaatteena, joka ilmentää politiikalle tärkeää eri tavalla toimimisen mahdollisuutta. Puhuminen synnyttää pohdintaa ja lisäksi puhumisella voidaan ymmärtää perusteellisemmin valittavissa olevien vaihtoehtojen ennakoimattomia seurauksia. Lisäksi puhumisella voidaan saada aikaan avautumista tilanteessa, jossa poliittiset asetelmat ovat jumiutuneet. (Palonen 2012, 238–239.)

3 TUTKIMUSAINEISTO JA TUTKIMUSMETODI

3.1 Tutkimusaineisto

Tutkimuksessani käytän primäärilähteenä Euroopan parlamentin 17.4.2019 pidetystä täysistunnosta tehtyä sanatarkan istuntopöytäkirjan tarkistettua painosta. Sanatarkan istuntopöytäkirjan rekisteriviite on P8_CRE-REV(2019)04-17 ja tällä rekisteriviitteellä hakemalla kyseisen asiakirjan voi löytää Euroopan parlamentin verkkosivuilla olevasta Euroopan parlamentin julkisesta asiakirjarekisteristä. Asiakirjan rekisteröintipäivämääräksi on Euroopan parlamentin julkisen asiakirjarekisterin verkkosivuilla merkitty 24.6.2019. Sanatarkassa istuntopöytäkirjassa ei mainita, kuka kyseisen istuntopöytäkirjan on kirjoittanut. (Euroopan parlamentti. Public Register of Documents: Wednesday, 17 April 2019, P8_CRE-REV(2019)04-17.) Euroopan puolustusrahastosta käyty keskustelu oli vain yksi 17.4.2019 pidetyssä täysistunnossa käsitellyistä asioista. Istuntopöytäkirjan sisällysluetteloon on merkitty yhteensä 29 eri kohtaa ja Euroopan puolustusrahastosta käyty keskustelu oli istuntopöytäkirjan mukaan istunnossa käsiteltävien asioiden listalla kohta numero 23. Euroopan puolustusrahastoa käsittelevässä keskustelussa keskusteltiin europarlamentaarikko ja Euroopan parlamentin teollisuus-, tutkimus ja energiavaliokunnan (Committee on Industry, Research and Energy, ITRE) varapuheenjohtaja Zdzisław Krasnodębskin laatimasta mietinnöstä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan puolustusrahastosta (COM(2018)0476 - C8-0268/2018 - 2018/0254(COD)) (A8-0412/2018). (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 198.) Kaikki 17.4.2019 pidetyssä täysistunnossa käydyt keskustelut sisältävä istuntopöytäkirja on kokonaisuudessaan 234 sivun pituinen ja Euroopan puolustusrahastoa koskeva keskustelu on taltioitu sivuille 198–210. Tämä primäärilähde on oman tutkimukseni kannalta oleellinen siksi, koska tutkimalla Euroopan parlamentin täysistunnossa

pidettyjä, puolustusrahastoa käsitteleviä puheenvuoroja voin ymmärtää, millaisia näkemyksiä Euroopan parlamentin poliittisilla ryhmillä ja eri maista kotoisin olevilla europarlamentaarikoilla on Euroopan puolustusrahastosta ja miten ne eroavat toisistaan.

Euroopan parlamentissa Euroopan puolustusrahastosta keskusteltiin yhteensä kolmessa parlamentin eri täysistunnossa. Ensimmäisen kerran puolustusrahastosta keskusteltiin Euroopan parlamentin täysistunnossa 11.12.2018. Toisen kerran puolustusrahastosta keskusteltiin parlamentin täysistunnossa 17.4.2019 ja kolmannen kerran 29.4.2021. (Euroopan parlamentti. Legislative Observatory. Procedure file: 2018/0254(COD), European Defence Fund 2021–2027.) Tutkimusaineistona käytetty sanatarkka istuntoselostus käsittelee toista eli keskimäistä, 17.4.2019 pidettyä Euroopan parlamentin täysistuntoa, jossa Euroopan puolustusrahastosta keskusteltiin. Aloitin puolustusrahastoa käsittelevän tutkimusmateriaalin etsimisen tammikuussa 2020 ja tämä toisesta täysistunnosta tehty sanatarkka istuntoselostus on ensimmäinen löytämäni Euroopan parlamentin täysistunnon sanatarkka istuntoselostus, jossa parlamentti keskusteli puolustusrahastosta. Löysin 17.4.2019 pidettyä täysistuntoa edeltäneen täysistunnon ja sen jälkeen pidetyn täysistunnon istuntoselostukset Euroopan parlamentin julkisesta asiakirjarekisteristä vasta syksyllä 2021, jolloin olin jo käyttänyt paljon aikaa 17.4.2019 pidetyn täysistunnon sanatarkan istuntoselostuksen usealla eri kielellä pidettyjen puheenvuorojen kääntämiseen ja muun aiheeseen liittyvän taustamateriaalin läpikäymiseen. Kolmannen täysistunnon sanatarkkaa istuntoselostusta ei myöskään ollut olemassa ennen huhtikuuta 2021. Maisterintutkielman kokoisessa tutkimuksessa minun ei ole mahdollista analysoida kaikissa kolmessa täysistunnossa pidettyjä Euroopan puolustusrahastoa käsitteleviä puheenvuoroja, koska tutkimuksesta tulisi silloin liian suuri. Siksi tutkimusaineistona tässä tutkimuksessa toimii ainoastaan keskimäinen, 17.4.2019 pidetyssä täysistunnosta tehty sanatarkka istuntoselostus ja täysistunnossa käyty Euroopan puolustusrahastoa käsittelevä keskustelu.

Luettuani läpi kaikki kolme Euroopan parlamentin puolustusrahastoa käsittelevää sanatarkkaa istuntoselostusta tulin siihen tulokseen, että toinen, 17.4.2019 pidetty täysistuntokeskustelu on analyysin kohteena kaikkein mielenkiintoisin. Ensimmäisessä 11.12.2018 pidetyssä täysistuntokeskustelussa esitettiin yhteensä 15 puheenvuoroa sekä yksi kirjallinen lausunto. Euroopan puolustusrahastoa käsitteleviä puheenvuoroja ja lausuntoja esitti yhteensä 14 eri henkilöä, jotka olivat kotoisin yhdeksästä eri EU-jäsenmaasta. Ensimmäisessä täysistuntokeskustelussa puheenvuoroja pidettiin yhteensä kahdeksalla eri kielellä. (Euroopan parlamentti 11.12.2018, 217–225.) Sen sijaan toisessa 17.4.2019 pidetyssä täysistuntokeskustelussa

esitettiin yhteensä 24 Euroopan puolustusrahastoa käsittelevää puheenvuoroa ja puheenvuoroja piti yhteensä 20 eri henkilöä, jotka olivat kotoisin kymmenestä eri EU-jäsenmaasta. Toisessa 17.4.2019 pidetyssä täysistuntokeskustelussa puheenvuoroja esitettiin yhteensä yhdeksällä eri kielellä. (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 198–210.) Omasta mielestäni puolustusrahastosta käyty keskustelu oli 17.4.2019 pidetyssä täysistuntokeskustelussa konkreettisempaa kuin ensimmäisessä 11.12.2018 pidetyssä täysistuntokeskustelussa. Ensimmäisessä täysistuntokeskustelussa puhujat keskittyivät pääasiassa ilmaisemaan niitä periaatteellisia syitä, joiden perusteella he joko kannattivat tai vastustivat puolustusrahaston perustamista. Sen sijaan toisen täysistuntokeskustelun tapahtumahetkellä 17.4.2019 oli kulunut kolme vuotta siitä, kun ajatus puolustusrahaston perustamisesta tuotiin ensimmäistä kertaa esille vuonna 2016. Puolustusrahastoa koskevat suunnitelmat olivat kolmen vuoden aikana materialisoituneet konkreettisemmaksi esitykseksi, sillä 17.4.2019 pidetyssä täysistuntokeskustelussa puolustusrahastoa käsittelevä keskustelu oli yksityiskohtaisempaa ja puhujat esittivät konkreettisemmin, miksi he joko kannattivat tai vastustivat puolustusrahaston perustamista ja mihin kohtiin puolustusrahastosta tehdyssä esityksessä he olivat tyytyväisiä ja mihin kohtiin he halusivat tehtävän muutoksia.

Kolmannessa 29.4.2021 pidetyssä puolustusrahastoa käsittelevässä täysistuntokeskustelussa esitettiin yhteensä 26 puheenvuoroa sekä yksi kirjallinen lausunto. Puheenvuoroja ja lausuntoja esitti yhteensä 26 eri henkilöä, jotka olivat kotoisin 14 eri EU-jäsenmaasta. Kolmannessa täysistuntokeskustelussa puheenvuoroja pidettiin yhteensä kymmenellä eri kielellä. (Euroopan parlamentti 29.4.2021, 38–52.) Kolmannessa täysistuntokeskustelussa puolustusrahastosta käyty keskustelu liikkui yleisemmällä tasolla sen suhteen, mitä puolustusrahaston perustamisella tavoiteltiin, mitä seurauksia puolustusrahaston perustamisella tulisi olemaan ja miksi puolustusrahaston perustaminen tulisi joko hyväksyä tai torjua. Keskustelua käytiin pääasiassa siitä, tulisiko puolustusrahasto hyväksyä senhetkisessä muodossaan ja vähemmän keskustelua käytiin puolustusrahastoa koskevan asetuksen teknisistä yksityiskohdista. Puhujat yrittivät vakuuttaa muut parlamentin jäsenet joko kannattamaan tai vastustamaan puolustusrahaston perustamista, josta äänestettäisiin samana päivänä. Oma käsitykseni on se, että kolmannen täysistuntokeskustelun yhteydessä puolustusrahastoa koskevaan asetukseen ei ollut enää mahdollista tehdä muutoksia, varsinkin kun asetuksen hyväksymisestä äänestettiin samana päivänä. Siksi pidän 17.4.2019 pidettyä täysistuntokeskustelua analyysin kannalta mielenkiintoisimpana, koska tuossa vaiheessa puolustusrahaston lopulliseen hyväksymiseen oli vielä kaksi vuotta aikaa eikä tuossa vaiheessa ollut vielä täyttä selvyyttä siitä, millaiseksi puolustusrahasto

tulisi muotoutumaan. Kesken ollut puolustusrahaston perustamisen prosessi antoi toisessa täysistuntokeskustelussa puhujille mahdollisuuden vakuuttaa retoriikan taitavalla käytöllä kuulijoina olleet muut europarlamentaarikot omaksumaan puhujien oma näkemys puolustusrahaston suhteen. Siksi toinen puolustusrahastoa käsittelevä täysistuntokeskustelu on mielestäni analyysin kannalta mielenkiintoisin.

Euroopan puolustusrahastosta 17.4.2019 käytyä keskustelua kuvaava istuntoselostus jakautuu neljään osioon. Ensimmäisessä osiossa keskustelu puolustusrahastosta aloitettiin siten, että kolmea Euroopan parlamentin eri valiokuntaa edustaneet kolme europarlamentaarikkoa sekä yksi Euroopan komissiota edustanut komissaari esittelivät parlamentin muille mepeille Euroopan puolustusrahastosta laadittua mietintöä sekä puolustusrahastosta esitettävää ehdotusta perustellen samalla muille mepeille, miksi Euroopan puolustusrahastoa koskeva ehdotus tulisi hyväksyä. Ne Euroopan parlamentin valiokunnat, joiden näkemykset puolustusrahastosta tuotiin esille kolmen eri europarlamentaarikon toimesta, olivat teollisuus-, tutkimus ja energiavaliokunta (Committee on Industry, Research and Energy, ITRE), ulkoasiainvaliokunta (Committee on Foreign Affairs, AFET) sekä budjettivaliokunta (Committee on Budgets, BUDG). Seuraavaksi kuusi parlamentin eri poliittisia ryhmiä edustanutta meppiä ilmaisivat puheenvuoroissaan edustamiensa poliittisten ryhmien kannatuksen tai vastustuksen puolustusrahastoa koskevaa ehdotusta kohtaan. Näiden puheenvuorojen jälkeen yksittäiset mepit parlamentin eri poliittisista ryhmistä esittivät omat puheenvuoronsa, joissa he ilmaisivat henkilökohtaiset kantansa puolustusrahaston perustamisen puolesta tai sitä vastaan. Lopuksi Euroopan komission komissaari sekä aiheen esittelijänä ja keskustelun aloittajana toiminut meppi esittivät näkemyksensä puolustusrahastosta käydyistä keskustelusta. Tämän jälkeen parlamentti siirtyi istunnossa eteenpäin käsittelemään istunnon asialistalla seuraavana ollutta aihetta.

Kuten jo edellä mainitsin, parlamentin toista täysistuntoa käsittelevässä istuntoselostuksessa käytiin läpi europarlamentaarikkojen täysistunnossa pitämät Euroopan puolustusrahastoa käsittelevät puheenvuorot sanatarkasti ja puolustusrahastoa käsitteleviä puheenvuoroja pidettiin yhteensä 24 kappaletta. Koska Euroopan unionissa oli ennen Ison-Britannian eroa unionista yhteensä 28 jäsenmaata ja eron jälkeen 27, niin tutkimusaineistossa ei ole puheenvuoroa jokaisesta EU-jäsenmaasta kotoisin olevalta europarlamentaarikolta. Tämän vuoksi olen valinnut analysoitavaksi vain niistä EU-maista kotoisin olevien europarlamentaarikkojen puheita, jotka pitivät puheenvuoroja kyseisessä täysistunnossa. Tästä on seurannut myös se, että olen voinut puheenvuorojen yhteydessä analysoida vain niiden EU-maiden strategisia kulttuureja, joista kotoisin

olleet europarlamentaarikot pitivät puheenvuoroja täysistunnossa. Siksi tässä tutkimuksessa jokaisen eri EU-jäsenmaan strategisen kulttuurin analysointi ei ole ollut mahdollista. Tutkimusaineiston tapahtumahetkellä 17.4.2019 Iso-Britannia oli vielä EU:n jäsenvaltio. Lisäksi täysistuntokeskustelussa joistain EU-jäsenmaista, esimerkiksi Ranskasta, puheenvuoroja piti useampi kuin yksi europarlamentaarikko. Puheenvuoroja pitäneitä europarlamentaarikkoja ja komission edustajia oli yhteensä 20 henkilöä, sillä osa puhujista piti aihetta käsiteltäessä useamman kuin yhden puheenvuoron. Puolustusrahastoa käsitelleessä täysistuntokeskustelussa puheenvuoroja pitäneitä europarlamentaarikkoja oli yhteensä kymmenestä eri maasta, jotka olivat Iso-Britannia, Italia, Kreikka, Portugali, Puola, Ranska, Romania, Saksa, Tšekki tasavalta ja Viro. Istuntoselostuksessa eri europarlamentaarikkojen puheenvuorot on kirjoitettu ylös niillä kielillä, joita puheenvuoroja pitäneet europarlamentaarikot käyttivät täysistunnossa. Puheenvuoroja pidettiin yhteensä yhdeksällä eri kielellä, jotka olivat englantia, italia, kreikka, portugali, puola, ranska, romanian, saksa ja tšekki. Istuntoselostuksessa ei mainittu puheita pitäneiden europarlamentaarikkojen kansallisuuksia, mutta suurimmassa osassa puheenvuoroja istuntoselostuksessa mainittiin puhujan nimen ohessa myös puhujan oma poliittinen ryhmä. Olen selvittänyt puheenvuoroja pitäneiden henkilöiden kansallisuudet ja muut tiedot heistä Euroopan parlamentin ja Euroopan komission verkkosivuilta ja lisäksi verkkosivuilta löytyy runsaasti tietoa siitä, mitä europarlamentaarikot ovat eri vaalikausina Euroopan parlamentissa tehneet.

Maisterintutkielman kokoisessa tutkimuksessa kaikkien 24 puolustusrahastoa käsitelleen puheenvuoron analysointi ei ole mahdollista, sillä siinä tapauksessa tutkimus kasvaisi liian suureksi. Päätin keskittyä tutkimuksessani analysoimaan keskustelun aloittaneiden kolmen parlamentin eri valiokuntien näkemykset esitelteiden europarlamentaarikoiden ja yhden Euroopan komission edustajan puheenvuoroja, kuuden parlamentin eri poliittisten ryhmien nimissä puhuneiden europarlamentaarikkojen puheenvuoroja sekä kolmen yksittäisen puheenvuoron pitäneen europarlamentaarikon puheenvuoroja. Yhteensä tässä tutkimuksessa analyysin kohteeksi on otettu 13 eri puhujan puheenvuorot. Olen sitä mieltä, että puolustusrahastoa käsitelleen keskustelun lopettaneiden puheenvuorojen analysointi ei auta löytämään vastauksia niihin kysymyksiin, joihin pyrin tässä tutkimuksessa saamaan vastauksia.

Sen sijaan, että olisin valinnut analysoitavaksi puheenvuoroja jokaisesta kymmenestä eri EU-maasta kotoisin olevilta puhujilta, mikä oli täysistuntokeskustelussa edustettuina olleiden EU-maiden kokonaisuus, niin päätin valita analysoitavat puheenvuorot tutkimusaineiston oman logiikan mukaisesti sekä oman arvioni

mukaisesti sen suhteen, mitkä puheenvuorot olivat poliittisen painoarvonsa kannalta merkityksellisimpiä poliittisen analyysin kohteita. Näin ollen tutkimuksessa analysoidaan puheenvuoroja seitsemästä eri EU-maasta kotoisin olevilta puhujilta, vaikka täysistuntokeskustelussa puheenvuoroja pitäneitä puhujia oli yhteensä kymmenestä eri EU-maasta. Tutkimusta kirjoittaessani olin sitä mieltä, että koska tutkimuksen tarkoituksena on keskittyä poliittiseen analyysiin, niin siksi täysistuntokeskustelussa pidetyistä puheenvuoroista tärkeimpiä olivat ne kuusi puheenvuoroa, joissa mepit toivat esille omien parlamentin poliittisten ryhmiensä kannatuksen tai vastustuksen puolustusrahaston perustamista kohtaan. Katsoin tärkeäksi tuoda esille parlamentin poliittisten ryhmien nimissä puhuneiden meppien kannanottoja puolustusrahaston perustamisen suhteen, verrata näitä puheenvuoroja puhujien poliittisten ryhmien verkkosivuilla julkaistuihin puolustusrahastoa käsitteleviin kirjoituksiin sekä samalla analysoida myös, voitiinko näissä puheenvuoroissa esitettyjen argumenttien katsoa olleen puhujien kotimaiden strategisten kulttuurien mukaisia vai niiden vastaisia. Näin pystyin tuomaan esille enemmän tietoa parlamentin poliittisten ryhmien näkemyksistä puolustusrahaston perustamisen suhteen. Seuraavaksi poliittisen analyysin kannalta tärkeimmät puheenvuorot olivat mielestäni keskustelun aloittaneet neljä puheenvuoroa, joissa kolme europarlamentaarikkoa ja yksi Euroopan komission komissaari toivat esille parlamentin kolmen eri valiokunnan sekä Euroopan komission näkemykset puolustusrahastosta. Näitä puheenvuoroja analysoimalla pystyin tuomaan esille yhden Euroopan unionin tärkeimmän instituution, Euroopan komission, näkemyksen puolustusrahastosta tehtyyn ehdotukseen. Ja koska Euroopan puolustusrahastoon liittyvät seikat kuuluivat parlamentin kolmen eri valiokunnan toimivaltaan, olen katsonut tärkeäksi analysoida myös näiden valiokuntien näkemykset esitelleiden puhujien puheenvuoroja.

Katsoin myös tärkeäksi tuoda esille joitain yksittäisten meppien puheenvuoroja ja niissä esitettyjä argumentteja, joita esittäessään mepit eivät puhuneet omien poliittisten ryhmiensä nimissä vaan he ilmaisivat henkilökohtaisen näkemyksensä siitä, tulisiko puolustusrahasto perustaa vai ei. Poliittisen analyysin kannalta yksittäisten meppien puheenvuorojen poliittinen painoarvo oli vähäisempi kuin Euroopan komission sekä parlamentin eri valiokuntien ja poliittisten ryhmien nimissä puhuneiden puhujien puheenvuorojen poliittinen painoarvo. Puheenvuoroissaan yksittäiset mepit ilmaisivat ainoastaan oman henkilökohtaisen näkemyksensä eivätkä heidän edustamiensa EU-instituutioiden, parlamentin valiokuntien ja poliittisten ryhmien eivätkä myöskään heidän kotimaidensa näkemyksiä puolustusrahastosta. En kuitenkaan halunnut jättää henkilökohtaisia puheenvuoroja esittäneiden puhujien ryhmää kokonaan tämän tutkimuksen ulkopuolelle. Yksittäisten meppien

puheenvuoroista olen valinnut käsiteltäväksi kolme puheenvuoroa. Kaksi näistä puheenvuoroista poikkesi muiden analysoitujen puheenvuorojen yleisestä linjasta siten, että nämä europarlamentaarikot ilmaisivat olevansa eri mieltä omien poliittisten ryhmiensä kanssa. Tällä halusin osoittaa, että europarlamentaarikot eivät aina olleet puolustusrahaston perustamisen suhteen samaa mieltä kuin heidän poliittiset ryhmänsä olivat ja että ryhmäkuri ei sitonut heidän mielipiteidensä esille tuomista Euroopan parlamentin julkisessa täysistuntokeskustelussa. Katsoin tämän seikan esille tuomisen tärkeäksi ja siksi valitsin yksittäisten meppien puheenvuoroista nämä kaksi puheenvuoroa osoittaakseni eroavaisuutta muiden tutkimuksessa analysoitavien meppien puheisiin. Kolmas esitellyiksi valituista yksittäisistä puheenvuoroista taas valittiin analysoitavaksi sen vuoksi, että tämä puheenvuoro erosi ilmaisutavaltaan huomattavasti muiden puhujien varsin asiallisesta ja asioihin keskittyvästä puhetavasta.

Esittelemistäni valintakriteereistä, joiden perusteella olen valinnut tutkimuksessa analysoitavat puheenvuorot, on ollut tutkimuksen kannalta tiettyjä seurauksia. Monet parlamentin eri valiokuntien ja poliittisten ryhmien näkemyksiä esitelleet europarlamentaarikot sekä Euroopan komission edustaja olivat kotoisin Euroopan unionin suurista jäsenmaista: neljä oli kotoisin Ranskasta, kaksi Saksasta, kaksi Puolasta ja yksi Isosta-Britanniasta. Tämä on johtanut suurista EU-maista kotoisin olevien meppien yliedustukseen sekä rajannut sitä, kuinka monen eri EU-maan strategista kulttuuria tässä tutkimuksessa on voitu analysoida. Tämä on myös toinen syy siihen, miksi tutkimuksen loppupuolella päätin valita analysoitavaksi meppien yksittäisten puheenvuorojen joukosta puheenvuorot kahdelta sellaisista EU-maiden mepeiltä, joiden kotimaista kotoisin oleva henkilö ei ollut pitänyt puheenvuoroa täysistuntokeskustelun aikaisemmassa vaiheessa. Mikäli parlamentin eri valiokuntien ja poliittisten ryhmien näkemyksiä olisi ollut esittelemässä europarlamentaarikkoja useammasta eri EU-jäsenmaasta, niin tutkimuksessa olisi esitelty ja analysoitu useamman eri EU-maan strategisia kulttuureja. Mutta kuten jo aiemmin toin esille, valitsin analysoitavat puheenvuorot tutkimusaineiston oman logiikan ja oman arvioni mukaisesti. Analysoitavat puheenvuorot pitäneet puhujat olivat kotoisin Ranskasta, Saksasta, Puolasta, Isosta-Britanniasta, Portugalista, Kreikasta ja Italiasta. Analyysin ulkopuolelle jääneet puhujat olivat kotoisin Romaniasta, Virosta, Tšekin tasavallasta, Puolasta, Saksasta ja Portugalista. Koska analyysin kohteena ei ole puheenvuoroja Romaniasta, Virosta ja Tšekin tasavallasta kotoisin olevilta europarlamentaarikoilta, niin samalla myös näiden EU-maiden strategisten kulttuurien esittely on jäänyt tämän tutkimuksen analyysin ulkopuolelle.

Toinen tutkimusta tehdessä esille tullut seikka oli, että tutkiessani puheenvuoroja pitäneiden puhujien taustoja kävi ilmi, että hyvin moni analyysin kohteena olevan puheenvuoron pitänyt puhuja oli toiminut vaalikaudella 2014–2019 tärkeässä asemassa tai tehtävässä joko Euroopan parlamentissa tai Euroopan komissiossa. Puhujat olivat toimineet muun muassa Euroopan parlamentin varapuhemiehinä, Euroopan komission komissaarina, parlamentin poliittisten ryhmien varapuheenjohtajina, parlamentin eri valiokuntien puheenjohtajina ja varapuheenjohtajina, Euroopan puolustusrahastoa koskevan ITRE-valiokunnan laatiman mietinnön esittelijänä ja varjoesittelijöinä sekä parlamentin eri valiokuntien puolustusrahastoa koskevien lausuntojen valmistelijoina ja varjovalmistelijoina. En ollut aluksi tietoinen tästä, sillä puhujien tärkeät tehtävät ja vaikutusvaltaiset asemat tulivat minulle ilmi vasta tutkiessani analysoitaviksi valitsemieni puheenvuorojen esittäjien taustoja. Tästä saattaa kuitenkin syntyä vaikutelma, että olisin valinnut tietoisesti analysoitavaksi puheenvuoroja sellaisilta ”elitistisiltä” puhujilta, jotka olivat tärkeissä tehtävissä ja joiden puheenvuorojen voidaan katsoa tulleen pidetyiksi korkeamman auktoriteetin asemasta. En kuitenkaan valinnut tietoisesti analysoitaviksi sellaisten puhujien puheenvuoroja, jotka olivat korkeissa asemissa tai tärkeissä tehtävissä joko Euroopan parlamentissa tai Euroopan komissiossa.

Tutkimuksessa analysoitavien 13 europarlamentaarikon puheenvuorot esitettiin täysistunnon sanatarkassa istuntoselostuksessa tässä järjestyksessä:

- Zdzisław Krasnodębski (Puola; Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmä, ECR)
- David McAllister (Saksa; Euroopan kansanpuolueen ryhmä, EPP)
- Elżbieta Bieńkowska (Puola; Euroopan komissio)
- Alain Lamassoure (Ranska; Euroopan kansanpuolueen ryhmä, EPP)
- Françoise Grossetête (Ranska; Euroopan kansanpuolueen ryhmä, EPP)
- Edouard Martin (Ranska; Euroopan parlamentin sosialistien ja demokraattien ryhmä, S&D)
- Dominique Riquet (Ranska; Euroopan liberaalidemokraattien liiton ryhmä, ALDE)
- Marisa Matias (Portugali; Euroopan yhtyneen vasemmiston konfederaatioryhmä/Pohjoismaiden vihreä vasemmisto -ryhmä, GUE/NGL)
- Reinhard Bütikofer (Saksa; Vihreät/Euroopan vapaa allianssi -ryhmä, The Greens/EFA)
- Jonathan Bullock (Iso-Britannia; Vapauden ja suoran demokratian Eurooppa -ryhmä, EFDD)

- Fabio Massimo Castaldo (Italia; Vapauden ja suoran demokratian Eurooppa -ryhmä, EFDD)
- Notis Marias (Kreikka; Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmä, ECR)
- Dobromir Sośnierz (Puola; poliittisiin ryhmiin kuulumaton)

Vaikka puolalaisen europarlamentaarikko Dobromir Sośnierzin puheenvuoro pidettiin täysistunnon sanataarkan istuntoselostuksen mukaan viimeisenä niistä puheista, joita tässä tutkimuksessa on analysoitu, niin analysoin hänen puheenvuoronsa samassa luvussa yhdessä toisen puolalaisen puhujan Elżbieta Bieńkowskan kanssa. Tämän olen tehnyt osoittaakseni puolalaisen Sośnierzin puheenvuoron sisällön huomattavan eroavaisuuden siihen, millaisia näkemyksiä toinen puolalainen puhuja Bieńkowska esitti puolustusrahastosta ja kuinka huomattavalla tavalla Sośnierzin puhetyyli erosi Bieńkowskan asiallisesta ilmaisutyylistä. Sośnierzin puheenvuoro poikkesi sekä näkemyksiltään että ilmaisultaan huomattavalla tavalla muiden tutkimuksessa analysoitavien europarlamentaarikkojen näkemyksistä ja puhetavasta. Nostamalla kyseisen europarlamentaarikon puheenvuoron esille haluan osoittaa, että europarlamentaarikot voivat halutessaan poiketa huomattavalla tavalla europarlamentaarikkojen tyypillisestä asiallisesta ilmaisutyylistä eri asioita kommentoidessaan.

Tutkimusta kirjoittaessani käänsin italian, kreikan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, saksan ja tšekin kielellä pidetyt europarlamentaarikkojen puheenvuorot alkuperäiskielistä englanniksi Google Translator -käännösohjelmalla sekä Kielikone Oy:n maksullisella käännösohjelmalla. Tämän jälkeen olen lähettänyt alkuperäiskieliset tekstit ja käännösohjelmalla tehdyt englanninkieliset alustavat käännökset näitä kieliä äidinkielenään puhuville henkilöille tarkastettaviksi. Nämä natiivipuhujat ovat tarkastaneet englanninkieliset käännökset vertaamalla niitä alkuperäisteksteihin, korjanneet mahdolliset virheet, muokanneet englanninkielisiä käännöksiä alkuperäiskielisiä puheenvuoroja paremmin vastaaviksi ja lähettäneet paranneltujen englanninkielisten käännösten pohjalta olen suomentanut tässä tutkimuksessa valitsemistani europarlamentaarikkojen puheenvuoroista otetut lainaukset. Istunnossa pidetyistä englanninkielisistä puheenvuoroista ottamani lainaukset olen esittänyt tässä tutkimuksessa suoraan alkuperäiskielellä ilman suomenkielistä käännöstä ja ilman alaviitteessä olevaa alkuperäistekstiä, sillä en katsonut tarpeelliseksi kääntää englanninkielisiä puheenvuoroja suomeksi. Katsoin, että englannin kielen osaaminen akateemisessa maailmassa on niin yleistä, ettei ole tarvetta kääntää suomeksi sellaisella kielellä pidettyjä puheenvuoroja, jota

akateemisessa maailmassa osataan laajalti. Tutkimusaineistossa puheenvuoronsa piti englannin kielellä yhteensä kolme henkilöä, jotka olivat puolalainen Euroopan komission edustaja Elżbieta Bieńkowska, brittiläinen europarlamentaarikko Jonathan Bullock sekä virolainen europarlamentaarikko Indrek Tarand. Tarandin puheenvuoroa ei analysoida tässä tutkimuksessa. Syy sille, miksi Bieńkowska ja Tarand pitivät puheenvuoronsa englannin kielellä eivätkä äidinkiellään eli puolan ja eestin kielillä, ei ole tiedossa.

On mahdollista, että primääriaineistoa käännettäessä alkuperäiskielistä ensin englantiin ja sen jälkeen suomeen joitakin alkuperäisissä puheenvuoroissa ilmeneviä kielikuvia tai painotuksia on saattanut pudota pois, mutta tämä tapa on ollut minulle tutkimuksen tekohetkellä ainoa mahdollisimman eksakti tapa kääntää alkuperäiskieliset puheenvuorot tähän tutkimukseen käytettäviksi. Kaikki primääriaineiston kääntämisessä minua avustaneet henkilöt eivät halunneet tulla nimetyiksi tässä tutkimuksessa. Ranskankielisen primääriaineiston kääntämisessä minua avusti kaksi henkilöä, joista toinen hyväksyi tulevansa mainituksi, kun taas toinen heistä halusi pysyä anonyyminä. Ne kääntämisessä avustaneet henkilöt, jotka hyväksyivät tulevansa mainituiksi tässä tutkimuksessa, olivat:

- Italian kieli: Federica Fazio
- Portugalin kieli: João Santos
- Puolan kieli: Alicja Fajfer
- Ranskan kieli: Aurélie Csizmazia
- Romanian kieli: Raluca Laslo
- Saksan kieli: Johannes Gaar ja Leena Kärkkäinen

Onko primääriaineiston käyttämisessä eettisiä ongelmia? Puheenvuoroja pitäneet europarlamentaarikit ja Euroopan komission edustaja ovat puheita pitäessään olleet julkisissa viroissa olevia poliitikkoja ja virkamiehiä, joten heidän on täytynyt olla tietoisia siitä, että heidän julkiset puheensa tallennetaan ja että niitä voidaan tutkia myöhemmin. Siksi tutkimuksessa käytettävä primääriaineisto ei ole millään tavalla salaista ja lisäksi julkisessa virassa olevan poliitikon tai virkamiehen täytyy hyväksyä se, että hänen julkisesti esittämiään puheenvuoroja voidaan analysoida kriittisesti sekä heidän virkakautensa aikana kuin myös sen päättymisen jälkeen. Siksi en näe primääriaineiston käytössä ja analysoimisessa olevan tutkimuseettisiä ongelmia.

3.2 Tutkimusmetodi

Tämän pro gradu -tutkielman tutkimusmetodin toimivat Aristoteleen määrittelemät eri puhetyypit, joita ovat *ethos*, *pathos* ja *logos*. Analysoin, millä eri tavoilla puheenvuoroja pitäneet puhujat pyrkivät vakuuttamaan yleisönsä omien näkemystensä oikeellisuudesta vetoamalla joko kuulijoiden järkeen, kuulijoiden tunteisiin tai puhujan omaan auktoriteettiin. Vertaan myös analysoimieni europarlamentaarikkojen puheenvuoroissa esittämiä näkemyksiä heidän omien, Euroopan parlamentissa olevien poliittisten ryhmiensä esittämiin näkemyksiin siitä, kannattiko vai vastustiko europarlamentaarikon oma poliittinen ryhmä Euroopan puolustusrahaston perustamista. Lisäksi vertaan eri EU-jäsenmaista lähtöisin olevien europarlamentaarikkojen pitämiä puheenvuoroja näiden maiden strategisiin kulttuureihin ja arvioidin, ovatko europarlamentaarikkojen puheenvuoroissa esitetyt näkemykset yhteneväisiä vai eroavaisia heidän kotimaidensa strategisten kulttuurien kanssa. Olen kiinnostunut retoriikasta ja sen käytöstä poliittisen vaikuttamisen välineenä sekä eri valtioiden poliittisista näkemyksistä ja niiden käsityksistä omasta asemastaan kansainvälisen politiikan areenoilla. Tämä sai minut kiinnostumaan ajatuksesta analysoida Euroopan parlamentin täysistunnossa käytyä keskustelua koskien Euroopan puolustusrahaston perustamista. Perehtyessäni tutkimusaihetta ja sen ympärillä olevia turvallisuus- ja puolustuspoliittisia tekijöitä käsittelevään tutkimuskirjallisuuteen tutustuin myös strategisen kulttuurin käsitteeseen. Vakuutuin tämän käsitteen käyttökelpoisuudesta tutkimusaineistoni analysoimisessa, sillä sitä hyödyntämällä voisin analysoida europarlamentaarikkojen puolustusrahastosta esittämiä näkemyksiä heidän kotimaidensa strategisten kulttuurien muodostamaa poliittista taustaa vasten. Tarkoitukseni on ollut tehdä hyvin syvä ja yksityiskohtainen retorinen ja poliittinen analyysi Euroopan puolustusrahastoa koskevista argumentointityyleistä ja poliittisista jännitteistä Euroopan unionin sisällä. Tekemäni retorispoliittinen analyysi eroaa aiemmista Euroopan puolustusrahastoa käsittelevistä lyhyistä ja kommenttityyppisistä analyysistä ennen kaikkea siinä, että aiemmissä tutkimuksissa on keskitytty analysoimaan pääasiassa sitä, mitkä tekijät ovat johtaneet Euroopan puolustusrahaston perustamiseen ja mitä puolustusrahaston toivotaan saavan aikaan. Oman tutkimukseni kohteena ovat sen sijaan argumentit, joiden perusteella Euroopan puolustusrahaston perustamista on kannatettu tai vastustettu Euroopan parlamentissa sekä näiden argumentteja esittäneiden meppien näkemysten yhtäläisyys tai eroavaisuus heidän kotimaidensa strategisten kulttuurien kanssa.

Seuraavaksi tässä luvussa avaan enemmän retoriikan käsitettä, Aristoteleen laatimaa järjestelmää eri puhetyypeistä sekä strategisen kulttuurin käsitettä. Ilman näiden käsitteiden sisällön ja tarkoituksen ymmärtämistä ei tutkielman sisältöä voi ymmärtää.

3.2.1 Retoriikka

Tämän tutkimuksen yhtenä keskeisenä analyttisenä tulkintavälineenä toimii Aristoteleen laatima järjestelmä eri puhetyypeistä ja yleisöön vaikuttamisen muodoista. Ensiksi kuitenkin avaan retoriikan käsitettä sekä sen analysoimisessa käytettäviä työkaluja. Sana ”retoriikka” tulee muinaiskreikan sanasta *rhetorike*, mikä tarkoittaa reetorin eli puhujan harjoittamaa suostuttelun taidetta tai taitoa. Tämä sana viittaa samanaikaisesti sekä ohjeisiin tämän taidon harjoittamiseksi kuin myös diskurssin suostutteleviin ominaisuuksiin. Tämän vuoksi retoriikka on erikoisella tavalla samanaikaisesti sekä tutkimusmenetelmä kuin myös tutkimuksen kohde. Retoriikan tutkiminen voi tarkoittaa joko suostuttelun keinojen opiskelemista tai suostuttelevien elementtien etsimistä diskurssista. Poliitikot ovat useimmiten itsemääräytyviä sosiaalisen muutoksen ja innovaation agentteja, jotka käyttävät ideoita, teorioita ja argumentteja tilanne- ja paikkasidonnaisella tavalla määritelläkseen nykyhetkellä vallitsevat olosuhteet, luodakseen liittoumia, arvioidakseen poliittisia linjauksia, haastaakseen hallinnon toimia tai edistääkseen vaihtoehtoisia ajattelu- ja politiikan tekemisen tapoja. Toisin kuin politiikan teoreetikot, poliitikot navigoivat innovatiivisesti politiikan rajoitteissa ja mahdollisuuksissa muotoillakseen uudelleen ideoita toiminnan oikeuttamiseksi. Retorinen perspektiivi politiikkaan kutsuu meidät laittamaan syrjään ennakkoluulomme poliitikoista ja perehtymään siihen, kuinka poliittiset toimijat hyödyntävät teorioita ja ideoita. Retoriikka mahdollistaa ymmärtämään suostuttelevan puheen tilanne- ja paikkasidonnaisena argumentaation harjoittamisena. Retoriikan tutkimiseksi on ajateltava sitä, kuinka tietyissä tilanteissa ja paikoissa ideat muotoutuvat argumenteiksi voiman ja suuntaamisen keinoin tavoitteena voittaa yleisön hyväksyntä. (Martin 2014, 2, 8-9.)

Roderick P. Hart ja Suzanne Daughton esittävät kolme retoriikkaa koskevaa lähtökohtaolettamusta: (1) Retoriikka on erityistä inhimillistä toimintaa; (2) Retoriikan ymmärtäminen vaatii harjoitusta ja kokemusta; (3) Retoriikan ymmärtäminen vaatii erityisen perspektiivin omaamista olemassa olevan maailman suhteen. Retoriikka on taidemuoto samalla tavoin kuin runous. Runouden tavoin retoriikka luo tarinan tyhjästä käyttäen sanoja tuomaan eloa sellaisiin tunteisiin, jotka olemme mahdollisesti unohtaneet tai suunnitelmiin, joita emme välttämättä ole harkinneet. Retoriikka käyttää tavallisia ideoita, tavanomaista kieltä ja spesifiä eli erityistä informaatiota

vaikuttaakseen yleisön tunteisiin ja käyttäytymiseen. Sillä tarinalla, jonka retoriikka kertoo, on aina jokin tarkoitus eikä sitä kerrota vain tarinan itsensä vuoksi. (Hart & Daughton 2016, 6–7.) Tämän määritelmän mukaisesti jokainen retorinen tehtävä sisältää viisi perustoimenpidettä. Ensimmäiseksi, puhuja yrittää saada aikaan muutosta käyttämällä symboleja eli sanallista ja ei-sanallista viestintää ei-symbolisten voimien sijaan. Ei-symbolisia voimia ovat esimerkiksi aseet ja kidutus. Toiseksi, puhujan täytyy tulla huomioiduksi yleisön taholta auttajana eikä hyväksikäyttäjänä. Kolmanneksi, puhujan täytyy saada yleisö vakuuttuneeksi siitä, että on tehtävä uusia valintoja. Neljänneksi, puhujan täytyy rajata yleisöltä niitä vaihtoehtoja, jotka ovat valittavissa muutoksen toteuttamiseksi. Viidenneksi, edellä mainittu käytettävissä olevien vaihtoehtojen raja on tehtävä, vaikka puhuja voi olla hienovarainen jättämällä määrittelemättä tarkasti edistämänsä politiikan tai poliittisten linjausten yksityiskohtia. Näin ollen on selkeää, että retoriikan harjoittaja käsittelee erilaisia vaihtoehtoja. Ihmiset kuitenkin vastustavat, mikäli heidät yritetään pakottaa tekemään valintoja ja mikäli heidän käytössään olevia vaihtoehtoja yritetään rajoittaa etukäteen jonkun toisen toimesta. Siksi suostuttelu vaatii työtä, sillä puhuja ei saa esiintyä tahdittomana tai holhoavana. Sen sijaan puhujan on vakuutettava yleisönsä siitä, että kaikki asiat tässä maailmassa eivät ole kohdallaan ja sen vuoksi on tehtävä valintoja, mutta maailman asiat voidaan saada kuntoon valitsemalla puhujan jo ennakkoon rajaamista vaihtoehtoista puhujan esittelemä oikea vaihtoehto. (Hart & Daughton 2016, 7.)

Retoriikka muistuttaa myös tiedettä siinä mielessä, että sekä tiedemies/nainen että puhuja haluavat tulla otetuksi vakavasti. Suostuttelija haluaa yleisön uskovan, että jokin onnettomuus kohtaa heitä varmasti, ellei puhujan varoituksia oteta vakavasti. Tiedemiehen/naisen tavoin suostuttelija tuo yleisön nähtäväksi todisteita, käyttää tätä todistusaineistoa kommentoidakseen jotain havaittavassa maailmassa vallitsevaa asiaa ja käyttää sitten esittämiään argumentteja esittämänsä poliittisen linjauksen tukemiseen. Tiedemiehen/naisen tosin odotetaan normaalioloissa täyttävän totuuden tiukat standardit, kuten empiirisen vahvistettavuuden, asiantuntijoiden arvioinnin ja kokeen toistettavuuden. Suostuttelijan totuus taas on usein tavallisten kansalaisten enemmistön mielipide jostakin asiasta ja suurimmassa osassa asioita suostuttelijalle riittää enemmistön näkemys totuudesta. Suostuttelija toimii runoilijan tavoin luovasti, sillä molemmat käyttävät symboleja tuodakseen ideoihin eloa ja molemmat käyttävät mielikuvitustaan saadakseen yhteyden yleisön mielikuvitukseen. Suostuttelija kuitenkin käyttää luovuuttaan vain lyhyen tähtäimen hyödyn saavuttamiseen eikä suostuttelija ole taipuvainen taiteilijan tavoin antamaan yleisölleen älyllistä vapautta. Suostuttelija yrittää myös olla filosofisesti järkevä varmistaakseen, että hänen esittämänsä argumentti on kaavamaisesti merkityksellinen, jotta muut kykenevät

ymmärtämään sen. Suostuttelija on myös osittain huolestunut sosiaalisista kysymyksistä. Suostuttelija on julkinen henkilö, joka pyrkii muuttamaan muiden ihmisten elämää lupaamalla muuttaa ihmisten elämän paremmaksi jollakin tärkeällä tavalla. Suostuttelijat esittävät yleisölle oman versionsa siitä, mihin ”kansaa” uskoo, ottaen usein merkittäviä vapauksia yleisen mielipiteen suhteen. Näin ollen suostuttelijan sosiaaliset huolenaiheet ovat rajoittuneet hänen omaan käsitykseensä siitä, millaista ihanteellisen elämän tulisi olla. Normaaliolosuhteissa viesti on retorinen, mikäli sillä on seuraavat kolme ominaisuutta. Ensimmäiseksi, viestin on esitettävä hahmotelma siitä, mikä on hyvää ja tavoiteltavaa. Toiseksi, retoriikan on herätettävä vastakaikua siinä yleisössä, jolle retorinen viesti suunnataan. Kolmanneksi, retorisen viestin on esitettävä selkeitä suosituksia siitä, millaisia poliittisia linjauksia tulisi toteuttaa. (Hart & Daughton 2016, 10–12.)

3.2.2 Aristoteellinen puheen tulkinta

Tässä tutkimuksessa käytän tutkimusaineiston analysoimiseen Aristoteleen laatimaa järjestelmää eri puhetyypeistä. Aristoteles jakoi puheet kolmeen eri ryhmään: epideiktisiin eli seremoniallisiin puheisiin, forensisiin eli juridisiin eli oikeudellisiin puheisiin sekä deliberatiivisiin eli neuvotteleviin/poliittisiin puheisiin. Aristoteleen mukaan kaikki suostuttelun muodot sopivat ainakin yhteen näistä kolmesta puhetyypistä. Kategoriat eroavat toisistaan sen suhteen, millaiselle yleisölle puhutaan, millainen on yleisön yleinen suuntautuminen toimintaa kohtaan sekä millainen argumentti tai viesti sopii millekin yleisölle. Seremoniallinen diskurssi ja puhetyyppi koskee nykyhetken tapahtumia kohti suuntautuvaa toimintaa. Tällaisiin tilanteisiin ja olosuhteisiin sopivat argumentit ovat tyypillisesti joko ylistäviä tai moittivia/arvostelevia. Esimerkiksi hautajaisissa pidettävät puheet tai ennen taistelua pidettävät, taistelutahtoa kohottamaan pyrkivät puheet ovat seremoniallisia hetkiä, jolloin puhujan tehtävänä on tehdä selkoa vallitsevasta tilanteesta ja suostuteltava yleisö vahvistamaan jokin tietty mieliala tai asenne. (Martin 2014, 52.)

Forensinen eli oikeudellinen diskurssi ja puhetyyppi taas on kiinnostunut menneisyydessä tapahtuneista tapahtumista ja se voidaan tunnistaa samanlaiseksi puheeksi kuin mitä syyttäjä ja syytetyn puolustus esittävät oikeudessa. Oikeudellisen puheen yleisönä on usein valamiehistö, joka yritetään vakuuttaa muodostamaan kanta siihen, mitä menneisyyden olosuhteissa on katsottu tapahtuneen. Tämä tarkoittaa menneisyyden tapahtumien kulun kuvailemista uudelleen sekä keskustelua siitä, oliko menneisyydessä tapahtunut toiminta lakien vastaista vai ei. Todisteiden oikeudellinen tutkiminen on tämänkaltaisessa argumentoinnissa hyvin

yleistä sisältäen yksityiskohtien poimimista menneisyyden tapahtuman uudelleenrakennetusta kuvauksesta yleisön edessä. (Martin 2014, 53.)

Deliberatiivinen eli neuvotteleva/poliittinen puhe taas keskittyy käsittelemään tulevaisuudessa tapahtuvaa toimintaa ja on tyypillistä erityisesti argumentoinneille, jotka käsittelevät esimerkiksi lainsäädäntöä, valtion tuloja sekä sotaa. Harjoitettavaa politiikkaa, poliittisia linjauksia tai niillä tavoiteltavia päämääriä koskeva väittely koskee asioita, jotka eivät ole vielä tapahtuneet eikä tällaiselta väittelyltä voida vaatia samanlaista empiirisesti verifioitavissa olevaa objektiivisuutta kuin oikeudelliselta puheelta. Neuvottelevassa/poliittisessa puheessa suostuttelu keskittyy tyypillisesti käsittelemään todennäköisyyksiä eli sitä, millaiset seuraukset mahdollisesti valittavalla poliittisella linjauksella tai päätöksellä on ja millaisia niiden mahdolliset hyödyt tulevat olemaan. Argumentointi on neuvottelevassa puheessa suunnattu pääsääntöisesti vahvistamaan yleisölle, että jokin mahdollinen valittavissa oleva toimenpide on parempi kuin muut valittavissa olevat toimenpiteet. (Martin 2014, 53.)

Aristoteles erotteli nämä kolmea erilaista puhetyyppiä, mutta missä tahansa suostuttelevassa puheessa voi olla elementtejä kaikista kolmesta puhetyypistä. Poliittinen argumentti voi sisältää argumentointia jonkin tulevaisuudessa harjoitettavan poliittisen linjauksen puolesta ja samalla tarkastella kriittisesti valtionhallinnon menneisyydessä harjoittamaa politiikkaa ja lisäksi osoittaa suosiota ja arvostusta puhujaa kuuntelemaan saapuneelle yleisölle. Siksi yllä mainittuja puhetyyppien määrittelyjä ei voida pitää toisiaan poissulkevinä. Vaikka Aristoteleen laatima puhetyyppien lajittelu perustuu antiikin Kreikan yhteiskuntamalliin, niin se on silti hyödyllinen kiinnekohta tämän päivän politiikkaan, sillä suurin osa nykyajan poliittisesta elämästä ja politiikan harjoittamisesta perustuu antiikin Kreikasta omaksuttuihin mielikuviin. (Martin 2014, 53.)

Koska tämän tutkimuksen tutkimusaineisto koostuu Euroopan parlamentin 17.4.2019 pidetyn täysistunnon sanataarkasta istuntoselostuksesta, jossa europarlamentaarikot esittivät kannanottoja sekä Euroopan puolustusrahaston puolesta kuin myös sitä vastaan, niin on selvää, että tutkimusaineistona toimivat meppien puheenvuorot ovat puhetyypeiltään deliberatiivisia. Europarlamentaarikot pyrkivät puheenvuoroillaan vakuuttamaan parlamentin muut jäsenet siitä, että Euroopan puolustusrahaston suhteen heidän kannattaisi äänestää samalla tavalla kuin puhujat äänestäisivät. Koska puolustusrahastoa ei oltu vielä perustettu, niin ei voitu tietää, millä tavalla puolustusrahaston perustaminen vaikuttaisi Euroopan unioniin, EU-jäsenmaihin ja jäsenmaiden asukkaiden asioihin, mutta puhujat pyrkivät vakuuttamaan muut parlamentin jäsenet siitä, että seuraukset tulisivat olemaan puhujasta riippuen joko

positiivisia tai negatiivisia. Tällä tavalla europarlamentaarikot pyrkivät argumentoimaan ja vakuuttamaan yleisönsä siitä, että juuri heidän esittämänsä poliittinen toimenpide olisi parempi kuin muiden europarlamentaarikkojen esittämä vaihtoehto. On siis ilmeistä, että koska puheenvuoroissaan mepit pyrkivät perustelemaan, millainen poliittinen linjaus parlamentin jäsenten tulisi valita, jotta asiat olisivat tulevaisuudessa paremmin kuin ne nyt ovat, niin meppien puheenvuorot olivat deliberatiivisia puheita.

Aristoteles määritteli kolmen erilaisen puhetyypin lisäksi myös kolme erilaista yleisöön vetoamisen muotoa. Nämä ovat *ethos* eli puhujan auktoriteettiin vetoaminen, *pathos* eli kuulijoiden tunteisiin vetoaminen ja *logos* eli kuulijoiden järkeen vetoaminen. *Ethokseen* vedottaessa puhuja pyrkii vakuuttamaan yleisön vetoamalla omaan auktoriteettiinsa ja luonteeseensa, mitkä antavat hänen puheelleen suostuttelevaa voimaa. Yleisesti tällaiseksi puheeksi ymmärretään se, kun ”asiantuntijoina” pidetyt henkilöt kertovat näkemyksiään. Toisinaan *ethos* perustuu puhujan aikaisemman auktoriteetin tunnustamiseen, kuten esimerkiksi silloin, kun puhuja on esiintymishetkellä julkisessa virassa, minkä vuoksi hänellä on oikeus tuoda esille omia näkemyksiään. Mutta usein *ethos* perustuu myös puhujan arvovaltaisuuden osoittamiseen itse puheen yhteydessä. Puhujan oman *ethoksen* osoittaminen tai sen vahvistaminen ei tarkoita yksiselitteisesti sitä, että puhuja olisi asiantuntija puheenaiheena olevan asian suhteen, mutta se antaa kuulijalle vaikutelman siitä, että puhujalla on etuoikeus puhua. Henkilöt, jotka voivat osoittaa omaavansa tahrattoman maineen ja olevansa työssään ahkeria, ovat työnantajille houkuttelevampia rekrytoitavia kuin sellaiset henkilöt, joilla ei ole näyttöä näistä ominaisuuksista. *Ethos* on muistutus siitä, että vaikutelma etuoikeudesta puhua on keskeinen lisä perusteltuun argumenttiin, sillä vaikutelma puhujasta arvokkaana ja totuudessa pysyvänä henkilönä on keino tehdä omasta argumentista vakuuttava. Poliitikassa *ethokseen* vedotaan säännöllisesti, vaikka toisinaan se voi olla hyvin hienovaraista. *Ethokseen* vetoaminen voi olla joko suoraa tai epäsuoraa. Eksplisiittisessä eli suorassa vetoamisessa puhuja usein sanoo sen, miksi häneen tulisi luottaa, mahdollisesti esittämällä olemassa olevia saavutuksia tai tuomalla esiin aikaisempia kokemuksiaan ja omia moraalisia arvojaan. Tällä tavalla yritetään rakentaa yhteys kuuntelijan ja puhujan välille ja luoda tunne yhteisestä identiteetistä yleisön kanssa. Implisiittinen eli epäsuora vetoaminen *ethokseen* taas tarkoittaa hienovaraisten merkkien antamista yleisölle ilman, että niitä tarvitsee selittää. Tällaisia merkkejä voivat olla esimerkiksi kaunopuheisuus sekä omien sanojen hillitty ja harkittu käyttö, millä pyritään luomaan kuvaa puhujan kyvystä kohtuuteen ja harkitsevaisuuteen. Toisaalta poliitikko voi myös tietoisesti puhua vähemmän kaunopuheisesti pyrkien luomaan vaikutelmaa aitoudesta. (Martin 2014, 58, 63–64.)

Pathokseen vedottaessa pyritään muokkaamaan yleisön tunteita sen sijaan, että pyrittäisiin muokkaamaan pelkästään kuulijoiden ajatuksia. Tunteisiin vetoaminen on läpitunkeva elementti retorisessa viestinnässä. Tämä voi tarkoittaa pyrkimystä herättää naurua, huolestuneisuutta, pelkoa ja jopa suuttumusta. Näin toimiminen auttaa luomaan argumenteille suuremman suostuttelevan vaikutuksen antavan kontekstin. Julkisen suuttumuksen tai loukatuksi tulemisen tunteen lietsominen voi luoda tunnetilan, jossa voimakkaan tai jopa äärimmäisen poliittisen toimenpiteen valitseminen voi näyttäytyä järkevältä ja kohtuulliselta. Huumorin käyttäminen taas voi keventää ilmapiiriä ja hälventää epämukavuutta ja hermostuneisuutta. Nämä keinot on usein nähty kriitikoiden taholta kyynisen manipulatiivisina ja enemmänkin teatraalisena esiintymisenä kuin vakavana argumentointina, joilla yleisöä pyritään mahdollisesti harhauttamaan jopa puhujan mahdollisten pahojen aikomusten suhteen. Intohimoinen puhe voi joskus olla harhauttavaa, mutta niin voi myös olla tylsä ja pitkäväteinen byrokraattinen asiapuhekin. *Pathoksen* ei tarvitse aina ajatella olevan yritys puhtaaseen yleisön manipulointiin, vaan se on myös keino osoittaa yhteys jaettuihin tunnetiloihin sekä kyky kanavoida ne kohti rakentavaa päätöksentekoa. Puhujan vetoaminen *pathokseen* tulee esille sekä sanavarastossa ja sanavalinnoissa kuin myös käytetyssä äänenpainossa. Tunteisiin vetoavan puheen sanavalinnat ovat pääasiassa itsestään selviä. Tietyt sanat saavat aikaan tiettyjä vastareaktioita: joillakin sanoilla on väkivaltaisia konnotaatioita eli merkityksiä ja ne saavat aikaan kiivaita reaktioita, kuten esimerkiksi sanat "raiskaus", "tappelu" tai "teurastus". Toiset sanat taas herättävät huolestuneisuutta, kuten "kriisi", "korruptio" ja "katastrofi". Jotkin sanat taas viittaavat rutiinikäytäntöihin, kuten "keskustelu", "sopimus" ja "toimenpide". (Martin 2014, 64–65.)

Logokseen vetoaminen taas tarkoittaa yleisön johdattamista erinäisten loogisten vaiheiden läpi tiettyyn lopputulokseen. Poliitikassa tämä on keskeinen ulottuvuus, kun käydään pohdintaa ja väittelyä erilaisten poliittisten linjausten välillä, kun periaatteita ja ideologioita tuodaan esille tai kun niitä puolustetaan tai niitä vastaan hyökätään, kun menneitä tai tulevaisuuden mahdollisia seurauksia arvioidaan tai kun yksiselitteisiä päätöksiä täytyy tehdä. Aristoteleelle *logokseen* vetoaminen oli politiikassa äärimmäisen tärkeä argumentointistrategia, sillä se sisältää tulevaisuutta koskevan pohdiskelun ja näin ollen vaatii erityisten älyllisten prosessien, kuten abstraktin ajattelun ja laskelmoinnin, käyttöä. Yleisön rohkaiseminen päättämään ja päättämään tiettyyn lopputulokseen vaatii ymmärrystä siitä, mitä päätelmien tekeminen pitää sisällään. Yleisesti ajatellen rationaalinen eli järkevä argumentti sisältää toimenpiteen, jolla puolustetaan tiettyä väitettä tai lopputulosta tekemällä loogisia asiayhteyksiä lopputuloksen ja tiettyjen lähtökohtien tai syiden välille.

Puhujan tehtävänä on usein osoittaa lähtökohtien ja lopputuloksen välinen yhteys tavalla, jota kuulija voi seurata ja jonka kuulija voi hyväksyä järkevänä. Rationaalisen argumentoinnin tehokkuus perustuu puhujan kykyyn esittää lähtökohtien ja lopputuloksen välisen yhteyden mahdollisimman sujuvana eikä pakotettuna. Tällöin kuulijoiden oma järkeily hyväksyy puhujan esittämän ajatuskulun järkevänä ja perusteltuna, vaikka he eivät olisikaan lopputuloksesta samaa mieltä. Oletuksena on, että kun kuulijoita on kuljetettu tiettyjen loogisten askelten läpi, kuulijoilla ei ole tapana olla eri mieltä itsensä kanssa. Jos kuulijat ovat rationaalisia eli järkeviä, niin he etsivät loogista johdonmukaisuutta omista näkemyksistään ja kokevat olevansa velvoitettuja hyväksymään johdonmukaisuuden merkkinä paikkansapitävyydestä silloinkin, kun se ristiriidassa heidän omiensa mieltymystensä ja ennakkokäsitystensä kanssa. (Martin 2014, 58–59.)

Tutkimuksessani tarkastelen, miten nämä kolme yleisöön vetoamisen tapaa, eli *ethos*, *pathos* ja *logos*, ilmenivät Euroopan parlamentin europarlamentaarikkojen puheissa, kun he puheenvuoroissaan ilmaisivat joko kannattavansa tai vastustavansa Euroopan puolustusrahaston perustamista. Pyrkivätkö he vakuuttamaan yleisönsä oman näkökulmansa oikeellisuudesta vetoamalla argumenteissaan järkeen, tunteisiin vaiko puhujan auktoriteettiin?

3.2.3 Strateginen kulttuuri

Tutkimuksessani tulen esittelemieni europarlamentaarikkojen puheiden yhteydessä analysoimaan myös sitä, millä tavalla europarlamentaarikkojen Euroopan puolustusrahastoa käsittelevissä puheissa esitetyt näkemykset ja mielipiteet olivat yhteneväisiä tai eroavaisia puhujien kotimaiden strategisen kulttuurin kanssa. Tällä tavalla haluan tuoda esille niitä eri EU-maissa vaikuttavien strategisten kulttuurien aiheuttamia taustatekijöitä, jotka vaikuttavat EU-maiden turvallisuus- ja puolustuspoliittisiin näkemyksiin. Eri EU-maiden strategisten kulttuurien ymmärtäminen voi auttaa selittämään Euroopan puolustusrahastoa tukevia tai vastustavia kannanottoja. EU-jäsenmaiden strategisten kulttuurien analysoimisessa käytän Heiko Biehl, Bastian Giegerichin ja Alexandra Jonasin toimittamaa teosta *Strategic Cultures in Europe: Security and Defence Policies Across the Continent* vuodelta 2013. Teoksessa esitellään strategisen kulttuurin käsitettä ja tämän jälkeen kirjassa analysoidaan kaikkien EU-maiden strategisia kulttuureja ja niiden vaikutusta näiden maiden ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan. Teos on kymmenen vuotta vanha, mutta valtioiden strategiset kulttuurit muuttuvat hitaasti, joten teoksessa esitetyt näkemykset eri maiden strategisista kulttuureista ovat edelleen käyttökelpoisia, erityisesti suhteessa tutkimuskohteeseeni ja sen ajankohtaan.

Strategisen kulttuurin konsepti tarkoittaa jonkin toimijan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan analysointia. Strategisen kulttuurin konsepti on lähtöisin 1970-luvulta ja alun perin sen lähestymistapa oli valtiokeskeinen. Konseptin tarkoituksena on ymmärtää toimijan identiteettiä turvallisuus- ja puolustuspoliittisissa kysymyksissä. Strateginen kulttuuri määriteltiin joukoksi ajatuksia, ehdollistettuja emotionaalisia reaktioita ja tavanomaisen käytöksen kaavoja, joita strategisen yhteisön jäsenet ovat omaksuneet. Jollekin valtiolle ominaiset historialliset prosessit muodostavat tietyn katsantokannan, jonka läpi strategisia kysymyksiä käsitellään ja täten ne vaikuttavat poliittisia linjauksia koskeviin valintoihin. Kulttuurillisen näkökulman mukaan tuomisella turvallisuus- ja puolustuspolitiikan analysointiin pyrittiin haastamaan vallitsevia teorioita, jotka toimivat sen olettamuksen varassa, että toimijat käyttäytyvät rationaalisesti ja toimivat pääasiassa materiaalisten tekijöiden määrittämien mieltymysten tavoittelemiseksi. Kulttuurilliset lähestymistavat korostavat sitä, että kansallisia preferenssejä ja intressejä ei ole aina määritelty objektiivisesti, vaan että ne luodaan monitahoisessa ja monimutkaisessa ympäristössä. Se herkkyys, jonka kulttuurinen lähestymistapa tuo yhteiskuntien historiallisiin kokemuksiin, sekä strategisen kulttuurin tutkimuksen kyky yhdistää kotimaisen ja kansainvälisen politiikan linjaukset, ovat tärkeitä etuja turvallisuus- ja puolustuspolitiikan analysoinnissa. (Biehl & Giegerich & Jonas 2013, 9–10.)

Perusmääritelmän mukaan strateginen kulttuuri on joukko jaettuja uskomuksia, normeja ja ideoita jonkin yhteiskunnan sisällä. Ne luovat erityisiä odotuksia kyseisen yhteisön turvallisuus- ja puolustuspoliittisista mieltymyksistä ja toimista. Tässä kontekstissa yhteisön turvallisuuteen ja puolustukseen liittyvä identiteetti, joka ilmentyy mieltymysten ja käyttäytymisen kaavojen myötä, juontuu jaetuista kokemuksista ja hyväksytyistä narratiiveista, jotka ovat ominaisia tälle tietylle turvallisuusyhteisölle. Perinteisesti strategisen kulttuurin analysoinnissa huomio on keskitetty poliittisiin päätöksentekijöihin, mutta nykyään näköalaa on laajennettu myös tavallisen kansan suuntaan. Joissakin tapauksissa voi olla välttämätöntä tarkastella poliittisten päätöksentekijöiden ja kansan välistä vuorovaikutusta, jotta voidaan analysoida, kuinka ristiriitaiset poliittiset asetelmat tasapainottuvat tarkastelun kohteena olevassa valtiossa. Analyttisen arvon saavuttamiseksi on pystyttävä tekemään ero mielipiteiden ja näkökulmien sekä strategisen kulttuurin välillä. Strategisen kulttuurin oletetaan vaikuttavan pitkään ja muuttuvan hitaasti. Strategisen kulttuurin pitkäikäisyys ei kuitenkaan tarkoita, että strateginen kulttuuri olisi staattinen, sillä se voi muuttua huomattavalla tavalla, esimerkiksi ulkoisen vaikuttimen kuten sodan seurauksena tai kun erilaiset strategisen kulttuurin normit ottavat yhteen. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi kansainvälisten olosuhteiden muuttuminen. (Biehl & Giegerich & Jonas 2013, 12.)

4 EUROOPAN PUOLUSTUSRAHASTOA EUROOPAN PARLAMENTILLE ESITELLEET PUHEENVUOROT

Tässä luvussa analysoin neljää Euroopan parlamentissa pidettyä puheenvuoroa, jotka pidettiin Euroopan puolustusrahastoa käsittelevän keskustelun alussa sekä yhtä puolustusrahastoa käsittelevän keskustelun loppuvaiheessa pidettyä henkilökohtaista puheenvuoroa. Puheenvuoroissa kolme Euroopan parlamentin europarlamentaarikkoa ja yksi Euroopan komission komissaari esittelivät muille europarlamentaarikoille puolustusrahastosta esitettyä ehdotusta esittäen samalla perustelunsa sille, miksi Euroopan puolustusrahastoa koskeva ehdotus tulisi hyväksyä. Analysoidut puheenvuorot on analysoitu samassa järjestyksessä kuin ne parlamentin täysistunnossa esitettiin. Lopuksi tuon lyhyesti esille yhden europarlamentaarikon pitämän henkilökohtaisen puheenvuoron, joka pidettiin puolustusrahastoa käsittelevän keskustelun loppuvaiheessa ja joka erosi huomattavalla tavalla muista tutkimuksessa analysoitavista puheenvuoroista.

4.1 Zdzisław Krasnodębski (Puola; teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta; Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmä)

Keskustelun Zdzisław Krasnodębskin Euroopan parlamentin teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan (Committee on Industry, Research and Energy, ITRE) puolesta laatimasta mietinnöstä, joka käsitteli ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan puolustusrahastosta, aloitti Krasnodębski itse (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 198–199). Zdzisław Krasnodębski on vuonna 1953 syntynyt puolalainen meppi, joka kuuluu parlamentissa Euroopan konservatiivien ja

reformistien ryhmään (European Conservatives and Reformists Group, ECR). Krasnodębski nousi Euroopan parlamenttiin vaalikauden 2014–2019 alussa heinäkuussa 2014 ja hän on ollut siitä lähtien parlamentin jäsen. Vaalikaudella 2014–2019, eli tutkimuksessa käsiteltävän täysistunnon ajankohtana, Krasnodębski oli teollisuus-, tutkimus ja energiavaliokunta ITRE:n jäsen, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan (Committee on Employment and Social Affairs, EMPL) jäsen ja varajäsen, kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan (Committee on Culture and Education, CULT) varajäsen sekä turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alivaliokunnan (Subcommittee on Security and Defence, SEDE) varajäsen. Aikavälillä 1.3.2018–1.7.2019 Krasnodębski oli myös yksi Euroopan parlamentin varapuhemiehistä. (Euroopan parlamentti. Zdzisław Krasnodębski: 8th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Zdzisław Krasnodębski: 9th parliamentary term.) Vuonna 2018 parlamentin ITRE-valiokunta nimitti Krasnodębskin Euroopan puolustusrahastoa koskevasta ehdotuksesta tehtävän mietinnön esittelijäksi (Euroopan parlamentti. Zdzisław Krasnodębski: 8th parliamentary term; Karaboytcheva 7/2021, 6). Esittelijän nimittää käsiteltävästä asiasta vastaava parlamentin valiokunta. Esittelijän tehtävänä on laatia mietintö, joka käsittelee talousarvio- tai lainsäädäntöehdotuksia tai muita asioita. Mietinnön laatimisen yhteydessä esittelijällä on mahdollisuus konsultoida kyseiseen aihepiiriin perehtyneitä asiantuntijoita sekä aihepiiriin liittyviä sidosryhmiä. Lisäksi mietinnön esittelijän tehtävänä on laatia kompromissitarkistukset sekä käydä neuvotteluja varjoesittelijöiden kanssa. Euroopan parlamentin täysistunnossa keskustellaan ja äänestetään niistä mietinnöistä, jotka on laadittu ja hyväksytty parlamentin kyseisestä asiasta vastaavassa valiokunnassa. (Euroopan parlamentti. Zdzisław Krasnodębski: 8th parliamentary term.) Ehkä juuri siksi, että Krasnodębski oli nimitetty puolustusrahastoa koskevaa ehdotusta käsittelevän mietinnön esittelijäksi, hän piti ensimmäisen puheenvuoron parlamentin puolustusrahastoa koskevassa täysistuntokeskustelussa 17.4.2019. Puheenvuorossaan Krasnodębski kyseenalaisti puolustusrahastoon kohdistuneita pelkoja ja toi esille puolustusrahastolle asetettuja tavoitteita.

Rouva puheenjohtaja! Ensiksi, haluan ilmaista tyytyväisyyteni siihen, että olemme saavuttaneet monen tunnin ja kolmen kolmikantaneuvottelun jälkeen osittaisen sopimuksen, josta äänestetään huomenna. Se ei ollut helppoa, sillä rahastoon liittyi monia pelkoja, jotka tuntuivat mielestäni täysin perusteettomilta. [...] Toisaalta oli huolia myös siitä, kyseenalaistaako Euroopan puolustusrahasto meidän sitoumuksiamme ja transatlanttisia suhteitamme sekä suhteitamme Natoon, joka on keskeinen turvallisuutemme takaava puolustusliitto. Minusta näyttää siltä, että sekä poliittisen kentän vasemmalta ja oikealta laidalta sekä keskeltä nousseet huolet ovat perusteettomia... [...] Rahaston tavoitteena ei ole Euroopan unionin militarisointi tai muut tavoitteet, vaan yhteisten eurooppalaisten projektien tukeminen niiden tutkimus- ja kehittämissä vaiheissa. Tämän rahaston tavoitteena ei myöskään ole aseiden valmistaminen, vaan nimenomaan tutkimus ja kehittäminen. Mielestäni tämä mahdollistaa tarpeettomien päällekkäisyyksien

välttämisen ja rahasto edesauttaa korkealaatuisen puolustusteknologian ja -materiaalin kehittämistä.¹ (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 198–199.)

Yleisöä suostuttelevassa argumentaatioissaan Krasnodębski vetosi *logokseen* eli järkeen ja *ethokseen* eli puhujan auktoriteettiin. Järkeen ja rationaalisuuteen vetoaminen näkyi Krasnodębskin puheessa tämän esittäessä, että puolustusrahasto edesauttaisi EU-jäsenmaita yhdistämään taloudelliset resurssinsa, jolloin yhteisillä resursseilla voitaisiin tukea eurooppalaisia puolustusteollisia tutkimus- ja kehitysprojekteja. Näiden projektien tavoitteena on Krasnodębskin mukaan edistää sellaisen korkealaatuisen teknologian tutkimusta ja kehittämistä, jota voitaisiin hyödyntää tulevaisuudessa käyttöön otettavassa puolustusmateriaalissa. Näin vältettäisiin Krasnodębskin mukaan tarpeettomia päällekkäisyyksiä, joita syntyisi siinä tilanteessa, että yksittäiset EU-jäsenmaat pyrkisivät kehittämään uutta puolustusmateriaalia pelkästään omista kansallisista lähtökohdistaan ja omilla resursseillaan. Taloudellisten resurssien tehokkaampi hyödyntäminen on hyvin yleinen rationaalisuuteen vetoava argumentti, jota käytetään hyvin usein perustelemaan jonkin toimintatavan valitsemisen järkevyyttä johonkin toiseen toimintatapaan verrattuna. Krasnodębski ei puheessaan maininnut suoraan, että varojen säästäminen olisi puolustusrahaston perustamisen tarkoitus, mutta hänen maininnastaan tarpeettomien päällekkäisyyksien poistamisesta on helppo tehdä johtopäätös, että päällekkäisyyksien poistamisen seurauksena olisi EU-jäsenmaiden rahojen säästäminen, kun nämä eivät enää käyttäisi rahaa päällekkäisiin puolustusmateriaalihankkeisiin.

Logoksen lisäksi Krasnodębski pyrki vaikuttamaan kuulijoihinsa myös vetoamalla *ethokseen* eli puhujan auktoriteettiin. Puheenvuoron pitämishetkellä Krasnodębski oli yksi Euroopan parlamentin varapuhemiehistä. Varapuhemiehen rooli on Euroopan parlamentissa tärkeä asema, joten se antoi Krasnodębskin puheelle painoarvoa kuin myös vaikutelman siitä, että hänellä oli etuoikeus tuoda näkemyksiään esille,

¹ Pani Przewodnicząca! Przede wszystkim chciałbym wyrazić zadowolenie, że osiągnęliśmy wspólnie, po wielogodzinnych negocjacjach i trzech rozmowach trójstronnych porozumienie częściowe, które będzie głosowane jutro. To nie było łatwe, było wiele obaw związanych z tym funduszem, obaw, które wydawały mi się zupełnie nieuzasadnione. [...] Z drugiej strony były też i są obawy, czy Europejski Fundusz Obronny nie naruszy naszych zobowiązań i naszych relacji transatlantyckich, naszych relacji z NATO, który jest podstawowym sojuszem obronnym gwarantującym nam wszystkim bezpieczeństwo. Wydaje mi się, że zarówno obawy zgłaszane z lewej strony sceny politycznej, jak i ze środka lub z prawej strony są nieuzasadnione... [...] Celem funduszu nie jest militaryzacja Unii, ani inne cele, lecz wspieranie wspólnych europejskich projektów w fazie badań i rozwoju. Celem nie jest też produkcja broni, ale właśnie faza badań i rozwoju. Myślę, że pozwoli to uniknąć zbędnych duplikacji, a fundusz działał będzie na rzecz projektowania technologii i produktów obronnych najwyższej jakości.

nimenomaan avauspuheenvuoron muodossa. Lisäksi Krasnodębski oli nimitetty parlamentin ITRE-valiokunnan toimesta Euroopan puolustusrahastoa koskevasta ehdotuksesta tehtävän mietinnön esittelijäksi. Tämän perusteella Krasnodębski oli hyvin perehtynyt puolustusrahastoa koskevan mietinnön yksityiskohtiin ja sen perusteella hänen puolustusrahastosta esittämiensä näkemysten voitiin katsoa omaavan enemmän uskottavuutta kuin jos ne olisi esittänyt tavallinen europarlamentaarikko. Nämä kaksi Krasnodębskin auktoriteettia korostavaa tekijää antoivat hänen puheenvuorolleen tavallista suurempaa vakuuttavuutta. Vaikka Krasnodębski ei puheenvuorossaan korostanut omaa asemaansa, niin Euroopan parlamentin muut europarlamentaarikot ovat varmasti tiedostaneet Krasnodębskin aseman ilman, että Krasnodębskin on tarvinnut tuoda sitä itse esille.

Krasnodębskin esittämät näkemykset Euroopan puolustusrahastosta olivat yhteneväisiä hänen oman ECR-parlamenttiryhmänsä esittämien näkemysten kanssa. ECR-ryhmän verkkosivuilla raportoitiin 21.11.2018, kuinka suunnitelmat Euroopan puolustusrahaston luomiseksi oli hyväksytty parlamentin ITRE-valiokunnassa ja että ECR-ryhmän meppi Zdzisław Krasnodębski ohjasi puolustusrahastoa koskevia esityksiä. ECR-ryhmän verkkosivujen mukaan puolustusrahasto tarjoaisi EU-jäsenmaille rahoitusta auttaakseen EU-jäsenmaita kokoamaan puolustusmateriaalin hankkimiseen tarkoitetut resurssinsa tehokkaammin yhteen ja rahoittaakseen EU-jäsenmaiden yhteisiä investointeja yhteensopivan puolustusmateriaalin kehittämiseksi. (ECR Group 21.11.2018.) Puolustusrahastoa käsiteltiin ECR-ryhmän verkkosivuilla uudestaan 12.12.2018, jolloin verkkosivuilla kerrottiin, että Krasnodębski oli tehnyt puolustusrahastoa koskevaan esitykseen useita muutoksia, joilla pyrittiin edistämään entistä enemmän eri tahojen yhteistyötä EU:n sisällä. Lisäksi kirjoituksessa kerrottiin Krasnodębskin todenneen, että Euroopan geopoliittinen tilanne oli muuttumassa ja että tämän vuoksi EU-jäsenmaiden täytyy tehdä enemmän yhteistyötä yhteisen turvallisuuden alalla. (ECR Group 12.12.2018.) Puolustusrahastoa käsiteltiin ECR-ryhmän verkkosivuilla myös 29.4.2021, jolloin kerrottiin Euroopan puolustusrahaston tulleen lopullisesti hyväksytyksi Euroopan parlamentin toimesta. Samassa kirjoituksessa kerrottiin myös, että tiiviimmän puolustusteollisen yhteistyön kautta EU-jäsenmaat voisivat säästää arviolta 25–100 miljardia euroa vuodessa. Lisäksi kirjoituksessa esitettiin Krasnodębskin todenneen, että Euroopan puolustusrahastoa ei tulisi tulkita virheellisesti askeleeksi kohti Euroopan armeijan luomista ja että puolustusliitto Nato sekä vahvat transatlanttiset siteet säilyisivät Euroopan turvallisuuden perustana eikä tämä olisi muuttumassa lähiaikoina. (ECR Group 29.4.2021.) Näiden ECR-ryhmä verkkosivuilla julkaistujen kirjoitusten perusteella ei jää epäselväksi, että ECR-ryhmä suhtautui hyvin myönteisesti puolustusrahaston perustamiseen.

Yksi sekä Krasnodębskin puheenvuorossa kuin myös ECR-ryhmän verkkosivuilla julkaistuissa kirjoituksissa esiintynyt argumentti oli se, että molemmissa korostettiin puolustusrahaston mahdollistavan EU-jäsenmaiden yhteiset puolustusmateriaalin tutkimus- ja kehittämishankkeet, joiden seurauksena EU-maiden taloudelliset resurssit saataisiin keskitettyä tehokkaammin ja samalla välttää tarpeettomia päällekkäisiä tutkimushankkeita ja säästää rahaa. Toinen yhtäläisyys Krasnodębskin puheenvuoron ja ECR-ryhmän verkkosivuilla julkaistujen kirjoitusten kanssa oli se, että niin Krasnodębski kuin myös ECR-ryhmä verkkosivuilla julkaistut kirjoitukset korostivat puolustusliitto Naton ja transatlanttisten suhteiden merkitystä Euroopan turvallisuudelle. Mielenkiintoista ECR-ryhmän sivuilla julkaistuissa kirjoituksissa oli myös se, että niissä viitattiin säännöllisesti Krasnodębskiin antamiin lausuntoihin Euroopan puolustusrahastosta. Tämän vuoksi ei ole yllättävää, että Krasnodębskin Euroopan parlamentissa pitämässä puheenvuorossa esitetyt näkemykset olivat yhteneväisiä ECR-ryhmän verkkosivuilla julkaistuihin kirjoituksiin, joissa viitattiin hänen muissa tilanteissa esittämiinsä Euroopan puolustusrahastoa käsitteleviin lausuntoihin.

Krasnodębskin puheenvuorossa oli yhtäläisyyksiä myös Puolan strategisen kulttuurin kanssa. Puolan strategisessa ajattelussa vaikuttaa vahva tunne strategisesta ja geopoliittisesta epävarmuudesta, mikä juontuu maan geopoliittisesta sijainnista. Puola menetti valtiostatuksensa traumaattisella tavalla 1700-luvun lopussa, kun Venäjä, Itävalta ja Preussi jakoivat Puolan alueet keskenään. Tämä synnytti Puolassa uskomuksen, että geopoliittisen asemansa vuoksi Puola on jatkuvasti naapuriensa uhkaama ja että sen naapurit pyrkivät säilyttämään valtatasapainon Puolan kustannuksella. Tämä uskomus vahvistui 1900-luvulla, sillä vuonna 1918 itsenäistynyttä Puolaa ei hyväksytty sen paremmin Saksassa kuin Venäjälläkään. Saksan ja Neuvostoliiton hyökkäykset Puolaan toisen maailmansodan alussa vuonna 1939 sekä maan joutuminen Neuvostoliiton vallan alle toisen maailmansodan päätyttyä tekivät geopoliittisen epävarmuuden tunteesta jälleen ajankohtaisen. Kylmän sodan aikaisessa, kommunistihallinnon hallitsemassa Puolassa maalla ei ollut mahdollisuutta kehittää kotimaista strategista kulttuuria, mutta välittömästi poliittisen ja taloudellisen järjestelmän muututtua vuonna 1989 Puola asetti turvallisuus- ja puolustuspoliittiseksi tavoitteikseen päästä sekä Naton että EU:n jäseneksi. Strategisessa asiayhteydessä molemmat heijastavat Puolan tarvetta taata maan turvallisuus. Naton viidennen artiklan takaama kollektiivinen puolustus teki Nato-jäsenyydestä Puolalle luonnollisen tavan täyttää Puolan turvallisuustarpeet ja Puolasta tulikin Naton jäsen vuonna 1999 ja EU:n jäsen vuonna 2004. Yleinen tunne strategisesta epävarmuudesta saa Puolan etsimään jatkuvasti turvallisuustakeita ja niiden vahvistamista. Menneisyyden kokemukset ovat voimistaneet Puolan

sitoutumista siihen, että maan puolustaminen on valtion ydintehtäviä. Tämä erottaa Puolan monista muista Euroopan valtioista, jotka ovat vähemmän sitoutuneita puolustukseen. (Terlikowski 2013, 269–271, 278.) Keskeinen yhtäläisyys Krasnodębskin puheenvuorossa esitettyjen näkemysten ja Puolan strategisen kulttuurin välillä oli puolustusliitto Naton tärkeä rooli. Krasnodębski lausui puheenvuorossaan Naton olevan *”meidän kaikkien turvallisuu den takaava puolustusliitto”* (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 199). Koska Krasnodębskin puheessa käsittelemä aihe oli EU:n suunnittelema Euroopan puolustusrahasto, voidaan Krasnodębskin tulkita tarkoittaneen sitä, että Nato oli EU-maiden tai ainakin Natoon kuuluvien EU-maiden turvallisuuden takaava puolustusliitto. Puolan strategisessa kulttuurissa sotilaallisen puolustuksen merkitys on suuri ja tämän osoitti myös Puolan hakeutuminen Naton jäseneksi kylmän sodan päätyttyä. Krasnodębskin puheenvuorossaan ilmaisema Naton merkityksen korostaminen oli siis samoilla linjoilla Puolan strategisen kulttuurin kanssa.

Krasnodębski toi esille puheenvuorossaan myös esitetyt huolenaiheet siitä, vaikuttaisiko puolustusrahaston perustaminen kielteisesti Euroopan transatlanttisiin suhteisiin. Puolalaiselle Krasnodębskille tällä oli erityistä merkitystä. Puola tukee voimakkaasti Yhdysvaltojen johtamaa atlanttista liittoumaa eli Natoa. Puolan atlanttisuus on pääosin uhkakuviin pohjautuvaa ja sen tarkoituksena on turvallisuuden maksimointi. Neuvostoliiton hajottua Puola päätti liittyä Naton vakiintuneeseen turvallisuusarkkitehtuuriin sen sijaan, että se olisi hakenut turvaa tuossa vaiheessa lapsenkengissä olleista EU:n turvallisuusmekanismeista. Siksi Puola haluaa pysyä turvallisuuspoliittisesti riippuvaisena Yhdysvalloista niin kauan kuin Yhdysvallat on sitoutunut puolustamaan Puolaa ja Eurooppaa Venäjää vastaan. Puolassa Itä-Euroopan turvallisuusympäristön nähdään heikentyneen huomattavasti viime vuosina Venäjän revisionistisen politiikan vuoksi. Puolan poliittinen johto arvioi, että Euroopan itsenäinen puolustusliitto ei kykenisi estämään eikä pelottamaan Venäjää ja että Euroopan puolustusliitto heikentäisi myös Naton kykyä torjua Venäjän uhkaa. Lisäksi EU:n osoittama kritiikki puolalaisen Laki ja Oikeus - puolueen (PiS) johtaman hallituksen autoritaarista ja kansalaisyhteiskuntaa polkevaa politiikkaa kohtaan on ajanut Puolan sitoutumaan entistä tiukemmin Yhdysvaltoihin. Puola jopa esitti, että Yhdysvallat perustaisi pysyvän sotilastukikohdan Puolaan ja että Puola olisi valmis maksamaan tukikohdan rahoittamiseksi kaksi miljardia dollaria ja nimeämään tukikohdan *”Fort Trumpiksi”* Yhdysvaltojen silloisen presidentti Donald Trumpin mukaan. Puolan entinen ulkoministeri Radoslaw Sikorski ilmaisi tukensa Yhdysvaltojen uudelle sotilastukikohdalle Puolassa ja totesi, että ainoa kuviteltavissa oleva uhka Puolalle ja Euroopalle on Venäjä. Lisäksi Puola on yksi harvoista Naton jäsenmaista, joka täyttää Naton suosituksen käyttää kaksi

prosenttia bruttokansantuotteestaan puolustusmenoihin, mikä osoittaa Puolan vahvan sitoutumisen Natoon. Siksi ei ole yllättävää, että Puola vastustaa sellaista Euroopan puolustusta, jolla olisi Yhdysvalloista ja Natosta riippumatonta suorituskykyä. Puolan johto on huolissaan sen suhteen, että Yhdysvallat hylkäisi Puolan. Tämän vuoksi Puolan poliittiset päättäjät jättivät huomiotta presidentti Trumpin Natoa vastaan kohdistaman kritiikin pyrkien samalla Yhdysvaltojen suosioon. (Gulmez D. & Gulmez S. 2020, 191-194.)

Krasnodębskin voidaan katsoa ilmaisseen olleensa samoilla linjoilla kuin valtionsa siinä, että sekä Krasnodębski että Puola suhtautuivat kriittisesti ajatukseen Euroopan Yhdysvalloista ja Natosta riippumattomasta puolustuksesta. Krasnodębski mainitsi puheenvuorossaan, että puolustusrahaston tavoitteena ei ollut militarisoida Euroopan unionia eikä myöskään tavoitella mitään muita tavoitteita, kuten esimerkiksi Euroopan itsenäistä puolustusliittoa. Euroopan unionin militarisoimisen torjuminen sekä toteamus, jonka mukaan puolustusrahastolla ei edistettäisi mitään muitakaan tavoitteita, tarkoitti sen hyväksymistä, että puolustusrahaston perustamisen jälkeen Nato säilyisi tulevaisuudessakin Euroopan maiden turvallisuuden takaajana ja että Yhdysvallat säilyisi merkittävänä tekijänä Euroopan turvallisuuden rakentamisessa. Samalla tavoin Puolan valtio on ollut kriittinen Natolle rinnakkaisten puolustusrakenteiden luomista kohtaan ja lisäksi Puola pitää Yhdysvaltoja tärkeänä kumppanina sekä itselleen että koko Euroopalle.

Puolan vahva transatlanttinen näkemys tarkoittaa sitä, että Puolan mielestä EU:n puolustukseen liittyvien aloitteiden ei tulisi heikentää Naton asemaa vaan päinvastoin vahvistaa sitä. Puola on vuodesta 2014 lähtien keskittynyt kasvattamaan Naton puolustuskyvyn ja pelotevaikutuksen uskottavuutta Venäjän kasvavaa uhkaa vastaan. Puolassa nähdään, että pitkällä aikavälillä teknologian ja osaamisen siirtäminen Puolaan on erittäin tärkeää maan puolustusteknologisen ja teollisen perustan säilyttämiseksi. Puola myös odottaa, että Euroopan puolustusrahastoa käytetään Naton sotilaallisessa suorituskyvyssä havaittujen puutteiden paikkaamiseen. Lisäksi Puola odottaa Euroopan puolustusrahaston mahdollistavan sen, että puolalaiset puolustusteollisen alan yritykset pääsevät mukaan eurooppalaiseen puolustusteolliseen yhteistyöhön, sillä Puola näkee puolustusrahaston keinona kehittää omaa puolustusteknologista ja -teollista perustaansa. Tämän lisäksi Puola haluaa, että myös EU:hun kuulumattomat Nato-maat, kuten Brexitin jälkeinen Iso-Britannia, Yhdysvallat, Norja ja Turkki, voisivat osallistua Euroopan puolustusrahaston hankkeisiin. Puolan mukaan EU:lla ei ole varaa menettää pääsyä sellaiseen kehittyneeseen teknologiaan, jota monet EU:hun kuulumattomien maiden yritykset voivat tarjota. Teollisuuteen liittyvät kysymykset

ovat vain osittain tämän ajattelutavan taustalla, sillä Puola pyrkii myös syventämään puolustusteollista yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa. Puolassa Euroopan puolustusrahasto nähdään osana laajempaa strategista kysymystä, johon kuuluvat transatlanttisen yhteyden tulevaisuus sekä Naton aiottu rooli osana Euroopan turvallisuutta. (Terlikowski 10/2019, 3–6.) Euroopan puolustusrahastoon liittyviä asioita on käyty läpi myös Puolan kansallisessa parlamentissa. Puolalaiset parlamentaarikot olivat pääosin samalla kannalla kuin Krasnodębski: puolalaiset parlamentaarikot pitivät puolustusrahastoa toivottavana asiana puolustusteollisesta näkökulmasta, mutta suurin osa parlamentaarikeistä ei halunnut Natolle päällekkäistä järjestelmää ja he kehottivat Puolan hallitusta olevan suorasanaisempi sen suhteen, mitä sotilaallisia suorituskykyjä Puolan tulisi kehittää Euroopan puolustusrahaston yhteydessä. (Fiott 2019, 28.)

Kaikki tämä osoittaa, että Zdzisław Krasnodębskin näkemykset Euroopan puolustusrahastosta olivat hyvin samankaltaisia Puolan strategisen kulttuurin kanssa. Sekä Krasnodębski että Puola ovat tuoneet ilmi haluttomuutensa sitä kohtaan, että EU ryhtyisi rakentamaan omaa alueelliseen puolustukseen keskittyvää puolustusorganisaatiota. Puola ei usko sen kykenevän toimimaan yhtä tehokkaasti kuin Nato ja siksi sellainen puolustusorganisaatio vain heikentäisi Puolan turvallisuutta. Sekä Krasnodębski että Puola korostivat Yhdysvaltojen sotilaallisen voiman merkitystä Euroopan puolustukselle, sillä Puolalle Yhdysvaltojen sitoutuminen Euroopan ja Nato-maiden puolustamiseen on erittäin tärkeä asia. Sekä Krasnodębski että Puola ovat sitä mieltä, että puolustusrahasto voi saada aikaan kasvavaa puolustusteollista yhteistyötä EU-maiden ja eurooppalaisten Nato-maiden välillä, mikä hyödyttäisi näitä kaikkia ja samalla se vahvistaisi myös EU-maiden ja eurooppalaisten Nato-maiden turvallisuutta. Mutta Krasnodębski ja Puola eivät kannata EU-hankkeita, jotka voisivat heikentää Naton roolia Euroopan ja Puolan puolustamisessa.

4.2 David McAllister (Saksa; ulkoasiainvaliokunta; Euroopan kansanpuolueen ryhmä)

Euroopan puolustusrahaston esittelyä jatkoi Zdzisław Krasnodębskin jälkeen Euroopan parlamentin ulkoasiainvaliokunnan (Committee on Foreign Affairs, AFET) lausunnon valmistelijana toiminut saksalainen europarlamentaarikko David McAllister (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 199–200). McAllister on vuonna 1971 syntynyt meppi, joka kuuluu Euroopan parlamentissa Euroopan kansanpuolueen

ryhmään (European People's Party, EPP). McAllister nousi parlamenttiin ensimmäistä kertaa heinäkuussa 2014 ja hän on parlamentissa myös vaalikaudella 2019–2024. Vaalikaudella 2014–2019 McAllister toimi ensiksi parlamentin ulkoasiainvaliokunnan tavallisena jäsenenä ja 24.1.2017–1.7.2019 välisenä aikana hän toimi ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana. Tämän lisäksi McAllister toimi myös varajäsenenä turvallisuus ja puolustuspolitiikan alivaliokunnassa (Subcommittee on Security and Defence, SEDE), kalatalousvaliokunnassa (Committee on Fisheries, PECH) sekä perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnassa (Committee on Constitutional Affairs, AFCO). (Euroopan parlamentti. David McAllister: 8th parliamentary term; Euroopan parlamentti. David McAllister: 9th parliamentary term.) Kuten jo mainittiin, vuonna 2018 McAllister toimi puolustusrahastoon liittyen ulkoasiainvaliokunta AFET:n lausunnon valmistelijana, kun ulkoasiainvaliokunta AFET antoi teollisuus-, tutkimus- ja energiavalioikunta ITRE:lle lausunnon ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan puolustusrahastosta. Euroopan parlamentissa eri valiokunnat voivat laatia jonkin toisen valiokunnan jotain asiaa käsittelevään mietintöön liitettäväksi oman lausuntonsa niistä seikoista, jotka kuuluvat lausunnon antavan valiokunnan toimivaltaan. Tällaisen lausunnon tuottavan valmistelijan vastuulla on myös laatia kompromissitarkistuksia sekä käydä neuvotteluja varjovalmistelijoiden kanssa. (Euroopan parlamentti. David McAllister: 8th parliamentary term.) Omassa puheenvuorossaan McAllister kuvaili puolustusrahaston pitkän aikavälin tavoitteita.

Euroopan puolustusrahaston avulla otamme merkittävän askeleen kohti suurempaa yhtenäisyyttä tutkimuksessa ja sotatarvikkeiden hankkimisessa ja tätä kautta myös puolustuksemme tehokkaammassa järjestämisessä. [...] ...Euroopan puolustusrahasto luo teollisuuspoliittisen perustan laajemmalle yhteistyölle. Tälle perustalle rakentaminen on tärkeää, jotta turvallisuuspolitiikkaa voidaan kehittää ja että kansallisten asevoimien yhteistyötä ja verkottumista voidaan parantaa. Ainoastaan tällä tavalla me voimme vähentää erilaisten asejärjestelmien lukumäärää, edistää yhteisten sotilaallisten suorituskykyjen kehittämistä sekä viime kädessä käyttää veronmaksajien rahoja tehokkaammin. Euroopan puolustusrahaston avulla me parannamme puolustuskykyämme ja vahvistamme myös kansalaistemme turvallisuutta. Siksi vetoan kaikkiin kollegoihini, että he äänestäisivät huomenna iltapäivällä tämän asetuksen puolesta.² (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 199–200.)

² Mit dem Europäischen Verteidigungsfonds gehen wir einen großen Schritt, um mehr Gemeinsamkeit in der Forschung und in der Beschaffung von militärischem Gerät zu erzielen und somit unsere Verteidigung effektiver zu organisieren. [...] ...Der Europäische Verteidigungsfonds legt ein industriepolitisches Fundament für mehr Zusammenarbeit. Darauf gilt es nun, sicherheitspolitisch weiter aufzubauen und die Abstimmung und Vernetzung der nationalen Streitkräfte zu verbessern. Nur so können wir die Zahl der unterschiedlichen Waffensysteme reduzieren, die Entwicklung gemeinsamer militärischer Fähigkeiten vorantreiben und letztlich Steuergelder effektiver einsetzen. Mit dem Europäischen Verteidigungsfonds verbessern wir

David McAllister pyrki puheessaan vakuuttamaan kuulijansa vetoamalla niin *logokseen* eli järkeen, *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin kuin myös *ethokseen* eli puhujan auktoriteettiin. *Logokseen* vetoaminen kävi ilmi siinä, kun McAllister perusteli puolustusrahaston tarpeellisuutta EU-maiden rahojen säästämällä sekä mahdollisuudella tutkia ja hankkia yhdessä EU-maiden asevoimien tarvitsemää sotilasmateriaalia. Lisäksi McAllisterin puheessa tavoiteltaviksi asioiksi nostettiin EU-maiden kansallisten asevoimien yhteistyön kehittäminen ja verkottuminen, minkä myötä yhteisiä sotilaallisia suorituskykyjä voitaisiin kehittää. Puheessaan McAllister korosti sitä, että tämän toiminnan toteuttaminen oli erittäin tärkeä asia ja McAllister pyrki puheessaan vakuuttamaan Euroopan parlamentin muut mepit siitä, kuinka paljon hyötyä vielä perustamattomasta Euroopan puolustusrahastosta tulisi tulevaisuudessa olemaan EU-jäsenmaille ja jäsenmaiden kansalaisille. Puolustusrahaston tuomia hyötyjä esittelemällä McAllister pyrki vakuuttamaan kuulijansa siitä, että puolustusrahastosta saatavien hyötyjen vuoksi puolustusrahaston perustamisesta kannatti tukea sen sijaan, että jatkettaisiin nykyisellä linjalla. Rahan säästäminen sekä puolustuskyvyn vahvistaminen yhteistyötä syventämällä ovat selkeitä kuulijoiden järkeen ja loogiseen ajatteluun vetoavia argumentteja.

Logoksen lisäksi McAllister pyrki vakuuttamaan kuulijansa vetoamalla *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin. *Pathoksen* käyttö yleisöön vetoamisessa ilmeni hänen puheissaan, kun hän käytti EU-maiden kansalaisten turvallisuuden vahvistamista argumenttina puolustusrahaston perustamisen puolesta. McAllisterin mukaan ainoastaan Euroopan puolustusrahaston avulla EU:ssa voitaisiin saada aikaan teollisuuspoliittista yhteistyötä ja kehittää yhteisiä sotilaallisia suorituskykyjä, joiden avulla EU-maiden kansalaisten turvallisuutta voitaisiin vahvistaa. McAllisterin mukaan tälle toimintamallille ei ollut vaihtoehtoa, vaan ainoastaan tällä tavalla toimimalla kansalaisten turvallisuutta voitaisiin vahvistaa. Turvallisuuden tai turvattomuuden tason osoittaminen konkreettisesti on vaikeaa, joten tässä McAllister esitti kuulijoille väitteen, jonka osoittaminen oikeaksi tai vääräksi on vaikeaa: väitteeseen kansalaisten turvallisuuden parantamisesta puolustusrahaston avulla voi vain joko uskoa tai olla uskomatta. Joka tapauksessa McAllister antoi puheenvuorossaan ymmärtää, että EU-maiden kansalaisten turvallisuuden tasoa tulisi vahvistaa ja että puolustusrahaston perustaminen kasvattaisi EU-maiden kansalaisten turvallisuuden tasoa. Perustelemalla Euroopan puolustusrahaston

unsere Verteidigungsfähigkeiten und damit den Schutz unserer Bürgerinnen und Bürger. Deshalb appelliere ich an alle Kolleginnen und Kollegen, morgen Mittag für diese Verordnung zu stimmen.

perustamista EU-maiden kansalaisten turvallisuuden vahvistamisella oli McAllisterilta selkeä pyrkimys vakuuttaa kuulijat vetoamalla heidän tunteisiinsa.

McAllister pyrki vakuuttamaan yleisönsä myös vetoamalla *ethokseen* eli omaan auktoriteettiinsa. David McAllister oli ulkoasiainvaliokunnan lausunnon valmistelija, eli hän oli laatinut teollisuus- tutkimus- ja energiavaliokunta ITRE:n Euroopan puolustusrahastosta tekemään mietintöön ulkoasiainvaliokunta AFET:n lausunnon niistä asioista, jotka kuuluivat ulkoasiainvaliokunnan toimivaltaan. Tämän vuoksi McAllister oli hyvin perehtynyt Euroopan puolustusrahastosta tehtyyn ehdotukseen, mikä antoi hänen puheenvuorolleen asiantuntijuuden painoarvoa. Lisäksi McAllister oli puheenvuoron hetkellä myös parlamentin ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja, mikä kohotti hänen asemaansa Euroopan parlamentissa. Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajalla on tavallista europarlamentaarikkoja suurempi arvovalta, sillä Euroopan parlamentin valiokunnan puheenjohtajaa pidetään henkilönä, joka nauttii arvostusta oman valiokuntansa tärkeimpänä henkilönä. Tällöin myös hänen puheenvuorojaan voidaan pitää vakavasti otettavina ja merkityksellisinä. McAllister ei omassa puheenvuorossaan korostanut omaa asemaansa, mutta *ethokseen* vetoaminen ei edellytä puhujan sanovan ääneen kuulijoilleen, että häneen tulisi luottaa. Auktoriteettiin vetoaminen voi tapahtua puhujan auktoriteetin tunnustamisessa, mikä tässäkin näkyi pelkistetympin hänen positiossaan puolustusrahastoa kannattavana puhujana numero kaksi.

David McAllisterin puheenvuorossa ja Euroopan parlamentin EPP-ryhmän, jonka jäsen McAllister oli, verkkosivuilla julkaistuissa kirjoituksissa oli monia yhtäläisyyksiä. Maaliskuussa 2017 EPP-ryhmä julkaisi päätöslauselman, jossa todettiin, että EU:n turvallisuus- ja puolustusunionin selkärangan muodostavat vahvat, itsenäiset ja hyvin rahoitetut puolustusmateriaalimarkkinat. Euroopan puolustusrahaston perustamisen jälkeen puolustusrahastolle ohjatuilla taloudellisilla resursseilla tullaan tukemaan innovatiivisia pieniä ja keskisuuria yrityksiä, jotta ne voisivat kehittää yhteistyössä sotilaallisia suorituskykyjä. EPP-ryhmän mukaan tämän lisäksi EU-jäsenmaita on tuettava tekemään yhteisiä puolustusmateriaalihankintoja. (European People's Party 29.-30.3.2017, 2.) Marraskuussa 2018 EPP-ryhmän verkkosivuilla todettiin, että Euroopan sotilaallisten suorituskykyjen kauan odotettu vahvistaminen on Euroopan puolustusrahaston perustamisen myötä lähtenyt etenemään. EPP-ryhmän mukaan Euroopassa puolustusprojektit on tehty liian usein puhtaasti kansalliselta pohjalta ja muista Euroopan maista erillään, mikä on johtanut suureen määrään erilaisia asejärjestelmiä verrattuna vaikkapa Yhdysvaltoihin. Samassa kirjoituksessa viitattiin tutkimusaineistossa esiintyvän, EPP-ryhmän puolesta Euroopan parlamentissa

puhuneen ranskalaisen EPP-ryhmän europarlamentaarikko Françoise Grossetête lausumaan. Grossetête mukaan EPP-ryhmä on aina tukenut Euroopan puolustuksen tukemiseen keskittyvän rahaston perustamista ja että eurooppalaisen puolustusyhteistyön parantaminen on elintärkeää päällekkäisten projektien välttämiseksi sekä puolustusteollisten lippulaivahankkeiden toteuttamiseksi. (EPP Group in the European Parliament 21.11.2018.) Samankaltaisia näkemyksiä esitettiin EPP-ryhmän verkkosivuilla vielä uudestaan 18.4.2019, eli päivää myöhemmin, kun tutkimusaineistona olevan Euroopan parlamentin täysistunnon keskustelu puolustusrahastosta oli käyty. Tässä kirjoituksessa viitattiin jälleen EPP-ryhmä meppi Grossetête lausuntoon, jonka mukaan EPP-ryhmä oli ensimmäinen puolustusrahaston tukemista kannattanut taho ja että puolustusrahaston käyttöön ottaminen merkitsisi suurta edistysaskelta Euroopan puolustusteollisuudelle ja että puolustusrahastolla pyritään edistämään Euroopan strategista autonomiaa. Samassa kirjoituksessa esitettiin myös, että puolustusrahaston perustaminen johtaa EU-jäsenmaiden vahvistuvaan puolustusteolliseen yhteistyöhön, minkä tarkoituksena on vähentää päällekkäisyyksiä ja saada aikaan säästöä kehityskustannuksissa. (EPP Group in the European Parliament 18.4.2019.) Joulukuussa 2020 EPP-ryhmän sivuilla julkaistussa kirjoituksessa viitattiin ranskalaisen EPP-ryhmän meppi François-Xavier Bellamyn lausumaan, jonka mukaan puolustusrahasto oli tärkeä askel kohti Euroopan strategista autonomiaa ja että EPP-ryhmä on ollut viime vuosina täysin sitoutunut Euroopan puolustusrahaston perustamiseen. Bellamyn mukaan Euroopan maat ovat ensimmäistä kertaa päättäneet investoida yhdessä omaan puolustusteollisuuteensa ja että tämä mahdollistaa Euroopan maille myös oman autonomisen geostrategisen vision kehittämisen. (EPP Group in the European Parliament 14.12.2020.) Kokonaisuutena voidaan sanoa, että EPP-ryhmä suhtautui hyvin myönteisesti Euroopan puolustusrahaston perustamiseen.

Sekä McAllister että EPP-ryhmä korostivat, että Euroopan puolustusrahaston perustaminen antaa EU-jäsenmaissa sijaitseville puolustusteollisille yrityksille mahdollisuuden harjoittaa aikaisempaa laajempaa ja syvempää puolustusteollista yhteistyötä. McAllister ja EPP-ryhmä ovat samaa mieltä myös siitä, että EU-jäsenmaissa tulee pyrkiä purkamaan päällekkäisiä puolustusmateriaalin kehityshankkeita, jolloin puolustusmateriaalin kehittämiseen käytettäviä varoja voidaan säästää. EPP-ryhmän kirjoituksissa oli myös eriäviä näkemyksiä McAllisterin puheenvuoroon verrattuna. McAllister ei omassa puheenvuorossaan tuonut lainkaan esille sellaisia ajatuksia, että puolustusrahasto olisi EU:lle väline, jota hyödyntäen se voisi ryhtyä kehittämään EU:n strategista autonomiaa tai omaa geostrategista visiota. McAllisterin puheenvuorossa puolustusrahasto esitettiin teollisuuspoliittisena työkaluna, jonka avulla EU-maiden puolustusteolliset yritykset pystyvät

harjoittamaan laajempaa yhteistyötä. McAllister ei kuitenkaan tuonut esille samanlaisia näkemyksiä kuin EPP-ryhmän verkkosivuilla esitettiin, joiden mukaan puolustusrahasto olisi väline suuremman itsenäisen eurooppalaisen turvallisuus- ja puolustuspoliittisen linjauksen toteuttamiseksi. Tässä McAllisterin näkemykset erosivat kahden muun EPP-ryhmän verkkosivuilla mainitun mepin, Françoise Grossetête'n ja François-Xavier Bellamy'n, näkemyksistä.

McAllisterin puheen sisältö oli samoilla linjoilla Saksan strategisen kulttuurin kanssa. Saksan ulkopoliittinen suuntautuminen on jakautunut sekä eurooppalaiseen että transatlanttiseen suuntaukseen. Erityisesti kansleri Angela Merkelin valtakaudella Saksa omaksui keskitien linjan, jossa Saksa on välttänyt asettamasta EU:ta ja Natoa toisiaan vastaan. Saksa näkee Naton sotilaallisten operaatioiden toteuttamiseen keskittyvänä organisaationa, kun taas EU nähdään organisaationa, jolla on käytössään laaja valikoima siviiliyhteiskunnan ja sotilaallisia työkaluja. Saksan kaikkein tärkein kahdenvälinen turvallisuuspoliittinen suhde toisen valtion kanssa on Saksan suhde Yhdysvaltoihin ja toiseksi tärkein on suhde Ranskaan. Kansainvälistä turvallisuutta koskevissa kysymyksissä Saksa pyrkii saamaan aikaan ratkaisuja EU:n ja Naton rakenteiden sisällä. Saksassa termi "kansallinen intressi" on hyvin kyseenalainen, sillä se voisi viitata siihen, että Saksan intressit voisivat poiketa Euroopan intresseistä ja globaaleista intresseistä, minkä voitaisiin nähdä olevan ristiriidassa multilateralismin eli monenkeskisyyden kanssa, jota kohtaan Saksassa vallitsee myönteinen suhtautuminen. Toisen maailmansodan jälkeen Saksaa on pidetty "siviilivaltana", joka turvautuu monenkeskisiin prosesseihin ja ylikansallisiin rakenteisiin sekä sotilaallisen voiman käytön välttämiseen. Vaikka on esitetty uudistusehdotuksia, joiden mukaan Saksan asevoimien kykyä ottaa osaa kansainvälisiin sotilaallisiin tehtäviin vahvistettaisiin, niin tästä huolimatta Saksan väestö ja suuri osa poliittisesta eliitistä jakaa näkemyksen Saksasta siviilivaltana ja pyrkii välttämään riskien ottamista. Saksan ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa luonnehtiikin jatkuva epävarmuus sotilaallisen voiman käytön suhteen. Saksan kansalliset tavoitteet ovat vaatimattomia ja ne tuodaan esille pääasiassa monenkeskisillä foorumeilla. Saksan päätöksentekoa turvallisuusasioissa ajavat eteenpäin pyrkimykset sovittaa yhteen transatlanttiset ja eurooppalaiset virtaukset yhdeksi läntiseksi suuntaukseksi ja täten lieventää huolia idän ja lännen välisestä vastakkainasettelusta. (Junk & Daase 2013, 145–146, 148–149.)

Kun saksalaisen McAllisterin puheenvuoroa verrataan Saksan strategiseen kulttuuriin, niin huomataan, että McAllisterin puheenvuorosta ei löydy Saksan strategisesta kulttuurista eroavia elementtejä. McAllisterin puhe oli hyvin samankaltainen kuin se osa Saksan strategisen kulttuurin suuntauksesta, jonka mukaan Saksa pyrkii välttämään asettamasta EU:ta ja Natoa toisiaan vastaan.

McAllister toi Euroopan puolustusrahaston esille ainoastaan EU-maiden puolustusteollisuuden yritysten yhteistyötä kehittävänä työkaluna ja tämän myötä puolustusrahaston avulla tavoiteltaisiin EU-maiden puolustuksen tehokkaampaa järjestämistä. Myös turvallisuuspolitiikan kehittäminen oli asia, jota McAllisterin mukaan voitaisiin ryhtyä toteuttamaan, kun puolustusrahaston avulla oli ensin luotu teollisuuspoliittinen perusta laajemmalle yhteistyölle. Mutta McAllisterin mukaan puolustusrahastolla ei pyritty luomaan Euroopan strategista autonomiaa eikä kehittämään EU-maille Natosta erillistä puolustusorganisaatiota. McAllisterin puhe oli hyvin samankaltainen Saksan strategisen kulttuurin kanssa, sillä McAllister pyrki puheenvuorossaan sopeuttamaan yhteen Saksan transatlanttiset ja eurooppalaiset virtaukset ja välttää asettumasta tilanteeseen, jossa on tehtävä valinta jommankumman väliltä.

Venäjän toimet Ukrainassa vuonna 2014 ovat kuitenkin pakottaneet Saksan omaksumaan johtajan roolin, mutta tästä huolimatta Ukrainan kriisissä Saksa on toiminut sekä Natossa että EU:ssa Venäjän tärkeimpänä läntisenä keskustelukumppanina. Puolustusasioissa Saksa on pitkään asettanut Naton tärkeimmäksi prioriteetiksi, mutta Yhdysvaltain presidentti Trumpin epäselvä suhtautuminen Natoon sai Saksan entisen liittokansleri Angela Merkelin julistamaan, että Saksa ja Eurooppa eivät voi enää tukeutua Yhdysvaltoihin ja Natoon. Saksan johto pyrkii välttämään sitä, että se tulisi vedetyksi mukaan Yhdysvaltojen ja Venäjän väliseen konfliktiin. Saksa on myös pyrkinyt edistämään Venäjän kanssa käytävää strategista vuoropuhelua ja lisäksi Saksa on energian suhteen riippuvainen Venäjästä, mistä Yhdysvallat on arvostellut Saksaa. Saksan monenkeskinen lähestymistapa ei sopinut yhteen Yhdysvaltojen Trumpin presidenttikaudella harjoittaman yhdenkeskisen politiikan kanssa. Tämän vuoksi Saksa tukee Euroopan yhtenäistä linjaa vastapainoksi Yhdysvaltojen valta-asemalle alueellisen ja globaalin tasapainon säilyttämiseksi. EU:n ja Naton suhteen Saksa ei halua tehdä valintaa näiden kahden väliltä. Molemmat organisaatiot tarjoavat legitimitettä ja uskottavuutta sille rauhanomaiselle ja monenkeskiselle imagolle, jota Saksa haluaa näyttää ulospäin. Siksi Saksa haluaa Euroopan puolustukselle sellaista autonomiaa, jolla on Natosta erillisiä ominaisuuksia, mutta joka ei ole kokonaan erillään Natosta. (Gulmez D. & Gulmez S. 2020, 194–195, 197.)

McAllisterin puheenvuorosta on selvästi nähtävissä, että hän ei tuonut esille mitään siihen viittaavaa, että puolustusrahastolla olisi joitakin muita tarkoituksia kuin vain EU-maiden puolustusteollinen yhteistyö. McAllister kyllä antoi ymmärtää, että puolustusrahaston avulla toteutettavan puolustusteollisen yhteistyön seurauksia olisivat suurempi määrä yhteisiä eurooppalaisia asejärjestelmiä, verorahojen

säästäminen, jäsenmaiden asevoimien yhteistoiminnan helpottuminen sekä asevoimien tehokkuuden ja suorituskyvyn kasvu sekä vahvistuva turvallisuus. McAllister ei kuitenkaan esittänyt, että Euroopan puolustusrahaston myötä olisi tarkoitus edistää EU:n omaa, Natosta ja Yhdysvalloista erillisen puolustusorganisaation perustamista. McAllisterin puhe erosi Krasnodębskin puheenvuorosta myös siten, että McAllister ei korostanut Naton merkitystä Euroopan puolustukselle vaan hän puhui ainoastaan niistä hyödyistä, joita puolustusrahasto saisi aikaan. McAllisterin näkemys Euroopan puolustusrahastosta oli siis sellainen, että sen kautta EU-jäsenmaat kykenevät luomaan edellytykset laajemmalle jäsenmaiden väliselle puolustusteolliselle yhteistyölle, minkä myötä EU-jäsenmaat pystyvät kehittämään yhteistyössä jäsenmaiden tarvitsemaa sotakalustoa. Yhteisesti kehitetyn kaluston käyttöönotto taas parantaa jäsenmaiden edellytyksiä suuremmalle sotilaalliselle yhteistyölle, mikä taas vahvistaa jäsenmaiden kykyä puolustaa itseään paremmin ja täten vahvistaa jäsenmaiden turvallisuutta.

4.3 Elżbieta Bieńkowska (Puola; Euroopan komissio) ja Dobromir Sośnierz (Puola; poliittisiin ryhmiin kuulumaton)

David McAllisterin jälkeen puolustusrahastosta piti puheenvuoron Euroopan komission komissaari Elżbieta Bieńkowska (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 200–201). Bieńkowska on puolalainen poliitikko, joka toimi komissaarina vuosina 2014–2019 silloisen Euroopan komission puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin johtamassa komissiossa. Komissaarina hänen vastuualueisiinsa kuuluivat sisämarkkinat, teollisuus, yrittäjyys sekä pienet ja keskisuuret yritykset. (Euroopan komissio. Commissioner (2014–2019) Elżbieta Bieńkowska; Euroopan komissio. Kollegio (2014–2019), Komissaarit: Euroopan komission poliittinen johto.) Puheenvuorossaan Bieńkowska korosti sitä, kuinka Euroopan puolustusrahaston perustaminen olisi merkittävä edistysaskel eurooppalaiselle puolustusteolliselle yhteistyölle. Huolimatta siitä, että Bieńkowska oli kotoisin Puolasta, niin hän piti täysistunnossa oman puheenvuoronsa englannin kielellä ja samalla kielellä hänen puheenvuoronsa on myös taltioitu istuntoselostukseen. Kuten jo aiemmin toin esille, en ole katsonut tarpeelliseksi suomentaa englannin kielellä pidettyjä puheenvuoroja, koska englannin kieltä osataan akateemisessa maailmassa laajalti. Siksi siteeraan niitä suoraan niiden englanninkielisessä muodossa. Koska alla oleva sitaatti on sanatarkka sitaatti täysistuntoselostukseen tallennetusta Bieńkowskan puheenvuorosta, niin en ole myöskään katsonut tarpeelliseksi tehdä hänen englannin kielellä pitämästään puheenvuorosta alaviitettä.

[...] ...I welcome the chance again to discuss the European Defence Fund (EDF) as I'm very much sure about it. It will be a game-changer for a much-lacking defence cooperation in Europe. [...] Agreeing on the main parameters of the fund is really a key milestone towards defence union. [...] The EDF will on one side enhance Europe's strategic autonomy in supporting the development of key defence capabilities, but on the other it will help increase the efficiency of public spending on defence by increasing cooperation. With the EDF we are using the EU budget to co-finance defence industrial projects, incentivising cooperation in defence, increasing the competitiveness and innovative potential of the European defence industry, enhancing Europe's technological autonomy and, ultimately, positioning Europe as a true security provider, of course not in contradiction with NATO but in complementarity with it. (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 200.)

Puheenvuorossaan Elżbieta Bieńkowska pyrki vakuuttamaan kuulijansa vetoamalla *logokseen* eli kuulijoiden järkeen kuin myös *ethokseen* eli omaan auktoriteettiinsa. *Logokseen* vetoaminen näkyi Bieńkowskan puheenvuorossa hänen esitellessään niitä konkreettisia hyötyjä, joita puolustusrahaston perustaminen hänen mukaansa toisi EU-jäsenmaille. Bieńkowskan mukaan puolustusrahaston perustamisen myötä EU-jäsenmaiden puolustusmenoja käytettäisiin tehokkaammin. Lisäksi EU-maiden puolustusteollinen yhteistyö laajenisi ja samalla eurooppalaisen puolustusteollisuuden innovaatiopotentiaali ja kilpailukyky vahvistuisivat ja näiden asioiden seurauksena Euroopan maiden puolustusteknologinen autonomia paranisi. Kaikki nämä asiat ovat sellaisia, joita voidaan pitää taloudellisessa mielessä kannatettavina ja sen myötä myös järkevinä. Koska EU-jäsenmaiden puolustukseen käyttämät varat tulevat EU-jäsenmailta kerätyistä varoista, niin esitykset ja hankkeet, joilla pyritään julkisten varojen säästämiseen ja tehokkaampaan käyttöön, voidaan esittää yleisölle rationaalisina ja järkeen perustuvina vaihtoehtoina. Talouteen ja rahaan liittyvien argumenttien käyttäminen erilaisten toimenpiteiden perustelemiseksi tai oikeuttamiseksi on hyvin tyypillinen retorinen asia-argumentti, jolle on vaikea keksiä vasta-argumenttia, mikäli alkuperäinen argumentti on taloudelliselta pohjaltaan totuudenmukainen. Korostamalla puolustusrahaston taloudellisia hyötyjä Bieńkowska pyrki vetoamaan muihin europarlamentaarikkoihin julkisten varojen säästämiseksi: jokaisen jäsenmaan ei olisi järkevää pyrkiä kehittämään ja valmistamaan itsenäisesti kaikkea tarvitsemaansa sotilaskalustoa, sillä yhteistyötä tekemällä EU-jäsenmaat voisivat kehittää ja hankkia tarvitsemaansa puolustusmateriaalia yhdessä pienemmillä kustannuksilla. Lisäksi tällaisen toiminnan myötä yhdessä kehitetty ja hankittava uusi puolustusmateriaali valmistettaisiin EU-jäsenmaissa, joten jäsenmaihin syntyisi myös uutta, taloudellista hyötyä tuovaa teollista toimintaa.

Bieńkowska pyrki vakuuttamaan kuulijansa myös vetoamalla *ethokseen* eli omaan auktoriteettiinsa. Bieńkowska oli poikkeuksellinen puhuja kyseisessä Euroopan parlamentin täysistunnossa ennen kaikkea siksi, että hän oli puolustusrahastoa käsittelevässä keskustelussa ainoa Euroopan komissiota edustanut puhuja. Tämä teki Bieńkowskasta ja hänen puheenvuorostaan erittäin merkityksellisen, sillä hänen puheenvuoronsa yhteydessä Euroopan komission näkemykset puolustusrahastosta ja siihen liittyvistä asioista välittyivät Euroopan parlamentin jäsenille. Koska Euroopan puolustusrahasto on ennen kaikkea eurooppalaisen puolustusteollisuuden tukemiseen tarkoitettu hanke, niin Bieńkowskalla on EU:n teollisuusasioihin keskittyvänä komissaarina ollut tärkeä rooli puolustusrahaston rakenteiden ja toimintatapojen muokkaamisessa. Näin ollen Bieńkowskan tärkeä asema ja siihen liittyvä auktoriteetti olivat tärkeässä roolissa, kun Bieńkowska pyrki puheenvuorossaan vakuuttamaan kuulijoina olevat europarlamentaarikit siitä, että puolustusrahaston hyväksyminen olisi EU:n ja sen jäsenmaiden etujen mukaista. Bieńkowska ei toki korostanut puheenvuorossaan omaa asemaansa, mutta hänen virka-asemansa antoi hänelle oikeutetun aseman tuoda näkemyksiään esille ja antoi hänen näkemyksilleen painoa.

Bieńkowska kuvasi puheenvuorossaan myös niitä suurempia tavoitteita, joita Euroopan unioni pyrkii puolustusrahaston avulla saavuttamaan. Bieńkowskan mukaan puolustusrahaston kautta tavoiteltavalla EU-maiden puolustusteollisella yhteistyöllä pyritään vahvistamaan Euroopan teknologista ja strategista autonomiaa, jonka toivotaan pitkällä aikavälillä asemoivan Euroopan todelliseksi turvallisuuden tuottajaksi. Tällaista pitkän ajan tavoitetta ei Zdzisław Krasnodębski tuonut esille omassa puheessaan ja David McAllister mainitsi puheessaan vain sen, että Euroopan maiden puolustusteollisen yhteistyön vahvistaminen voisi toimia perustana turvallisuuspolitiikan kehittämiseksi (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 199). Bieńkowskan puheenvuoron perusteella on selvää, että hän kannatti Euroopan unionin suurempaa kykyä itsenäisempään turvallisuus- ja puolustuspoliittiseen toimintaan ja että edellytyksinä tälle itsenäisemmälle toimintakyvylle ovat EU-maiden suurempi puolustusteollinen ja sotilaallinen yhteistyö. EU-jäsenmaiden yhdessä kehittämä ja hankkima puolustusmateriaali auttaisi tiiviimmän sotilaallisen yhteistyön toteuttamista käytännössä.

Bieńkowska on ollut aktiivinen Euroopan puolustusrahaston perustamisessa jo alusta alkaen. Kesällä 2016 Euroopan komission komissaareja kehoitettiin esittämään uusia ideoita komission puheenjohtaja Jean-Claude Junckerin unionin tilaa koskevaa puhetta varten, joka pidettäisiin syyskuussa 2016. Kesäkuussa 2016 sisämarkkinoista ja teollisuudesta vastanneen komissaari Bieńkowskan kabinetti valmisti nootin,

jossa ehdotettiin ajatusta puolustusrahastosta. Myöhemmin Juncker hyväksyi hänelle esitetyn idean. (Haroche 2020, 859.) Bieńkowska on myös todennut, että Euroopasta on tultava turvallisuuden tuottaja ja että puolustusrahasto olisi mullistava edistysaskel EU:n strategiselle autonomialle ja Euroopan puolustusteollisuuden kilpailukyvyille (Euroopan komissio 7.6.2017). Aikaisemmin osoitettua aktiivisuutta puolustusrahaston idean kehittämisessä sekä sitä, että Euroopan komission komissaarina Bieńkowskan vastuualueisiin kuului EU-maiden teollisuuden kehittäminen, voidaan pitää syinä siihen, että Bieńkowska osallistui Euroopan parlamentissa puolustusrahastosta käytävään keskusteluun asiaa voimakkaasti puoltaen.

Puolalaisen meppi Zdzisław Krasnodębskin tavoin myös puolalaisen Bieńkowskan puheenvuorossa turvallisuuden vahvistaminen ja puolustuksen kehittäminen olivat tärkeässä asemassa. Kuten jo aiemmin tuotiin esille, Puolan vahva transatlanttinen näkemys ilmenee lähestymistapana, jonka mukaan kaikkien EU:n esittämien puolustukseen liittyvien aloitteiden ei tulisi heikentää Natoa vaan vahvistaa sitä (Terlikowski 10/2019, 3). Tämä näkemys näkyi Bieńkowskan puheessa, kun hän esitti, että puolustusrahaston kautta eurooppalaista puolustusteollisuuden innovatiivisuutta ja kilpailukykyä voidaan kasvattaa, mikä johtaisi Euroopan laajempaan teknologiseen autonomiaan ja tekisi Euroopasta todellisen turvallisuuden tuottajan. Bieńkowskan mukaan tämä ei kuitenkaan saanut olla ristiriidassa puolustusliitto Naton kanssa vaan täydentää sitä, eli Bieńkowskan mielestä EU:n puolustuskyvyn vahvistuminen ei saanut asettaa kyseenalaiseksi Naton roolia Euroopan puolustamisessa. Tämä Bieńkowskan näkemys oli samoilla linjoilla Puolan strategisen kulttuurin kanssa.

Bieńkowskan esille tuomasta EU:n strategisesta autonomiasta, eli EU:n kyvystä toimia ilman Yhdysvaltoja, on käyty keskustelua aikaisemminkin: 1990-luvulla keskustelu keskittyi kysymykseen Euroopan omasta sotilaallisesta suorituskyvystä siinä tapauksessa, että Yhdysvallat vetäytyisi sotilaallisesti Euroopasta. Keskustelu jatkui 2010-luvulla, jolloin Kiinan ja Venäjän nousu sekä Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpin valtakaudella ilmentynyt vastakkainasettelua hakeva politiikka ovat olleet haasteita Euroopalle. Keskustelun kolmas aalto alkoi COVID-19 -pandemian puhkeamisen myötä vuonna 2020, jolloin hyvinvointiin, terveydenhuoltoon ja taloudelliseen elpymiseen liittyvät asiat on yhdistetty EU:n kykyyn toimia autonomisesti. Termi ”strateginen autonomia” on esiintynyt 2020-luvulla eurooppalaisissa poliittisissa linjauksissa yhä useammin. Brysselin poliittisissa piireissä kyseinen termi on suosittu: Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Charles Michel sekä EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan Korkea Edustaja Josep Borrell

ovat kehottaneet, että kovenevassa maailmassa ulkopoliittikkaan tulee ottaa itsevarmempi ja omavaraisempi lähestymistapa omien etujen ja arvojen puolustamiseksi. Myös Ranskan presidentti Emmanuel Macron on argumentoinut voimakkaasti EU:n vahvemman strategisen autonomian puolesta. Kaikesta huolimatta Baltian maat sekä keskieuropalaiset EU-maat suhtautuvat varovaisesti Euroopan strategisen autonomian kasvuun, sillä sen seurauksena voi olla transatlanttisten suhteiden heikkeneminen. Näiden Euroopan strategiseen autonomiaan epäilevästi suhtautuvien maiden tärkein intressi on Venäjän torjuminen, joten siksi ne varovat lähettämästä Yhdysvalloille sellaisia signaaleja, jotka voidaan tulkita suhteiden heikkenemiseksi. (Helwig 4/2021, 15–18.) Kuten jo aiemmin on tuotu esille, Puolassa puolustusrahasto nähdään osana laajempaa strategista kokonaisuutta, johon liittyvät transatlanttisen suhteen tulevaisuus sekä Naton rooli Euroopan turvallisuuden tukijalkana (Terlikowski 10/2019, 6). Bieńkowskan puheessaan esittämä ajatus EU:n strategisesta autonomiasta ei siis ole uusi ajatus kansainvälisen politiikan kentällä, mutta eri EU-maat ovat suhtautuneet siihen ristiriitaisesti.

Toisinaan ajatukseen EU:n strategisesta autonomiasta on yhdistetty ajatus ”Euroopan armeijasta” tai ”eurooppalaisten armeijasta”, mikä on herättänyt huolta sen seurauksista Natolle ja transatlantiselle yhteydelle. EU:n näkökulmasta strategisella autonomialla tarkoitetaan tehokkaampaa taakanjakoa Naton ja EU:n kesken sekä EU:n vahvempaa kykyä edistää rauhaa ja turvallisuutta rajojensa sisä- ja ulkopuolella. Pyrkimykset kohti strategista autonomiaa voivat heijastaa tiettyä epäluottamusta Natoa ja Yhdysvaltoja kohtaan, tai sitten pyrkimys strategista autonomiaa kohtaan voi olla yksinkertaisesti johtopäätösten tekemistä Yhdysvaltojen hiipuvasta kiinnostuksesta Euroopan turvallisuutta kohtaan. (Tardy & Lindstrom 2019, 11.) Keskustelu siitä, tulisiko EU:lla olla Naton kaltaiset suunnittelu- ja kontrollirakenteet, on kiihtynyt uudestaan sen jälkeen, kun Iso-Britannia, joka vastusti Naton ulkopuolista sotilaallista integraatiota, erosi EU:sta. Tästä huolimatta monet EU-jäsenmaat näkevät yhä EU:n sotilaallisten rakenteiden vahvistamisen Naton suorituskyvyn tarpeettomana kahdentamisena tilanteessa, jossa resurssit ovat tiukoilla. (Helwig 10/2020, 9.) Kuten jo aiemmin on tuotu esille, EU:n ja Naton välinen kumppanuus ei kehity poliittisessa tyhjiössä, vaan se on suurelta osin sekä eri instituutioiden sisällä kuin myös transatlantisella tasolla tapahtuvien poliittisten kehityskulkujen tuote. EU:n sisäiset jännitteet Brexitin suhteen sekä Naton sisäisen yhtenäisyyden suhteen voivat tuoda uusia hankaloittavia tekijöitä EU:n ja Naton välisille pyrkimyksille kehittää näiden kahden osapuolen välistä yhteistyötä. (Tardy & Lindstrom 2019, 11.)

Miksi Naton aseman erityinen korostaminen esiintyi sekä Bieńkowskan että Krasnodębskin puheissa? Syynä voi olla se, että koska Yhdysvallat on Naton suurin jäsenmaa ja koska sillä on Naton jäsenmaista suurimmat asevoimat, on Yhdysvaltain rooli Natossa erittäin tärkeä ja Yhdysvaltain sitoutuminen Euroopan puolustamiseen on edelleen eräs Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tärkeimmistä tekijöistä. Ja kuten aikaisemmin on tuotu esille, Puolan mielestä EU:n puolustukseen liittyvien aloitteiden ei tulisi heikentää Naton asemaa vaan päinvastoin vahvistaa sitä. Tämän vuoksi molemmille puolalaisille puhujille oli tärkeää, että Yhdysvallat pysyy sitoutuneena Euroopan ja Puolan puolustamiseen ja että vaikka EU ottaisi käyttöön uusia EU-maiden puolustuskykyä vahvistavia aloitteita, ne eivät kuitenkaan saisi horjuttaa Naton asemaa Euroopan puolustuksen kulmakivenä, sillä Yhdysvaltain irtautuminen Euroopan puolustuksesta ja Naton aseman heikkeneminen heikentäisivät myös Puolan valtion turvallisuus- ja puolustuspoliittista asemaa.

Kun otetaan huomioon Puolan historia, puolalainen strateginen ajattelu ja maan geopoliittinen sijainti, niin ei ole mahdotonta ajatella, että puolalaiset Euroopan unionin eri organisaatioissa työskentelevät henkilöt suhtautuvat EU:n yhteisten sotilaallisten suorituskykyjen kehittämiseen myönteisesti ja haluavat edistää omalla toiminnallaan sekä tätä kuin myös EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämistä, jotta EU-jäsenmaat kykenisivät tulevaisuudessa tuottamaan konkreettisemmin turvallisuutta omalla alueellaan. Kaikki tämä EU-jäsenmaiden puolustuskyvyn ja yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan vahvistaminen hyödyttäisi myös Puolan turvallisuuspoliittista asemaa ja vahvistaisi Puolassa ajatusta, että Puola ei ole turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa mielessä yksin. Molemmat puolalaiset puhujat tekivät kuitenkin selväksi, että EU-jäsenmaiden puolustuskyvyn sekä turvallisuus- ja puolustuspolitiikan vahvistamiseen ei pyritä puolustusliitto Naton asemaa heikentämällä tai sen kanssa kilpailemalla, vaan että EU-jäsenmaiden turvallisuus- ja puolustuspoliittisen aseman vahvistaminen tekisi myös puolustusliitto Natosta vahvemman.

Elżbieta Bieńkowskan puheenvuoron analysoinnin yhteydessä tuon esille myös erään toisen samassa Euroopan parlamentin täysistuntokeskustelussa puhuneen puolalaisen mepin puheenvuoron. Kyseinen europarlamentaarikko oli Dobromir Sośnierz ja hän piti puheenvuoronsa viimeisenä täysistuntokeskustelussa puhuneiden yksittäisten meppien henkilökohtaisten puheenvuorojen joukossa (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 209). Nostan Sośnierzin puheenvuoron esille Bieńkowskan puheenvuoron yhteydessä osoittaakseni, että puolalaisen Sośnierzin puheenvuoro erosi näkemyksiltään huomattavasti kahden muun tässä tutkimuksessa analysoidun puolalaisen puhujan näkemyksistä. Lisäksi halusin osoittaa Sośnierzin

puheenvuoron esille nostamisella, että kaikki täysistuntokeskustelussa puhuneet mepit eivät pitäytyneet puheenvuoroissaan samanlaisessa argumentointitavassa kuin enemmistö puheenvuoroja pitäneistä puhujista.

Vuonna 1976 syntynyt puolalainen Dobromir Sośnierz nousi Euroopan parlamenttiin 22.3.2018 parlamenttiryhmiin kuulumattomana meppinä kesken vaalikauden 2014–2019 hän ja toimi meppinä kahdeksannen vaalikauden loppuun 1.7.2019 asti. Koko parlamenttikautensa aikana Sośnierz ei ollut jäsenenä yhdessäkään parlamentin poliittisista ryhmistä. Parlamenttikautensa aikana hän toimi ulkoasiainvaliokunta AFET:n jäsenenä sekä teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta ITRE:n varajäsenenä. (Euroopan parlamentti. Dobromir Sośnierz: 8th parliamentary term.) Kuten jo aiemmin toin esille, Sośnierzin puheenvuoro poikkesi sekä näkemyksiltään että ilmaisultaan huomattavalla tavalla muiden tutkimuksessa analysoitavien europarlamentaarikkojen näkemyksistä ja argumentaatiotavasta.

Toisin kuin professori Krasnodębski sanoo, tämä on seuraava askel kohti Euroopan armeijan rakentamista... ..tämä on askel kohti syvenevää integraatiota. Ymmärrän kyllä, mitä saksalaiset haluavat tällä saavuttaa. Hävittyään sodan, Saksa joutui amerikkalaisen valvonnan alaisuuteen ja se yrittää nyt Euroopan armeijan rakentamisella kiemurrella vapaaksi tästä valvonnasta ja saada jälleen liikkumavaraa Euroopassa. Mutta en ymmärrä mitä hyötyä tästä on Puolalle. Tässä on kyse meidän armeijamme itsemääräämisoikeuden luovuttamisesta, armeijamme täyden hallinnan menettämisestä. [...] Tämä on meille kuolemanvaarallinen uhka. [...] Te myytte itsenäisyytemme ja autatte rakentamaan Saksan Neljättä Valtakuntaa.³ (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 209.)

Puheenvuorossaan Dobromir Sośnierz pyrki vakuuttamaan kuulijansa vetoamalla *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin. Tämä käy selvästi ilmi hänen puheenvuorossaan käyttämistä tunteisiin voimakkaalla tavalla vetoavista ilmaisuista. Sośnierz totesi puolustusrahaston perustamisen johtavan EU:n syvenevään integraatioon ja Euroopan armeijan rakentamiseen ja että se veisi Puolalta itsemääräämisoikeuden maan asevoimiin. Lisäksi Sośnierz esitti tämän prosessin olevan Saksalle keino pyrkiä saavuttamaan Yhdysvalloista riippumaton asema ja että tämä oli Sośnierzin mukaan kuolemanvaarallinen uhka Puolalle. Sośnierz myös rinnasti puolustusrahaston

³ Wbrew temu, co mówi profesor Krasnodębski, to jest kolejny krok w kierunku budowy armii europejskiej... ..to jest krok w kierunku pogłębianej integracji. Ja rozumiem, co chcą osiągnąć dzięki temu Niemcy. Niemcy po przegranej wojnie podpadły pod nadzór amerykański i próbują się za pomocą budowy armii europejskiej wymanewrować się spod tego nadzoru i odzyskać swobodę ruchów w Europie. Ale nie rozumiem, jaki zysk ma z tego mieć Polska. To jest oddanie suwerenności nad naszą armią, utrata pełnej kontroli nad naszą armią. [...] Jest to dla nas śmiertelne zagrożenie. [...] Po prostu sprzedajecie naszą niepodległość i pomagacie w budowie Czwartej Rzeszy Niemieckiej.

perustamiseen ja hänen väittämänsä Euroopan armeijan luomiseen tähtäävän prosessin natsi-Saksaan, kun hän totesi puolustusrahaston perustamista kannattavan Zdzisław Krasnodębskin edistävän puolustusrahaston perustamisella Saksan Neljännen Valtakunnan rakentamista. Natsi-Saksasta on käytetty myös nimitystä Kolmas Valtakunta, joten Saksan Neljännestä Valtakunnasta puhuminen oli selkeä viittaus natsi-Saksaan. Sośnierz ei kuitenkaan esittänyt puheenvuorossaan perusteluja tai konkreettisia todisteita siitä, että Saksalla todella oli Sośnierzin vihaamia takajatuksia käyttää puolustusrahaston perustamista keinona saattaa Euroopan muut valtiot Saksan vallan alle tai että Euroopan puolustusrahaston perustaminen voisi johtaa tällaisen kehityskulun käynnistymiseen.

Sośnierzin puheenvuoroa on vaikea arvioida sen mukaan, olivatko hänen puheenvuorossaan esittämänsä argumentit Puolan strategisen kulttuurin mukaisia vai sen vastaisia. Hänen esittämässään näkemyksissä voidaan katsoa olevan sekä Puolan strategiseen kulttuuriin kytköksissä olevia argumentteja kuin myös sen kanssa ristiriidassa olevia argumentteja. Kuten jo aiemmin Zdzisław Krasnodębskin puheenvuoron analysoinnin yhteydessä todettiin, geopolittisen asemansa vuoksi Puola kokee olevansa naapuriensa uhkaama ja että Puolaan ovat saksalaiselta suunnalta hyökänneet niin Preussi, Itävalta kuin natsi-Saksakin (Terlikowski 2013, 269). Toisen maailmansodan aikana natsi-Saksalla ei ollut minkäänlaista aikomusta sallia Puolan valtion olemassaoloa ja natsi-Saksan miehittämässä Puolassa puolalaisia kohdeltiin saksalaisten rotuoppien mukaisesti pelkkinä työorjina. Lisäksi Puolan älymystöä tuhottiin natsien toimesta järjestelmällisesti ja Puolan juutalaiset eristettiin gettoihin. Väestömäärään suhteutettuna Puola kärsi toisessa maailmansodassa kaikkein suurimmat väestömenetykset ja lisäksi Puolan kärsimät aineelliset tuhot olivat suurimpien joukossa niistä maista, jotka olivat joutuneet toisessa maailmansodassa sotatoimien kohteeksi. (Saarinen 2003, 871, 886–887.) Aiemmin tuotiin myös esille, että Puolan strategisessa kulttuurissa valtion ydintehtäviin kuuluu maan puolustaminen (Terlikowski 2013, 278). Sośnierzin puheenvuorossa korostuivat lähinnä kokemukset puolustusrahaston, EU:n syvenevän integraation, mahdollisen Euroopan armeijan sekä Saksan muodostamasta uhkasta Puolan valtion kyvyille hallita omia asevoimiaan ja täten myös uhkasta Puolan itsenäisyydelle. Saksankielisten valtioiden Puolaa vastaan kohdistamat väkivaltaiset aggressiot voivat selittää Sośnierzin ilmaisemaa voimakasta vastustusta hänen Saksan johtamaksi epäilemänsä Euroopan puolustusrahaston perustamisprosessia kohtaan sekä hänen uskoaan siihen, että Saksalla olisi suunnitelma Euroopan armeijan rakentamiseksi tarkoituksena pystyttää Saksan uusi yliherruusasema Eurooppaan. Mutta konkreettista näyttoa tällaisista suunnitelmista Sośnierz ei puheenvuorossaan tuonut esille. Koska Sośnierz ei puheenvuoronsa esittämishetkellä eikä koko

parlamenttikautensa aikana kuulunut yhteenkään parlamentin poliittisista ryhmistä, niin hänen esittämiään näkemyksiä puolustusrahastosta ei ole mahdollista verrata hänen oman poliittisen ryhmänsä näkemyksiin puolustusrahaston perustamisesta.

Kuitenkin aiemmin Krasnodębskin ja Bieńkowskan puheenvuorojen analysoinnin yhteydessä on jo tuotu esille, Puola hakee Yhdysvalloista turvaa Venäjää vastaan ja että Puolassa Itä-Euroopan turvallisuusympäristön nähdään heikentyneen huomattavasti viime vuosina Venäjän revisionistisen politiikan vuoksi (Gulmez D. & Gulmez S. 2020, 191–192). Puolassa halutaan myös, että kaikkien EU:n puolustukseen liittyvien aloitteiden tulisi vahvistaa puolustusliitto Natoa ja että Puola on jo vuodesta 2014 lähtien pyrkinyt kasvattamaan puolustusliitto Naton puolustuskykyä ja pelotevaikutuksen uskottavuutta Venäjää vastaan ja lisäksi Puola odottaa, että Euroopan puolustusrahastoa tulisi käyttää Naton sotilaallisessa suorituskyvyssä olevien puutteiden paikkaamiseen. Lisäksi Puola näkee puolustusrahaston tarjoavan puolalaisille puolustusteollisuuden yrityksille mahdollisuuden päästä mukaan eurooppalaiseen puolustusteolliseen yhteistyöhön ja kehittää samalla Puolan omaa puolustusteollista perustaa. Puolassa Euroopan puolustusrahasto nähdään osana laajempaa strategista kysymystä, johon kytkeytyy transatlanttisen yhteyden tulevaisuus sekä Naton aiottu rooli osana Euroopan turvallisuutta. (Terlikowski 10/2019, 3–6.) Puolan 2010-luvun strategisessa kulttuurissa suurimmaksi uhkaksi nähdään Venäjä eikä Saksa ja Puola haluaa Euroopan puolustusrahastoa käytettävän Nato-maiden, jollainen myös Puola on, puolustuskyvyn vahvistamiseen Venäjän muodostamaa uhkaa vastaan. Tämän perusteella voidaan ajatella, että Sośnierzin puheenvuorossaan esittämät argumentit eivät sovi kovin hyvin yhteen Puolan strategisen kulttuurin kanssa, kun otetaan huomioon se, millaisena tämä strateginen kulttuuri on 2010-luvulla nähty. Siksi näen Sośnierzin puheenvuorossa esitettyjen näkemysten olevan enemmän Puolan strategisen kulttuurin vastaisia kuin sen mukaisia.

Sośnierzin puheenvuoro on osoitus siitä, että täysistuntokeskustelussa esitettiin myös sellaisia puheenvuoroja, joissa puhuja ei yrittänyt vakuuttaa kuulijoitaan tuomalla esille asia-argumentteja, joiden perusteella puhuja joko kannatti tai vastusti puolustusrahaston perustamista. Sośnierzin puheenvuoron esille nostamisella halusin osoittaa, että vaikka EU-maiden strateginen kulttuuri toimi suurimmassa osassa puheenvuoroja analyttisena tutkimustyökaluna, niin kaikkien täysistuntokeskustelussa esitettyjen puheenvuorojen kohdalla strateginen kulttuuri ei toiminut tutkimustyökaluna hyvin ja että kaikki puheenvuoroja pitäneet puhujat eivät argumentoineet oman kotimaansa strategisen kulttuurin mukaisesti.

4.4 Alain Lamassoure (Ranska; budjettivaliokunta; Euroopan kansanpuolueen ryhmä)

Seuraavaksi puheenvuoron otti parlamentin EPP-ryhmään kuulunut ranskalainen meppi Alain Lamassoure (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 201). Lamassoure toimi vuonna 2018 puolustusrahastoon liittyen parlamentin budjettivaliokunnan (Committee on Budgets, BUDG) lausunnon valmistelijana, eli hän oli laatinut budjettivaliokunta BUDG:n lausunnon teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta ITRE:n mietintöön Euroopan puolustusrahastosta koskien niitä asioita, mitkä kuuluivat budjettivaliokunnan toimivaltaan (Euroopan parlamentti. Alain Lamassoure: 8th parliamentary term; Euroopan parlamentti 17.4.2019, 201). Vuonna 1944 syntynyt Lamassoure toimi europarlamentaarikkona Euroopan parlamentissa ensimmäisen kerran vuosina 1989–1993 ja tämän jälkeen hän oli Euroopan parlamentin jäsen heinäkuusta 1999 aina heinäkuuhun 2019 asti (Euroopan parlamentti. Alain Lamassoure: 3rd parliamentary term; Euroopan parlamentti. Alain Lamassoure: 5th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Alain Lamassoure: 6th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Alain Lamassoure: 7th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Alain Lamassoure: 8th parliamentary term). Vaalikaudella 2014–2019 Lamassoure kuului parlamentin EPP-ryhmään ja tällä vaalikaudella hän toimi jäsenenä ja varajäsenenä talous- ja raha-asioiden valiokunnassa (Committee on Economic and Monetary Affairs, ECON), jäsenenä perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnassa (Committee on Constitutional Affairs, AFCO) sekä varajäsenenä budjettivaliokunta BUDG:ssa (Euroopan parlamentti. Alain Lamassoure: 8th parliamentary term). Parlamentin täysistunnossa Lamassoure toi siis esille parlamentin budjettivaliokunnan näkemyksen puolustusrahastoa koskevasta ehdotuksesta. Puheenvuorossaan Lamassoure korosti puolustusrahastosta laaditun esityksen erityisyyttä sekä sen antamaa poliittista signaalia koko EU:lle.

Budjettivaliokunnalle tämä sopimus on eräs seuraavan monivuotisen rahoituskehityksen innovatiivisimmista projekteista. Olemme vuosien ajan kamppailleet sen puolesta, että puolustus voisi hyötyä EU:n budjettivaroista. Olen erityisen tyytyväinen siihen, että tämä sopimus antaa hankkeen käyttöön kaikki tarvittavat keinot sen kunnianhimoisuuden täyttämiseksi... [...] Lopuksi, toivotan tervetulleeksi tämän projektin lähettämän vahvan poliittisen signaalin alalla, mikä on EU-jäsenmaiden suvereniteetin harjoittamisen ydinaluetta. Tämä rahasto osoittaa, että tiettyjen toimivaltuuksien siirtäminen EU:lle

mahdollistaa suuremman turvallisuuden pienemmillä budjettikustannuksilla.⁴ (Euroopan parlamentti. 17.4.2019, 201.)

Pyrkiessään vakuuttamaan kuulijansa Lamassoure vetosi *logokseen* eli kuulijoiden järkeen, *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin sekä *ethokseen* eli omaan auktoriteettiinsa. Kuulijoiden järkeen vetoaminen näkyi Lamassouren puheenvuorossa, kun hän esitti, että puolustusrahaston perustaminen mahdollistaisi puolustusteollisten hankkeiden tukemisen EU:n budjetissa olevista varoista ja että suurempien toimintavaltuuksien myöntäminen EU:lle saisi aikaan sen, että EU-maiden turvallisuutta voidaan vahvistaa ja samanaikaisesti voitaisiin säästää EU-jäsenmaiden varoja. Lamassoure vetosi puheessaan samaan argumenttiin rahan säästämisestä kuin häntä ennen puhuneet Krasnodębski, McAllister ja Bieńkowska. Lamassoure esitti kuulijoille selkeän syy-seuraus -ketjun: mikäli puolustusrahasto hyväksyttäisiin, niin sen toiminta saisi aikaan varojen säästöä. Poliittisesti Lamassouren esitys on kuitenkin ongelmallinen, sillä kuten Lamassoure totesi, valtioiden puolustukseen ja turvallisuuteen liittyvät asiat ovat olleet aina EU-jäsenmaiden suvereniteetin ydinaluetta. Se, että valtiolla on omat asevoimat, on perinteisesti ollut valtion suvereniteetin symboli. Lamassouren esitys siitä, että EU-jäsenmaat luovuttaisivat osan turvallisuuteen ja puolustukseen liittyvästä suvereniteetistaan EU:n edustamalle ylikansalliselle instituutiolle varojen säästämiseksi on hyvin hankala asia monille EU-jäsenvaltioille, mikäli EU-maiden kansalaiset eivät koe tällaista valtuuksien siirtämistä legitimiin ja aiheelliseen. Lamassouren esittämä näkemys oli täysin päinvastainen puolalaisen Dobromir Sośnierzin puheenvuorossaan esittämään näkemykseen, jonka mukaan EU:n syvenevä integraatio ja toimivaltuuksien siirtäminen EU:lle muodostavat kuolemanvaarallisen uhkan Puolan suvereniteetille.

Lamassoure pyrki vakuuttamaan puhujansa myös vetoamalla *pathokseen* eli tunteisiin. Lamassoure totesi puheenvuorossaan, että usean vuoden ajan on tehty työtä sen eteen, että EU:n budjettivaroja voitaisiin käyttää EU-jäsenmaiden puolustuksen tukemiseksi. Lamassoure kuvasi toiminnan olleen suoranaista kamppailua, mikä antaa kuulijalle vaikutelman siitä, että koska asian eteen on tehty paljon työtä ja sen puolesta on käyty jopa kuvainnollista kamppailua, esitettävän asian täytyy olla kamppailemisen

⁴ Pour la commission des budgets, cet accord est un des projets les plus novateurs du prochain cadre financier pluriannuel. Nous nous sommes battus à quelques-uns, pendant des années, pour que la défense puisse bénéficier de fonds budgétaires de l'Union. Je me réjouis en particulier que cet accord donne au programme tous les moyens de ses ambitions... [...] Je me réjouis enfin du signal politique très fort envoyé par ce projet dans un domaine qui est au cœur de l'exercice de la souveraineté des États membres. Ce fonds illustre que le transfert à l'Union de certaines compétences permettra d'avoir plus de sécurité pour un coût budgétaire global inférieur.

arvoinen ja että esitettävän ratkaisun täytyy olla perusteellisesti harkittu ja valmisteltu asia. Käyttämällä tällaista kielikuvaa Lamassoure pyrki herättämään kuulijoissa luottamusta siihen, että puolustusrahasto tulee saamaan aikaan paljon hyvää. Tunteisiin vetoaminen käy ilmi myös siinä, kun Lamassoure totesi, että puolustusrahaston myötä tiettyjen valtuuksien siirtäminen EU:lle saisi aikaan suurempaa turvallisuutta. Lamassoure ei puheenvuorossaan määritellyt tarkasti sitä, millä tavalla turvallisuus vahvistuisi tiettyjen toimivaltuuksien EU:lle siirtämisen myötä, mutta pyrittäessä vaikuttamaan kuulijoiden tunteisiin puhujan ei välttämättä tarvitse esittää yksityiskohtaisia tietoja siitä, millä tavalla turvallisuus tulisi vahvistumaan. Tärkeintä on antaa yleisölle tunne siitä, että he ovat suuremmassa turvassa siinä tilanteessa, mikäli puhujan esittämä poliittinen linjaus pantaisiin täytäntöön.

Ethokseen eli puhujan auktoriteettiin vetoaminen näkyi Lamassouren puheenvuorossa samalla tavalla kuin Krasnodębskin, McAllisterin ja Bieńkowskan puheenvuoroissa. Lamassoure toimi puolustusrahastoa koskevassa ehdotuksessa budjettivaliokunnan lausunnon valmistelijana eli hänen tehtävänä oli laatia lausunto niistä asioista, jotka kuuluivat budjettivaliokunnan toimivaltaan. Tämä tarkoitti sitä, että Lamassoure oli hyvin perehtynyt puolustusrahastosta tehtyyn ehdotukseen ja tämän vuoksi hänen esittämällään näkemyksellä puolustusrahastosta oli suurempi painoarvo kuin tavallisen europarlamentaarikon puheenvuorolla. Lamassoure ei korostanut puheenvuorossaan omaa asemaansa, mutta joka tapauksessa tämä tehtävä antoi hänelle arvovaltaisen aseman, josta käsin hän esitti sekä oman näkemyksensä kuin myös budjettivaliokunnan näkemyksen puolustusrahastosta.

Verrattaessa Lamassouren puheenvuoroa hänen oman EPP-ryhmänsä näkemyksiin Euroopan puolustusrahastosta käy ilmi, että niissä oli yhtäläisyyksiä. EPP-ryhmän verkkosivuilla todettiin marraskuussa 2018, että Euroopan sotilaallisten suorituskykyjen kauan odotettu vahvistaminen on puolustusrahaston myötä lähtenyt etenemään ja että EPP-ryhmä on aina tukenut Euroopan puolustuksen tukemiseen keskittyvän rahaston perustamista (EPP Group in the European Parliament 21.11.2018). Samaan tapaan EPP-ryhmän verkkosivuilla todettiin 18.4.2019, että EPP-ryhmä oli ensimmäinen taho Euroopan parlamentissa, joka oli tukenut puolustusrahaston perustamista (EPP Group in the European Parliament 18.4.2019). Myös EPP-ryhmän verkkosivuilla 14.12.2020 julkaistussa kirjoituksessa sanottiin, että EPP-ryhmä on aikaisempina vuosina sitoutunut siihen, että Euroopan puolustusrahasto aloittaa toimintansa (EPP Group in the European Parliament 14.12.2020). Samalla tavalla myös Lamassoure totesi omassa puheessaan, että he ovat vuosien ajan tehneet työtä sen eteen, että EU:n budjettivaroja voitaisiin hyödyntää

Euroopan puolustuksen kehittämisessä. Puolustusrahaston perustamisen myötä tämä työ on nyt toteutunut. Lamassoure ei määritellyt puheenvuorossaan tarkemmin, keitä Lamassoure tarkoitti puhuessaan "meistä". Mutta hänen puheenvuoronsa sekä EPP-ryhmän verkkosivujen kirjoitusten perusteella voidaan sanoa, että Euroopan parlamentin EPP-ryhmä kokonaisuudessaan on käyttänyt aikaa, resursseja ja poliittista pääomaa sen eteen, että Euroopan puolustusrahaston kaltainen, EU:n budjettivaroja Euroopan maiden puolustuksen kehittämiseen siirtävä instrumentti on saatu perustettua. Samaan tapaan kuin EPP-ryhmän saksalainen meppi David McAllister, niin myös EPP-ryhmän ranskalainen meppi Alain Lamassoure suhtautui puolustusrahaston perustamiseen myönteisellä tavalla. Lamassouren suhtautuminen puolustusrahastoon erosi McAllisterin suhtautumisesta siten, että Lamassouren mukaan puolustusrahaston perustaminen olisi poliittinen signaali EU-maiden tiiviimmän turvallisuus- ja puolustuspoliittisen integraation puolesta, minkä yhteydessä EU:n toimivaltuuksia kasvatettaisiin. McAllister sen sijaan ei tuonut puheenvuorossaan esille tällaisia näkemyksiä, vaan hänen mukaansa puolustusrahasto olisi ainoastaan EU-maiden puolustusteollisten yritysten tiiviimpää yhteistyötä edistävä instrumentti.

Lamassouren ilmaisema kannatus Euroopan puolustusrahaston perustamiselle oli yhteneväinen Ranskan valtion strategisen kulttuurin kanssa. Ranskan strategista kulttuuria määrittää kaksi traditiota eli perinnettä. Ensimmäinen on se, että Ranska näkee itsensä ihmisoikeuksien maana, joten Ranskan täytyy puolustaa ja edistää näitä oikeuksia maailmanlaajuisesti. Tähän liittyvä retoriikka on yleistä Ranskan poliittisessa diskurssissa. Toinen traditio on gaullistinen perinne itsenäisyydestä ja riippumattomuudesta, jota valtaa pitävät puolueet Ranskassa eivät kyseenalaista, sillä Ranskan turvallisuuskulttuuri perustuu periaatteeseen itsenäisestä päätöksenteosta ja itsenäisestä puolustuskyvystä. Näiden kahden perinteen tunteminen auttaa ymmärtämään Ranskan ulkoapäin katsottuna kyynistä tai epäjohtonmukaista toimintaa. (Irondele & Schmitt 2013, 125–126.) Ranskassa on myös ollut esillä ajatus, jota nimitetään gaullistis-mitterrandilaiseksi konsensukseksi Ranskan presidenttien Charles de Gaullen ja François Mitterrandin mukaan. Sen mukaan Yhdysvaltojen läsnäolo Euroopassa oli historiallisen sattuman seurausta ja että tämä tilanne ei tulisi säilymään ikuisesti. Jossain vaiheessa Yhdysvallat jättäisi Euroopan omilleen ja että eurooppalaisten tulisi olla valmistautuneita tähän. Presidentit De Gaulle ja Mitterrand olivat sitä mieltä, että Ranskan tulisi pyrkiä jouduttamaan tämän väistämättömän tapahtuman toteutumista. Lisäksi heidän mukaansa Ranskan asema manner-Euroopan ainoana ydinasevaltana ja vahvan armeijan omaavana valtiona tarkoittivat, että Ranskalla oli vastuu johdattaa eurooppalaiset kohti strategista autonomiaa. Käyttäessään termiä "eurooppalainen puolustus" ranskalaiset olivat tosissaan, sillä

heidän mielestään Eurooppa oli kykenevä vastaamaan omasta puolustuksestaan ilman Yhdysvaltojakin. Ranskan käsitys Euroopan asemasta globaalina vaikuttajana pohjautuu viime kädessä sotilaallisen ulottuvuuden keskeisyyteen. Jotta Euroopalla voisi olla merkittävää vaikutusvaltaa, niin Euroopan tulisi kyetä takaamaan oma turvallisuutensa ja käyttäytyä kuten globaali toimija maailmanpolitiikan näyttämöllä. Viime kädessä Euroopan turvallisuus taattaisiin ydinasepelotteen hallussa pitämällä. Kokonaisuutena voidaan sanoa, että Ranska näkee itsensä valtiona, jolla on tiettyjä velvollisuuksia kansainvälisessä järjestelmässä ja se taistelee säilyttääkseen etuoikeutetun asemansa käyttämällä sekä diplomaattista että sotilaallista voimaa. (Irondele & Schmitt 2013, 130–131, 136.)

Myös Ranskan tämänhetkinen presidentti Emmanuel Macron on suhtautunut kriittisesti Yhdysvaltojen toimintaan Euroopassa. Macronin mukaan Yhdysvallat ei jaa Euroopan huolia ja ongelmia johtuen Yhdysvaltojen kaukaisesta geopoliittisesta sijainnista ja kulttuurisesta eroavaisuudesta (Gulmez D. & Gulmez S. 2020, 188). Lisäksi Macron on todennut, että puolustusliitto Natosta on tulossa "aivokuollut". Ranskan parlamentin jäsen Jean-Luc Mélenchon taas on todennut hieman hillitymmin, että puolustusliitto Nato ei ole enää hyödyllinen ja että se vahingoittaa Euroopan turvallisuutta enemmän kuin suojelee sitä. Yhdysvaltain entisen presidentti Donald Trumpin hallinnon arvaamaton ulkopolitiikka on lisännyt Ranskan huolta joutua mukaan Yhdysvaltojen provosoimaan sotaan omalla lähialueellaan. Macronin mukaan Euroopan on liian riskialtista haastaa Venäjää ilman, että Euroopalla on uskottava sotilaallinen puolustuskyky. Macron näkee Venäjän eräänlaisena välttämättömänä pahana, jolla Yhdysvaltojen ylivalta-asemaa tasapainotetaan. Vaikka Macron näkee Venäjän turvallisuusuhkana Euroopalle, niin Puolan poliittisesta johdosta poiketen Macron uskoo, että nousevassa moninapaisessa maailmanjärjestyksessä strategisen vuoropuhelun myötä rauhanomainen rinnakkaiselo Venäjän kanssa on mahdollista. Näin ollen Euroopan yhteisellä puolustuksella olisi muitakin vaikutuksia Venäjän torjumisen lisäksi, sillä se mahdollistaisi globaalien tehtävien toteuttamisen itsenäisesti ilman Yhdysvaltoja. Lisäksi Ranskan parlamentin jäsenet ovat varoittaneet Eurooppaa olemasta sotilaallisesti riippuvaisia amerikkalaisesta puolustusteollisuudesta, sillä ilman itsenäistä eurooppalaista puolustusteollisuutta Euroopan maat eivät kykene toteuttamaan autonomisia sotilaallisia operaatioita ilman Yhdysvaltojen hyväksyntää ja mikäli Euroopan maat uhmaavat Yhdysvaltojen operaatioita, niin Yhdysvallat rankaisee uhmaajia amerikkalaisten aseiden vientikielloilla. (Gulmez D. & Gulmez S. 2020, 186, 189–190.)

Ranskalla on pitkään jatkunut perinne Euroopan integraation ja eurooppalaisen puolustuksen käyttämisestä keinona Ranskan aseman vahvistamiseen kansainvälisellä näyttämöllä. Tämän vuoksi yksi Ranskan päätavoitteista on ollut luoda vahva ja itsenäinen Euroopan puolustuspolitiikka. Tämä ajatus on torjuttu monien muiden EU-jäsenmaiden toimesta, koska ne ovat epäluuloisia Ranskan harjoittamalle Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikka ESDP:n instrumentalisaatiolle. (Serrano 2013, 40.) Eurooppaa uhkaavat sen lähialueilla Ukrainassa, Georgiassa, Libyassa ja Syyriassa käynnissä olevat väkivaltaiset konfliktit, pakolaiskriisi sekä islamistiterrorismi ja kyberuhat. Myös Venäjän ja Kiinan vahvistuminen sekä erilaisten yhteistyö- ja aserajoitussopimusten romuttuminen uhkaavat Euroopan turvallisuutta. Näiden syiden vuoksi Ranska on sitä mieltä, että eurooppalaisten on otettava suurempi vastuu omasta kollektiivisesta puolustuksestaan ja vähennettävä turvallisuusriippuvuuttaan Natosta. Ranskan mukaan Euroopalla voi olla tärkeä rooli turvallisuuden tuottajana, mikäli se kehittää autonomisia sotilaallisia suorituskykyjä, mukaan lukien kyvyn ottaa osaa keskisuuren intensiteetin konflikteihin itsenäisesti ilman Natoa. (Gulmez D. & Gulmez S. 2020, 188, 190.)

Euroopan unionin sisällä Ranska on myös perinteinen eurooppalaisen leirin johtaja. Muita tähän eurooppalaiseen leiriin kuuluvia valtioita ovat Belgia, Luxemburg ja Espanja. Atlanttista leiriä johti aikaisemmin Iso-Britannia ja se koostuu Keski-Euroopan ja Itä-Euroopan maista sekä muista valtioista kuten Alankomaat, Tanska ja Portugali. Atlanttiset maat suhtautuvat EU:n strategiseen autonomiaan epäilevästi. Painopiste siirtyi kuitenkin eurooppalaisten maiden leirille vuonna 2016 sen jälkeen, kun Donald Trump valittiin Yhdysvaltain presidentiksi ja kun Iso-Britannia alkoi erota Brexit-prosessin myötä EU:sta. (Koenig 4/2021, 58–59.) Iso-Britannia on perinteisesti ollut jarruttamassa pyrkimyksiä syventää EU:n puolustusyhteistyötä. Siksi Ranska ja muutamat muut maat näkivät Ison-Britannian eron EU:sta tarjoavan uusia mahdollisuuksia EU:n yhteisen puolustuksen tiivistämiselle. Kun Iso-Britannia ei Brexitin myötä ole enää osa EU:ta, niin Euroopan strategisen autonomian kehittämistä kannattavat maat kykenevät kehittämään syvempää puolustus- ja turvallisuusyhteistyötä ilman Ison-Britannian jarruttelua. (Dunn 2020, 6.)

Jos ajatellaan, että Euroopan puolustusrahaston tarkoituksena on saada aikaan kasvavaa eurooppalaista puolustusteollista yhteistyötä, mikä edistäisi EU-jäsenmaiden välistä sotilaallista yhteistyötä ja loisi Euroopalle edellytyksiä saavuttaa strateginen autonomia ja tuottaa turvallisuutta sekä Euroopassa kuin myös Euroopan ulkopuolella, niin Lamassouren ilmaisema kannatus Euroopan puolustusrahaston perustamiselle on yhteneväinen Ranskan strategisen kulttuurin ja Ranskan

kansallisten tavoitteiden kanssa. Vaikka Lamassoure ei puheenvuorossaan tuonut suoraan esille sitä, että Ranska on ajanut Euroopan maiden puolustusyhteistyön tiivistämistä jo pitkään tai että Ranska olisi tästä kehityskulusta mielissään, niin ilmaisemalla kannatuksensa puolustusrahaston perustamiselle Lamassouren valitsema linjaus oli samalla myös yhteneväinen Ranskan kansallisten tavoitteiden kanssa. Vaikka Euroopan parlamentin jäsenet eivät edusta parlamentissa omia kotimaitaan vaan he ovat osa suurempia parlamentissa olevia poliittisia ryhmiä, jotka koostuvat EU-jäsenmaiden kansallisista poliittisista puolueista, niin ei ole mahdotonta ajatella, että mepit voisivat kannattaa tai vastustaa jotakin parlamentissa esitettyä asiaa sen perusteella, onko se heidän mielestään heidän kotimaidensa kansallisten etujen mukaista. Lamassoure ilmaisi Euroopan puolustusrahaston osoittavan, että EU-jäsenmaat pystyisivät vahvistamaan turvallisuuttaan laajentamalla puolustusteollista yhteistyötään ja että tämä toteutuisi antamalla EU:lle enemmän toimintavaltuuksia. Lamassourelle puolustusrahasto oli EU-maiden keino yhdistää voimiaan ja resurssejaan suuremman puolustusteollisen hyödyn saavuttamiseksi tavalla, jollaista ei ole aikaisemmin nähty. Näin ollen Lamassouren esittämät näkemykset olivat yhteneväisiä Ranskan strategisen kulttuurin kanssa.

Ranska entisenä suurvaltana näkee omaavansa suuren roolin Euroopan turvallisuus- ja puolustuspoliittisissa kysymyksissä ja Ranskalla on edelleen jäljellä osa suurvaltastatuksesta, kuten pysyvän jäsenen asema YK:n turvallisuusneuvostossa. On selvää, että koska Yhdysvallat on puolustusliitto Naton suurin jäsenmaa, niin Natossa Ranskalla ei ole yhtä suurta vaikutusvaltaa kuin Euroopan unionissa. Sen sijaan EU:ssa, jonka jäsen Yhdysvallat ei ole, Ranska on Ison-Britannian EU-eron jälkeen EU:n ainoa ydinasevaltio, joten nykyään Ranskalla on EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa huomattavasti enemmän vaikutusvaltaa kuin aikaisemmin. Siksi on tärkeää olla tietoinen siitä, että Ranskalla on eurooppalaisen puolustusteollisuuden vahvistamisesta ja EU:n strategisen autonomian edistämisestä puhuessaan muitakin tavoitteita kuin EU:n turvallisuus- ja puolustuspoliittisen vaikutusvallan kasvattaminen sen itsensä vuoksi. EU:n turvallisuus- ja puolustuspoliittista vaikutusvaltaa kasvattamalla Ranska kasvattaa myös omaa kansallista vaikutusvaltaansa sekä EU:n sisällä kuin myös suvereenina kansallisvaltiona globaalissa järjestelmässä.

5 EUROOPAN PARLAMENTIN POLIITTISIA RYHMIÄ EDUSTANEIDEN EUROPARLAMENTAARIKKOJEN PUHEENVUOROT

Euroopan puolustusrahastoa käsittelevää ehdotusta esitelleiden neljän puheenvuoron jälkeen kuusi europarlamentaarikkoa, joista jokainen edusti yhtä Euroopan parlamentin poliittisista ryhmistä, pitivät omat puheenvuoronsa Euroopan puolustusrahastosta. Kahden Euroopan parlamentissa olleen poliittisen ryhmän, ECR:n ja ENF:n, mepit eivät pitäneet tässä yhteydessä puheenvuoroa, jossa he olisivat esitelleet oman ryhmänsä kannan puolustusrahastoon. Olen jakanut poliittisten ryhmien puolesta puhuneiden meppien puheet puolustusrahastoa kannattaviin puheenvuoroihin ja puolustusrahastoon kriittisesti suhtautuviin puheenvuoroihin.

5.1 Puolustusrahastoa kannattaneet puheenvuorot

5.1.1 Françoise Grossetête (Ranska; Euroopan kansanpuolueen ryhmä)

Ensimmäisenä oman Euroopan parlamentin poliittisen ryhmänsä kannan esitteli EPP-ryhmän nimissä puhunut ranskalainen meppi Françoise Grossetête (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 201–202). Vuonna 1946 syntynyt Grossetête nousi Euroopan parlamentin jäseneksi ensimmäistä kertaa heinäkuussa 1994 ja hän oli Euroopan parlamentin jäsen seuraavat 25 vuotta aina vaalikauden 2014–2019 loppuun asti jääden pois parlamentista heinäkuussa 2019 (Euroopan parlamentti. Françoise Grossetête: 4th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Françoise Grossetête: 5th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Françoise Grossetête: 6th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Françoise Grossetête: 7th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Françoise Grossetête: 8th parliamentary term). Vaalikaudella 2014–2019

hän toimi EPP-ryhmän varapuheenjohtajana. Tämän lisäksi Grossetête toimi vaalikaudella 2014–2019 jäsenenä ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnassa (Committee on the Environment, Public Health and Food Safety, ENVI) sekä varajäsenenä teollisuus-, tutkimus- ja energiavalioikunta ITRE:ssä. (Euroopan parlamentti. Françoise Grossetête: 8th parliamentary term.) Grossetête toimi myös vuonna 2018 ITRE-valiokunnassa EPP-ryhmän nimeämänä varjoesittelijänä Euroopan puolustusrahastosta laadittua mietintöä koskien. Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät nimeävät varjoesittelijän asiaa käsittelevään valiokuntaan jokaista parlamentin mietintöä varten. Varjoesittelijän tehtävänä on seurata, kun mietinnöstä vastaava valiokunta käsittelee asiaa ja vie sitä valiokunnassa eteenpäin. Varjoesittelijä yrittää myös neuvotella kompromissitekstejä mietinnöstä vastaavan esittelijän kanssa. (Euroopan parlamentti. Françoise Grossetête: 8th parliamentary term.) Kuten jo aikaisemmin on tuotu esille, Euroopan puolustusrahastoa käsittelevän mietinnön esittelijänä toimi Zdzisław Krasnodębski. Puheenvuorossaan Grossetête kuvasi puolustusrahastosta tehtävää ehdotusta suurena saavutuksena ja että se vahvistaisi EU:n ja sen jäsenmaiden turvallisuutta ja vaikutusvaltaa.

[...] ...tämä on viimeinen puheenvuoroni parlamentissa oltuani täällä 25 vuoden ajan ja olen iloinen siitä, että puheenvuoroni koskee Euroopan puolustusrahastoa, sillä toivon tämän rahaston olevan ylimääräinen työkalu, joka edistää yhteistyön kehittämisen myötä Euroopan integraatiota. Tämä on joka tapauksessa historiallinen hetki. [...] Eräät tahot ovat hidastaneet liian pitkään aidon eurooppalaisen puolustusteollisen politiikan kehittämistä. Mutta alle kolmessa vuodessa olemme saavuttaneet sellaista, minkä kukaan ei uskonut olevan mahdollista. Luotan siksi kaikkien rakentavien eurooppalaisten voimien hyväksyvän tämän erittäin hyvän sopimuksen sekä seuraavan parlamentin turvaavan 13 miljardin euron budjetin vuosille 2021-2027. [...] Tämä rahasto on suora vastaus kansalaistemme huolenaiheisiin. [...] ...meillä on vahvoja argumentteja eräitä pasifistisia ideologioita vastaan, jotka vaarantavat teollisuutemme tulevaisuuden ja eurooppalaisten turvallisuuden. Lopuksi, tämä rahasto on keino Euroopalle ottaa ohjat omiin käsiinsä ja vahvistaa omaa teknologista ja strategista autonomiaansa. Annamme Euroopan unionille uutta itsenäistä suorituskykyä eurooppalaisille yrityksille suunnattavan rahoituksen kautta. [...] Kasvavan epävakauden maailmassa meidän täytyy tukeutua ensisijaisesti omien voimiemme yhdistämiseen. Tällä tavalla me saamme aikaan vahvan Euroopan unionin, joka mahdollistaa sen, että voimme sekä puolustaa että varmistaa paremmin valtioidemme turvallisuutta yleismaailmallisessa kontekstissa.⁵ (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 201–202.)

⁵ [...] ...c'est ma dernière intervention au sein de cet hémicycle après 25 ans de présence et je suis heureuse que ce soit pour parler du Fonds européen de défense, car ce nouveau Fonds sera, je l'espère, un outil supplémentaire d'intégration européenne, par le développement des coopérations. C'est en tout cas un moment historique. [...] Pendant trop longtemps, certains ont freiné les avancées visant à développer une vraie politique industrielle européenne en matière de défense. Or, nous venons d'accomplir en moins de trois ans ce que personne n'imaginait possible. Je compte donc sur toutes les forces européennes constructives pour adopter ce très bon accord issu des négociations et sur le prochain Parlement pour sanctuariser le budget de 13 milliards

Françoise Grossetête pyrki puheenvuorossaan vakuuttamaan kuulijansa vetoamalla *logokseen* eli kuulijoiden järkeen, *ethokseen* eli omaan auktoriteettiinsa sekä *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin. Yleisönsä vakuuttamisessa Grossetête vetosi kaikkein voimakkaimmin kuulijoiden tunteisiin. Puheenvuoronsa alussa Grossetête korosti sitä, että kyseessä olisi hänen pitkään jatkuneen europarlamentaarikon uransa viimeinen puheenvuoro ja että hän oli tyytyväinen siitä, että viimeisessä puheenvuorossaan hän pääsi ilmaisemaan tukensa uudelle Euroopan integraatiota edistävälle hankkeelle. Tekemällä yleisönsä tietoiseksi siitä, että kyseessä oli hänen viimeinen puheenvuoronsa europarlamentaarikon roolissa, Grossetête pyrki saamaan kuulijansa eräänlaiseen haikeuden tilaan, jotta he tiedostaisivat, että kyseessä ei olisi vain yksi tavallinen puheenvuoro muiden joukossa. Grossetête antoi kuulijoidensa ymmärtää, että tämän jälkeen hän ei enää pitäisi uusia puheenvuoroja ja että tämän vuoksi Grossetêtelä olisi tässä viimeisessä puheenvuorossa hyvin todennäköisesti jokin merkittävä viesti kuulijoille. Grossetêten puheenvuoro voidaan nähdä eräänlaisena europarlamentaarikon uran poliittisena testamenttina, jossa Grossetêten 25 vuoden ajan Euroopan parlamentissa Euroopan yhtenäisyyden ja integraation edistämisen eteen tehty työ tiivistyi puheenvuoroon, jossa hän ilmaisi oman kannatuksensa Euroopan puolustusteollista integraatiota edistävälle hankkeelle. Esittämällä oma puheenvuoro oman europarlamentaarikon uran viimeisenä lukuna oli hyvin voimakas tunteisiin vetoava keino vakuuttaa kuulijat oman puheenvuoron ja sen sisällön merkityksellisyydestä. Tunteisiin vetoavaa retoriikkaa oli myös Grossetêten toteamus siitä, että puhumishetkellä käytävä keskustelu Euroopan puolustusrahaston perustamisesta sekä siitä pidettävä äänestys seuraavana päivänä oli historiallinen hetki. Tällä Grossetête pyrki saamaan kuulijansa vakuuttuneiksi siitä, että juuri nyt oli meneillään tapahtuma, joka tulisi jäämään historiaan merkittävänä Euroopan unionin ja Euroopan integraation virstanpylväänä ja siksi kuulijoiden tulisi tiedostaa tilanteen merkityksellisyys. Antamalla yleisön ymmärtää, että he olivat juuri tällä hetkellä osana historiallista tapahtumaa, oli myös voimakas kuulijoiden tunteisiin vetoamisen keino.

d'euros pour la période 2021-2027. [...] Ce Fonds est une réponse directe aux préoccupations de nos concitoyens. [...] ...nous avons de solides arguments face à certaines idéologies pacifistes qui hypothèquent l'avenir de notre industrie et la sécurité des Européens. Enfin, ce Fonds est un moyen pour l'Europe de se prendre en main, de renforcer son autonomie technologique et stratégique. Nous donnons ainsi à l'Union européenne une nouvelle capacité d'indépendance avec des financements qui seront dirigés vers les entreprises européennes. [...] Car dans un monde toujours plus instable, nous devons d'abord compter sur l'union de nos propres forces. C'est ainsi que nous aurons une Union européenne forte qui permettra de mieux défendre et de mieux assurer la sécurité de nos États dans le contexte de la mondialisation.

Pathokseen vetoaminen näkyi Grossetêten puheenvuorossa myös siinä, kun perusteli Euroopan strategisen autonomian vahvistamista sanomalla, että koska maailma oli muuttumassa entistä epävakammaksi, niin EU-maiden oli tehtävä yhteistyötä myös puolustusteollisuuden saralla ja että puolustusrahasto oli vastaus EU-maiden kansalaisten esittämiin huolenaiheisiin. Kyseiset lausumat voidaan tulkita kuulijoiden tunteisiin vetoamisena, sillä mikäli kuulijoille kerrotaan, että maailma on muuttumassa epävakammaksi, niin kuulijoiden tunteisiin voidaan vedota kertomalla heille, että epävakautta voidaan torjua puolustusrahaston perustamisella ja puolustusteollista yhteistyötä tiivistämällä. Lisäksi tunteisiin vetoaminen ilmeni Grossetêten puheessa siinä, kun hän korosti heillä olevan vahvoja argumentteja eurooppalaisen teollisuuden tulevaisuuden ja kansalaisten turvallisuuden vaarantavia pasifistisia ideologioita vastaan. Grossetête ei tarkentanut puheessaan sitä, mitä nämä pasifistiset ideologiat olivat, miten ne liittyivät Euroopan puolustusrahastoon ja millä tavalla ne muodostivat uhkan eurooppalaiselle puolustusteollisuudelle ja eurooppalaisten turvallisuudelle. Ehkä Grossetête tarkoitti puheenvuorossaan sitä, että hänen mukaansa puolustusrahaston vastustaminen pasifistisiin argumentteihin ja ideologioihin vetoamalla johtaisi ainoastaan eurooppalaisten turvallisuuden heikkenemiseen. Esittämällä puolustusrahaston vastustamisen pasifististen ideologioiden perusteella edesvastuuttomana ja eurooppalaisen teollisuuden ja turvallisuuden vaarantamisena oli voimakas yritys vakuuttaa yleisön tunteisiin antamalla ymmärtää, että heidän turvallisuutensa vaarantuisi, mikäli puolustusrahastoa ei perustettaisi.

Logokseen eli kuulijoiden järkeen vetoaminen näkyi Grossetêten puheenvuorossa, kun hän perusteli Euroopan puolustusrahaston tukemista toteamalla, että puolustusrahaston kautta annettavan rahoituksen myötä eurooppalaiset puolustusalan yritykset kykenisivät tuottamaan uutta, suuremman sotilaallisen suorituskyvyn omaavaa puolustusmateriaalia. Grossetêten mukaan tämä vahvistaisi Euroopan sotilaallista turvallisuutta. Järkeen vetoaminen tuli esille myös Grossetêten sanoessa, että puolustusrahaston myötä Eurooppa voisi ohjata itse Euroopan turvallisuuspolitiikan kehityksen suuntaa ja vahvistaa samalla EU:n teknologista ja strategista autonomiaa. Oman sotilaallisen turvallisuuden vahvistaminen sekä oman vaikutusvallan ja riippumattomuuden vahvistaminen olivat selkeitä kuulijoiden järkeen vetoavia argumentteja. Grossetête totesi myös, että puolustusrahasto rahoittaisi eurooppalaisia puolustusteollisuuden yrityksiä, minkä seurauksena Euroopan unionin itsenäinen sotilaallinen suorituskyky kasvaisi. Grossetêten lausumaa voidaan tulkita eteenpäin siten, että eurooppalaisille puolustusteollisuuden yrityksille annettava rahoitus ja siitä seuraava puolustusteollinen tutkimus kasvattaisivat eurooppalaisten puolustusteollisuuden tietotaitoa, mikä parantaisi

näiden yritysten kilpailukykyä ja loisi uusia työpaikkoja Euroopan maihin. Eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyn vahvistaminen ja sen myötä uusien työpaikkojen luominen Eurooppaan olivat myös kuulijoiden järkeen vetoamista.

Grossetête vetosi omassa puheenvuorossaan myös *ethokseen* eli omaan auktoriteettiinsa. Kuulijat olivat varmasti tietoisia Grossetêten asemasta EPP-ryhmän varapuheenjohtajana sekä siitä, että hän varjoesittelijän tehtävässä oli perehtynyt tarkasti puolustusrahaston yksityiskohtiin ilman, että Grossetêten tarvitsi sitä erikseen korostaa. Sen sijaan eksplisiittinen *ethokseen* vetoaminen näkyi Grossetêten puheenvuorossa selkeästi siinä, että hän totesi olleensa Euroopan parlamentin jäsen 25 vuoden ajan. Tuomalla tämän asian esille Grossetête halusi korostaa kuulijoilleen sitä, kuinka kauan hän oli työskennellyt pitkään Euroopan parlamentissa EU-maiden kansalaisten hyväksi ja kuinka suurta sitoutumista 25 vuoden työskentely Euroopan parlamentissa osoitti. Samalla tämä pitkäaikainen työskentely Euroopan parlamentissa viesti yleisölle myös sitä, että Grossetêtelä oli erittäin paljon kokemusta poliittisten prosessien toiminnasta, yhteisten asioiden hoitamisesta, ymmärrystä suurista asiakokonaisuuksista ja siitä, kuinka politiikassa tehdyt päätökset vaikuttavat eri asioihin. Vedotessaan *ethokseen* Grossetête erosi aikaisemmista puhujista siinä, että toisin kuin Krasnodębski, McAllister, Bienkowska ja Lamassoure, Grossetête toi suoraan esille oman vaikutusvaltaisen asemansa korostamalla pitkää parlamentaarista uraansa.

Koska Grossetête puhui puheenvuorossaan EPP-ryhmän nimissä, niin on selvää, että Euroopan parlamentin EPP-ryhmä oli Euroopan puolustusrahaston hyväksymisen kannalla, kuten jo aiemmin on seikkaperäisesti esitetty McAllisterin puheen tulkinnan yhteydessä. EPP-ryhmän argumentaatio on myös pitkälti Grossetêten itsensä muotoilemaa, sillä ryhmä viittaa toistuvasti hänen lausuntoihinsa verkkosivuillaan (EPP Group in the European Parliament 21.11.2018; EPP Group in the European Parliament 18.4.2019).

Kun EPP-ryhmän meppi Françoise Grossetêten puheenvuoroa verrataan kahteen muun EPP-ryhmän mepin, saksalaisen David McAllisterin ja ranskalaisen Alain Lamassouren, puheenvuoroihin, niin käy ilmi, että niissä oli sekä yhteisiä kuin myös eriäviä piirteitä. Sekä McAllister että Grossetête ilmaisivat, että puolustusrahastolla pyritään edistämään EU-maiden puolustusteollista yhteistyötä (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 199, 201). Mutta toisin kuin ranskalainen Grossetête, saksalainen McAllister ei esittänyt omassa puheenvuorossaan, että puolustusrahaston perustamisella tavoiteltaisiin tiiviimpää integraatiota EU:n sisällä. McAllisterin mukaan puolustusrahaston tavoitteena oli saada aikaan laajempaa puolustusteollista

yhteistyötä sekä kehittää turvallisuuspolitiikkaa (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 199). Tämän voi tulkita tarkoittavan EU-maiden hallitustenvälistä yhteistyötä sen sijaan, että EU-jäsenmaat kehittäisivät turvallisuuspolitiikkaansa ylikansallisesti EU:n kautta. Sen sijaan sekä ranskalaiset Grossetête ja Lamassoure ilmaisivat molemmat omissa puheenvuoroissaan, että puolustusrahaston avulla edistettäisiin EU:n tiiviimpää integraatiota (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 201). Grossetêten korosti puheenvuorossaan voimakkaasti Euroopan puolustusrahastoa työkaluna, joka tukisi EU-maiden puolustusteollista ja puolustuspoliittista yhteistyötä ja integraatiota ja täten edistäisi Euroopan strategista autonomiaa. Lamassoure taas lausui omassa puheenvuorossaan, että puolustusrahaston perustaminen oli osoitus siitä, että EU:n toimivaltuuksien kasvattaminen mahdollistaisi suuremman turvallisuuden pienemmillä budjettikustannuksilla (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 201).

Kuten ranskalaisen meppi Alain Lamassouren, niin myös ranskalaisen meppi Françoise Grossetêten puheenvuoro oli samoilla linjoilla Ranskan strategisen kulttuurin kanssa. Grossetêten mukaan puolustusrahasto on Euroopalle keino vahvistaa strategista autonomiaansa. Erityisesti Donald Trumpin Euroopalle esittämät vaatimukset siitä, että Eurooppa ottaa suuremman vastuun Euroopan puolustusasioissa, sekä Trumpin haluttomuus säilyttää Yhdysvaltojen johtoasema Natossa ovat saaneet EU-jäsenmaat vaatimaan Euroopalle vahvempaa roolia maailmanpolitiikassa. Euroopan unionilla on kuitenkin vielä pitkä matka siihen, että se olisi uskottava, Natosta riippumaton puolustuksellinen toimija. (Gulmez D. & Gulmez S. 2020, 186.) Myös Ranskan presidentti Emmanuel Macron on todennut, että EU ei kykene suojelemaan eurooppalaisia ilman todellisen eurooppalaisen armeijan perustamista (Euractiv & AFP 7.11.2018). Grossetêten puheenvuorossa esittämä maailman epävakauden kasvu ja siihen esitetty vastaus, jonka mukaan Euroopan tulee tukeutua enemmän omiin voimiinsa, on siis tuotu aikaisemmin esille myös Ranskan valtion taholta.

5.1.2 Edouard Martin (Ranska; Euroopan parlamentin sosialistien ja demokraattien ryhmä)

Françoise Grossetêten jälkeen puheenvuoron otti Euroopan parlamentin sosialistien ja demokraattien ryhmän (Progressive Alliance of Socialists and Democrats, S&D) nimissä puhunut ranskalaismeppi Edouard Martin (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 202). Vuonna 1963 syntynyt Martin oli Euroopan parlamentin jäsen vaalikaudella 2014–2019, mutta nykyisellä vaalikaudella 2019–2024 hän ei istu enää Euroopan parlamentissa. Vaalikaudella 2014–2019 Martin toimi jäsenenä teollisuus, tutkimus- ja energiavaliokunta ITRE:ssä ja vetoamusvaliokunnassa (Committee on Petitions, PETI)

sekä varajäsenenä työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnassa (Committee on Employment and Social Affairs, EMPL) sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnassa (Committee on Women's Rights and Gender Equality, FEMM). Tämän lisäksi Martin toimi vuonna 2018 S&D-ryhmän nimeämänä varjoesittelijänä Euroopan puolustusrahastoa käsittelevän mietinnön suhteen eli S&D-ryhmä oli nimittänyt hänet seuraamaan puolustusrahastoa koskevan mietinnön käsittelyn etenemistä ITRE-valiokunnassa. (Euroopan parlamentti. Edouard Martin: 8th parliamentary term.) Puheenvuorossaan Martin toi esille puolustusrahaston perustamisesta tehdyssä ehdotuksessa olevia ongelmia, joihin hän halusi saada muutoksia.

[...] ...ymmärrän kyllä, että Euroopan komissio ja Euroopan unionin neuvosto ovat iloisia tästä sopimusluonnoksesta, sillä ne ovat saaneet kaiken haluamansa varsinkin, kun delegoitua säädöstä ei ole. Tämä voi olla joillekin pelkkä tekninen ongelma, mutta minulle se ei ole pelkästään sellainen: kyseessä on Euroopan parlamentin ja sitä kautta kansalaisten vallasta valvoa tätä arkaluontoista aihepiiriä koskevaa 13 miljardin ohjelmaa. [...] Kannatan tarkistuksia, joista äänestetään huomenna... ..sekä tiettyjen aseiden kieltämistä (Artikla 11), esimerkkejä mainitakseni. Ei voida ainoastaan viitata kansainväliseen oikeuteen, sillä se on monitulkintainen. Otetaan esimerkkinä valkoinen fosfori: sen käyttö valokuova-ammuksissa ja naamiointitarkoituksissa on sallittua, mutta sen käyttö summittaisesti ja tulipalojen sytyttämistarkoituksissa on kiellettyä Geneven sopimuksen nojalla. [...] Toinen tapaus on köyhdytetty uraani. Sen tuotanto, käyttö ja myynti käytettäväksi ammuksissa on kiellettyä Belgiassa, mutta se ei ole välttämättä säänneltyä muualla eikä myöskään kansainvälisen lainsäädännön osalta. Koska kaikki, mikä ei ole kiellettyä, on sallittua, niin on tärkeää muodostaa virallinen lista kielletystä aseistuksesta, joihin me emme halua Euroopan unionin investoivan.⁶ (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 202.)

Puheenvuorossaan Edouard Martin pyrki vakuuttamaan yleisönsä vetoamalla sekä *logokseen* eli kuulijoiden järkeen, että *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin. *Logokseen*

⁶ [...] ...je comprends évidemment que la Commission et le Conseil aient la banane avec ce projet d'accord, étant donné qu'ils ont obtenu ce qu'ils souhaitent, et notamment le fait qu'il n'y ait pas d'acte délégué. Cela peut paraître un problème technique pour certains, mais pour moi, ce n'est pas un problème technique: il y va du pouvoir de contrôle du Parlement européen, et donc des citoyens, sur ce programme de 13 milliards portant sur un sujet aussi sensible. [...] Je soutiens effectivement les amendements qui seront mis au vote demain... ..et certaines prohibitions d'armes (article 11), par exemple. En effet, on ne peut pas s'en tenir à une simple référence au droit international, car celui-ci est ambigu. Prenons le cas du phosphore blanc: son usage pour les munitions traçantes à des fins de dissimulation est autorisé, mais s'il en est fait usage de façon indiscriminée et incendiaire, c'est condamnable au titre des conventions de Genève. [...] L'autre cas est celui de l'uranium appauvri. Sa production, son utilisation, son commerce en tant que munition sont pénalement réprimés en Belgique, mais ne sont pas forcément réglementés ailleurs et ils ne le sont pas non plus dans le droit international. Bref, puisque tout ce qui n'est pas interdit est autorisé, il est nécessaire de lister formellement les armements dans lesquels on ne souhaite pas que l'Union européenne investisse.

vetoaminen käy ilmi Martinin puheessaan esittelemistä argumenteista, jotka perustuivat yksityiskohtaiseen oikeudelliseen ja tekniseen tietämykseen. Martin osoitti, että mikäli Euroopan puolustusrahastosta tehty esitys hyväksyttäisiin senhetkisessä muodossaan, niin silloin Euroopan parlamentilla ja täten myös EU-maiden kansalaisilla ei olisi mahdollista valvoa sitä, miten puolustusrahastolle esitettyä 13 miljardin euron määrärahaa tultaisiin käyttämään. Tämän Martin näki suurena ongelmana.

Martin ei ollut kritiikkinsä suhteen yksin, sillä kun Euroopan parlamentti hyväksyi Euroopan puolustusrahastosta annetun esityksen lopullisesti keväällä 2021, puolustusrahastoa kohtaan esitettiin kritiikkiä samoilla perusteilla. Puolustusrahaston hyväksymisen yhteydessä jotkut europarlamentaarikot ja kansalaisjärjestöt esittivät huolensa siitä, että parlamentilla ei ole mahdollisuutta seurata tarkasti seuraavan seitsemän vuoden aikana puolustusrahastolle annettavien määrärahojen käyttöä. Sen sijaan Euroopan komissio hallinnoisi suoraan Euroopan puolustusrahastoa. (Brzozowski 30.4.2021.) Martinin kritiikki sellaisessa muodossa olevaa puolustusrahastosta annettua esitystä kohtaan, jossa Euroopan parlamentilla ei ole vaikutusvaltaa puolustusrahaston toimintaan, oli hyvin selkeää järkeen vetoamista yleisön vakuuttamiseksi.

Martin viittasi puheessaan Euroopan puolustusrahaston lainsäädäntöpäätöslauselman Artikla 11:sta kohtaan 6., jossa todetaan, että *"Sellaisten tuotteiden ja teknologioiden kehittämistoimet, joiden käyttö, kehittäminen ja tuotanto ovat sovellettavan kansainvälisen oikeuden mukaan kiellettyjä, eivät ole rahoituskelpoisia"* (Euroopan unionin virallinen lehti C 158 30.4.2021, 988). Martinin mukaan ei riittänyt, että lainsäädäntöpäätöslauselmassa todettiin yhdellä lauseella, ettei puolustusrahaston varoja saa käyttää kansainvälisen oikeuden kieltämän aseteknologian kehittämiseen. Martin mainitsi kaksi asejärjestelmää, joiden tutkimiseen ja kehittämiseen hän ei halunnut Euroopan unionin investoivan. Nämä olivat valkoinen fosfori ja köyhdytetty uraani. Valkoinen fosfori on myrkyllinen aine, jota valmistetaan fosfaattia sisältävistä kivistä. Eri maiden asevoimat käyttävät valkoista fosforia erilaisissa ammuksissa sytytysaineena, koska valkoinen fosfori syttyy palamaan tullessaan kosketuksiin ilman kanssa. (The National Institute for Occupational Safety and Health. White Phosphorus.) Valkoinen fosfori tuottaa palaessaan tiheän savuverhon ja koska se palaa kirkkaasti, niin sitä voidaan käyttää myös valaisemiseen. Koska valkoinen fosforin palamislämpötila on hyvin korkea, se on tehokas ase sodassa. Kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaan valkoista fosforia voidaan käyttää asevoimien toimesta laillisesti luomaan savuverhoja päiväsaikaan joukkojen liikkeiden peittämiseksi sekä öisin alueiden valaisemiseen.

Mutta valkoisen fosforin käyttö siviilejä vastaan on laitonta, koska se aiheuttaa vakavia ja tuskallisia palovammoja iholle osuessaan. Sen käyttö on kiellettyä myös sellaisissa tilanteissa, joissa sen käyttö aiheuttaisi vaaraa siviileille, kuten esimerkiksi tilanteessa, jossa sotilaskohde on siviilikohteiden ympäröimä. (Sabbagh 18.10.2019 ja Beaumont 18.10.2019.)

Köyhdytetty uraani taas on sivutuote, jota syntyy, kun uraania rikastetaan rikastamisprosessissa ydinaseisiin ja ydinreaktoreihin käytettäväksi. Köyhdytetty uraani on erittäin tiheää ja siitä valmistetut ammukset ovat hyviä läpäisemään panssaroitujen sotilasajoneuvojen panssarointia. Köyhdytettyä uraania voidaan myös käyttää sotilasajoneuvojen panssaroinnin vahvistamiseen. Köyhdytetty uraani ei ole yhtä radioaktiivista kuin luonnossa esiintyvä uraani, mutta säteilyvaara on olemassa ja lisäksi vaaraa aiheuttaa myös köyhdytetyn uraanin myrkyllisyys. Panssariin osuessaan köyhdytetyn uraanin sirpaleita leviää panssaroinnin läpi ajoneuvon sisälle ja nämä sirpaleet voivat läpäistä kehon tai uraanioksidia voi päätyä hengityksen kautta kehoon. Köyhdytetty uraani on erityisen vaarallista, mikäli sitä päätyy elimistöön hengityksen kautta tai haavojen myötä. (Miller 1994, 134–135.) Osuessaan maaliinsa köyhdytettyä uraania sisältävät ammukset räjähtävät ja levittävät ympäristöönsä uraanioksidipölyä. Köyhdytettyä uraania sisältävien ampumatarvikkeiden mahdollisiin terveys- ja ympäristövaikutuksiin on kiinnitetty kasvavaa huomiota 1990-luvun sotien aikana ja niiden jälkeen. Konfliktien jälkeisessä ympäristössä köyhdytetyn uraanin jäämät voivat lisätä alueella asuvan väestön huolta ja pelkoa. (United Nations. Depleted Uranium.)

Valkoisen fosforin ja köyhdytetyn uraanin kaltaisten ongelmallisten aseteknologioiden nimeäminen ja niiden kieltämisen vaatiminen olivat sekä yleisön järkeen että yleisön tunteisiin eli *pathokseen* vetoamista. Martin toi esille, että koska puolustusrahastoa koskevassa lainsäädäntöpäätöslauselmassa ei oltu selkeästi nimetty valkoista fosforia ja köyhdytettyä uraania sellaisiksi aseteknologioiksi, joiden kehittelyyn puolustusrahaston määrärahoja ei saisi investoida, niin silloin syntyisi mahdollisuus, että tulevaisuudessa puolustusrahaston määrärahoja voitaisiin käyttää näiden sekä muiden kyseenalaisten aseteknologioiden kehittämiseen. Siksi Martin totesi, että lainsäädäntöpäätöslauselmassa tulisi määritellä etukäteen kaikki sellaiset aseteknologiat, joiden kehittämiseen puolustusrahaston määrärahoja ei saisi käyttää. Tämä oli puolustusrahaston legitimitetin kannaltakin perusteltu vaatimus. Huomion kiinnittäminen puolustusrahastoa koskevan lainsäädäntöpäätöslauselman juridisiin yksityiskohtiin oli *logokseen* vetoamista yleisön vakuuttamiseksi.

Tunteisiin eli *pathokseen* vetoaminen taas tuli puheenvuorossa ilmi siten, että mainitsemalla kaksi ongelmallista aseteknologiaa nimeltä Martin antoi yleisön ymmärtää, että mikäli puolustusrahastoa käsittelevään lainsäädäntöpäätöslauselmaan ei laadittaisi virallista listaa kielletystä aseistuksesta, niin olisi poliittisesti ja moraalisesti ongelmallista käyttää EU-mailta kerättäviä varoja kyseenalaisten aseteknologioiden kehittämiseen. Mikäli puolustusrahaston varoja käytettäisiin summittaista tuhoa aiheuttavien aseiden kehittelyyn, niin silloin tällaiset aseet saattaisivat aiheuttaa suurta tuhoa EU-jäsenmaiden käymissä konflikteissa ja tällöin EU-jäsenmaita pidettäisiin vastuullisina näiden ongelmallisten aseiden aiheuttamista tuhoista. Tietysti tällainen teknologia on vain pieni osa kaikkea mahdollista aseistusta, mutta valkoiseen fosforiin ja köyhdytettyyn uraaniin keskittymällä Martin pyrki luomaan voimakkaan moraalisen varjon koko hankkeen ylle. Tässä Martin rajasi kuulijoilta niitä käytettävissä olevia vaihtoehtoja, joita kuulijoilla oli käytössä muutoksen, eli puolustusrahaston perustamisen, toteuttamiseksi. Tämä elementti Martinin puheenvuorossa on eräs niistä perustoimenpiteistä, jotka Roderick P. Hartin ja Suzanne Daughtonin mukaan ovat osa jokaista retorista tehtävää (Hart & Daughton 2016, 7).

Samaan tapaan kuin Françoise Grossetête, myös Martin oli oman poliittisen ryhmänsä eli S&D-ryhmän nimeämä varjoesittelijä, jonka tehtävänä oli seurata puolustusrahastoa käsittelevien asioiden etenemistä ITRE-valiokunnassa. Tässä tehtävässä hän perehtyi puolustusrahaston eri yksityiskohtiin ja hänen puheenvuorossaan tuomat puolustusrahastoon liittyvät epäkohdat pohjautuivat siihen, että hän oli varjoesittelijän tehtävässään tutustunut puolustusrahastoon hyvin ja havainnut nämä epäkohdat. Vaikka Martin ei puheenvuorossaan korostanut sanallisesti omaa perehtyneisyyttään eikä omaa asemaansa varjoesittelijänä eikä S&D-ryhmän puolustusrahastoa koskevan kannan ilmoittajana, niin hänen asemansa S&D-ryhmän nimittämänä varjoesittelijänä sekä S&D-ryhmän puolesta puhuvana meppinä itsessään antoivat hänelle sellaisen aseman, että hänellä oli oikeus puhua ja että hänen ilmaistemillaan näkemyksillä oli häntä itseään suurempaa merkitystä. Lisäksi Martinin puheenvuorossa puolustusrahastosta esille tuomat lukuisat S&D-ryhmässä tyytymättömyyttä herättäneet yksityiskohdat loivat vaikutelmaa puhujasta, joka on perehtynyt hyvin syvällisesti keskustelun kohteena olevaan aiheeseen ja että hän tiesi mistä hän puhui.

Edouard Martinin puheenvuorosta käy ilmi, että vaikka hän esitti kritiikkiä tiettyjä puolustusrahastoon liittyviä osa-alueita kohtaan, hän ei kuitenkaan ilmaissut, että hän tai S&D-ryhmä vastustaisivat puolustusrahaston perustamista yksiselitteisesti. Tätä näkemystä tukevat S&D-ryhmän verkkosivuilta löytyvät lehdistötiedotteet, joissa

Euroopan puolustusrahaston perustamisesta puhutaan myönteisellä tavalla. Syyskuussa 2016 S&D-ryhmän verkkosivuilla julkaistussa lehdistötiedotteessa viitattiin Euroopan parlamentissa S&D-ryhmän puheenjohtajana heinäkuusta 2014 maaliskuuhun 2018 asti toimineen italialaisen mepin Gianni Pittellan lausuntoon, jonka mukaan S&D-ryhmä kannattaa EU:n uutta globaalistrategiaa ja että Euroopan puolustusrahasto voi auttaa edistämään tutkimusta ja innovaatioita sekä luomaan uusia korkean tason työpaikkoja Eurooppaan (Euroopan parlamentti. Gianni Pittella: 8th parliamentary term; S&D Group 16.9.2016). Joulukuussa 2017 julkaistussa lehdistötiedotteessa taas siteerattiin Euroopan parlamentissa yhtenä S&D-ryhmän varapuheenjohtajista heinäkuusta 2014 heinäkuuhun 2019 asti toiminutta romanialaista meppiä Victor Boștinaria, jonka mukaan Euroopan puolustusrahasto on osa viime vuosina edistyneen uskottavan eurooppalaisen puolustuksen rakentamista. Samassa kirjoituksessa siteerattiin myös S&D-ryhmän ulkopoliittisten asioiden tiedottajana toiminutta europarlamentaarikko Knut Fleckensteiniä, jonka mukaan tällä hetkellä vallitsevina epävarmoina aikoina eurooppalaiset eivät voi luottaa yksin Yhdysvaltojen apuun, vaan että eurooppalaisten on otettava Euroopan ja sen lähialueiden turvallisuus omiin käsiinsä. (Euroopan parlamentti. Victor Boștinari: 8th parliamentary term; S&D Group 13.12.2017.) Vaalikaudella 2014–2019 Fleckenstein toimi Euroopan parlamentissa myös yhtenä S&D-ryhmän varapuheenjohtajista heinäkuusta 2014 aina joulukuuhun 2016 asti (Euroopan parlamentti. Knut Fleckenstein: 8th parliamentary term).

S&D-ryhmän sivuilla julkaistuissa kirjoituksissa siteerattujen S&D-ryhmän europarlamentaarikkojen lausunnot erosivat Edouard Martinin puheenvuorosta siinä, että he eivät lausunnoissaan yhdistäneet Euroopan puolustusrahastoon negatiivisia asioita. Sen sijaan he toivat lausunnoissaan esille, kuinka puolustusrahaston perustamisen myötä Eurooppaan saataisiin uusia työpaikkoja ja kuinka puolustusrahastoa tarvitaan Euroopan puolustuksen vahvistamiseksi. Tästä voi päätellä, että S&D-ryhmän linja oli se, että puolustusrahasto kannatti perustaa. S&D-ryhmän europarlamentaarikko Edouard Martin ei kritiikistään huolimatta torjunut puolustusrahaston perustamista, joten voidaan sanoa, että hänen puolustusrahastosta esittämänsä näkemykset olivat osittain samoilla linjoilla S&D-ryhmän kannan kanssa. S&D-ryhmä suhtautui myönteisesti Euroopan puolustusrahaston perustamiseen, vaikkakin puolustusrahaston toimintaa ohjaavia säädöksiä tulisi vielä ennen puolustusrahaston perustamista parannella korjaamalla S&D-ryhmän puolesta puhuneen Edouard Martinin osoittamat epäkohdat.

Samaan tapaan kuin aiemmin puhuneet ranskalaiset europarlamentaarikkojen Lamassouren ja Grossetêteen puheet, niin myös Edouard Martinin puhe oli

yhteneväinen Ranskan strategisen kulttuurin kanssa. Kuten aikaisempia ranskalaisten meppien puheita ja Ranskan strategista kulttuuria analysoitaessa on käynyt ilmi, Ranskan valtio suhtautuu myönteisesti sellaisiin EU-hankkeisiin, joiden tarkoituksena on lisätä EU-maiden Yhdysvalloista ja Natosta erillistä sotilaallista suorituskykyä. Vaikka Martin toi puheessaan esille puolustusrahaston toimintaan liittyviä epäkohtia, niin hän ei suoranaisesti vastustanut puolustusrahaston perustamista. Martin vaati, että puolustusrahaston toimintaa on säädeltävä, jotta sen rahoilla ei rahoiteta kansainvälisen oikeuden kieltämiä aseteknologioita. Lisäksi hän kritisoi sitä, että Euroopan parlamentilla ei ole mahdollisuutta valvoa puolustusrahaston rahankäyttöä. Mutta koska esittämistään epäkohdista huolimatta Martin ei ilmaissut vastustavansa puolustusrahaston perustamista, niin voidaan päätellä, että Martin kritiikistään huolimatta tuki puolustusrahaston perustamista ja tätä kautta Euroopan unionin strategisen autonomian vahvistamista, jolloin myös Ranskan poliittinen painoarvo ja vaikutusvalta EU:n sisällä kasvaisi.

5.1.3 Dominique Riquet (Ranska; Euroopan liberaalidemokraattien liiton ryhmä)

Seuraavaksi oman parlamenttiryhmänsä kannan puolustusrahastosta toi esille Euroopan liberaalidemokraattien liiton ryhmän (Alliance of Liberals and Democrats for Europe, ALDE) puolesta puhunut ranskalainen meppi Dominique Riquet (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 202–203). Vuonna 1946 syntyneestä Riquetista tuli Euroopan parlamentin jäsen heinäkuussa 2009 ja hän on ollut parlamentin jäsen siitä lähtien. Vaalikaudella 2014–2019 Riquet toimi aluksi ALDE-ryhmän rivijäsenenä, mutta syyskuussa 2017 hänestä tuli ALDE-ryhmän varapuheenjohtaja. Samalla vaalikaudella Riquet toimi liikenne- ja matkailuvaliokunnassa (Committee on Transport and Tourism, TRAN) sekä tavallisena jäsenenä että varapuheenjohtajana ja lisäksi myös teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta ITRE:n varajäsenenä. Vaalikaudella 2019–2024 Riquet jatkaa ALDE-ryhmän varapuheenjohtajan työtä toimimalla ALDE-ryhmän hajoamisen jälkeen perustetun Renew Europe -ryhmän varapuheenjohtajana. (Euroopan parlamentti. Dominique Riquet: 7th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Dominique Riquet: 8th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Dominique Riquet: 9th parliamentary term.) Riquet toimi myös vuonna 2018 ALDE-ryhmän nimeämänä varjoesittelijänä ITRE-valiokunnassa seuraten Euroopan puolustusrahastoa käsittelevän mietinnön käsittelyä (Euroopan parlamentti. Dominique Riquet: Reports – as shadow rapporteur – 8th parliamentary term). Omassa puheenvuorossaan Riquet korosti Euroopan puolustusrahaston perustamisen olevan Euroopan historiaan jäävä tapahtuma ja että se edistäisi myös Euroopan integraatiota.

Haluan alleviivata enemmän tämän historiaan jäävän edistysaskeleen poliittista merkitystä Euroopan unionille. Olemme odottaneet vuodesta 1954 asti, jolloin puolustusyhteisön epäonnistuminen leimasi Euroopan historiaa. Vuonna 2019 palaamme tähän epäonnistumiseen ja alamme rakentaa uudelleen tämän yhteisön peruselementtejä. Koska kyseessä on hyvin paljon suvereeniutta koskettava asia, se on samalla myös konkreettinen merkki Euroopan valtioiden välisestä luottamuksesta ja solidaarisuudesta perustaa yhteisön kautta rahasto, jonka avulla vältetään puolustuksen alalla tapahtuvaa tutkimuksen ja kehittelyn päällekkäisyyksiä, pienennetään kuluja ja saavutetaan huomattavia mittakaavaetuja. Tosiasia on, että ympäristö rajoillamme on muuttumassa entistä epävakammaksi, että liittolaisemme ovat joskus epävakaita ja että meidän täytyy varmistaa ja vahvistaa omaa turvallisuuttamme. Siksi eurooppalainen viitekehys on tärkeää. Tämä rahasto mahdollistaa meidän puolustustyökalujemme paremman integroinnin. Tämä ei tietenkään ole ainoastaan tekninen tai budjettikysymys, vaan se on tärkeä poliittinen askel eteenpäin integraation alalla. [...] Tänä iltana minä vetoa kaikkiin kollegoihini, jotka uskovat Eurooppaan ja vahvempaan integraatioon, joiden puolustaminen on voimakas symbolinen teko. Mobilisoidukaamme siis turvallisemman ja kansalaisiaan suojelevan Euroopan tueksi ja tukekaamme tätä uutta rahastoa. Valetaan huomenna peruskivi Euroopan puolustuksen perustukselle, jonka perimmäisinä tavoitteina on varmistaa paremmin teollinen ja strateginen autonomiamme puolustusteollisuudessa sekä kansalaistemme turvallisuus.⁷ (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 202–203.)

Puheenvuorossaan Riquet pyrki vakuuttamaan yleisönsä vetoamalla sekä *logokseen* eli kuulijoiden järkeen, *ethokseen* eli omaan auktoriteettiinsa kuin myös *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin. Järkeen vetoaminen näkyi Riquetin puheessa, kun hän selitti, että puolustusrahaston tarkoituksena on tehostaa puolustusteknologian tutkimusta ja kehittelyä poistamalla päällekkäisyyksiä ja integroida EU-maiden puolustustyökalut toimimaan tehokkaammin yhteistyössä. Nämä molemmat argumentit keskittyivät aikaisemmissakin puheenvuoroissa esille tuotuihin tarkoituksiin rahan säästämisestä ja toiminnan tehostamisesta, jotka ovat hyvin tyypillisiä järkeen vetoavia

⁷ Je voudrais plus politiquement souligner l'importance de cette avancée pour l'Union européenne, dont l'histoire se rappellera. Nous attendons depuis 1954, année où l'échec de la communauté de défense a marqué l'histoire européenne. En 2019, nous revenons sur cet échec et nous commençons à reconstruire les premiers éléments de cette communauté. Sur un sujet hautement souverain comme celui-ci, c'est un véritable signe de confiance et de solidarité entre États européens que de mettre en place par voie communautaire un fonds pour éviter les doublons en matière de recherche et de développement dans le domaine de la défense, réduire les coûts et réaliser des économies d'échelle qui soient conséquentes. Le fait est que l'environnement est de plus en plus incertain à nos propres frontières, que nos alliés sont parfois instables, et que nous avons besoin de mieux assurer et de renforcer notre sécurité. Pour cela, précisément, le cadre européen est pertinent. Ce fonds nous permettra une meilleure intégration des outils de défense. Ce n'est, bien sûr, pas un simple dispositif technique ou budgétaire, c'est un important pas politique en avant en matière d'intégration. [...] Ce soir, je vais faire appel à tous mes collègues qui croient en l'Europe, qui croient en une intégration plus forte, dont la défense est un symbole hautement évocateur. Mobilisons-nous pour une Europe plus sûre qui protège ses citoyens. Soutenons ce nouveau fonds de défense. Demain, posons la première pierre de l'édifice de l'Europe de la défense, avec pour buts ultimes de mieux assurer notre autonomie industrielle et stratégique dans les industries de la défense et de mieux assurer la sécurité de nos citoyens.

argumentteja. Riquetin mukaan puolustusrahaston perustamisesta olisi yksinomaan myönteisiä seurauksia. Toinen Riquetin käyttämä järkeen vetoava argumentti oli se, että EU:n liittolaisten vakaus ei Riquetin mukaan ole enää itsestään selvä asia. Tällä Riquet viittasi selvästi Yhdysvaltoihin ja sen tuolloiseen presidenttiin Donald Trumpiin.

Ethokseen eli puhujan auktoriteettiin vetoaminen ei näkynyt suoraan Riquetin puheen sanoissa, sillä puheessaan hän ei ilmoittanut esittävänsä omaa näkemystään ALDE-ryhmän varapuheenjohtajana eikä hän esittänyt muutakaan perustetta sille, että hän puhuisi puolustusrahastosta erityisessä asiantuntijan roolissa. Tästä huolimatta Riquet ei ollut puheenvuoron esittämisen aikana tavallinen rivimeppi vaan ALDE-ryhmän varapuheenjohtaja eli toiseksi korkea-arvoisin ja arvovaltaisin ALDE-ryhmän jäsen Euroopan parlamentissa ja lisäksi hän oli myös ALDE-ryhmän nimeämä varjoesittelijä ITRE-valiokunnassa, missä hän seurasi puolustusrahastoa koskevan mietinnön etenemistä. Tällöin ei voida välttyä siltä, että Riquetin puhuessa syntyi vaikutelma, että Riquetilla oli etuoikeus esitellä ALDE-ryhmän näkemys puolustusrahastoon ja että hänen puhuessaan ei jäänyt epäselväksi, mikä ALDE-ryhmän kanta puolustusrahastoon oli.

Pathokseen eli kuulijoiden tunteisiin vetoaminen näkyi Riquetin puheessa, kun hän totesi turvallisuusympäristön Euroopan unionin rajoilla muuttuneen entistä epävakammaksi. Tästä puhumalla Riquet pyrki vakuuttamaan kuulijansa siitä, että riski erilaisille vaarallisille tilanteille oli kasvanut ja että niiden torjumiseksi olisi syytä tehdä ennaltaehkäisevästi monia eri asioita, joista yksi olisi Euroopan puolustusrahaston perustaminen. Selkeä kuulijoiden tunteisiin vetoava osa Riquetin puheessa oli myös se, kun Riquet esitti, että nyt oli käsillä merkittävä historiallinen hetki Euroopan integraatioprosessissa. Tällainen tapahtumahetken poikkeuksellisuuden ja merkityksellisyyden korostaminen ja kuulijoiden oman toimijuuden korostaminen kyseisessä poikkeuksellisessa tapahtumassa ovat kuulijoiden tunteisiin vaikuttavia vaikutuskeinoja, joilla kuulijoina olevissa europarlamentaarikoissa pyrittiin herättämään sellainen tunne, että heillä oli nyt mahdollisuus muokata tulevaisuuden kulkua.

Euroopan parlamentin 17.4.2019 pidetyn täysistunnon aikana Dominique Riquet oli parlamentin ALDE-ryhmän varapuheenjohtaja. Mutta kuten jo aikaisemmin on tuotu esille, kesäkuussa 2019 ALDE-ryhmän tilalle perustettiin uusi parlamenttiryhmä nimeltä Renew Europe (De La Baume 12.6.2019). En ole löytänyt ALDE-ryhmän kannanottoja Euroopan puolustusrahastosta, mutta Dominique Riquetin ALDE-ryhmän nimissä pitämä puheenvuoro oli näkemyksiltään hyvin yhteneväinen myös

ALDE-ryhmän seuraaja Renew Europe -ryhmän, jonka varapuheenjohtaja Riquet tällä hetkellä on, puolustusrahastosta esittämien näkemysten kanssa. Renew Europe -ryhmän verkkosivuilla julkaistussa kirjoituksessa viitataan latvialaisen poliitikko Dainis Turlaisin lausuntoon, joka toimii Renew Europe -ryhmän jäsenenä Euroopan alueiden komiteassa (European Committee of the Regions, COR) (Publications Office of the European Union. EU Whoiswho: Mr Dainis Turlais). Renew Europe -ryhmän verkkosivuilla todettiin, että globaali turvallisuus on uhattuna monenlaisten uhkien, kuten sodan, terrorismin ja kyberuhkien taholta eikä Eurooppa ole säästynyt näiltä uhkilta. Lisäksi kirjoituksessa todettiin, että jokaisen yksittäisen EU-jäsenmaan turvallisuus on kytköksissä koko EU:n turvallisuuteen. Dainis Turlaisin mukaan EU:n tulisi olla vaikutusvaltainen globaali toimija ja että tämän saavuttamiseksi EU:n täytyy olla yhtenäisten, taloudellisesti kehittyneiden ja sotilaallisesti vahvojen valtioiden liitto. Turlais esitti myös, että Euroopan puolustusrahaston on toteuduttava ja että sen on autettava EU-jäsenmaita, EU-jäsenmaiden alueita ja yrittäjiä sekä EU:n että sen jäsenmaiden alueiden tukemisessa. Samassa kirjoituksessa todettiin myös, että EU:n täytyy tehostaa pyrkimyksiään oman turvallisuutensa vahvistamiseksi sekä kohottaa omaan rooliaan vaikutusvaltaisena ja globaalina toimijana rauhan puolesta. Tähän liittyen Euroopan puolustusrahaston tulisi edistää EU-jäsenmaiden yhteistoimintaa puolustusmateriaalin ja -teknologian kehittämisen saralla. (Renew Europe. Supporting European security from the bottom up.) Voidaan siis sanoa, että Renew Europe -ryhmä jatkaa ALDE-ryhmän Euroopan puolustusrahastoa kannattavaa linjaa, minkä Riquet toi esille ALDE-ryhmän nimissä pitämässään puheenvuorossa.

Kuten Dominique Riquetia aikaisemmin puhuneet ranskalaiset mepit Alain Lamassoure, Françoise Grossetête sekä Edouard Martin, niin myös Riquetin Euroopan parlamentissa esittämä puheenvuoro oli yhteneväinen Ranskan strategisen kulttuurin kanssa. Riquet toi puheessaan esille kannatuksensa Euroopan valtioiden syvemmälle puolustuspoliittiselle ja puolustusteolliselle integraatiolle, mitä myös Ranska on halunnut edistää jo pitkän aikaa. Samoin Riquet toi puheenvuorossaan myös esille, että puolustusrahastolla pyrittäisiin edistämään Euroopan strategista autonomiaa. Myös ajatus siitä, että Eurooppa kykenee tarvittaessa strategiseen autonomiaan ja hoitamaan puolustusasiansa ilman Yhdysvaltoja, on ollut Ranskan strategisen kulttuurin mukainen ajatus. Tätä ajatusta alleviivasi Riquetin maininta siitä, että vuodesta 1954 lähtien on odotettu tilaisuutta aloittaa uudestaan Euroopan puolustusyhteisön peruselementtien rakentaminen. Mainitsemalla vuoden 1954 Riquet viittasi epäonnistuneeseen Euroopan puolustusyhteisöön (EDC). Voidaan siis sanoa, että Riquetin mukaan EU:n tulee tavoitella laajamittaista puolustuspoliittista ja puolustusteollista integraatiota, minkä seurauksena Eurooppa kykenisi Riquetin mukaan huolehtimaan omasta turvallisuudestaan sekä toimimaan turvallisuuden

tuottajana myös globaalissa mittakaavassa. Euroopan puolustusrahaston perustamisen Riquet näki olevan ensimmäinen askel tämän tavoitteen toteuttamiseksi.

5.2 Puolustusrahastoa kritisoineet puheenvuorot

5.2.1 Marisa Matias (Portugali; Euroopan yhtyneen vasemmiston konfедераaatioryhmä/Pohjoismaiden vihreä vasemmisto -ryhmä)

ALDE-ryhmän nimissä puhuneen Dominique Riquetin jälkeen oman puheenvuoronsa piti Euroopan yhtyneen vasemmiston konfедераaatioryhmä/Pohjoismaiden vihreä vasemmisto (European United Left/Nordic Green Left, GUE/NGL) -ryhmän nimissä puhunut portugalilainen meppi Marisa Matias (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 203). Vuonna 1976 syntynyt Matias on ollut Euroopan parlamentissa heinäkuusta 2009 lähtien ja tällä hetkellä meneillään oleva vaalikausi 2019–2024 on hänen kolmas peräkkäinen parlamenttikautensa. Vaalikaudella 2014–2019 Matias oli talous- ja raha-asioiden valiokunnan (Committee on Economic and Monetary Affairs, ECON) jäsen sekä teollisuus-, tutkimus- ja energiavalioikunta ITRE:n varajäsen. (Euroopan parlamentti. Marisa Matias: 7th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Marisa Matias: 8th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Marisa Matias: 9th parliamentary term.) Puheenvuorossaan Matias arvosteli Euroopan puolustusrahastoa sanoen, että puolustusrahasto merkitsisi EU:n varojen ohjaamista väärään kohteeseen.

[...] ...tämä on itse asiassa hyvin monimutkainen asia ja se jättää runsaasti tulkinnanvaraa, mutta 13 miljardin euron investointi Euroopan budjetista Euroopan puolustusrahastoon merkitsisi 13 miljardin euron ottamista pois eurooppalaisesta projektista. Euroopan puolustusrahasto tarkoittaa solidaarisuuden ja yhteenkuuluvuuden, mitkä ovat keinoja suojella kansalaisten ja naisten elämänlaatua, vaihtamista tehokkaampaan sotamateriaaliin investoimiseen. Aseiden myyntiin liittyvät tekniset ratkaisut ovat pelkkää asekaupan valkopesua. Euroopan kansalaiset tarvitsevat turvallisuutta, mutta ennen kaikkea työpaikkojen turvaamista, työntekijöiden oikeuksien turvaamista, julkisten palveluiden turvaamista sekä kestävästä tulevaisuuden turvaamista. Ei ole olemassa mitään estettä, mikä estäisi EU-jäsenmaita tekemästä puolustusyhteistyötä. [...] Tämä on kallis valinta ja vielä paljon kalliimpi kuin hankkeeseen määritellyt 13 miljardia euroa.⁸ (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 203.)

⁸ [...] ...esta é, de facto, uma questão muito complexa e pode tentar dar-se a vestimenta que se quiser, mas investir 13 mil milhões de euros do orçamento europeu no Fundo Europeu de Defesa é desinvestir 13 mil milhões de euros no projeto europeu. O Fundo Europeu de Defesa significa trocar solidariedade, coesão, medidas que protejam a qualidade de vida dos cidadãos e das cidadãs, por investimento em equipamentos militares mais eficazes. As soluções técnicas

Puheenvuorossaan Matias pyrki vakuuttamaan kuulijansa vetoamalla sekä *logokseen* eli kuulijoiden järkeen kuin myös *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin. Matias piti Euroopan puolustusrahaston hyväksymistä huonona asiana, koska hänen mukaansa sen seurauksena EU:n budjettivaroja ohjattaisiin eurooppalaisen puolustusmateriaalin tutkimukseen ja kehittelyyn, mikä merkitsisi sitä, että EU:n budjetista olisi vähemmän varoja osoitettavaksi EU-maiden kansalaisten hyvinvoinnin parantamista edistäviin hankkeisiin. Tässä Matias toi esille arvovalintatilanteen: hänen mukaansa EU:n budjetista Euroopan puolustusrahastoon osoitetut määrärahat olisivat automaattisesti pois EU-jäsenmaiden kansalaisten hyvinvointia parantavista hankkeista. Matiaksen mielestä puolustusteollisen tutkimuksen rahoittaminen ei kuulu Euroopan unionille vaan sen tehtävänä on tukea taloudellisesti jäsenmaidensa yhteiskunnallisten ja sosiaalisten olojen rauhanomaiseen parantamiseen tähtääviä projekteja.

Matiaksen esittämää argumenttia EU:n budjettivarojen käyttämisestä sosiaalista ja yhteiskunnallista hyvinvointia edistäviin hankkeisiin puolustusmateriaalin tutkimus- ja kehityshankkeiden sijaan on vaikea pitää yksinomaan joko kuulijoiden järkeen tai tunteisiin vetoamisena. Matiaksen argumenttia voidaan pitää *logokseen* eli kuulijoiden järkeen vetoamisena sillä perusteella, että hänen mukaansa EU-jäsenmaat voivat halutessaan harjoittaa puolustusteknologista tutkimus- ja kehitysyhteistyötä valtioiden välisesti ilman, että tällaiselle toiminnalle tarvitsisi antaa rahoitusta EU:n budjettivaroista. Tällöin EU:n budjettivarat säästyisivät EU-maiden kansalaisten elämänlaadun parantamista edistäviin hankkeisiin. Matiaksen mukaan näin toimimalla olisi mahdollista saada aikaiseksi sekä uusia puolustusmateriaalin tutkimus- ja kehityshankkeita ja myös EU-maiden kansalaisten elämänlaatua parantavia ohjelmia, mutta investoimalla EU:n budjettivaroja puolustusrahastoon voitaisiin rahoittaa vain puolustusmateriaalia kehittäviä hankkeita mutta ei ihmisten elämänlaatua parantavia hankkeita. Lisäksi Matias varoitti, että puolustusrahastolle tultaisiin osoittamaan vielä paljon enemmän EU:n budjettivaroja kuin sille nyt aluksi esitetyt 13 miljardia euroa. Tätä puolustusrahastoa vastaan käytettyä argumenttia voidaan myös pitää kuulijoiden järkeen vetoamisena: puolustusrahastolle esitettyjen 13 miljardin euron lisäksi tulevana vuosina puolustusrahastolle tultaisiin antamaan EU:n budjettivaroista vielä enemmän rahaa, joten siksi koko hankkeen toteutuminen täytyisi Matiaksen mukaan estää.

encontradas para a venda de armas não são mais do que um branqueamento da venda de armas. Os cidadãos europeus precisam, sim, de segurança, mas segurança no emprego, emprego com direitos, segurança nos serviços públicos, segurança no futuro sustentável. Não há nada que impeça os Estados-Membros da União Europeia de cooperarem na área de defesa. [...] Esta é uma escolha cara e é muito mais cara que os 13 mil milhões de euros inscritos.

Matiaksen esittämiä argumentteja voidaan pitää myös *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin vetoamisena. Matiaksen mukaan EU:n budjettivaroilla voitaisiin parantaa monien EU-maissa asuvien ihmisten elämänlaatua ja EU:n budjettivarojen käyttäminen puolustusrahaston rahoittamiseen vähentäisi ihmisten elämänlaatua parantavien hankkeiden rahoitusta, mikä ei Matiaksen mielestä ole moraalisesti hyväksyttävää. Tällaisella argumentoinnilla vedotaan kuulijoiden tunteisiin, kun rahoituksen antaminen puolustusmateriaalin kehittämiseen esitetään olevan pois avun tarpeessa olevien ihmisten auttamiseen tarkoitetusta rahoituksesta. Siksi Matiaksen argumentoinnin voidaan nähdä vetoavan myös kuulijoiden tunteisiin.

Marisa Matiaksen puheenvuorossaan esille tuomat näkemykset Euroopan puolustusrahastosta olivat hyvin yhteneväisiä GUE/NGL-ryhmän verkkosivuilla julkaistujen kirjoitusten kanssa. GUE/NGL-ryhmän verkkosivuilla julkaistiin 6.9.2019 kirjoitus, jossa viitattiin usean GUE/NGL-ryhmään kuuluvan poliitikon näkemyksiin. Nämä henkilöt vaativat, että Euroopan puolustusrahastolle ei tule antaa rahoitusta EU:n budjettivaroista. Lisäksi GUE/NGL-ryhmän poliitikot ilmaisivat torjuvansa EU:n turvallisuuskonseptin, joka heidän mukaansa suosii sotilaallisia ratkaisuja rauhanomaisten, neuvottelujen myötä syntyvien ratkaisujen sijaan. (GUE/NGL – The Left in the European Parliament 6.9.2019.) GUE/NGL-ryhmän verkkosivuilla 29.4.2021 julkaistussa kirjoituksessa taas todettiin, että GUE/NGL-ryhmä pitää puolustusrahaston rahoittamista EU:n budjetista EU-sopimusten vastaisena ja että puolustusrahastolle annettavat varat voitaisiin käyttää COVID-19-pandemian aiheuttaman terveystilanteen sekä sosiaalisten ongelmien lievittämiseen. Kirjoituksessa todettiin myös, että EU:n budjettivarojen käyttämisestä sotilastarkoituksiin hyötyy kaikkein eniten aseeteollisuus. (GUE/NGL – The Left in the European Parliament 29.4.2021.) GUE/NGL-ryhmän verkkosivuilla 15.6.2021 julkaistussa kirjoituksessa taas esitettiin, että Euroopan puolustusrahaston perustamisesta seuraisi uusien vaarallisten asejärjestelmien, kuten tekoälyä käyttävien aseiden, kehittäminen. Kirjoituksessa viitattiin saksalaisen meppi Özlem Demirelin lausumaan, jonka mukaan Euroopan puolustusrahasto ei ole ainoastaan EU-sopimusten vastainen vaan se on myös perustavanlaatuisella tavalla ristiriidassa sen ajatuksen kanssa, että EU on rauhanprojekti. Demirelin mukaan miljardien eurojen antaminen aseeteollisuudelle on poliittisesti väärin, sillä sotimista ja väkivaltaa varten tarkoitetun kaluston kehittämisen sijaan näitä varoja voitaisiin käyttää monien taloudellisten, ekologisten ja sosiaalisten kriisien hoitamiseen. (GUE/NGL – The Left in the European Parliament 15.6.2021.) Euroopan parlamentin poliittisia ryhmiä esiteltäessä on myös tuotu ilmi, että GUE/NGL-ryhmä sanoo puolustavansa työtä tekeviä ihmisiä, ympäristöä, feminismiä, rauhaa ja ihmisoikeuksia ja että GUE/NGL-ryhmää yhdistää visio kansainväliselle solidaarisuudelle perustuvasta sosiaalisen tasa-arvon ja kestävän

kehityksen Euroopasta (GUE/NGL – The Left in the European Parliament. About the Group).

Näiden tietojen valossa on ymmärrettävää, että mikäli on valittava, käytetäänkö EU:n budjettivaroja sosiaalisten olojen ja EU-maiden kansalaisten elämänlaatua parantavien hankkeiden rahoittamiseen vaiko puolustusteollisiin kehitysohjelmiin, niin GUE/NGL-ryhmä tulee asettamaan sosiaalisten olojen kohentamiseen tähtäävien hankkeiden rahoituksen puolustusteollisten kehityshankkeiden rahoittamisen edelle. On myös selvää, että Matiaksen esille tuomat näkemykset, joiden mukaan Euroopan puolustusrahasto suuntaa EU:n budjettivaroja EU-kansalaisten sosiaalisista tarpeista puolustusteknologian kehittämiseen, ovat hyvin keskeisiä GUE/NGL-ryhmässä eivätkä Matiaksen esittämät näkemykset eronneet GUE/NGL-ryhmän sisällä esiintyvistä ajattelusta. Matiaksen GUE/NGL-ryhmän nimissä pitämän puheenvuoron sekä GUE/NGL-ryhmän verkkosivuilla puolustusrahastoa käsittelevien kirjoitusten perusteella ei jää epäselväksi, että Euroopan parlamentin GUE/NGL-ryhmä oli asettunut selkeästi vastustamaan puolustusrahaston hyväksymistä.

Europarlamentaarikko Matiaksen näkemyksiä Euroopan puolustusrahastosta on vaikea arvioida siitä näkökulmasta, olivatko ne Portugalin strategisen kulttuurin mukaisia vai eivät. Historiallisesti Portugali näkee itsensä globalisaation edelläkävijänä ja Portugali tavoittelee aktiivista globaalia ulkopoliittikkaa, johon kuuluvat monipuoliset kumppanuudet, joita pidetään kriisiaikoina erityisen tärkeinä. Portugali haluaa olla globaali turvallisuuden tuottaja sellaisella tavalla, mikä sopii yhteen maan rajoitettujen resurssien kanssa. Portugalin osalta tämä tarkoittaa toimimista multilateraalisti eli monenkeskisesti yhteistyössä muiden valtioiden kanssa. Portugalin strategisen kulttuurin osana on jo vuosisatojen ajan ollut oletamus, jonka mukaan maa voi taata turvallisuutensa ainoastaan solmimalla vahvoja liittolaissuhteita ja olemalla niissä aktiivinen kumppani. Portugalilaisessa strategisessa kulttuurissa Atlantin valtameri nähdään usein yksittäisenä strategisena tilana ja Portugali pyrkii olemaan yhteyspiste Välimerelle, Eurooppaan, Afrikkaan sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikkaan. Portugalin näkemys omasta paikastaan maailmassa on samankaltainen kuin Ison-Britannian näkemys itsestään Atlantin ylittävänä siltana. Käytännössä tämä tarkoittaa ennen kaikkea huomion keskittämistä niihin maihin Afrikassa ja Etelä-Amerikassa, joissa portugalia puhutaan äidinkielenä. Portugali näkee itsensä keskeisenä osana euroatlanttista aluetta. Portugalin valtaapitävät tahot eivät näe tarvetta tehdä selkeää valintaa EU:n ja Naton väliltä eivätkä he näe sen tekemisen tuovan myöskään mitään etua. Portugalilaiset ovat tehneet selväksi, että he haluavat Naton sekä Euroopan turvallisuusulottuvuuden

täydentävän toisiaan sen sijaan, että ne toimisivat toistensa kilpailijoina. Portugali näki 1990-luvun alussa Naton Portugalin ainoana turvallisuusliittona ja maa suhtautui varautuneesti EU:n rooliin turvallisuuspolitiikassa. Myöhemmin Portugalin suhtautuminen on muuttunut, sillä Portugalissa on oivallettu, että Yhdysvallat ei välttämättä ole aina ratkaisemassa eurooppalaisia koskettavia turvallisuuskriisejä. Portugalista tuli atlanttinen EU-jäsenmaa, joka hyväksyi uuden eurooppalaisen turvallisuusulottuvuuden, mutta joka kehysti sen Naton "eurooppalaiseksi pilariksi". Puolustussuhteista Portugalille kaikkein tärkein on puolustussuhde Yhdysvaltojen kanssa, mutta Portugalilla ei ole varmuutta siitä, kuinka suurta strategista arvoa pienillä ja kaukaisilla Länsi-Euroopan mailla enää on Yhdysvalloille. Portugalin tämänhetkinen strateginen kulttuuri suosii sekä kestävää monenkeskistä normatiivista viitekehystä kuin myös vahvoja liittolaissuhteita, jotka nähdään globalisoituneiden uhkien maailmassa erittäin tärkeinä pienten valtioiden turvallisuusintresseille. (Reis 2013, 281–282, 284–285, 287.) On myös otettava huomioon, että monet Etelä-Euroopan valtiot Portugali mukaan lukien kokevat suurimpien turvallisuushuoliensa kumpuavan niiden geopoliittisesta sijainnista Välimeren alueella, missä turvallisuusuhkina nähdään laitton maahanmuutto ja järjestäytynyt rikollisuus, eikä sota (Serrano 2013, 43).

Matiaksen puheenvuorosta on vaikea havaita selkeää kannanottoa, jonka perusteella voisi arvioida, onko Matiaksen näkemys Euroopan puolustusrahastosta yhdenmukainen vaiko vastakkainen Portugalin strategisen kulttuurin kanssa. Matias ei ottanut puheenvuorossaan kantaa Euroopan maiden ja Yhdysvaltojen transatlanttisiin suhteisiin eikä hän myöskään ottanut kantaa puolustusliitto Natoon tai ajatukseen EU-maiden yhteisestä puolustuksesta. Matiaksen mukaan EU:n ei tulisi käyttää budjettivarojaan EU-jäsenmaiden yhteisiin puolustusteknologisiin tutkimus- ja kehityshankkeisiin, mutta hänen mukaansa puolustusrahaston torjuminen ei estäisi EU-jäsenmaita tekemästä puolustusyhteistyötä muilla tavoin. On mahdollista, että koska Portugali ja suurin osa EU-jäsenmaista ovat puolustusliitto Naton jäseniä, niin Matias oli tyytyväinen siihen, että EU-maiden puolustus toteutetaan Naton kautta eikä Matias halunnut EU:n pyrkivän kohti itsenäistä puolustuskykyä, koska sitä kohti pyrkiminen voisi vahingoittaa EU:n ja Yhdysvaltojen välistä suhdetta ja samalla myös Portugalin ja Yhdysvaltojen kahdenvälisiä suhteita.

Toisaalta tulee myös ottaa huomioon Portugalin strategisessa kulttuurissa vallitsevat piirteet, joita ovat pyrkimys globaaliin ulkopolitiikkaan ja monipuolisiin kumppanuuksiin, olettaen vahvojen liittolaissuhteiden ylläpitämisen tärkeydestä ja omasta aktiivisuudesta sekä liittolaissuhteiden tärkeys pienten valtioiden turvallisuudelle. Euroopan puolustusrahastolla EU-maat pyrkivät vahvistamaan

yhdessä puolustusteollista yhteistyötään sekä kehittämään puolustusmateriaalia yhteistyössä ja tämä loisi edellytyksiä myös EU-jäsenmaiden suuremmalle turvallisuus- ja puolustuspoliittiselle yhteistyölle. Puolustusrahaston perustaminen olisi juuri aiemmin esille tuotua liittolaissuhteiden ylläpitämistä ja aktiivista kehittämistä ja liittolaissuhteiden ylläpitäminen ja kehittäminen ovat tärkeitä asioita pienille valtioille, jollaisena Portugalia voidaan pitää. Tästä näkökulmasta katsottuna Matiaksen ilmaisema puolustusrahaston perustamisen vastustaminen ei ollut Portugalin ja sen liittolaisten eli muiden EU-jäsenmaiden välisiä suhteita vahvistavaa toimintaa eikä myöskään Portugalin turvallisuus- ja puolustuspoliittista asemaa vahvistavaa toimintaa, vaan pikemminkin Portugalin ja sen liittolaismaiden suhteiden kehittämistä jarruttavaa toimintaa. Tästä näkökulmasta katsottuna Matiaksen ilmaisema puolustusrahaston perustamisen vastustaminen kohtaan voidaan katsoa olevan ristiriidassa Portugalin strategisen kulttuurin kanssa.

5.2.2 Reinhard Bütikofer (Saksa; Vihreät/Euroopan vapaa allianssi -ryhmä)

Vihreät/Euroopan vapaa allianssi (The Greens - European Free Alliance, The Greens/EFA) -ryhmän nimissä puhui saksalainen europarlamentaarikko Reinhard Bütikofer (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 203–204). Bütikofer on syntynyt vuonna 1953 ja hän on ollut Euroopan parlamentin jäsen heinäkuusta 2009 lähtien. Vaalikaudella 2014–2019 hän oli Vihreät/Euroopan vapaa allianssi -ryhmän jäsen ja hän toimi teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta ITRE:n jäsenenä sekä varajäsenenä ulkoasiainvaliokunnassa (Committee on Foreign Affairs, AFET), turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alivaliokunnassa (Subcommittee on Security and Defence, SEDE) ja ihmisoikeuksien alivaliokunnassa (Subcommittee on Human Rights, DROI). (Euroopan parlamentti. Reinhard Bütikofer: 7th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Reinhard Bütikofer: 8th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Reinhard Bütikofer: 9th parliamentary term.) Bütikofer toimi myös vuonna 2018 The Greens/EFA-ryhmän nimeämänä varjoesittelijänä ITRE-valiokunnassa seuraten puolustusrahastoa koskevan mietinnön käsittelyä (Euroopan parlamentti. Reinhard Bütikofer: Reports – as shadow rapporteur – 8th parliamentary term). Puheenvuorossaan Bütikofer korosti puolustusrahastoon liittyviä ongelmia.

Argumenttini lähtökohta on se, että meidän täällä Euroopassa on tehtävä enemmän parantaaksemme yhteistä turvallisuuttamme. Tämä vuoksi puolustusrahastolla voi olla myönteinen rooli. Mutta me emme saavuttaneet kaikkea sitä mikä näissä neuvotteluissa olisi ollut mahdollista. Pällekkäisyydet ja tehottomuus asehankinnoissa jatkuvat edelleen. [...] Mutta koin herra Riquetin ja rouva Grossetêten tahoilta puhdasta ranskalaisen aseteollisuuden lobbaamista - ja kaiken lisäksi vielä militaristista ideologiaa. [...] Puolustusrahasto, joka, kuten herra Martin jo suoraan sanoi, tulee käyttämään 13 miljardia seuraavan seitsemän vuoden aikana täysin ilman parlamentaarista valvontaa.

Puolustusrahasto, josta tulee seuraamaan entistä enemmän asevientä. Tämänkaltainen Euroopan parlamentin tekemä itsekastraatio on häpeällistä. Loppujen lopuksi saavutettiin kuitenkin yksi tärkeä onnistuminen: se, että tappajabotteihin ei tule investoida lainkaan rahaa. [...] Ja ennen kaikkea haluan vielä kerran varoittaa strategisen autonomian ideologiasta. Jokainen, joka yrittää määrittää Euroopan puolustuspolitiikkaa tällä tavalla, ei ymmärrä realiteetteja. Sellainen on puhdasta unelmointia.⁹ (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 203–204.)

Puheenvuorossaan Bütikofer pyrki vakuuttamaan kuulijansa vetoamalla *logokseen* eli kuulijoiden järkeen, *ethokseen* eli omaan auktoriteettiinsa sekä *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin. Kuulijoiden järkeen vetoaminen näkyi Bütikoferin puheessa hänen kritisoidessaan puolustusrahastoa, sillä hänen mukaansa Euroopan puolustusrahasto ei esitetyssä muodossaan poistaisi eurooppalaisessa puolustusmateriaalihankinnoissa olevaa tehottomuutta ja päällekkäisyyksiä. Lisäksi Bütikofer kritisoi puolustusrahastosta tehtyä ehdotusta, jonka mukaan Euroopan parlamentilla ei olisi mahdollisuutta valvoa sitä, miten puolustusrahastolle myönnettäviä varoja tultaisiin käyttämään. Molemmissa Bütikoferin esittämässä argumenteissa vedottiin kuulijoiden järkeen: jos puolustusrahasto ei kykene vähentämään eurooppalaisten puolustusmateriaalihankintojen tehottomuutta ja päällekkäisyyksiä, niin silloin puolustusrahasto ei kykene toteuttamaan sitä tehtävää, mihin se on tarkoitettu. Loogisen ajattelun mukaan sellaiselle poliittisen toiminnan instrumentille, joka ei saa aikaan sitä mitä sen halutaan saavan aikaan, ei ole tarvetta olla olemassa. Toinen Bütikoferin esille tuoma asia eli se, että Euroopan parlamentti ei voisi valvoa puolustusrahastolle annettavien määrärahojen käyttöä, rohkaisi kuulijoita päättelemään, että puolustusrahaston toimiessa tällä tavoin EU-maiden kansalaisten valitsemilla ja heitä edustavilla europarlamentaarikoilla ei olisi mahdollisuutta kontrolloida EU-maiden kansalaisten verorahojen käyttöä. Tämä merkitsisi europarlamentaarikkojen ja heidät valinneiden EU-kansalaisten poliittisen

⁹ Dass wir gemeinsam in Europa für die gemeinsame Sicherheit mehr tun müssen, ist der Ausgangspunkt meiner Argumentation. Deswegen kann ein Verteidigungsfonds eine positive Rolle spielen. Aber wir haben in diesen Verhandlungen nicht erreicht, was möglich gewesen wäre. Die Duplizierung und Ineffizienz bei der Rüstungsbeschaffung wird weitergehen. [...] Aber von Herrn Riquet und Frau Grossetête habe ich die blanke Interessenvertretung des französischen Rüstungslobbyismus erlebt – und militaristische Ideologie obendrein. [...] Ein Verteidigungsfonds, der, wie Herr Martin schon zurecht sagte, völlig ohne parlamentarische Kontrolle 13 Milliarden auf sieben Jahre ausgeben soll. Ein Verteidigungsfonds, der darauf hinausläuft, dass wir mehr Rüstungsexporte haben werden. Eine solche Selbstkastration des Europäischen Parlaments ist eine Schande. Immerhin gab es einen wichtigen Erfolg: Dass es kein Geld geben soll für Killerroboter. [...] Und im Übrigen möchte ich noch einmal vor der Ideologie der strategischen Autonomie warnen. Wer so versucht, europäische Verteidigungspolitik zu definieren, der redet an den Realitäten vorbei. Das ist reine Traumtänzerei.

vaikutusvallan loukkaamista ja tämä oli Bütikoferin taholta selkeä tapa pyrkiä vakuuttamaan kuulijat vetoamalla kuulijoiden järkeen.

Bütikofer toi puheenvuorossaan esille myös sen, että hänen mukaansa puolustusrahastoa koskevassa esityksessä tärkeä onnistuminen oli estää puolustusrahaston varojen investoiminen autonomisesti tappavaa voimaa käyttävien asejärjestelmien kehittämiseen, joita Bütikofer nimitti ”tappajaroboteiksi”. Autonomisiksi asejärjestelmiksi tai robottiaseiksi nimitetään asejärjestelmiä, jotka kykenevät omatoimisesti valitsemaan kohteita taistelukentältä, päättämään itsenäisesti havaittuja maaleja vastaan hyökkäämisestä ja käyttämään tappavaa voimaa ilman, että ihminen tekee viime kädessä päätöksen siitä, käytetäänkö tappavaa voimaa kyseistä kohdetta vastaan vai ei. Autonomisia asejärjestelmiä kohtaan on esitetty kritiikkiä, sillä niiden kehittäminen voi asettaa siviilit suureen vaaraan ja autonomisten asejärjestelmien käyttöön ottaminen veisi ihmiseltä pois lopullisen vallan päättää siitä, milloin tappavaa voimaa käytetään. Tällöin olisi epäselvää, kuka olisi vastuussa, mikäli autonominen asejärjestelmä tekisi sotarikoksen. Autonomisia asejärjestelmiä on vaadittu oikeudellisesti sitovan sääntelyn piiriin monien asiantuntijoiden ja kansalaisjärjestöjen toimesta. Suomessa Vasemmistoliittoon kuuluva poliitikko Paavo Arhinmäki on vaatinut autonomisten asejärjestelmien kieltämistä ja hänen mukaansa tappavan voiman käytöstä päättämisen vastuun siirtäminen koneelle on moraalisesti arveluttavaa. (Kirkkala 1.6.2021.) Samaan tapaan kuin S&D-ryhmän Edouard Martin, myös Bütikofer oli kriittinen sen suhteen, millaisten asejärjestelmien tutkimusta ja kehittelyä puolustusrahaston määrärahoilla tulisi rahoittaa.

Bütikoferin ilmaisemaa vastustusta autonomisia asejärjestelmiä kohtaan voidaan pitää niin kuulijoiden järkeen kuin myös heidän tunteisiinsa vetoamisena. Autonomiset asejärjestelmät ovat herättäneet monia kysymyksiä ja Bütikofer vetosi kuulijoidensa järkeen ilmaisemalla pitävänsä tärkeänä onnistumisena sitä, että tällaisiin monia kysymyksiä herättävien asejärjestelmien kehittämiseen ei puolustusrahaston varoja tulisi käyttää. Kuulijoidensa tunteisiin Bütikofer taas vetosi käyttämällä tällaisista autonomisista asejärjestelmistä voimakkaasti latautunutta nimitystä ”tappajarobotti”. Bütikofer pyrki herättämään kuulijoissa autonomisesti tappavaa voimaa käyttävistä asejärjestelmistä hyvin negatiivisia ja pelottavia mielikuvia. Termistä ”tappajarobotti” tulee mieleen käsitys itsenäisesti toimivasta aseistetusta koneesta, jonka ainoana tehtävänä on tuhota ja surmata.

Myös Bütikofer lausumaa Euroopan strategisen autonomian ideologiasta puhtaana unelmointina voidaan pitää sekä kuulijoiden järkeen että kuulijoiden tunteisiin

vetoamisena. Bütikofer saattoi uskoa, että tapa, jolla Euroopan strategisen autonomian kannattajat uskovat sen toteutuvan, ei Bütikoferin mielestä ollut realistinen ja että Bütikoferin mukaan tällaiset tahot eivät ole perehtyneet turvallisuus- ja puolustuspolitiikan realiteetteihin. Siksi Bütikofer käytti puheessaan tällaista sanavalintaa vakuuttaakseen kuulijansa siitä, että Euroopan puolustusrahasto ei tulisi olemaan ensimmäinen askel kohti Euroopan strategista autonomiaa. Ehkä Bütikofer koki olevansa Euroopan turvallisuus- ja puolustuspoliittisista kysymyksistä paremmin perillä kuin ne tahot, jotka ajattelivat puolustusrahaston olevan keino viedä eteenpäin Euroopan strategista autonomiaa. Samaa Bütikoferin lausumaa Euroopan puolustusrahastosta välineenä Euroopan strategisen autonomian saavuttamiseksi voidaan pitää myös kuulijoiden tunteisiin vetoamisena sillä perusteella, että jonkin poliittisen näkemyksen tai mielipiteen leimaaminen unelmoinniksi antaa ymmärtää, että kyseinen tavoite on epärealistinen ja sitä tavoittelevat poliitikot ovat irrallaan poliittisista realiteeteista.

Bütikofer kuvasi puheessaan myös puolustusrahaston toimimista ilman Euroopan parlamentin mahdollisuutta valvoa sitä Euroopan parlamentin itselleen tekemänä itsekastraationa. Tämä oli Bütikoferin taholta selkeä yritys vedota kuulijoiden tunteisiin. Puhumalla parlamentin itsekastraatiosta Bütikofer käytti hyvin voimakasta sanavalintaa, millä hän pyrki leimaamaan puolustusrahastoa sen esitetyssä muodossa kannattavat europarlamentaarikot heikoiksi ja itseään vahingoittaviksi. Näin Bütikofer pyrki herättämään kuulijoina olevissa europarlamentaarikoissa häpeän ja suuttumuksen tunteita, jotta europarlamentaarikot havahtuisivat tilanteeseen ja pyrkisivät muuttamaan puolustusrahaston toimintaa sääteleviä sääntöjä.

Puheenvuorossaan Bütikofer vetosi kuulijoiden vakuuttamiseksi myös *ethokseen* eli omaan auktoriteettiinsa. Puhehetkellä Bütikofer toimi The Greens/EFA-ryhmän nimeämänä varjoesittelijänä ITRE-valiokunnassa, eli hän seurasi puolustusrahaston koskevan mietinnön käsittelyä valiokunnassa ja pyrki vaikuttamaan siihen, että mietinnössä otettaisiin huomioon myös The Greens/EFA-ryhmän näkemyksiä. Siksi hän oli perehtynyt puolustusrahaston eri osa-alueisiin ja hänen esittämänsä kritiikki puolustusrahaston tiettyjä yksityiskohtia kohtaan osoitti, että hän ei kritisoinut puolustusrahaston perustamista itsessään, vaan niitä puolustusrahaston epäkohtia, jotka Bütikofer halusi korjattavan ennen puolustusrahaston toiminnan aloittamista. Bütikofer ei toki eksplisiittisesti korostanut omassa puheenvuorossaan omaa asemaansa The Greens/EFA-ryhmän nimeämänä varjoesittelijänä.

Bütikoferin puheenvuorossaan esittämät näkemykset Euroopan puolustusrahastosta olivat yhteneväisiä The Greens/EFA -ryhmän näkemysten kanssa. Jo alkuvuodesta

2018 The Greens/EFA -ryhmän verkkosivuilla julkaistussa kirjoituksessa The Greens/EFA -ryhmä toi esille kriittisyytensä sitä ajatusta kohtaan, että EU:n budjettivaroja käytettäisiin aseteollisuuden tukemiseen. Kirjoituksen mukaan Bütikofer itse toi tuolloin esille kriittisyytensä tätä kehitystä kohtaan toteamalla, että EU:n budjettivarojen käyttäminen eurooppalaisen aseteollisuuden tukemiseen ei saisi aikaan merkittävää parannusta EU:n alueella ilmenevään laajamittaiseen puolustushankintojen tehottomuuteen ja että EU-maiden aseteollisuus ei tarvinnut lisärahoitusta EU:n budjetista. Bütikoferin mukaan puolustusrahaston sijasta EU-jäsenmaiden tulisi käyttää kansallisia puolustusmenojaan yhdessä tehokkaammin. (The Greens/EFA in the European Parliament 21.2.2018.) Lisäksi The Greens/EFA -ryhmän verkkosivuilla 11.9.2018 julkaistussa kirjoituksessa todettiin, että autonomisesti tappavaa voimaa käyttävien asejärjestelmien eli Bütikoferin nimittämien ”tappajabotien” kehittäminen tulisi kieltää kansainvälisesti ja että Euroopan puolustusrahaston varoja ei saisi käyttää tällaisten asejärjestelmien kehittämiseen (The Greens/EFA in the European Parliament 11.9.2018). Tässä asiassa The Greens/EFA -ryhmä saavutti tavoitteensa, kun alkuvuodesta 2019 puolustusrahastoa koskevissa neuvotteluissa päästiin sopimukseen, jonka mukaan Euroopan puolustusrahaston varoja ei tultaisi käyttämään autonomisesti tappavaa voimaa käyttävien asejärjestelmien kehittämiseen (The Greens/EFA in the European Parliament 20.2.2019). Lisäksi huhtikuussa 2021 The Greens/EFA -ryhmä toisti aikaisemmat näkemyksensä, joiden mukaan puolustusrahaston eettiset mekanismit ovat heikot ja että puolustusrahaston toiminta ei ole läpinäkyvää eikä Euroopan parlamentilla ole vaikutusvaltaa puolustusrahaston käytännön toimintaan. Sen sijaan The Greens/EFA -ryhmä haluaisi luoda vaihtoehtoisen mallin, jossa EU-jäsenmaat käyttäisivät kansallisia puolustusbudjetteja yhdenmukaisesti ja näitä varoja käytettäisiin yhteisesti puolustusmateriaalin tutkimuksen ja kehittelyn lisäksi myös yhteisiin puolustusmateriaalihankintoihin sekä asevoimien joukkojen kouluttamiseen ja puolustuskaluston ylläpitoon. (The Greens/EFA in the European Parliament 23.4.2021.) On siis selkeästi todettavissa, että Bütikoferin puheenvuorossaan esille tuomat näkemykset puolustusrahastosta olivat lähes identtisiä The Greens/EFA-ryhmän verkkosivuilla esitettyjen näkemysten kanssa.

Huomionarvoista Bütikoferin puheenvuorossa on kuitenkin se, että vaikka hän esitti kritiikkiä puolustusrahastoa kohtaan, niin hän ei ilmaissut vastustavansa ehdottomasti puolustusrahaston perustamista. Bütikoferin puheenvuorosta voidaan tehdä tulkinta, että hän olisi halunnut puolustusrahastosta tehtyyn ehdotukseen useita muutoksia ennen kuin hän voisi suhtautua siihen myönteisemmin.

Verrattaessa Bütikoferin puhetta Saksan strategiseen kulttuuriin voidaan sanoa, että Bütikoferin puhe oli pääosin yhteneväinen Saksan strategisen kulttuurin kanssa. Kuten aikaisemmin on tuotu esille, Saksa välttää asettamasta EU:ta ja Natoa toisiaan vastaan ja että Saksan päätöksentekoa turvallisuusasioissa ajavat eteenpäin pyrkimykset sovittaa transatlanttiset ja eurooppalaiset virtaukset yhteen yhdeksi yhteiseksi läntiseksi suuntaukseksi (Junk & Daase 2013, 145, 149). Puheenvuoronsa alussa Bütikofer lausui, että eurooppalaisten oli tehtävä enemmän yhteisen turvallisuutensa parantamiseksi ja että puolustusrahastolla voisi olla tämän tavoitteen saavuttamisessa myönteinen rooli, vaikka hän samassa puheenvuorossa myös kritisoi puolustusrahastosta tehdyn ehdotuksen eri yksityiskohtia. Mutta samalla hän myös ilmaisi, että ajatus Euroopan strategisesta autonomiasta on pelkkää unelmointia. Eli Bütikofer oli sitä mieltä, että eurooppalaisten oli vahvistettava omaa turvallisuuttaan ja puolustustaan, mutta hän ilmaisi myös sen, ettei hän uskonut Euroopan strategisen autonomian olevan realistisesti toteutettavissa oleva ajatus. Kuten aikaisemmin tuotiin esille, Saksa haluaa Euroopan puolustukselle sellaista autonomiaa, jolla on Natosta erillisiä ominaisuuksia, mutta joka ei ole kokonaan erillään Natosta (Gulmez D. & Gulmez S. 2020, 197). Vaikka Bütikofer ei puheenvuorossaan korostanut puolustusliitto Naton roolia eikä myöskään Yhdysvaltojen merkittävää roolia Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa, niin hänen puheenvuorostaan voi tehdä tulkinnan, että EU-jäsenmaiden ei tulisi yrittää luoda täysin itsenäistä puolustusta, koska hän ei uskonut sen olevan realistinen tavoite. Mutta Bütikofer ei myöskään halunnut, että EU-maat jättäytyisivät turvallisuus- ja puolustusasioissa täysin Yhdysvaltojen varaan. Tässä mielessä Bütikoferin esittämien näkemysten voidaan katsoa olleen yhteneväisiä Saksan strategisen kulttuurin kanssa.

5.2.3 Jonathan Bullock (Iso-Britannia; Vapauden ja suoran demokratian Eurooppa -ryhmä)

Viimeisenä oman parlamenttiryhmänsä kannan esitti Vapauden ja suoran demokratian Eurooppa (Europe of Freedom and Direct Democracy, EFDD) -ryhmän nimissä puhunut brittiläinen europarlamentaarikko Jonathan Bullock (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 204). Bullock on syntynyt vuonna 1963 ja hän nousi Euroopan parlamenttiin 1.8.2017 eli kesken vaalikauden 2014–2019. Bullockin toinen kausi parlamentissa alkoi 2.7.2019 ja se päättyi 31.1.2020 eli samana päivänä, jolloin Ison-Britannian ero EU:sta tuli Brexitin myötä voimaan. Samalla 73 brittiläisen europarlamentaarikon työ Euroopan parlamentissa päättyi. Bullock ei ollut europarlamentaarikon tehtäviensä loppuaikana 2.7.2019–31.1.2020 jäsenenä yhdessäkään Euroopan parlamentin poliittisista ryhmistä. Vaalikaudella 2014–2019 Bullock oli teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta ITRE:n jäsen sekä

perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan (Committee on Constitutional Affairs, AFCO) varajäsen. Talousarvion valvontavaliokunnassa (Committee on Budgetary Control, CONT) Bullock toimi ensiksi varajäsenenä ja myöhemmin jäsenenä. (Euroopan parlamentti. Jonathan Bullock: 8th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Jonathan Bullock: 9th parliamentary term; Sipilä 31.1.2020; Virtanen 29.1.2020.) Bullock piti puheenvuoronsa englannin kielellä, joten olen menetellyt hänen puheenvuoronsa kanssa samalla tavalla kuin puolalaisen Elżbieta Bieńkowskan puheenvuoron yhteydessä, eli en ole kääntänyt hänen englannin kielellä pitämänsä puheenvuoroa suomeksi eikä puheenvuoron sanatarkka sitaatti ole alaviitteessä. Puheenvuorossaan Bullock ilmaisi vastustavansa voimakkaasti Euroopan puolustusrahaston perustamista.

[...] ...in order to protect and defend so-called European citizens, the Juncker Commission is willing to finance defence projects worth over EUR 13 billion... [...] The EU keeps evolving towards a totalitarian union and eventually towards a military one. The EU Commission is trying to present this evolving project under a peace perspective, but it is clear that the EU and its supporters have in mind an EU army. French President Emmanuel Macron recently encouraged the creation of a European army to defend Europe. How can anyone think to create a federal military project that involves 27 nations and 24 languages? Like our great former Prime Minister Margaret Thatcher used to say, you have no source of money other than the money people themselves earn. In a moment when the euro is in crisis and there need to be tax cuts to encourage growth, Europe should worry about major citizens' concerns, such as industry's lack of competitiveness, carbon leakage and unemployment. A pan-European army would be the ultimate EU disaster. Unlike Russia or the US, Europe is not a unitary actor. Also recent historical events, such as, of course, the vote for Brexit and the elected anti-EU Government in Italy, would discourage federalist integration. I find it utterly unreal how a bunch of unelected bureaucrats are making decisions about defence, about war and peace. My colleagues and I are strongly against the creation of an EU army and we hope that Member States will soon realise that giving more power to the unelected EU Commission in Brussels in the defence field is a mistake. In conclusion, as my final speech in this parliamentary session, I implore you to move away from creating this European superstate, including an EU army. No good will ever come of it and I hope the MEPs elected for the new Parliament will start to reverse this and respect the nation state and democracy. (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 204.)

Omassa puheenvuorossaan Bullock pyrki vakuuttamaan kuulijansa vetoamalla sekä *logokseen* eli kuulijoiden järkeen kuin myös *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin. Bullock pyrki vetoamaan kuulijoiden järkeen toteamalla, että talousvaikeuksien keskellä olevassa Euroopassa huomio ja taloudelliset resurssit tulisi kiinnittää puolustusteollisten hankkeiden sijaan kansalaisia koskettaviin huolenaiheisiin, kuten eurooppalaisen teollisuuden heikon kilpailukyvyn parantamiseen sekä työttömyyden ja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen. Tämä oli Bullockin taholta selkeä arvovalinta ja loogiseen ajatteluun vetoava pyrkimys vaikuttaa kuulijoiden järkeen ja vakuuttaa heidät siitä, että Euroopan puolustusrahastoon esitettävät 13 miljardia euroa tulisi puolustusrahaston sijaan käyttää EU-maiden kansalaisten hyvinvointia edistäviin tarkoituksiin. Bullock toi puheenvuorossaan myös esille oman näkemyksensä, jonka

mukaan Euroopan unioni olisi Euroopan puolustusrahaston perustamisen myötä kehitymässä kohti "totalitaarista unionia", millä Bullock ilmeisesti tarkoitti jonkinlaista epädemokraattista EU-liittovaltiota, joka kontrolloisi kaikkia EU-jäsenmaita ja niitä koskevien asioiden päätöksentekoa Brysselistä. Bullockin mukaan eräs tämän totalitaarisen unionin ilmentymä oli Euroopan oma armeija, jota Ranskan presidentti Emmanuel Macron oli Bullockin mukaan esittänyt perustettavaksi.

Bullock esittämä väite Macronin EU:n armeijaa koskevista puheista piti paikkansa, sillä Ranskan presidentti Macron totesi marraskuussa 2018, että Euroopan olisi luotava "todellinen Euroopan armeija", jotta Euroopan unioni kykenisi puolustamaan itseään Venäjää, Kiinaa ja jopa Yhdysvaltoja vastaan. Macron on myös todennut, että Euroopan täytyy olla vähemmän riippuvainen Yhdysvaltojen sotilasvoimasta ja että eurooppalaisia ei voida suojella ilman Euroopan armeijan perustamista. Ranskalainen professori Bruno Alomar kuitenkin totesi, että Macronin visioima, tiiviisti integroitu ja yhteinen Euroopan puolustuksellinen sotilasvoima on epätodennäköinen. Alomarin mukaan ajatus yhteisen strategisen kulttuurin luomisesta ei ole huono, mutta Macronin hahmotteleman eurooppalaisen puolustuksen ja todellisuuden välillä on huomattava ero, kun otetaan huomioon Euroopan valtioiden väliset lukuisat erimielisyydet. (Euractiv & AFP 7.11.2018.) Myös Euroopan komission varapääjohtaja Margaritis Schinas kommentoi Macronin lausuntoa toteamalla, että vaikka EU:n omat asevoimat voivat olla todellisuutta joskus tulevaisuudessa, niin EU:n asevoimat eivät muutu todellisuudeksi pelkällä ilmoituksella (Similä 6.11.2018). Schinasin mukaan Euroopan unioni kannattaa merkityksellisemmän ja itsevarmemman puolustusidentiteetin luomista, mutta Schinasin mukaan tämän puolustusidentiteetin rakentamisen tulisi alkaa yhteisistä tutkimusprojekteista ja kalustohankinnoista ja että hän ei usko EU:n puolustusidentiteetin rakentamisen lähtevän liikkeelle EU:n armeijan perustamisesta (Euractiv & AFP 7.11.2018).

Euroopan armeijasta puhuessaan Bullock vetosi sekä kuulijoiden järkeen kuin myös heidän tunteisiinsa. Bullock esitti kuulijoilleen hämmästelevän kysymyksen siitä, kuinka 24 eri kieltä puhuvat 27 kansakuntaa voisivat muodostaa yhteisen liittovaltiotasaisen sotilaallisen projektin, millä Bullock tarkoitti EU:n yhteistä armeijaa. Tuomalla esille ajatuksen siitä, että monen eri kieliä puhuvan kansakunnan muodostama yhteinen armeija olisi epärealistinen hanke, Bullock pyrki osoittamaan loogisen päättelyn kautta ajatuksen EU:n yhteisestä armeijasta epärealistisena asiana, jonka toteuttamista ei tulisi edes yrittää. Lisäksi Bullock vetosi kuulijoidensa järkeen toteamalla, että aikaisemmin pidetyn Brexit-kansanäänestyksen, jonka seurauksena Iso-Britannia päätti erota Euroopan unionista, tulisi olla EU:n tiiviimmän liittovaltiokehityksen kannattajille osoitus siitä, ettei EU-liittovaltioon johtavaa

integraatiopolitiikkaa tulisi harjoittaa. Näihin seikkoihin vetoamalla Bullock pyrki vetoamaan kuulijoidensa järkeen esittämällä, ettei EU:n oma armeija ollut järkevää hanke.

”Totalitaarisesta unionista” puhumalla Bullock pyrki vetoamaan myös kuulijoidensa tunteisiin herättämällä huolestuneisuutta siitä, että Euroopan unioni on Bullockin mielestä kehittymässä epädemokraattisempaan ja byrokraattisempaan suuntaan. Käyttämällä termiä ”totalitaarinen unioni” Bullock pyrki herättämään kuulijoissaan negatiivisia mielikuvia EU:sta epädemokraattisena ja pakottamisen kautta syntyvänä EU-liittovaltiona, joka vie EU-jäsenmailta vaikutusvallan omiin asioihinsa ja polkee jäsenmaidensa kansalaisten oikeuksia. Bullock ei kuitenkaan esittänyt puheenvuorossaan konkreettisia todisteita siitä, että Euroopan unioni olisi kehittymässä kohti hänen kuvailemaansa ”totalitaarista unionia”. Puheenvuorossaan Bullock ainoastaan antoi ymmärtää, että hänen mielestään ehdotus Euroopan puolustusrahaston perustamisesta sekä Ranskan presidentti Macronin puheet EU:n yhteisen armeijan perustamisesta osoittivat, että EU:n nykyinen kehityskulku oli johtamassa hänen mainitsemaansa ”totalitaariseen unioniin”. Tällaisten negatiivisten mielikuvien luominen ja negatiivisilla tulevaisuuden näkymillä pelottelu olivat hyvin selkeää kuulijoiden tunteisiin vetoamista, varsinkin kun Bullock ei esittänyt konkreettisia todisteita sille, että hänen negatiiviset visionsa EU:n tulevaisuudesta olisivat toteutumassa hänen esittämällään tavalla.

Bullockin puheissa ”totalitaarisesta unionista” ja Euroopan armeijan perustamisesta oli yhtäläisyyksiä puolalaisen europarlamentaarikko Dobromir Sośnierzin puheenvuoron kanssa, jossa Sośnierz esitti Euroopan puolustusrahaston olevan askel kohti EU:n syvenevää integraatiota ja Euroopan armeijan rakentamista, jotka muodostivat hänen mukaansa kuolemanvaarallisen uhkan Puolan valtiolle (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 209). Myös Bullock esitti puolustusrahastosta käydyn keskustelun yhteydessä, että Euroopan unionin kannattajilla oli mielessään ajatus Euroopan armeijan perustamisesta. Bullockin puheenvuoro erosi Sośnierzin puheenvuorosta kuitenkin siten, että Bullock käytti asiallisempaa kieltä omassa puheenvuorossaan. Bullock ei esittänyt Euroopan puolustusrahaston tai Euroopan armeijan perustamisen taustalla olevan Saksan pyrkimys saada enemmän vaikutusvaltaa Euroopassa. Lisäksi Bullock esitti perusteluja sille, miksi Euroopan armeijan perustamista ei tulisi yrittää toteamalla, ettei 27 kansakunnan yhteisen armeijan perustaminen ollut Bullockin mielestä realistinen hanke. Bullock ei myöskään esittänyt puolustusrahaston tai Euroopan armeijan perustamisen uhkaavan Ison-Britannian itsenäisyyttä, toisin kuin Sośnierz, joka totesi niiden perustamisen sen muodostavan kuolemanvaarallisen uhkan Puolalle. Tämän voi

ajatella johtuvan siitä, että Bullockin puheenvuoron esittämisvaiheessa Ison-Britannian EU:sta eroamiseen johtanut prosessi oli käynnissä ja että Euroopan puolustusrahaston perustaminen tai Euroopan armeijan mahdollinen perustaminen tulevaisuudessa ei täten vaikuttaisi Ison-Britannian itsemääräämisoikeuteen sen omien asevoimien suhteen.

Bullock vetosi puheessaan kuulijoiden tunteisiin myös ilmoittaessaan kyseisen puheenvuoron olevan hänen viimeinen puheenvuoronsa tällä vaalikaudella ja että Bullock toivoi seuraavalle vaalikaudelle valittavien europarlamentaarikkojen muuttavan EU:n kehitystä kansallisvaltioita ja demokratiaa kunnioittavaan suuntaan. Bullock piti puheenvuoronsa 17.4.2019 järjestetyssä Euroopan parlamentin täysistunnossa. Euroopan parlamentin tulevan vaalikauden 2019–2024 koostumus määräytyi toukokuun 2019 lopussa pidetyissä eurovaaleissa (Hartikainen 18.2.2019). Tämän perusteella voidaan ajatella, että Bullock ei välttämättä aikonut asettua tulevissa toukokuun 2019 eurovaaleissa ehdolle tai että hän ei uskonut tulevansa valituksi uudestaan Euroopan parlamenttiin. Lisäksi Bullock ehkä uskoi Ison-Britannian EU-eron toteutuvan lähiaikoina, joten seuraavia Euroopan parlamenttivaaleja ei tällöin järjestettäisi Isossa-Britanniassa lainkaan. Ison-Britannian ero EU:sta toteutui kuitenkin vasta 31.1.2020 ja samana päivänä päättyi myös Bullockin ura meppinä Euroopan parlamentissa (Euroopan parlamentti. Jonathan Bullock: 9th parliamentary term; Sipilä 31.1.2020). Vaikka Bullock jatkoi meppinä Euroopan parlamentissa vielä tammikuun 2020 loppuun asti, niin tilanteessa, jossa Ison-Britannian ero EU:sta läheni päivä päivältä, Bullock saattoi uskoa siihen, että kyseessä todella olisi hänen viimeinen Euroopan parlamentissa tällä vaalikaudella pitämänsä puheenvuoro ja todennäköisesti myös hänen viimeinen puheenvuoronsa Euroopan parlamentissa. Tämän vuoksi Bullockin puheenvuorosta välittyi vaikutelma, että kyseessä oli hänen Euroopan parlamentin poliittisen uransa jäähyväispuhe ja poliittinen testamentti, samaan tapaan kuin ranskalainen EPP-ryhmän meppi Françoise Grossetête ilmoitti oman puheenvuoronsa olevan hänen viimeinen puheenvuoronsa Euroopan parlamentissa (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 201). Tässä jäähyväispuheessa Bullock halusi tehdä kuulijoilleen tiettäväksi, että hän toivoi tulevien europarlamentaarikkojen pysäyttävän hänen vahingolliseksi mieltämänsä EU-liittovaltiokehityksen sekä kaikki pyrkimykset EU:n yhteisen armeijan luomiseksi ja että tulevalle vaalikaudelle vallassa olevat europarlamentaarikot alkaisivat jälleen kunnioittaa enemmän EU-jäsenmaiden ja niiden kansalaisten oikeuksia. Tällä tavalla Bullock jätti tuleville europarlamentaarikoille poliittiseksi perinnöksi hänelle tärkeän elementin omasta poliittisesta ajattelustaan ja toivoi tulevien europarlamentaarikkojen sekä EU-jäsenmaiden johtajien ja kansalaisten ottavan huomioon hänen varoituksensa.

Bullockin puheenvuorossaan esittämien näkemysten yhdenmukaisuuden arvioiminen EFDD-ryhmän puolustusrahastoa koskeviin näkemyksiin verrattuna on vaikeaa, sillä tällä hetkellä EFDD-ryhmää ei ole olemassa Euroopan parlamentissa eikä Jonathan Bullock ole myöskään enää Euroopan parlamentissa jonkin toisen poliittisen ryhmän jäsenenä. En ole myöskään löytänyt EFDD-ryhmän kannanottoja Euroopan puolustusrahastosta. Mutta aikaisemmin EFDD-ryhmää esiteltäessä on tuotu esille, että EFDD-ryhmä oli hyvin populistinen ja EU-vastainen ja se keskittyi vaalikaudella 2014–2019 työskentelemään Ison-Britannian EU-eron aikaansaamiseksi (Helin & Nurminen 2017, 83–84). Lisäksi Bullock toi omassa EFDD-ryhmän puolesta pitämässään puheenvuorossa esille voimakkaan kritiikkinsä Euroopan puolustusrahastoa ja koko Euroopan unionia kohtaan. Nämä asiat huomioon ottamalla voidaan sanoa, että EFDD-ryhmän kanta puolustusrahastoon oli samanlainen Bullockin puheenvuoron kanssa, eli Euroopan parlamentin EFDD-ryhmä Bullockin tavoin vastusti Euroopan puolustusrahaston perustamista.

Verrattaessa Jonathan Bullockin puheenvuoroa Ison-Britannian strategiseen kulttuuriin voidaan sanoa, että Bullockin puheenvuoro oli samoilla linjoilla Ison-Britannian strategisen kulttuurin kanssa. Ison-Britannian ymmärretään olevan keskisuuri talous- ja sotilasmahti, jolla on huomattavan suuri kunnianhimo ja tunne velvollisuudentunteesta kansainvälisessä turvallisuuspolitiikassa. Toisinaan tämä kunnianhimo voi näyttäytyä pelkkänä historian jäänteinä tai retoriikkana, mutta joka tapauksessa Iso-Britannia on YK:n turvallisuusneuvoston pysyvä jäsenmaa ja maa on osoittanut usein halukkuutensa ottaa suoraan osaa eri tilanteisiin diplomaattisesti, taloudellisesti ja sotilaallisesti. Kriitikkojen mielestä Iso-Britanniassa on kohtuuton kuvitelma omasta etuoikeutetusta asemastaan, vaikka maalla ei kriitikoiden mielestä olisi enää oikeutta olla maailman vaikutusvaltaisimpien päätöksentekijöiden joukossa. Toiset taas pitävät Isoa-Britanniaa neuvokkaana ja tehokkaana omien kykyjensä ja resurssiensa hyödyntäjänä omien kansallisten etujensa hyödyksi tai jopa yleiseksi kansainväliseksi hyödyksi. Ison-Britannian historia globaalina meri- ja kauppavaltana saa sen pitämään itseään merkittävänä ja oikeutettuna jäsenenä kansainvälisessä järjestelmässä. Poliittisesti ja diplomaattisesti Iso-Britannia kokee olevansa merkittävä ja rakentava vaikuttaja monissa kansainvälisissä organisaatioissa. (Cornish 2013, 371–372, 376.)

Ison-Britannian liittolaisuus Yhdysvaltojen kanssa on keskeisessä asemassa kansallisessa poliittisessa keskustelussa ja käytännön politiikassa. Molempien maiden asevoimat ovat operoineet ulkomailla yhdessä ja käyttävät paljon yhteistä aseistusta. Yhdysvaltojen ja Ison-Britannian strateginen suhde vaikuttaa Ison-Britannian suhtautumiseen Natoon ja se on vaikuttanut myös Ison-Britannian suhtautumiseen

EU:n pyrkimykseen turvallisuuden ja puolustuksen aloilla. Nato on keskeisessä roolissa Ison-Britannian strategisessa ajattelussa. Ison-Britannian asenteet Euroopan unionin yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa eli CSDP:tä kohtaan ovat vaihdelleet, mutta yleisesti Iso-Britannia on rohkaissut eurooppalaisia vahvistamaan Natoa sen sijaan, että eurooppalaiset pyrkisivät kilpailemaan sen kanssa. Silloin, kun Iso-Britannia oli vielä EU:n jäsen, Iso-Britannia vaati johdonmukaisesti, että minkä tahansa EU:n strategisen pyrkimyksen tulisi olla hallitustenvälinen ja että sen tulisi tuoda lisäarvoa euroatlanttiselle strategiselle kumppanuudelle sen sijaan, että sille luotaisiin päällekkäisiä järjestelmiä. Iso-Britannian johto ajatteli, että mikäli Euroopan unionin yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka CSDP pystyisi rohkaisemaan Naton eurooppalaisia jäsenmaita käyttämään enemmän rahaa puolustusmenoihin tai tekemään tehokkaammin yhteistyötä, niin silloin Iso-Britannia tukisi sitä. Ison-Britannian kaltaiselle keskisuurelle valtiolle sen kunnianhimoisuus kansainvälisessä turvallisuuspolitiikassa on hyvin korkea, mutta sen katsotaan olevan seurausta maan historiasta ja perinteistä eikä niinkään maan johtajien tietoisesta ajattelusta ja rationaalisesta käyttäytymisestä. Se kulttuurinen ulottuvuus, jota vasten Ison-Britannian strategia on muotoutunut, on osoittautunut hyvin kestäväksi ja vastustuskykyiseksi poliittisten, taloudellisten ja sotilaallisten olosuhteiden muutoksille. Turvallisuuspolitiikassa Iso-Britannia tulee säilyttämään läheiset välit Yhdysvaltojen kanssa. Ison-Britannian suhdetta Yhdysvaltojen kanssa sekä Ison-Britannian Natolle osoittamaa tukea vahvistaa Isossa-Britanniassa pitkään vaikuttanut ajatus, jonka mukaan turvallisuus- ja puolustuspolitiikka ovat valtioiden hallitusten päätettävissä olevia asioita, ensiksi kansallisesti ja sen jälkeen yhteisesti sen sijaan, että instituutiot päättäisivät niistä. (Cornish 2013, 377, 383.)

Iso-Britannia on suhtautunut epäilevästi EU:n puolustusyhteistyön syventämiseen. Isossa-Britanniassa on pelätty, että liian avoin eurooppalainen pyrkimys kohti strategista autonomiaa ruokkisi Yhdysvaltojen eristäytymistä. Pian vuonna 1998 Ison-Britannian ja Ranskan yhteisesti antaman Saint-Malon julistuksen jälkeen Ison-Britannian pääministeri Tony Blair vaati, että tuolloin alkutekijöissään ollut Euroopan unionin yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka CSDP ei saanut heikentää puolustusliitto Naton asemaa tai kilpailla sen kanssa ja että Naton tulisi pysyä Euroopan kollektiivisen puolustuksen kulmakivenä. Lisäksi Blair painotti, että CSDP ei tarkoittanut sitä, että kyseessä olisi pyrkimys kohti "Euroopan armeijan" luomista. (Howorth 2018, 523, 525.) Kuten jo aiemmin on tuotu esille, EU:n sisällä on ollut jako atlanttisiin maihin ja mannermaisiin maihin. Iso-Britannia johti EU:n jäsenenä ollessaan atlanttisten maiden joukkoa ja muita atlanttisia EU-jäsenmaita ovat muun muassa Alankomaat, Tanska ja Portugali. Nämä atlanttiset EU-jäsenmaat maat korostavat Naton suurta merkitystä ja ne suhtautuivat EU:n strategiseen autonomiaan

epäillen. Ison-Britannian EU-eroa koskevan Brexit-äänestyksen myötä mannermaisten maiden ryhmä EU:ssa vahvistui. Ison-Britannian ero EU:sta on kuitenkin heikentänyt huomattavasti EU:n yhteistä sotilaallista voimaa. Ennen Ison-Britannian EU-eroa sen puolustusmenot muodostivat viidesosan kaikista EU:n puolustusmenoista ja Ison-Britannian puolustustutkimus- ja kehitysmenot muodostivat noin 40 % kaikista EU:n puolustustutkimus- ja kehitysmenoista. (Koenig 4/2021, 58–59, 64.) Iso-Britannia voi kuitenkin säilyä aktiivisena toimijana Euroopan puolustuksessa olemalla mukana EU:n johtamisessa tai tilannekohtaisesti kootuissa liittoumissa. Mutta tästä huolimatta Brexitin taloudelliset seuraukset tulevat vaikuttamaan suoraan Ison-Britannian tulevaisuuden puolustuskykyyn ja ulkopoliittiseen kunnianhimoon. (Heisbourg 2018, 22–23.) Tulevaisuudessa yhteistyö EU:n ja Ison-Britannian välillä siitä, miten Euroopan puolustuksen uudet tavoitteet määritellään, tulee olemaan vaikeaa, mutta tästä huolimatta se on erittäin tärkeää koko Euroopan mantereiden turvallisuuden kannalta (Howorth 2017, 197).

Selkeä osoitus Bullockin puheenvuorossaan esittämiensä näkemysten ja Ison-Britannian strategisen kulttuurin välillä oli Bullockin ilmaisema kriittisyys ja epäily EU:n puolustusyhteistyön tiivistämistä kohtaan. Bullock puhui Euroopan unionin puolustusyhteistyöstä vähätellen sanomalla, että Euroopan komissio aikoi rahoittaa puolustukseen keskittyviä projekteja yli 13 miljardilla eurolla puolustaakseen niin sanottuja "Euroopan kansalaisia", eli Bullock kyseenalaisti ajatuksen Euroopasta poliittisena yhteisönä, jolla on yhteisiä arvoja ja intressejä. Kyseenalaistamalla Euroopan poliittisen yhteisön olemassaolon Bullock kyseenalaisti samassa yhteydessä myös tarpeen Euroopan puolustusyhteistyön tiivistämiselle ja EU:n pyrkimyksille saavuttaa strategisen autonomia. Bullockin vastustusta Euroopan puolustusyhteistyön tiivistämistä kohtaan ilmensi myös se, kun hän ilmaisi vastustavansa EU:n yhteisen armeijan perustamista. Bullockin mukaan EU ei voi luoda yhteistä eurooppalaista armeijaa, koska Eurooppa ei hänen mukaansa ole samalla tavalla yhtenäinen toimija kuten Yhdysvallat ja Venäjä ovat. Bullockin voimakas skeptisyys ja vastustus EU:n yhteisen armeijan luomiseksi olivat Ison-Britannian strategisen kulttuurin mukaista ajattelua.

Toinen Bullockin puheenvuorossa ilmennyt Ison-Britannian strategisen kulttuurin mukainen näkemys oli se, kun Bullock varoitti antamasta Euroopan komissiolle lisää valtaa Euroopan puolustukseen liittyvissä kysymyksissä. Tämä toteamus oli yhteneväinen Ison-Britannian strategisen kulttuuriin kuuluvan piirteen kanssa, jonka mukaan Isossa-Britanniassa turvallisuus- ja puolustuspolitiikan nähdään kuuluvan ensisijaisesti valtioiden hallitusten päätösvaltaan eikä ylikansallisille instituutioille, jollainen myös Euroopan unioni on. Kriittisyys EU:n oman sotilaallisen suorituskyvyn

kehittämistä kohtaan sekä kriittisyys päätösvalan antamiselle Euroopan komissiolle Euroopan puolustusta koskevilla kysymyksissä olivat keskeisimmät yhteneväisyydet Bullockin puheenvuorossa esitettyjen näkemysten ja Iso-Britannian strategisen kulttuurin välillä. Kokonaisuutena voidaan sanoa, että Bullockin puheenvuorossaan esille tuomat näkemykset olivat hyvin selkeästi samoilla linjoilla Ison-Britannian strategisen kulttuurin kanssa.

6 EUROPARLAMENTAARIKOJEN EUROOPAN PUOLUSTUSRAHASTOA KÄSITELLEET HENKILÖKOHTAISET PUHEENVUOROT

Kun Euroopan parlamentin eri poliittisten ryhmien nimissä puhuneet europarlamentaarikot olivat pitäneet puheenvuoronsa, niin sen jälkeen eri poliittisista ryhmistä olevat mepit pitivät henkilökohtaisia puheenvuoroja, joissa he esittivät, mitä mieltä he henkilökohtaisesti olivat Euroopan puolustusrahaston perustamisesta. Meppien henkilökohtaisissa puheenvuoroissa tuotiin esille sekä puolustusrahaston perustamista kannattavia kuin myös sitä vastustavia näkemyksiä. Näistä henkilökohtaisista puheenvuoroista olen valinnut analysoitavaksi yhden puolustusrahaston perustamista kannattavan mepin puheenvuoron ja yhden puolustusrahaston perustamista vastustavan mepin puheenvuoron. Molemmat mepit ovat kotoisin eri EU-jäsenvaltioista kuin aiemmat tähän mennessä esitellyt mepit, joten heidän puheenvuorojensa analysoiminen laajentaa sitä, kuinka monesta eri EU-jäsenvaltiosta kotoisin olevien meppien puheenvuoroja tässä tutkimuksessa analysoidaan. Poikkeuksellista molemmissa puheenvuoroissa oli se, että molempien meppien näkemykset Euroopan puolustusrahaston perustamiseen suhteen erosivat heidän omien poliittisten ryhmiensä kannoista. Valitsemalla nämä puheenvuorot analysoitavaksi halusin osoittaa, että Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien sisällä oli eriäviä näkemyksiä Euroopan puolustusrahaston perustamisen suhteen ja että eri mieltä olevat mepit toivat eriävät näkemyksensä julki tässä Euroopan parlamentin täysistunnossa, jossa Euroopan puolustusrahaston perustamisesta keskusteltiin.

6.1 Fabio Massimo Castaldo (Italia; Vapauden ja suoran demokratian Eurooppa -ryhmä)

Europarlamentaarikkojen henkilökohtaisissa puheenvuoroissa yksi Euroopan puolustusrahastoa kannattavan puheenvuoron pitäneistä mepeistä oli italialainen Fabio Massimo Castaldo (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 206–207). Vuonna 1985 syntynyt Castaldo nousi Euroopan parlamenttiin vaalikauden 2014–2019 alussa 1.7.2014 ja hänet valittiin Euroopan parlamenttiin myös vaalikaudelle 2019–2024. Suurimman osan vaalikaudesta 2014–2019 Castaldo kuului Vapauden ja suoran demokratian Eurooppa -ryhmään eli EFDD-ryhmään, mutta lyhyen aikaa lokakuussa 2014 hän ei kuulunut yhteenkään Euroopan parlamentin poliittisista ryhmistä. Saman vaalikauden aikana Castaldo toimi myös 15.11.2017–1.7.2019 välisenä aikana yhtenä Euroopan parlamentin varapuhemiehistä. Kuluvalle vaalikaudelle 2019–2024 Castaldo ei ole tällä hetkellä jäsenenä yhdessäkään parlamentin poliittisista ryhmistä. Vaalikaudella 2014–2019 Castaldo oli jäsenenä ulkoasianvaliokunta AFET:ssä sekä perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunta AFCO:ssa. Tämän lisäksi Castaldo toimi varajäsenenä kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnassa (Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs, LIBE), oikeudellisten asioiden valiokunnassa (Committee on Legal Affairs, JURI), turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alivaliokunta SEDE:ssä, kansainvälisen kaupan valiokunnassa (Committee on International Trade, INTA), sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnassa (Committee on Internal Market and Consumer Protection, IMCO) sekä teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta ITRE:ssä. (Euroopan parlamentti. Fabio Massimo Castaldo: 8th parliamentary term; Euroopan parlamentti. Fabio Massimo Castaldo: 9th parliamentary term.) EFDD-ryhmä oli nimennyt Castaldon vuonna 2018 oman poliittisen ryhmänsä varjoesittelijäksi puolustusrahastoa koskevaan mietintöön, eli hän seurasi EFDD-ryhmän puolesta puolustusrahastoa koskevan mietinnön etenemistä ITRE-valiokunnassa (Euroopan parlamentti. Fabio Massimo Castaldo: Reports – as shadow rapporteur – 8th parliamentary term). Tämän lisäksi EFDD-ryhmä oli nimennyt Castaldon vuonna 2018 myös varjovalmistelijaksi AFET-valiokuntaan. Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät nimeävät varjovalmistelijan jonkin valiokunnan laatimaa lausuntoa varten. Varjovalmistelijan tehtävänä on seurata asian etenemistä, kun lausunnosta vastaava valiokunta käsittelee asiaa valiokunnassa. Varjovalmistelija yrittää myös neuvotella kompromissitekstejä valiokunnan lausunnosta vastaavan lausunnon valmistelijan kanssa. (Euroopan parlamentti. Fabio Massimo Castaldo: 8th parliamentary term.) Castaldo siis seurasi ulkoasiainvaliokunta AFET:ssä, kun kyseinen valiokunta laati ITRE-valiokunnalle annettavaa lausuntoa ITRE-valiokunnan Euroopan puolustusrahastoa koskevaan mietintöön niistä asioista, jotka kuuluivat AFET-

valiokunnan toimivaltaan. Omassa puheenvuorossaan Castaldo ilmaisi kannattavansa puolustusrahaston perustamista, mutta hän esitti sen toiminnalle useita rajoituksia.

Huomenna pidettävä äänestys ei ole loppu vaan uuden teollisen vaiheen alku Euroopan turvallisuuden ja puolustuksen aloilla... [...] Joka tapauksessa haluan tuoda esille jälleen kerran sen, millaiseksi me emme halua Euroopan puolustusrahaston muuttuvan. Me emme halua sen muuttuvan instrumentiksi, joka hyödyntää eurooppalaisia varoja sellaisen kahdenvälisen yhteistyön rahoittamiseksi, joka ei tuo Euroopalle selvää hyötyä. Me emme halua puolustusrahaston rajoittavan tai vaikeuttavan yhteistyötä EU:n ulkopuolisten tahojen kanssa, etenkin jos tällainen yhteistyö on välttämätöntä ja strategisesti hyödyllistä omaa tuotantoamme, tutkimustamme ja suorituskykyjen kehittämistämme ajatellen. Me emme halua sellaisten yritysten tulevan syrjityiksi, jotka sijaitsevat Euroopassa ja toimivat eurooppalaisen tietotaidon mukaan mutta jotka ovat integroituneita tuotantoketjuihin, joita EU-jäsenmaat eivät omista. Samassa linjassa myös sen kanssa kuin mistä parlamentissa aikaisemmin äänestettiin, me emme halua puolustusrahastoa käytettävän joukkotuhousoaseiden, saati maalla, merellä tai ilmassa operoivien autonomisten, tappavaa voimaa käyttävien aseiden rahoittamiseen, emmekä me halua sitä, että teollisen yhteistyön varjolla, mikä itsessään on hyödyllistä, edistetään minkäänlaista Euroopan armeijaa, koska se ei ole Euroopan puolustusrahaston tarkoitus eikä se ole myöskään sopimusten mukaista... [...] Me haluamme Euroopan puolustusrahaston olevan vain se mikä se on: rahasto, joka helpottaa eurooppalaisten toimijoiden välistä yhteistyötä, mukaan lukien pienet ja keskisuuret yritykset, rahasto, joka vahvistaa turvallisuutta ja puolustusvälinemarkkinoita, rahasto, jonka tavoitteena on vähentää tällä hetkellä esiintyvää tuhlausta ja päällekkäisyyksiä... ...ja lopuksi, Euroopan puolustusrahasto voi johtaa puolustuksessamme tänä päivänä olevien suorituskykyvajeiden korjaamiseen. Ei tule unohtaa, että puolustusrahaston tuotteiden loppukäyttäjät ovat univormua kantavat, sotilasoperaatioissa palvelevat miehemme ja naisemme.¹⁰ (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 206-207.)

¹⁰ Il voto di domani non è la fine ma l'inizio di una nuova fase industriale per la sicurezza e la difesa europea... [...] Vorrei ricordare, però, ancora una volta, quello che non vogliamo che l'EDF diventi. Non vogliamo uno strumento che finanzia con i fondi europei cooperazioni bilaterali che non hanno un vero valore aggiunto europeo. Non vogliamo che l'EDF limiti o renda difficile la cooperazione industriale con soggetti extra UE, soprattutto se necessari e strategici in materia di produzione, ricerca e sviluppo per le nostre capacità. Non vogliamo che imprese comunque basate sul suolo europeo con know-how europeo e integrate nelle catene di produzione, per quanto non di proprietà di paesi UE, vengano escluse. In linea con quanto già votato in questo Parlamento non vogliamo che con l'EDF si vadano a finanziare armi di distruzione di massa o armi micidiali senza il controllo umano siano esse terrestri, aeree o navali, non vogliamo che sotto le vesti della cooperazione industriale, in sé positiva, si voglia aprire la porta a un possibile esercito europeo di qualsiasi sorta, anche perché non è negli scopi dell'EDF, né in linea con i trattati... [...] Inquadriamo l'EDF per quello che è: un fondo che facilita la cooperazione fra soggetti europei, incluse le piccole e medie imprese, che agevoli il mercato della sicurezza e della difesa, che punti alla riduzione di sprechi e duplicazioni oggi presenti... ...e infine, che l'EDF possa portare a superare quei gap capacitivi ancora oggi presenti nelle nostre difese, senza dimenticare che gli utilizzatori finali saranno i nostri uomini e le nostre donne in divisa sia in teatri che in operazioni di guerra.

Puheenvuorossaan Castaldo pyrki vakuuttamaan kuulijansa vetoamalla *logokseen* eli kuulijoiden järkeen, *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin kuin myös *ethokseen* eli omaan auktoriteettiinsa. Kuulijoiden järkeen vetoaminen näkyi Castaldon puheessa hänen todetessaan, että puolustusrahaston tulisi ainoastaan keskittyä auttamaan eurooppalaisia puolustusteollisia yrityksiä harjoittamaan laajempaa teollista yhteistyötä keskenään sekä vähentämään EU-maiden puolustusmenoissa esiintyvää tuhlausta. Lisäksi Castaldon mukaan puolustusrahasto voisi johtaa puolustuksessa olevien suorituskykyvajeiden korjaamiseen. Puheenvuoron perusteella on vaikea sanoa, tarkoittiko Castaldo tällä Italian asevoimien suorituskyvyn parantamista vai puhuiko hän yleisesti EU-maiden asevoimien suorituskyvyn parantamisesta. Joka tapauksessa Castaldon esittämät asiat puolustusteollisten yritysten harjoittaman yhteistyön edistämisestä, rahan säästämistä ja puolustuskyvyn vahvistamisesta olivat sellaisia, jotka kuulijoina oleva yleisö saattoi nähdä loogisen ajattelun näkökulmasta kannatettavina asioina.

Kuulijoiden järkeen vetoamista Castaldon puheenvuorossa oli myös se, että hän teki useita huomautuksia sen suhteen, millaiseksi hän ei halunnut puolustusrahaston muuttuvan. Castaldo muun muassa vaati, että puolustusrahaston varoista ei saisi rahoittaa sellaista kahden eri tahon yhteistyötä, mikä ei toisi hyötyä koko Euroopalle. Lisäksi hän esitti, ettei puolustusrahasto saisi rajoittaa eurooppalaisia puolustusteollisuuden yrityksiä harjoittamasta puolustusteollista yhteistyötä EU:n ulkopuolisten tahojen kanssa. Lisäksi Castaldo vaati, että sellaisten eurooppalaisten puolustusteollisten yritysten, jotka olivat mukana sellaisissa tuotantoketjuissa, joita EU-maat eivät omistaneet, ei tulisi syrjiä puolustusrahaston rahoitusta jaettaessa. Tuomalla esille useita puolustusrahaston toimintaan liittyviä yksityiskohtia, joihin Castaldon mukaan tulisi tehdä muutoksia ennen puolustusrahaston toiminnan aloittamista, Castaldo osoitti kuulijoilleen, että hän oli perehtynyt erittäin tarkasti puolustusrahaston toimintaa ohjaaviin säädöksiin. Tällä tavalla Castaldo pyrki luomaan vaikutelmaa siitä, että hänen näkemyksensä puolustusrahastoon toimintaan tehtävistä muutoksista pohjautuivat käsiteltävän aiheen perusteelliseen ymmärtämiseen, mikä taas tarkoitti sitä, että hänen näkemyksensä aihepiiristä olivat syntyneet loogisen ajattelun pohjalta ja että siksi kuulijoiden tulisi luottaa hänen näkemyksiinsä kyseisestä asiasta.

Castaldo toi myös esille puheessaan, että Euroopan puolustusrahaston toiminnan varjolla ei saisi edistää Euroopan oman armeijan perustamista, koska Euroopan armeijan luomisen edistäminen ei ollut puolustusrahaston tarkoitus eikä se myöskään ollut sopimusten mukaista. Nämä Castaldon esittämät perustelut sille, että puolustusrahasto ei saanut toimia Euroopan yhtenäisen armeijan edistämiseksi, olivat

selkeää kuulijoiden järkeen vetoamista. Euroopan puolustusrahaston käyttämisestä EU:n oman armeijan perustamisen edistäjänä puhuivat myös Castaldon kanssa samaan EFDD-ryhmään kuulunut meppi Jonathan Bullock sekä poliittisiin ryhmiin kuulumaton meppi Dobromir Sośnierz, jotka kumpikaan eivät kannattaneet puolustusrahaston perustamista (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 204, 209). Castaldo oli samaa mieltä Bullockin kanssa siitä, että puolustusrahastoa ei saanut käyttää minkäänlaisen Euroopan armeijan perustamisen edistämiseen. Mutta siinä missä Bullock ja Sośnierz näkivät ratkaisuna koko puolustusrahaston perustamisen estämisen, Castaldo näki puolustusrahastosta olevan hyötyä eurooppalaisten puolustusteollisuuden yritysten välisen yhteistyön kehittämisessä ja niiden kilpailukyvyyn parantamisessa. ALDE-ryhmän Dominique Riquetin kanssa Castaldo oli samaa mieltä siitä, että puolustusrahasto hyödyttäisi eurooppalaisia puolustusteollisuuden yrityksiä, auttaisi parantamaan Euroopan maiden asevoimien suorituskykyä ja vahvistaisi EU-jäsenmaiden turvallisuutta. Mutta toisin kuin Riquet, joka näki puolustusrahaston olevan historiallinen edistysaskel Euroopan unionin integraation tiivistämisessä, Castaldo piti puolustusrahaston ainoastaan teollisuuspoliittisena työkaluna, joka edistäisi eurooppalaisen puolustusteollisuuden kykyä tuottaa uudenaikaista puolustusmateriaalia. EU-maiden turvallisuus ei vahvistuisi Castaldon mukaan puolustusrahaston synnyttämän turvallisuus- ja puolustuspoliittisen integraation seurauksena, vaan puolustusrahaston rahoituksella kehitettäisiin uudenaikaista puolustusmateriaalia, mikä sitten vahvistaisi EU-maiden turvallisuutta.

Vastustaessaan autonomisesti tappavaa voimaa käyttävien asejärjestelmien kehittämisen rahoittamista puolustusrahaston varoista Castaldo oli samoilla linjoilla The Greens/EFA -ryhmän puolesta puhuneen saksalaisen europarlamentaarikon Reinhard Bütikoferin kanssa. On mielenkiintoista havaita, että liberaalin The Greens/EFA -ryhmän europarlamentaarikko oli tässä asiassa samaa mieltä populistisen ja EU-vastaisen EFDD-ryhmän europarlamentaarikon kanssa. Yleisesti voitaisiin ajatella, että liberaaleja ympäristöarvoja kannattavaan poliittiseen ryhmään kuuluva poliitikko ei ole poliittisista kysymyksistä samaa mieltä populistiseen ja EU-vastaiseen poliittiseen ryhmään kuuluvan poliitikon kanssa, varsinkin mikäli keskustelu liittyy puolustusteknologian ja puolustusteollisen tutkimuksen ja kehittelyn rahoittamiseen. Mutta yllättäen Euroopan puolustusrahastosta keskusteltaessa The Greens/EFA-ryhmän Reinhard Bütikofer ja EFDD-ryhmän Fabio Massimo Castaldo näkivät puolustusrahaston perustamisen voivan vahvistaa Euroopan yhteistä turvallisuutta ja lisäksi he olivat samaa mieltä siitä, että puolustusrahaston varoilla ei tulisi kehittää autonomisesti tappavaa voimaa käyttäviä asejärjestelmiä.

Castaldo pyrki vakuuttamaan kuulijansa vetoamalla myös *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin. Puheenvuoronsa lopussa Castaldo totesi, ettei tulisi unohtaa sitä tosiasiaa, että puolustusrahaston rahoituksella tuettavien puolustusteknologisten tutkimus- ja kehityshankkeiden seurauksena syntyvän puolustusmateriaalin loppukäyttäjiä tulisivat olemaan EU-jäsenmaiden asevoimissa palvelevat henkilöt. Castaldo asetti kuulijoina olleet europarlamentaarikot moraaliseen valintatilanteeseen: puolustusrahaston rahoituksesta tinkimällä tai puolustusrahaston torjumisella kokonaisuudessaan europarlamentaarikot vaikuttaisivat siihen, että EU-jäsenmaiden asevoimissa palvelevia sotilaita ei voitaisi varustaa parhailla aseilla ja suojarusteilla ja tällöin heidän henkensä olisi tulevissa sotilasoperaatioissa suuremmassa vaarassa. Koska europarlamentaarikot kykenivät päätöksillään vaikuttamaan puolustusrahaston rahoitukseen, niin he olivat myös poliittisesti ja moraalisesti vastuussa EU-jäsenmaiden sotilaiden varustamisesta parhailla mahdollisilla varusteilla.

Puheenvuorossaan Castaldo vetosi myös *ethokseen* eli hän pyrki antamaan kuulijoille vaikutelmaa siitä, että hän puhui kuulijoille oikeutetusta asemasta. Castaldo ei puheessaan nimennyt itseään asiantuntijaksi eikä hän vedonnut aikaisempiin saavutuksiinsa. Castaldo ei myöskään korostanut puheessaan omaa asemaansa toteamalla, että puhehetkellä hän oli yksi Euroopan parlamentin varapuhemiehistä eikä sitä, että EFDD-ryhmä oli nimennyt hänet varjoesittelijäksi ITRE-valiokuntaan sekä varjovalmistelijaksi AFET-valiokuntaan. Puheenvuoroaan pitäessään hän oli joka tapauksessa toiminut kahdessa tehtävässä, joissa hän pääsi seuraamaan puolustusrahastoon liittyvien asioiden käsittelyä kahdessa Euroopan parlamentin valiokunnassa, eli hän oli perehtynyt perusteellisesti puolustusrahastoon liittyviin yksityiskohtiin. Kahdessa puolustusrahaston käsittelyyn liittyvässä tärkeässä tehtävässä olemisen antoi Castaldon puheessaan esittämille näkemyksille merkittävää uskottavuutta. Lisäksi se, että Castaldo käsitteli puheenvuorossaan useita puolustusrahastoon liittyviä yksityiskohtia, osoitti sen, että Castaldo oli hyvin perehtynyt erittäin keskustelun kohteena olevaan aiheeseen. Tämä oli epäsuoraa *ethokseen* vetoamista, jolla Castaldo pyrki vakuuttamaan kuulijansa siitä, että hän tiesi mistä hän puhui ja että tämän vuoksi heidän kannattaisi luottaa hänen näkemykseensä käsiteltävänä olevasta asiasta.

Koska Castaldon oli jäsen samassa EFDD-ryhmässä kuin EFDD-ryhmän puolesta puhunut brittiläinen meppi Jonathan Bullock, joka esitteli EFDD-ryhmän kannan Euroopan puolustusrahastosta, myös Castaldon näkemysten vertaaminen EFDD-ryhmän julkaisemiin kannanottoihin Euroopan puolustusrahastosta on vaikeaa, sillä kuten olen jo aikaisemmin tuonut esille, en ole löytänyt EFDD-ryhmän kannanottoja

puolustusrahastoon liittyen. Mutta koska Bullock esitteli sanatarkan istuntopöytäkirjan mukaan EFDD-ryhmän kannan puolustusrahastoon, voidaan hänen puheenvuoronsa perusteella sanoa, että EFDD-ryhmä vastusti puolustusrahaston perustamista. Tähän verrattuna Castaldon puolustusrahastoa kannattava puheenvuoro erosi huomattavasti EFDD-ryhmän suhtautumisesta puolustusrahastoon. Puolustusrahaston perustamisen kannattamisesta huolimatta Castaldo kuitenkin vaati, että puolustusrahaston toimintaan oli tehtävä useita muutoksia ja että puolustusrahastoa ei saanut käyttää välineenä Euroopan yhteisen armeijan kehittämiseen. Kuten Euroopan parlamenttia esitellessä luvussa tuotiin esille, yksittäisen mepin pakottaminen äänestämään oman poliittisen ryhmänsä linjauksen mukaisesti ei ole mahdollista (Helin & Nurminen 2017, 76). Mutta mikäli meppi aikoo äänestää oman poliittisen ryhmänsä linjauksen vastaisesti, on siitä ilmoitettava omalle ryhmälle etukäteen (Satuli 2020, 67).

Castaldon puheenvuorossaan ilmaisemat näkemykset olivat pääasiassa samoilla linjoilla Italian strategisen kulttuurin kanssa. Toisen maailmansodan jälkeen lievä enemmistö Italian yleisestä mielipiteestä, poliittisista puolueista ja päättäjistä päätyi yhteisymmärrykseen transatlanttisiin, eurooppalaisiin ja Välimeren aluetta koskeviin sitoumuksiin perustuvasta ulko- ja puolustuspolitiikasta. Tähän kuului myös Italian jäsenyys Naton ja EU:n kaltaisissa kansainvälisissä organisaatioissa. Kuitenkin Italian kommunisti- ja sosialistipuolueet sekä aiemmat fasiset ryhmittymät ovat vastustaneet näitä poliittisia linjauksia ja niiden vaikutusta Italian strategiseen kulttuuriin. Yksi Italian strategisen kulttuurin pääteemoista on nimenomaan sitoutuminen monenkeskisiin organisaatioihin kuten YK:hon, Natoon sekä EU:hun ja tätä tuetaan myös kahdenvälisillä suhteilla eri valtioiden kanssa. Kaiken tämän tarkoituksena on edistää Italian kansallisen turvallisuuden intressejä pääasiassa transatlanttisella alueella sekä Euroopan ja Välimeren alueilla. Italian eliittiin kuuluvat tahot näkevät Italian keskisuurena valtana, joka eroaa sekä suurvalloista että pienvallioista ja siksi sen asema kansainvälisessä järjestelmässä on ristiriitainen. Tämän epävakaa ja hankala asema vuoksi Italia pyrkii olemaan aktiivinen kansainvälisissä organisaatioissa ja liittoumissa ja siksi Italia oli mukana perustamassa sekä Natoa että Euroopan yhteisöjä. Lisäksi asema keskisuurena valtana edellyttää kumppanuutta vahvempien liittolaisten kanssa. Turvallisuus- ja puolustusasioissa Italian tärkeimpänä liittolaisena on pidetty Yhdysvaltoja, mikä jatkuu myös tänä päivänä. (Marrone & Di Camillo 2013, 193–195.) Italian lähialueilla ilmenee säännöllisesti epävakautta ja erityisesti Balkanin ja Välimeren alueen konfliktit ovat olleet uhkien ja haasteiden lähde Italian kansalliselle turvallisuudelle ja strategisille intresseille. Välimeren aluetta vaivaavien konfliktien ja monien muiden turvallisuusuhkien vuoksi Italian ulko- ja puolustuspolitiikka on perinteisesti

kiinnittänyt paljon huomiota Balkanin sekä Välimeren alueisiin. (Marrone & Di Camillo 2013, 194.)

Italialle sen sitoumukset Natolle ja EU:lle täydentävät toisiaan ja maa pitää molempien organisaatioiden tavoitteita osittain päällekkäisinä. Tämä lähestymistapa on ollut pitkäaikainen osa Italian strategista kulttuuria ja samalla se on muokannut Italian puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa. Italia on pitänyt Natoa puolustuspolitiikkansa perustana ja Italian aktiivisella roolilla Natossa tavoitellaan transatlanttisen suhteen säilyttämistä ja vahvistamista. Lisäksi Italia pitää Natoa tärkeänä tekijänä asevoimien standardisoinnissa Yhdysvaltojen ja eurooppalaisten liittolaisten välillä, mikä on edellytys syvemmälle operatiiviselle ja poliittiselle yhteistyölle. Italian puolustusteollisuuden näkökulmasta Naton standardien käyttö Italian asevoimissa on tärkeä edellytys Italian asevoimien kilpailukykyyn ja asevoimien perustan säilyttämiseksi ja vahvistamiseksi, koska tällöin Italian asevoimille kehitettyjä tuotteita ja teknologioita voidaan viedä myös liittolaismaiden markkinoille. Samanaikaisesti Italialle on tärkeää myös osallistuminen Euroopan integraatioprosessiin osana Euroopan unionin yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa eli CSDP:tä, mutta kuitenkin aina Natoa täydentävällä tavalla. Italia on myös osallistunut aktiivisesti Euroopan integraatioprosessiin: 1950-luvulla Italia osallistui Euroopan talousyhteisö EEC:n perustamiseen, epäonnistuneen Euroopan puolustusyhteisö EDC:n perustamisyritykseen sekä Länsi-Euroopan unioni WEU:n perustamiseen. Italia kannatti myös EU:n sotilaallisen päämajan perustamista vuonna 2011. Italia ei kuitenkaan ole koskaan pitänyt eurooppalaista puolustussitoumusta vaihtoehtona transatlanttiselle puolustussitoumukselle. Italian johdonmukaisena tavoitteena on ollut pysyä keskisuurena valtana, joka on kykenevä edistämään turvallisuusintressejään Euroopan, Välimeren ja transatlanttisella alueella monenkeskisten organisaatioiden sekä kahdenvälisen suhteiden kautta. Tavoitteidensa saavuttamiseksi Italian ulkopolitiikka on perinteisesti keskittynyt toisiaan täydentävän tasapainon hakemiseen Naton ja EU:n välillä. (Marrone & Di Camillo 2013, 199–200, 204.)

Castaldon puheenvuorossa yhteneväistä Italian strategisen kulttuurin kanssa oli se, että Castaldolle oli tärkeää varmistaa, ettei puolustusrahaston toiminnassa rajoitettaisi eurooppalaisia puolustusteollisia yrityksiä tekemästä yhteistyötä EU:n ulkopuolisten tahojen kanssa ja että sellaisia eurooppalaisia puolustusteollisia yrityksiä, jotka olivat kytköksissä EU-jäsenmaiden ulkopuolisiin tuotantoketjuihin, ei tulisi syrjiä puolustusrahaston rahoitusta jaettaessa. Castaldon painottama EU:n ulkopuolisten kanssa harjoitettavan yhteistyön salliminen tulee paremmin ymmärretyksi, kun otetaan huomioon, että Italiassa on ollut toisen maailmansodan jälkeen alkanut

pitkäaikainen puolustusteollinen yhteistyösuhde amerikkalaisten kumppanien kanssa. Vuosien 2015–2019 välisenä aikana yli puolet Italiaan tuodusta puolustusmateriaalista tuotiin Yhdysvalloista ja vuonna 2019 Italia oli kymmenenneksi suurin Yhdysvaltoihin puolustusmateriaalia toimittanut valtio. Lisäksi Yhdysvalloilla on Italian maaperällä useita strategisesti tärkeitä sotilastukikohtia. Italia on myös mukana amerikkalaisessa F-35-monitoimihäivehävittäjähankeessa ja se on tuonut Italiaan teollisia investointeja. F-35-hankkeen odotetaan tuovan italialaisille yrityksille suurta teknologista ja taloudellista hyötyä sekä lisää työpaikkoja Italiaan. (Sabatino 5/2020, 5–7.) On myös otettava huomioon, että Italiassa on EU-maiden kolmanneksi vahvin puolustusteollinen sektori ja Italia haluaa varoa sitä, ettei Ranskan ja Saksan välinen puolustusteollinen kumppanuus kasva liian määrääväksi Euroopassa. Italialaiset ovat myös todenneet, että Euroopan puolustuksen tulevaisuutta ei voida erottaa transatlanttisesta integraatiosta. Italia haluaa vahvistaa omaa puolustuskykyään osana laajempaa eurooppalaista yhteistyötä, mutta samalla Italiassa ollaan vahvasti sitä mieltä, että transatlanttinen suhde on olennainen asia takaamaan Italialle sellaisen geopoliittisen aseman, mikä on yhteneväinen Italian kunnianhimon ja teknologisen perustan kanssa. (Muti & Varvelli 26.2.2021.)

Edellä mainittujen asioiden perusteella voidaan sanoa, että Castaldo halusi oman näkemyksensä ilmaisemalla vaikuttaa siihen, että puolustusrahaston toimintaa määrittäviä sääntöjä muokattaisiin italialaisten puolustusteollisten yritysten etujen mukaisiksi. Italian puolustusteollisuuden kilpailukyvyyn säilyttämiseksi Italialle on tärkeää myydä puolustusmateriaalia Nato-maille ja koska monet Nato-maat ovat myös EU-jäsenmaita, niin on italialaisen puolustusteollisuuden etujen mukaista, että Euroopan puolustusrahastolle laadittavat säännöt tarjoavat italialaisille puolustusteollisille yrityksille mahdollisuuksia hyötyä puolustusrahastosta mahdollisimman paljon. Koska transatlanttinen suhde Yhdysvaltojen kanssa on Italialle tärkeä asia, niin tämän suhteen varjeleminen näkyi myös Castaldon puheessa hänen vaatiessaan, että puolustusrahaston säännöt eivät saa sulkea pois eurooppalaisilta puolustusteollisilta yrityksiltä mahdollisuutta saada puolustusrahastosta rahoitusta myös EU:n ulkopuolisten tahojen kanssa harjoitettavaan puolustusteolliseen yhteistyöhön. Tätä asiaa painottamalla Castaldon korostamat linjaukset olivat sekä Italian puolustusteollisuuden etujen kuin myös Italian strategisen kulttuurin linjausten mukaisia. Myös Castaldon ilmaisema vastustus sen suhteen, ettei Euroopan puolustusrahasto saanut edistää Euroopan yhteistä armeijan perustamista, oli samoilla linjoilla Italian strategisen kulttuurin kanssa. Kuten aikaisemmin tuotiin esille, Italia ei pidä eurooppalaista puolustussitoumusta transatlanttista puolustussitoumusta korvaavana järjestelynä ja

että Yhdysvallat on Italian tärkein kumppani turvallisuus- ja puolustusasioissa. Tämän perusteella Castaldon ilmaisema vastustus Euroopan omaa armeijaa kohtaan tulee ymmärretyksi, sillä Italialle on tärkeää vaalia suhdettaan Yhdysvaltoihin. Euroopan oman armeijan perustaminen voisi saada Yhdysvallat miettimään uudestaan omaa turvallisuus- ja puolustuspoliittista sitoutumistaan Eurooppaan eikä Italia halua Yhdysvaltojen vetäytyvän Euroopasta. Tätä taustaa vasten Castaldon ilmaisema vastustus Euroopan armeijaa kohtaan voidaan nähdä Italian transatlanttisen suhteen puolustamisena sekä Italian strategisen kulttuurin mukaisena kannanottona.

6.2 Notis Marias (Kreikka; Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmä)

Euroopan puolustusrahastoa käsitelleissä henkilökohtaisissa puheenvuoroissa yksi puolustusrahastoa kritisoinut puhuja oli kreikkalainen meppi Notis Marias (kreikaksi Νότης Μαρτιάς) (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 209). Vuonna 1957 syntynyt Marias nousi Euroopan parlamenttiin vaalikauden 2014–2019 alussa 1.7.2014 Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmän (European Conservatives and Reformists, ECR) jäsenenä, mutta vaalikaudella 2019–2024 Marias ei ole enää Euroopan parlamentin jäsen. Parlamenttikaudella 2014–2019 Marias toimi heinäkuusta 2014 aina joulukuuhun 2016 asti ECR-ryhmän varapuheenjohtajana. Lisäksi Marias toimi parlamenttikaudella 2014–2019 jäsenenä talous- ja raha-asioiden valiokunta ECON:ssa, vetoamusvaliokunnassa (Committee on Petitions, PETI) ja talousarvion valvontavaliokunnassa (Committee on Budgetary Control, CONT) sekä varajäsenenä teollisuus- tutkimus- ja energiavaliokunta ITRE:ssä. (Euroopan parlamentti. Notis Marias: 8th parliamentary term.) Puheenvuorossaan hän esitti, että puolustusrahaston käyttöön esitettävät rahat tulisi käyttää muihin tarkoituksiin.

[...] ...13 miljardin euron antaminen Euroopan puolustusrahastolle merkitsee vähäisempää rahoitusta Euroopan unionin budjetista terveydenhuoltoon, koulutukseen, infrastruktuuriin, ohjaukseen, valmennukseen ja köyhyyden torjuntaan. Minä uskon, että tämä summa tulee päätymään Euroopan suurille asevalmistajille jotka, kuten hyvin tiedetään, myyvät aseita jopa Turkkiin ja Saudi-Arabiaan. Käytännössä kyse on nyt siitä, että Trump on pyytänyt Euroopan unionia laittamaan puolustusasioissa kätensä omaan taskuunsa. Tästä on nyt kyse ja nyt me palvelemme tätä politiikkaa, jonka seurauksena Euroopan unioni militarisoituu entisestään. Joten käytännössä eurooppalaisia sotilasoperaatioita tullaan näkemään kolmannessa maailmassa entistä useammin.

Mielestäni näiden varojen tulisi mennä kasvun ja työllisyyden tukemiseen.¹¹ (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 209.)

Puheessaan Marias pyrki vakuuttamaan yleisönsä vetoamalla sekä *logokseen* eli kuulijoiden järkeen kuin myös *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin. Kuulijoiden järkeen vetoaminen näkyi heti Mariaksen puheenvuoron alussa Mariaksen todetessa, että mikäli Euroopan puolustusrahaston käyttöön annettaisiin puolustusrahastolle suunnitellut 13 miljardia euroa, niin nämä rahat olisivat automaattisesti pois EU-maiden kansalaisten elämänlaatua parantavista hankkeista, kuten kansalaisten koulutuksen ja terveydenhuollon rahoittamisesta, EU-jäsenmaiden infrastruktuurin korjaamisesta ja kehittämisestä sekä köyhyyden torjunnasta. Mariaksen mukaan EU-jäsenmaiden infrastruktuurin ja kansalaisten hyvinvoinnin parantaminen olivat EU:n budjettivaroille parempi käyttökohde kuin puolustusrahasto, joka ei Mariaksen mielestä hyödyttäisi EU-maiden kansalaisia. Tämän näkemyksen esittämällä Marias vetosi kuulijoiden järkeen vakuuttaakseen heidät siitä, että puolustusrahastolle tarkoitetuilla rahoilla oli järkevämpää edistää EU-maiden kansalaisten hyvinvointia kuin että nämä rahat päätyisivät myöhemmin eurooppalaisille puolustusteollisuuden yrityksille. ECR-ryhmän Notis Mariaksen esittämä näkemys puolustusrahastosta oli huomattavan samanlainen kuin GUE/NGL-ryhmän nimissä puhuneen portugalilaisen Marisa Matiaksen esittämä näkemys puolustusrahastosta. Heidän lisäksi myös EFDD-ryhmän brittiläinen meppi Jonathan Bullock esitti samanlaisia argumentteja omassa puheenvuorossaan sanoen, että EU:n tulisi investoida enemmän varoja työttömyyden torjuntaan sekä muihin kansalaisia huolettaviin ongelmiin (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 204). On mielenkiintoista huomata, kuinka kolmen poliittisilta katsantokannoiltaan hyvin erilaisen poliittisen ryhmän europarlamentaarikot vetosivat puheenvuoroissaan samoihin argumentteihin vastustaessaan puolustusrahaston perustamista.

¹¹ [...] ...13 δισεκατομμύρια ευρώ στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας σημαίνει λιγότερα χρήματα στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υγεία, την παιδεία, τις υποδομές, την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την αντιμετώπιση της φτώχειας. Θεωρώ ότι αυτό το ποσό, επί της ουσίας, θα μπει στην υπηρεσία των μεγάλων πολεμικών βιομηχανιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που, ως γνωστόν, πουλάνε όπλα ακόμη και στην Τουρκία, ακόμη και στη Σαουδική Αραβία. Στην πράξη, αυτό που γίνεται είναι ότι ζήτησε ο Trump να βάλει η Ευρωπαϊκή Ένωση το χέρι στην τσέπη για τα θέματα της άμυνας. Αυτό είναι το θέμα και, πλέον, ερχόμαστε να υπηρετήσουμε αυτήν την πολιτική, καθιστώντας όλο και πιο στρατιωτικοποιημένη την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι, αυτό που θα συμβεί στην πράξη είναι να γίνονται όλο και πιο πολλές στρατιωτικές επιχειρήσεις από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης στον Τρίτο Κόσμο. Θεωρώ ότι τα κονδύλια αυτά πρέπει να πάνε κυρίως για τη στήριξη της ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Esittämällä puolustusrahastolle suunniteltujen 13 miljardin euron käyttämistä EU-maiden kansalaisten elinoloja parantaviin hankkeisiin Marias vetosi myös *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin. Esittämällä puolustusrahastolle myönnettävät rahat samassa kontekstissa EU-maiden kansalaisten tarpeiden kanssa Marias pyrki esittämään asian siten, että kyseessä on moraalinen arvovalinta: käytetäänkö EU:n budjettivaroja puolustusrahaston rahoittamiseen, josta rahat hänen mukaansa päätyisivät aseita valmistaville yrityksille, vai käytetäänkö puolustusrahastolle tarkoitettut rahat EU-jäsenmaissa kansalaisten koulutukseen, terveydenhuoltoon ja köyhyyden torjuntaan. Mariaksen puheesta syntyi vaikutelma, että molempia asioita ei EU:n budjetista voitu rahoittaa, joten mikäli EU:n budjettivaroja käytettäisiin puolustusrahaston rahoittamiseen, niin silloin monet apua tarvitsevat EU-maiden kansalaiset jäisivät ilman tarvitsemaansa tukea. Lisäksi Marias esitti, että puolustusrahastolle myönnettävät varat edesauttaisivat Euroopan unionin militarisoitumista ja että tämä kehitys vetäisi EU-jäsenmaat mukaan Euroopan ulkopuolella käytäviin sotilaallisiin konflikteihin. Väitteet militarismin lisääntymisestä sekä uusista ulkomailla toteutettavista sotilasoperaatioista olivat selkeä kuulijoiden tunteisiin vetoava suostuttelukeyno, jolla kuulijoissa pyrittiin herättämään epäileviä ja kielteisiä tunteita vielä perustamatonta puolustusrahastoa kohtaan.

Marias esitti myös puheenvuorossaan, että Yhdysvaltain tuolloinen presidentti Donald Trump olisi pyytänyt Euroopan unionia käyttämään enemmän sen omia rahoja EU-jäsenmaiden puolustukseen. Erityisen paljon ristiriitaista huomiota aiheuttivat presidentti Trumpin lausunnot, joiden mukaan Nato oli pelkkä kylmän sodan aikainen jäännös ja lisäksi Trump vaati Euroopan maita ottamaan kannettavakseen suuremman taakan Euroopan puolustamisesta. Trump jopa esitti Yhdysvaltojen katsovan, että Naton viidennen artiklan turvatakuut eivät koskisi niitä Naton eurooppalaisia jäsenmaita, jotka eivät käyttäisi kahta prosenttia bruttokansantuotteestaan puolustukseen, mikä on Naton jäsenmaita koskeva tavoite. (Dunn 2020, 6; Matthews 2018, 111–112.) Tapa, jolla Marias toi tämän asian esille omassa puheenvuorossaan, antoi vaikutelman siitä, että presidentti Trump on painostanut EU-maita kasvattamaan omia puolustusmenojaan ja että Euroopan puolustusrahaston perustaminen on seurausta tästä Trumpin ja Yhdysvaltojen harjoittamasta painostuksesta. Esittämällä asian tällä tavalla Marias pyrki vetoamaan sekä kuulijoiden järkeen kuin myös heidän tunteisiinsa. Järkeen vetoaminen näkyi Mariaksen argumentissa siinä, kun Marias esitti puolustusrahaston perustamisen olevan seurausta Yhdysvaltain presidentti Trumpin harjoittamasta painostuksesta. Tässä Marias esitteli selkeän syy-seuraus-ketjun: hänen mukaansa Trumpin Euroopan maita kohtaan harjoittama painostus kasvattaa omia puolustusmenojaan on johtanut

siihen, että EU on päättänyt perustaa puolustusrahaston, jota rahoitetaan ensimmäistä kertaa EU:n omasta budjetista. Samalla Marias vetosi myös kuulijoiden tunteisiin antamalla ymmärtää, että EU on nyt alistunut Yhdysvaltojen ja Trumpin painostuksen edessä ja että ilman tätä painostusta puolustusrahastoa ei olisi päätetty perustaa. Esittämällä asian tällä tavalla Marias halusi herättää kuulijoissa häpeän ja suuttumuksen tunteita.

Toisaalta Mariaksen näkemys, että Yhdysvallat on Trumpin johdolla painostanut EU-maita käyttämään enemmän rahaa omaan puolustukseensa ja että Euroopan puolustusrahaston perustaminen olisi osa tätä painostusta, on kuitenkin osittain ristiriidassa sen kanssa, mitä Yhdysvallat on viestittänyt EU:lle. Toukokuussa 2019 uutisoitiin, että kaksi Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpin hallinnossa palvelevaa johtavaa sotilasviranomaista oli lähettänyt viestin EU:n ulkosuhteista vastaavalle Federica Mogherinille, minkä mukaan Yhdysvallat suhtautuu kriittisesti EU:n sisällä tapahtuvaan puolustusyhteistyön tiivistämiseen. Viesti saapui Mogherinille toukokuun 2019 alussa kirjeen muodossa. Yhdysvaltojen mukaan EU:n yhteiset puolustusprojektit syrjivät Yhdysvaltoja, sillä Yhdysvallat ei pääse niihin mukaan. Myös Euroopan puolustusrahasto kuuluu näihin EU:n yhteisiin puolustusprojekteihin. Kirjeessä kerrottiin myös, että EU:n sisäisen puolustusyhteistyön tiivistäminen voi aiheuttaa vahinkoa sotilasliitto Natolle sekä Nato-suhteille. (STT & AFP 14.5.2019.) Koska Yhdysvallat ilmaisi presidentti Donald Trumpin hallinnon aikana epäilevän suhtautumisensa Euroopan puolustusrahastoon, niin on vaikea uskoa Mariaksen väitettä, että Euroopan puolustusrahaston perustaminen olisi lähtenyt liikkeelle nimenomaan presidentti Trumpin painostuksen seurauksena.

Marias vetosi kuulijoiden tunteisiin myös toteamalla, että eurooppalaisten asevalmistajien tiedetään myyvän aseita Turkille ja Saudi-Arabialle. Tämä Mariaksen esittämä väite pitää paikkansa. Vuoden 2018 alussa Saksan viranomaiset olivat solmimassa sopimusta Turkin kanssa Turkin asevoimien käyttämien saksalaisvalmisteisten Leopard-taistelupanssarivaunujen päivityshankkeesta. Mutta kun julkisuuteen levisi tietoja Turkin käyttävän Leopard-taistelupanssarivaunuja kurdien vastaisissa sotatoimissaan pohjois-Syyriassa, Saksassa syttyi kiivas väittely saksalaisten aseviennistä kriisialueille. Turkin Pohjois-Syyriassa aloittaman sotilasoperaation vuoksi Saksan viranomaiset jäädyttivät Turkin kanssa suunnitellun Leopard-taistelupanssarivaunujen päivityshankkeen. Turkki on ollut hyvin tuohtunut Saksan päätöksestä. (DPA & Reuters 25.1.2018; Tuohinen 26.1.2018; DPA & Reuters & AFP 29.1.2018.) Turkin lisäksi Saksa on myynyt aseita monelle Jemenissä käytävään sotaan osallistuvalle valtiolle, joita ovat muun muassa Saudi-Arabia,

Yhdistyneet arabiemiirikunnat, Bahrain, Jordania, Kuwait ja Egypti. Saksan asekauppojen on esitetty perustuvan puhtaasti taloudellisiin seikkoihin ja Saksan asevientä Jemenin sotaan osallistuviin maihin on paheksuttu. Mutta kun saudiarabialainen oppositiohenkinen toimittaja Jamal Khashoggi murhattiin Saudi-Arabian Istanbulin konsulaatissa Turkissa lokakuussa 2018, Saksa asetti Saudi-Arabian väliaikaiseen asevientikieltoon, joka päättyisi vuoden 2020 lopussa. Kuitenkin Saksan talousministeriön tietojen mukaan saksalaisia sotilasajoneuvoja oli toimitettu Saudi-Arabiaan asevientikiellosta huolimatta. (Werkhäuser 2.4.2020.) Saksan kaltaisen suuren EU-jäsenmaan Turkkiin ja Saudi-Arabiaan suuntautuvan aseviennin esille nostaminen puolustusrahastosta käytävän keskustelun yhteydessä oli Mariakselta taitava kuulijoiden tunteisiin vaikuttava vetoamiskeino, kun hän pyrki vakuuttamaan parlamentin muita jäseniä oman näkemyksensä oikeellisuudesta. Marias pyrki luomaan mielleyhtymän eurooppalaisten asevalmistajien sotaa käyvien valtioiden kanssa harjoittaman asekaupan ja puolustusrahaston välille.

Euroopan puolustusrahastosta käydyn keskustelun yhteydessä yksikään europarlamentaarikko ei puhunut ECR-ryhmän nimissä esitellen samalla tämän parlamenttiryhmän kantaa Euroopan puolustusrahastoon. Mutta verrattaessa Mariaksen puolustusrahastosta esittämiä näkemyksiä ECR-ryhmän verkkosivuilla julkaistuihin kirjoituksiin sekä puolustusrahastosta käydyn täysistuntokeskustelun aloittaneen ECR-ryhmän meppi Zdzisław Krasnodębskin puheenvuorossaan esittämiin näkemyksiin käy ilmi, että Mariaksen näkemys puolustusrahastosta erosi merkittäväällä tavalla ECR-ryhmän verkkosivuilla julkaistuissa kirjoituksissa esitetyistä näkemyksistä sekä ECR-ryhmään kuuluvan mepin Zdzisław Krasnodębskin näkemyksistä. ECR-ryhmän verkkosivujen mukaan Euroopan puolustusrahasto edistäisi EU-jäsenmaita yhdistämään resurssejaan sekä tarjoaisi rahoitusta EU-jäsenmaiden yhteisille puolustusmateriaalin kehityshankkeille (ECR Group 21.11.2018). ECR-ryhmän verkkosivuilla kerrottiin myös, että ECR-ryhmän meppi Krasnodębskin mukaan Euroopan geopolitiittinen tilanne oli muuttumassa niin merkittävästi, että EU-jäsenmaiden oli tehtävä laajempaa yhteistyötä yhteisen turvallisuuden alalla (ECR Group 12.12.2018). Lisäksi ECR-ryhmän verkkosivuilla todettiin, että tiiviimmän puolustusteollisen yhteistyön avulla EU-jäsenmaat voisivat säästää puolustusmenoissa joka vuosi kymmeniä miljardeja euroja (ECR Group 29.4.2021). Europarlamentaarikko Zdzisław Krasnodębski totesi myös omassa puheenvuorossaan, että Euroopan puolustusrahaston tarkoituksena ei ole militarisoida Euroopan unionia, vaan purkaa tarpeettomia päällekkäisyyksiä sekä edesauttaa puolustusteollisia tutkimus- ja kehityshankkeita (Euroopan parlamentti 17.4.2019, 199). Notis Marias sen sijaan ilmaisi puheenvuorossaan, ettei hän nähnyt tarvetta puolustusrahaston perustamiselle. Samaan tapaan kuin EFDD-ryhmään

kuulunut Fabio Massimo Castaldo, niin myös Notis Marias ilmaisi puheenvuorossaan olevansa puolustusrahaston perustamisen suhteen eri mieltä oman parlamenttiryhmänsä kannan kanssa. Mutta toisin kuin Castaldo, joka kannatti puolustusrahaston perustamista oman EFDD-ryhmänsä kannan vastaisesti, niin Marias vastusti puolustusrahaston perustamista, vaikka Mariaksen oma ECR-ryhmä suhtautui puolustusrahaston perustamiseen myönteisesti.

Kun Mariaksen puheenvuoroa verrataan Kreikan strategiseen kulttuuriin, niin käy ilmi, että hänen näkemyksensä olivat monessa suhteessa eriävillä linjoilla Kreikan strategisen kulttuurin kanssa. Kreikassa turvallisuuspolitiikka tarkoittaa käytännössä puolustuspolitiikkaa ja turvallisuuden alalla Kreikan tärkeimmät tavoitteet liittyvät alueelliseen ja kansalliseen puolustukseen. Kreikassa valtion suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta pidetään Kreikan kansallisen puolustuspolitiikan ja turvallisuuspolitiikan kulmakivinä täysin konkreettisesti eikä ainoastaan poliittisen johdon ja sotilasjohdon puheissa. Kreikan strategisessa vuoropuhelussa keskiössä ovat jatkuva kilpailu Turkin kanssa sekä Turkin muodostama uhka Kreikan turvallisuudelle. Siksi Kreikan kansallisen turvallisuuden politiikan polttopiste keskittyy Egeanmeren ympäristöön sekä Kreikan ja Turkin väliselle rajalle Kreikan koillisosissa. Kreikan kansallisen turvallisuuden politiikan tarkoituksena on ennaltaehkäistä Turkin mahdollinen hyökkäys ja tarvittaessa puolustautua sitä vastaan. Toinen Kreikan turvallisuuspolitiikan tärkeä polttopiste on Kyproksen saari ja siellä asuvan Kyproksen kreikkalaisen väestönsuojeleminen. Kolmas Kreikan turvallisuuspolitiikalle tärkeä alue ovat geopoliittiset huolet Balkanilla sekä itäisellä Välimerellä ja Mustanmeren alueella. Kreikassa asevoimilla on läheinen suhde kansaan ja Kreikan puolustusteollisella sektorilla on huomattava merkitys maan taloudelle. Puolustusmenot muodostivat Kreikassa 2000-luvulla ennen vuotta 2010 alkanutta talouskriisiä vuosittain keskimäärin neljä prosenttia bruttokansantuotteesta. Kreikan turvallisuutta ja puolustusta dominoivat alueelliset turvallisuushuolet, joista kaikkein merkittävimpänä pidetään Turkin muodostamaa uhkaa. Tämä ilmenee sekä julkisessa keskustelussa kuin myös virallisissa asiakirjoissa. Kreikan jäsenyys Natossa ja EU:ssa määrittää Kreikan kansallista turvallisuuspolitiikkaa. Kreikan kunnianhimo kansainvälisessä turvallisuuspolitiikassa rajautuu Kreikan kapeiden geopoliittisten huolien ulkopuolella monenkeskisten järjestöjen, kuten EU:n, Naton ja YK:n, monenkeskisten rakenteiden sisälle. Tämän vuoksi kaikki kansainväliseen turvallisuuteen liittyvät asiat, jotka rajautuvat Kreikan kansallisen puolustuksen ulkopuolelle, täytyy legitimoida ja toteuttaa edellä mainittujen kansainvälisten organisaatioiden rakenteiden sisällä. (Economides 2013, 153–155.)

Jos Kreikan suuntautumista turvallisuus- ja puolustuspoliittisissa kysymyksissä pohditaan atlanttisen ja eurooppalaisen kontekstin väliltä, niin käy selväksi, että Kreikka on ollut tiukasti suuntautunut EU:n rakenteisiin. EU on määrittänyt Kreikan ulkopoliittista linjaa Euroopan unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (CFSP) sekä Euroopan unionin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (CSDP) kautta. (Economides 2013, 158.) Kreikassa maan asevoimat ovat siviilihallinnon tiukassa valvonnassa seurauksena Kreikassa valtaa vuosina 1967–1974 pitäneen sotilasdiktatuurin aikakaudesta. Aikaisemmin transatlanttinen fokus oli voimakkaampi ja Nato oli Kreikan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tärkein viiteryhmä, mutta vuodesta 1974 eteenpäin EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisten rakenteiden ja poliittisten linjausten kehitys on ohjannut myös Kreikan turvallisuus- ja puolustuspoliittista fokusta EU:n rakenteiden suuntaan. (Economides 2013, 156–158.) Tästä huolimatta myös Nato sekä kahdenväliset suhteet Yhdysvaltojen kanssa ovat tärkeä osa Kreikan turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa ja Kreikka osallistuu sekä EU:n kriisinhallintaoperaatioihin kuin myös Naton operaatioihin. Vaikka Kreikan turvallisuus- ja puolustusintressien institutionaalinen ja poliittisten linjausten kehitys on siirtynyt kohti Euroopan unionia, niin tässä suhteessa Nato säilyy edelleen tärkeänä toimijana. Vaikka Nato nähdään Kreikassa yhteensopivana EU:n toiminnan kanssa eikä sen kilpailijana tai haastajana, niin Naton historialliseen rooliin Egeanmerellä suhteessa Turkkiin ja Kyprokseen sekä Yhdysvaltojen hallitsevaksi miellettyyn asemaan Natossa ei Kreikassa suhtauduta suosiollisesti. Tämän sekä kreikkalaisessa yhteiskunnassa pinnan alla piilevän antimerialaisuuden vuoksi Kreikka ajaa intressejään pääasiassa EU:n kautta ja vasta toissijaisesti Naton kautta. Yhteenvetona voidaan sanoa, että Kreikan strategista kulttuuria on muokannut pääasiassa Turkin kanssa pitkään jatkunut kilpailu sekä sotilaallinen uhka, jonka Turkin nähdään muodostavan. Tätä uhkakuvaa ovat vahvistaneet useat selkkausta lähellä olleet tilanteet Egeanmerellä sekä Kyproksen kahtiajakautuminen vuonna 1974. Kreikan asevoimat nähdään kansallisvaltion työkaluna, jota käytetään kansallisvaltion puolustamiseen. Koska nämä asevoimat koostuvat pääasiassa asevelvollisista sotilaista, niin se muodostaa pidäkkeen käyttää maan asevoimia sellaisissa tilanteissa, jotka eivät uhkaa suoraan Kreikan maaperää ja suvereniteettia. Tätä maantieteellisesti rajoittuneen katsantokannan ja kunnianhimon linjaa on vahvistanut entisestään Kreikkaan 2010-luvulla iskenyt vakava talouskriisi. (Economides 2013, 158–159, 163.)

Kreikassa uskotaan myös, että vahva Euroopan yhteinen puolustus olisi hyödyksi maan kansalliselle turvallisuudelle ja puolustukselle. Kreikka odottaa Euroopan puolustusrahaston tuella kehitettävien sotilaallisten suorituskykyjen myös täydentävän Naton sotilaallisessa suorituskyvyssä ilmeneviä puutteita. Vaikka

Kreikka on Naton jäsen, niin se kokee Nato-maa Turkin muodostavan uhkan Kreikan suvereniteetille. Kreikka myös tavoittelee puolustusrahaston perustamisella Euroopan puolustusteollisen ja teknologisen perustan (European Defence Industrial Technological Base, EDITB) vahvistamista sekä myös Kreikan oman puolustusteollisuuden tukemista EU:n tarjoaman rahoituksen turvin. Kreikka suhtautuu luottavaisesti EU:n puolustusyhteistyöhön, mutta ottaen huomioon Kreikkaa kohtaavat turvallisuushaasteet sekä Egeanmerellä kohdatut provokaatiot, Kreikka ei kuitenkaan sulje pois mahdollisuutta kehittää puolustussuhteita myös muiden alueellisten toimijoiden kanssa. (Efstathiou 7/2020, 3–6.)

Kaikkein selkein eroavaisuus Notis Mariaksen näkemysten ja Kreikan strategisen kulttuurin välillä oli se, että Marias ei osoittanut puheenvuorossaan kiinnostusta EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikan vahvistamiseen tukemalla Euroopan puolustusrahaston perustamista. Kreikan strategisessa kulttuurissa Kreikan sidonnaisuudet EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan ovat suuret, sillä Kreikka pyrkii ajamaan ulko- ja turvallisuuspoliittisia tavoitteitaan EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisten rakenteiden sisällä. Mikäli EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikka olisivat vahvempia ja uskottavampia, niin silloin myös Kreikalla olisi suurempi mahdollisuus edistää omia tavoitteitaan liittämällä ne osaksi EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Puolustusrahaston perustamisella pyritään saamaan aikaan EU-maiden yhteisiä puolustusmateriaalin tutkimus- ja kehitysprojekteja, joiden toivotaan johtavan myös EU-maiden yhteisiin puolustusmateriaalihankintoihin. EU-maiden yhteiset puolustusmateriaalihankinnat loisivat käytännön edellytyksiä EU:n ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tiivistämiselle ja EU:n strategiselle autonomialle. Tästä huolimatta Marias ilmaisi vastustavansa puolustusrahaston perustamista ja tämän perusteella Mariaksen näkemys puolustusrahaston tarpeettomuudesta voidaan nähdä Kreikan strategisen kulttuurin vastaisena. Ainoa kohta Mariaksen puheessa, jossa oli vivahteita yhteisistä näkemyksistä Kreikan strategisesta kulttuurin kanssa, oli kohta, jossa Marias totesi puolustusrahaston perustamisessa olevan kyse siitä, että Yhdysvaltain tuolloinen presidentti Donald Trump olisi painostanut EU-jäsenmaita. Mariaksen esittämässä väitteessä on havaittavissa antiamerikkalainen sävy. Yhdessä pienessä osassa Mariaksen puheenvuoroa oli vivahteita Kreikan strategisen kulttuurin mukaisesta ajattelusta, mutta pääosin Mariaksen näkemykset olivat eriävillä linjoilla Kreikan strategisen kulttuurin kanssa.

7 YHTEENVETO

Tutkielmassa analysoitujen europarlamentaarikkojen puheiden pohjalta voidaan sanoa, että kun Euroopan parlamentissa 17.4.2019 pidetyssä täysistunnossa keskusteltiin Euroopan puolustusrahaston perustamisesta, niin täysistunnossa esitettiin perusteltuja mielipiteitä sekä puolustusrahaston perustamisen puolesta että myös sen perustamista vastaan. Tutkielmassa analysoiduista 13 puheenvuorosta kuusi puheenvuoroa oli sellaisia, joissa puhuja toi selvästi esille kannattavansa Euroopan puolustusrahaston perustamista. Puolustusrahaston perustamista selvästi kannattaneet europarlamentaarikot olivat puolalainen ECR-ryhmän Zdzisław Krasnodębski, saksalainen EPP-ryhmän David McAllister, ranskalainen EPP-ryhmän Alain Lamassoure, ranskalainen EPP-ryhmän Françoise Grossetête sekä ranskalainen ALDE-ryhmän Dominique Riquet. Lisäksi täysistunnossa puhunut puolalainen Euroopan komission komissaari Elżbieta Bieńkowska ilmaisi kannattavansa puolustusrahaston perustamista. Kolmessa puheenvuorossa europarlamentaarikot ilmaisivat kritiikkiä puolustusrahastoa kohtaan, mutta näistä kolmesta europarlamentaarikosta kahden voidaan esittämästään kritiikistään huolimatta katsoa kannattaneen puolustusrahaston perustamista. Nämä kaksi europarlamentaarikkoo olivat ranskalainen S&D-ryhmän meppi Edouard Martin sekä italialainen EFDD-ryhmän meppi Fabio Massimo Castaldo. Sen sijaan kolmas puolustusrahastoa kohtaan kritiikkiä esittänyt saksalainen The Greens/EFA-ryhmän meppi Reinhard Bütikofer kritisoi puolustusrahastoa voimakkein sanankääntein eikä hänellä juuri ollut myönteistä sanottavaa puolustusrahastosta. Mutta huolimatta voimakkaasta kritiikistään puolustusrahastosta tehtävää esitystä kohtaan Bütikoferin voidaan katsoa olleen sitä mieltä, että vaikka hän kritisoi voimakkaasti puolustusrahastosta tehtyä ehdotusta, niin samaan aikaan hän kuitenkin oli sitä mieltä, että periaatteessa puolustusrahastolla voisi olla hyödyllinen rooli. Siksi voidaan sanoa, että Bütikoferin mielestä puolustusrahaston toimintaa sääteleviin sääntöihin tulisi tehdä suuria muutoksia, ennen kuin hän voisi kannattaa sitä. Neljässä

puheenvuorossa europarlamentaarikot toivat selkeästi esille oman vastustuksensa puolustusrahaston perustamista kohtaan. Puolustusrahaston perustamista vastustivat puolalainen poliittisiin ryhmiin kuulumaton meppi Dobromir Sośnierz, portugalilainen GUE/NGL-ryhmän meppi Marisa Matias, brittiläinen EFDD-ryhmän meppi Jonathan Bullock sekä kreikkalainen ECR-ryhmän meppi Notis Marias. Enemmistö tässä tutkielmassa mainituista puhujista oli valmis hyväksymään puolustusrahaston perustamisen: kolmestatoista tutkimuksessa analysoidusta puhujasta kuusi puhujaa kannatti puolustusrahaston perustamista selkeästi ja kaksi puhujaa ilmaisi kritiikkiä puolustusrahastoa kohtaan, mutta kritiikistään huolimatta he olivat valmiita hyväksymään puolustusrahaston perustamisen. Neljä puhujaa taas oli selkeästi puolustusrahaston perustamista vastaan ja yksi puhuja oli sitä mieltä, että puolustusrahastolla saattoi olla myönteinen rooli, mutta nykyisessä muodossa hän ei pitänyt puolustusrahastoa toimivana hankkeena.

Tutkielmassa analysoiduissa puheenvuoroissa puhujat käyttivät kaikkia kolmea Aristoteleen määrittelemää yleisöön vetoamisen muotoa vakuuttaakseen kuulijansa omista näkemyksistään: *logokseen* eli kuulijoiden järkeen vetoamista, *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin vetoamista sekä *ethokseen* eli puhujan omaan auktoriteettiin vetoamista. Niin puolustusrahastoa kannattavat kuin myös puolustusrahastoa kritisoivat ja vastustavat europarlamentaarikot vetosivat *logokseen* eli kuulijoiden järkeen vakuuttaakseen kuulijansa. Puolustusrahaston perustamisen kannattajat esittivät, että puolustusrahaston avulla EU-jäsenmaat voisivat yhdistää taloudelliset resurssinsa ja käyttää niitä yhdessä eurooppalaisten puolustusteollisten tutkimus- ja kehityshankkeiden tukemiseen ja että puolustusrahaston perustaminen auttaisi myös rahan säästämässä sekä tarpeettomien päällekkäisyyksien purkamisessa eurooppalaisten puolustusmateriaalihankintojen yhteydessä, kun EU-jäsenmaat kehittäisivät uutta puolustusmateriaalia yhdessä eivätkä ainoastaan omista kansallisista lähtökohdistaan. Puolustusrahaston perustamisen seurauksena edistyvä eurooppalaisten puolustusteollisten yritysten yhteistyön tiivistyminen pystyisi myös parantamaan eurooppalaisten puolustusteollisten yritysten kilpailukykyä kansainvälisillä puolustusvälinemarkkinoilla. Puolustusrahaston perustamisen kannattajat esittivät myös, että puolustusrahasto edistäisi Euroopan puolustusteknologista autonomiaa, vahvistaisi Euroopan sotilaallista turvallisuutta ja että puolustusrahaston toiminnan seurauksena syntyvä puolustusteknologinen autonomia ja kasvava eurooppalainen puolustusteollinen yhteistyö edistäisivät myös Euroopan strategista autonomiaa. Puolustusrahaston kannattajien keskeisinä kuulijoiden järkeen vetoavina argumentteina olivat siis taloudellisten resurssien säästäminen ja tehokkaampi hyödyntäminen, eurooppalaisen puolustusteollisen

yhteistyön tiivistäminen, Euroopan puolustuksen vahvistaminen sekä Euroopan strategisen autonomian edistäminen.

Toiset europarlamentaarikot taas vetosivat kuulijoiden järkeen pyrkien vakuuttamaan kuulijansa siitä, että puolustusrahastoa ei tulisi perustaa tai he esittivät kritiikkiä puolustusrahastoa kohtaan vaatiessa, että puolustusrahaston toimintaan oli tehtävä muutoksia tai että puolustusrahaston varjolla ei saisi edistää muita ei-toivottuja asioita. Puolustusrahastoa vastustaneet europarlamentaarikot esittivät, että puolustusrahastolle myönnettävät määrärahat olisivat pois EU-maiden kansalaisten hyvinvointia edistävästä hankkeista, kuten EU-maiden kansalaisten oikeuksien ja julkisten palvelujen turvaamisesta sekä teollisuuden kilpailukykyyn parantamisesta ja kestävä kehityksen edistämisestä. Lisäksi puolustusrahaston perustamisen esitettiin johtavan Euroopan unionin militarisoitumiseen ja että puolustusrahaston perustamisen hyödyllisyys kyseenalaistettiin vetoamalla siihen, että puolustusrahaston perustaminen ei poistaisi EU-maiden puolustusmateriaalihankinnoissa ilmeneviä päällekkäisyyksiä ja tehottomuutta. Puolustusrahastoa kritisoivat europarlamentaarikot, jotka arvostelivat puolustusrahaston epäkohtia mutta jotka eivät olleet kokonaan puolustusrahaston perustamista vastaan, kritisoivat puolustusrahastosta tehtyä ehdotusta siitä, että ehdotuksessa Euroopan parlamentilla ei olisi mahdollisuutta valvoa sitä, miten puolustusrahaston varoja käytetään. Lisäksi puolustusrahastoa kohtaan esitetystä kritiikistä tyrmättiin ajatus Euroopan strategisesta autonomiasta sekä ajatus, että puolustusrahastolla voisi olla jokin osuus Euroopan strategista autonomiaa kohti pyrkimisessä. Puolustusrahastoa kritisoivien europarlamentaarikkojen mielestä puolustusrahaston tulisi keskittyä ainoastaan EU-maiden laajemman puolustusteollisen yhteistyön edistämiseen eikä esimerkiksi olla askel kohti Euroopan yhteisen armeijan perustamista.

Samoin kuin *logokseen* vetoamisen yhteydessä niin myös *pathokseen* eli kuulijoiden tunteisiin vetosivat sekä puolustusrahaston perustamisen kannattajat kuin myös puolustusrahaston perustamisen vastustajat. Puolustusrahaston kannattajat vetosivat puheissaan kuulijoiden tunteisiin korostamalla, että eurooppalainen turvallisuusympäristö oli muuttunut entistä epävakammaksi ja että kasvavien uhkien maailmassa olisi välttämätöntä, että Euroopan unioni ryhtyy vastatoimiin näiden uhkien torjumiseksi. Euroopan puolustusrahaston perustamisella voitaisiin puolustusrahaston kannattajien mukaan korjata EU-maiden puolustuskyvyssä olevia puutteita ja tämän seurauksena vahvistettaisiin myös EU-maiden kansalaisten turvallisuutta. Lisäksi puolustusrahaston kannattajat vetosivat kuulijoiden tunteisiin antamalla ymmärtää, että puolustusrahaston perustaminen olisi historiallinen

muutoshetki Euroopan historiassa, jossa puolustusrahaston perustamalla EU-maat ottaisivat yhteistyössä ohjat omiin käsiinsä ja aloittaisivat omaa turvallisuuttaan vahvistavan kehitysprosessin, jonka seurauksena Eurooppa loisi itselleen omaa yhtenäistä puolustuskykyä vahvistaen samalla myös omaa strategista autonomiaansa. Lisäksi kuulijoiden tunteisiin pyrittiin vaikuttamaan muistuttamalla, että kasvavan puolustusteollisen yhteistyön seurauksena syntyvä puolustusmateriaali menisi EU-maiden asevoimissa palvelevien miesten ja naisten käyttöön. Mitä suuremmat määrärahat puolustusrahastolle myönnettäisiin, niin sitä uudenaikaisempaa aseistusta ja suojarusteita EU-maiden asevoimien sotilaille voitaisiin kehittää ja EU-maiden sotilaiden varustaminen kaikkein uudenaikaisimmilla aseilla ja varusteilla tarjoaisi sotilasoperaatioissa palveleville sotilaille paremmat mahdollisuudet selviytyä taistelussa. Lisäksi puolustusrahastoa kannattanut ranskalainen EPP-ryhmän meppi Françoise Grossetête vetosi kuulijoiden tunteisiin tuomalla esille, että hänen puheenvuoronsa jäisi hänen viimeiseksi Euroopan parlamentissa pitämäkseen puheeksi ja näin hän pyrki luomaan yleisössä tunteen siitä, että Grossetêten viimeisessä puheenvuorossa hän ottaisi esille jonkin hänelle hyvin tärkeän asian, jota voitaisiin pitää hänen poliittisen uransa eräänlaisena poliittisena testamenttina. Näillä eri tavoilla puolustusrahaston kannattajat pyrkivät vetoamaan kuulijoiden tunteisiin antamalla yleisönä olevien europarlamentaarikkojen ymmärtää, että vallitsevassa epävakaa ja vaarallisessa tilanteessa EU-maiden tulisi nyt edistää aktiivisesti omia turvallisuusintressejään ja vahvistaa Euroopan omaa sotilaallista voimaa ja strategista autonomiaa ja että puolustusrahaston perustaminen jäisi historiaan hetkenä, jolloin Eurooppa alkoi rakentaa omaa itsenäistä puolustustaan.

Puolustusrahastoa vastustaneet ja kritisoineet europarlamentaarikot taas vetosivat kuulijoidensa tunteisiin toteamalla, että puolustusrahastolle EU:n budjettivaroista myönnettävät miljardit eurot olisivat pois EU-maiden kansalaisten hyvinvointia kehittävästä hankkeista ja että oli moraalisesti kestävämpiä rahoittaa EU:n budjettivaroilla eurooppalaisia puolustusmateriaalin tutkimus- ja kehityshankkeita. Puolustusrahaston vastustajien mukaan puolustusrahastolle myönnettävät varat siirtyisivät joka tapauksessa eurooppalaisille asevalmistajille, jotka myyvät aseita myös autoritaarisille valtioille. Vastustajien mielestä puolustusrahaston perustamisesta seuraisi ainoastaan laajempaa asekauppaa ja Euroopan unionin militarisoitumista. Puolustusrahastoa kritisoivien näkemysten mukaan puolustusrahasto ei tulisi myöskään vähentämään EU-maiden puolustusmateriaalihankinnoissa esiintyvää päällekkäisyyttä ja tehottomuutta. Lisäksi puolustusrahaston vastustajat antoivat ymmärtää, että puolustusrahaston perustamisen perimmäisenä syynä oli se, että Yhdysvallat presidentti Trumpin johdolla oli painostanut EU-maita käyttämään enemmän rahaa puolustusmenoihin

eikä suinkaan se, että EU-maat ja niiden johtajat olisivat oma-aloitteisesti päättäneet perustaa puolustusrahaston. Myös Euroopan parlamenttia arvosteltiin kovin sanoin siitä, että se ei ole puolustusrahaston suhteen vaatinut tiukemmin Euroopan parlamentille suurempaa mahdollisuutta vaikuttaa siihen, miten puolustusrahaston varoja käytetään. Puolustusrahastoa vastustaneet europarlamentaarikot vetosivat kuulijoiden tunteisiin myös korostamalla, että ajatus puolustusrahaston kyvystä vahvistaa Euroopan strategista autonomiaa oli puhdasta unelmointia. Tällä haluttiin korostaa, että Euroopan strategisesta autonomiaa kannattavilla poliitikoilla ei ollut todenmukaista käsitystä poliittisista realiteeteista. Lisäksi puolustusrahaston vastustajien toimesta esitettiin voimakas kuulijoiden tunteisiin vetoava väite, jonka mukaan puolustusrahaston perustaminen oli Saksan suunnittelema hanke EU:n integraation edistämiseksi ja Euroopan armeijan perustamiseksi, joiden varjolla Saksa pyrki kaappaamaan ylivalta-aseman Euroopassa. Lisäksi puolustusrahastoa vastustettiin vetoamalla, että Euroopan unioni oli ajautumassa kohti totalitaarista unionia, antaen täten ymmärtää, että EU-maiden ja niiden kansalaisten oikeudet ja vaikutusvalta olivat EU:n taholta uhattuina. Lisäksi puolustusrahastoa vastustanut brittiläinen EFDD-ryhmän meppi Jonathan Bullock vetosi kuulijoiden tunteisiin samalla tavalla kuin puolustusrahastoa kannattanut ranskalainen EPP-ryhmän meppi Françoise Grossetête, sillä Bullock toi esille, että kyseessä oli hänen viimeinen puheensa kuluvalle vaalikaudella ja että Bullock toivoi seuraavan vaalikauden europarlamentaarikkojen ottavan Bullockin näkemykset huomioon ja alkavan muuttaa EU:n kehitystä Bullockin kannattamaan suuntaan. Antamalla ymmärtää, että kyseessä oli puhujan viimeinen puheenvuoro Euroopan parlamentissa, Bullock sisällytti omaan puheeseensa oman poliittisen testamenttinsa. Kaikilla näillä kuulijoiden tunteisiin vetoavilla argumenteilla puolustusrahastoa vastustaneet europarlamentaarikot pyrkivät vakuuttamaan kuulijat siitä, että puolustusrahastosta tehty ehdotus tulisi torjua.

Myös *ethokseen* eli puhujan auktoriteettiin vetoaminen ilmeni sekä puolustusrahastoa kannattaneiden kuin myös sitä kritisoineiden puhujien puheenvuoroissa. Monet puhujat olivat puhehetkellä tärkeissä ja arvovaltaisissa tehtävissä Euroopan parlamentissa tai Euroopan komissiossa tai he olivat eri tavoilla osallistuneet puolustusrahastoon liittyvien asioiden käsittelyyn parlamentin eri valiokunnissa. Puolustusrahaston perustamista kannattaneista puhujista puolalainen meppi Zdzisław Krasnodębski oli puhehetkellä yksi Euroopan parlamentin varapuhemiehistä ja hänet oli myös nimetty teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta ITRE:n puolustusrahastoa koskevasta ehdotuksesta tehtävän mietinnön esittelijäksi. Saksalainen meppi David McAllister toimi Euroopan parlamentin ulkoasiainvaliokunta AFET:n laatiman, ITRE-valiokunnalle annetun

puolustusrahastoa koskevan lausunnon valmistelijana ja puhehetkellä hän oli myös parlamentin ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja. Puolalainen Elżbieta Bienkowska oli Euroopan komission komissaari ja hänen vastualueisiinsa komissiossa kuuluivat EU:n sisämarkkinat, teollisuus, yritysryhmittäisyys sekä pienet ja keskisuuret yritykset, joihin myös Euroopan puolustusrahasto teollisuuspoliittisena hankkeena kuului. Ranskalainen meppi Alain Lamassoure oli toiminut budjettivaliokunta BUDG:n laatiman, ITRE-valiokunnalle annetun puolustusrahastoa koskevan lausunnon valmistelijana. Ranskalainen Françoise Grossetête oli toiminut ITRE-valiokunnassa EPP-ryhmän nimeämänä varjoesittelijänä ja lisäksi hän oli puhehetkellä EPP-ryhmän varapuheenjohtaja. Ranskalainen Dominique Riquet oli puhehetkellä ALDE-ryhmän varapuheenjohtaja ja lisäksi ALDE-ryhmä oli nimennyt hänet varjoesittelijäksi ITRE-valiokuntaan. Jokainen heistä kannatti puolustusrahaston perustamista ja he olivat joko osallistuneet puolustusrahastoon liittyvien asioiden käsittelyyn Euroopan parlamentin eri valiokunnissa tai Euroopan komissiossa tai he olivat korkearvoisissa asemissa Euroopan parlamentissa tai omissa poliittisissa ryhmissään. Siksi he esittivät puheenvuoronsa arvovaltaisesta asemasta, joka perustui joko vaikutelmaan asiantuntijuudesta tai että heidän arvovaltainen asemansa poliittisten ryhmien sisällä antoi heidän esittämilleen näkemyksille tavallista suurempaa vaikuttavuutta ja suostutteluvoimaa. Puhujat eivät pääsääntöisesti korostaneet puheenvuoroissaan omaa arvovaltaista asemaansa, mutta poikkeuksena oli Françoise Grossetête, joka toi esille olleensa europarlamentaarikkona 25 vuoden ajan. Tuomalla tämän asian esille Grossetête halusi osoittaa kuulijoilleen, että hänellä oli runsaasti kokemusta.

Samaan tapaan kuin monet puolustusrahastoa kannattaneet puhujat, niin myös puolustusrahastoa kohtaan kritiikkiä esittäneet puhujat olivat perehtyneet puolustusrahaston eri osa-alueisiin parlamentin valiokunnissa. Ranskalainen Edouard Martin oli nimetty S&D-ryhmän toimesta varjoesittelijäksi ITRE-valiokuntaan seuraamaan puolustusrahaston käsittelyä. Saksalainen Reinhard Bütikofer toimi The Greens/EFA-ryhmä nimeämänä varjoesittelijänä ITRE-valiokunnassa. Italialainen Fabio Massimo Castaldo oli puhehetkellä yksi parlamentin varapuhemiehistä ja lisäksi hänet oli nimetty EFDD-ryhmän toimesta varjoesittelijäksi ITRE-valiokuntaan ja tämän lisäksi myös varjovalmistelijaksi AFET-valiokuntaan seuraamaan ITRE-valiokunnalle laadittavan puolustusrahastoa koskevan lausunnon etenemistä. Varjoesittelijöinä ja varjovalmistelijoina toimimisen myötä puolustusrahastoa kritisoineet puhujat olivat perehtyneet moniin puolustusrahaston yksityiskohtiin, joten he esittivät puolustusrahastoa koskevat kriittiset huomautuksensa arvovaltaisemmasta asemasta kuin jos he eivät olisi toimineet näissä tehtävissä. Tämä antoi heidän kriittisille huomautuksilleen suuremman

asiantuntijuuden vaikutelman sekä suurempaa suostutteluvoimaa kuin jos he eivät olisi toimineet näissä tehtävissä. Huomionarvoista on myös se, että puolustusrahastoa suoraan ja yksiselitteisesti vastustaneiden puhujien, eli portugalilaisen Marisa Matiaksen, brittiläisen Jonathan Bullockin ja kreikkalaisen Notis Mariaksen, ei voida katsoa vedonneen *ethokseen*, sillä he eivät olleet toimineet parlamentin valiokunnissa varjoesittelijöinä tai varjovalmistelijoina eivätkä he myöskään olleet puhehetkellä arvovaltaisissa asemissa omissa poliittisissa ryhmissään. Kyseiset puhujat toivat kyllä puheenvuoroissaan esille syyt sille, miksi he eivät kannattaneet puolustusrahaston perustamista. Mutta koska he eivät olleet puhehetkellä merkittävässä asemassa omissa poliittisissa ryhmissään eivätkä he olleet perehtyneet puolustusrahastoon liittyviin asioihin varjoesittelijöinä tai varjovalmistelijoina, niin siksi heidän ei voida katsoa esittäneen näkemyksiään arvovaltaisesta asemasta.

Euroopan parlamentin eri poliittisia ryhmiä edustaneiden europarlamentaarikkojen puheita sekä poliittisten ryhmien verkkosivuilla julkaistuja Euroopan puolustusrahastoa käsitteleviä kirjoituksia analysoitaessa käy ilmi, että täysistunnossa puhuneiden europarlamentaarikkojen esittämät näkemykset Euroopan puolustusrahastosta olivat pääasiallisesti samoilla linjoilla heidän omien poliittisten ryhmiensä kantojen kanssa. Puolustusrahaston perustamista kannattivat kaikkein selkeimmin EPP-ryhmän ja ALDE-ryhmän europarlamentaarikot. Sekä EPP-ryhmän että ALDE-ryhmän seuraaja Renew Europe -ryhmän verkkosivuilla tuotiin selkeästi esille, että kyseiset poliittiset ryhmät kannattivat puolustusrahaston perustamista. Myös ECR-ryhmän verkkosivuilla tuotiin esille, että kyseinen poliittinen ryhmä kannatti puolustusrahaston perustamista. Mutta Euroopan parlamentin täysistunnossa ensiksi puheenvuoronsa esittänyt ECR-ryhmän meppi Zdzisław Krasnodębski ilmaisi puheenvuorossaan kannattavansa puolustusrahaston perustamista, kun taas toinen ECR-ryhmän meppi Notis Marias ilmaisi vastustavansa puolustusrahaston perustamista. S&D-ryhmän verkkosivuilla julkaistuissa kirjoituksissa tuotiin selvästi esille, että S&D-ryhmä tuki puolustusrahaston perustamista, mutta Euroopan parlamentin täysistunnossa S&D-ryhmän nimissä puhunut meppi Edouard Martin esitti kritiikkiä puolustusrahastoa kohtaan muun muassa siitä, että puolustusrahaston yhteyteen ei oltu laadittu selkeää listaa sellaisesta aseistuksesta, jonka tutkimiseen ja kehittämiseen puolustusrahaston varoja ei saisi käyttää. Esittämästään kritiikistä huolimatta S&D-ryhmän Martin ei torjunut puolustusrahaston perustamista kokonaisuudessaan, joten voidaan tulkita, että hän oli valmis hyväksymään puolustusrahaston perustamisen, mikäli sen toimintaan tehtäisiin muutoksia. The Greens/EFA-ryhmään kuulunut meppi Reinhard Bütikofer esitti kritiikkiä puolustusrahastoa kohtaan ja myös The Greens/EFA-ryhmän verkkosivuilla julkaistuissa kirjoituksissa puolustusrahastoa kritisoitiin voimakkaasti.

EFDD-ryhmän nimissä puhunut Jonathan Bullock vastusti kovin sanoin puolustusrahaston perustamista, joten hänen puheenvuoronsa perusteella EFDD-ryhmä oli selkeästi puolustusrahaston perustamista vastaan. Mutta toinen EFDD-ryhmään kuulunut meppi Fabio Massimo Castaldo kannatti puolustusrahaston perustamista vaatien kuitenkin, ettei puolustusrahasto saanut rajoittaa EU:n ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävää puolustusteollista yhteistyötä eikä puolustusrahaston varjolla saanut ryhtyä edistämään yhteisen Euroopan armeijan perustamista. GUE/NGL-ryhmän nimissä puhunut Marisa Matias toi selkeästi esille vastustavansa puolustusrahaston perustamista ja myös GUE/NGL-ryhmän verkkosivuilla julkaistuissa kirjoituksissa todettiin useaan kertaan, että GUE/NGL-ryhmän mielestä EU:n budjettivaroja ei tulisi käyttää Euroopan puolustusrahaston kaltaisiin, eurooppalaisia puolustusteollisia yrityksiä rahoittaviin hankkeisiin.

Kun puolustusrahastoa käsitteleviä puheenvuoroja pitäneiden henkilöiden puheita verrataan heidän kotimaidensa strategiaan kulttuureihin, niin käy ilmi, että puhujien puheenvuorojen voidaan katsoa olleen pääsääntöisesti samoilla linjoilla puhujien kotimaiden strategisten kulttuurien kanssa. Kolmesta puolalaisesta puhujasta kaksi, ECR-ryhmän europarlamentaarikko Zdzisław Krasnodębski sekä Euroopan komission komissaari Elżbieta Bieńkowska, kannattivat puolustusrahaston perustamista. He esittivät puheissaan, että puolustusrahasto keskittyisi edistämään eurooppalaisten puolustusteollisten yritysten yhteistyötä ja poistamaan tarpeettomia päällekkäisyyksiä ja että puolustusrahaston tarkoituksena ole heikentää puolustusliitto Naton asemaa Euroopan puolustuksen keskeisenä takaajana. Nämä näkemykset olivat yhteneväisiä Puolan strategisen kulttuurin kanssa, sillä Puola ei halua, että Euroopan unioni ryhtyisi luomaan omaa Natosta erillistä alueelliseen puolustukseen keskittyvää puolustusorganisaatiota, koska sen nähtäisiin ainoastaan heikentävän Puolan omaa turvallisuutta. Puolassa Yhdysvaltojen sotilaallinen voima nähdään tärkeänä osana Euroopan puolustusta ja siksi Puola haluaa solmia Yhdysvaltojen kanssa mahdollisimman läheiset turvallisuus- ja puolustuspoliittiset suhteet. Puolassa puolustusrahasto nähdään puolustusteollista yhteistyötä edistävänä hankkeena, jonka toivotaan myös vahvistavan EU-maiden sotilaallista suorituskykyä ja samalla vahvistavan EU-maiden turvallisuutta, mutta Puolassa ei haluta EU:n ryhtyvän kilpailemaan Euroopan puolustukseen liittyvissä asioissa Naton kanssa. Näin ollen sekä Krasnodębskin että Bieńkowskan esittämät näkemykset puolustusrahastosta olivat Puolan strategisen kulttuurin mukaisia. Sen sijaan puolustusrahaston perustamista vastustaneen puolalaisen Dobromir Sośnierzin puolustusrahastosta esittämien näkemysten pohjalta on hankalampaa arvioida suoraan, oliko hänen puheenvuoronsa Puolan strategisen kulttuurin mukainen vai ei. Sośnierzin puheenvuorossa oli Puolan strategisen kulttuurin mukaisia piirteitä, kuten

tunne uhattuna olemisesta naapurimaiden, tässä tapauksessa Saksan, toimesta sekä huoli Puolan turvallisuuden heikkenemisestä. Toisaalta Puolassa Euroopan puolustusrahasto nähdään mahdollisuutena vahvistaa puolalaista puolustusteollisuutta sekä kasvattaa puolustusteollista yhteistyötä muiden Nato-maiden kanssa Venäjän kasvavan uhkan torjumiseksi. Sośnierzin näkemys puolustusrahastosta oli hyvin erilainen Krasnodębskin että Bieńkowskan näkemyksiin verrattuna. Koska kylmän sodan jälkeisenä aikana Puolan pääasiallisena turvallisuusuhkana voidaan pitää nimenomaan Venäjää eikä Saksaa, niin voidaan todeta, että kovin vahvasti Sośnierzin argumentaatio ei noudattanut Puolan strategista kulttuuria sen 2010-luvun lopun tulkinnallisessa muodossa. Siksi Sośnierzin esittämien näkemysten voidaan katsoa olleen enemmän Puolan strategisen kulttuurin vastaisia kuin sen mukaisia.

Kahdesta puheenvuoron pitäneestä saksalaisesta europarlamentaarikosta EPP-ryhmän David McAllister ilmoitti kannattavansa puolustusrahastoa, koska hänen mukaansa puolustusrahastolla tavoiteltaisiin EU-maiden laajempaa puolustusteollista yhteistyötä ja tämän kautta myös EU-maiden puolustuksen tehokkaampaa järjestämistä. Sen sijaan toinen saksalainen meppi, The Greens/EFA-ryhmän Reinhard Bütikofer, kritisoi puolustusrahastosta tehtyä ehdotusta ja torjui myös ajatuksen siitä, että EU-maat ryhtyisivät kehittämään puolustusrahaston perustamisen myötä turvallisuus- ja puolustuspoliittista autonomiaa. Vaikka heidän näkemyksensä Euroopan puolustusrahastosta erosivat toisistaan, niin joka tapauksessa molempien europarlamentaarikkojen näkemysten voidaan katsoa olleen Saksan strategisen kulttuurin mukaisia, sillä kumpikaan puhuja ei tuonut esille, että Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan rakenteita tulisi muuttaa tai että Euroopan tulisi pyrkiä kohti strategista autonomiaa. Koska Saksa välttää asettamasta EU:ta ja Natoa toisiaan vastaan, niin Saksa pyrkii löytämään kansainvälistä turvallisuutta koskevissa asioissa ratkaisuja, jotka voidaan toteuttaa EU:n ja Naton rakenteiden sisällä. Saksa ei myöskään halua tehdä selkeää valintaa ja asettua joko EU:n tai Naton puolelle, vaan Saksa haluaa tasapainottaa eurooppalaiset ja transatlanttiset turvallisuus- ja puolustuspoliittiset virtaukset yhteen. Saksa pyrkii jatkamaan tätä tasapainottelua edelleen, vaikka Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpin epäselvä suhtautuminen Natoon herättikin Euroopassa epäilyksiä siitä, kuinka voimakkaasti Yhdysvallat on sitoutunut Natoon ja Euroopan puolustamiseen. Tätä taustaa vasten katsottuna molempien saksalaisten europarlamentaarikkojen esittämät näkemykset olivat pääsääntöisesti yhteneväisiä Saksan strategisen kulttuurin kanssa.

Ranskalaisista europarlamentaarikoista kaikki neljä suhtautuivat Euroopan puolustusrahaston perustamiseen myönteisesti. Euroopan parlamentin EPP-ryhmään kuuluvat Alain Lamassoure ja Françoise Grossetête totesivat puolustusrahaston osoittavan, että EU:n päätösvaltaa kasvattamalla EU-maat voivat vahvistaa turvallisuuttaan pienemmillä kustannuksilla ja että puolustusrahaston myötä Euroopan unioni tulisi vahvistamaan omaa teknologista ja strategista autonomiaansa. ALDE-ryhmän Dominique Riquet taas totesi puolustusrahaston olevan askel kohti eurooppalaisen puolustusyhteisön rakentamista. S&D-ryhmän Edouard Martin taas ilmoitti, että puolustusrahaston toimintaan oli tehtävä muutoksia, mutta hänkään ei ilmaissut vastustavansa puolustusrahaston perustamista. Kaikkien ranskalaisten meppien puheenvuorojen voidaan katsoa olleen selkeästi samoilla linjoilla Ranskan strategisen kulttuurin kanssa. Ranskassa vaalitaan perinteitä itsenäisyydestä ja riippumattomuudesta ja Ranskassa Euroopan integraation ja eurooppalaisen puolustuksen edistämällä uskotaan edistettävän myös Ranskan aseman vahvistamista. Ranskassa uskotaan myös, että Eurooppa voi olla vaikutusvaltainen tekijä maailmanpolitiikassa ainoastaan silloin, kun Eurooppa kykenee huolehtimaan omasta puolustuksestaan. Lisäksi Ranskassa uskotaan, että Euroopan on suunnattava kohti strategista autonomiaa turvallisuus- ja puolustuspoliittisissa asioissa, sillä Ranskan mukaan Yhdysvallat tulee ennemmin tai myöhemmin vetäytymään Euroopasta, jolloin eurooppalaisten on kyettävä huolehtimaan omasta puolustuksestaan ilman Yhdysvaltoja. Ranskalaiset europarlamentaarikot näkivät puolustusrahaston keinona vahvistaa Euroopan puolustuskykyä ja edistää Euroopan strategista autonomiaa ja nämä tavoitteet ovat selkeästi Ranskan strategisen kulttuurin mukaisia, joten ranskalaisten meppien näkemykset olivat myös Ranskan strategisen kulttuurin mukaisia.

Brittiläinen EFDD-ryhmän europarlamentaarikko Jonathan Bullock oli selvästi puolustusrahaston perustamista vastaan. Bullockin mukaan Euroopan unionin pyrkimykset EU-jäsenmaiden puolustusyhteistyön tiivistämiseksi olivat osoitus siitä, että EU oli kehittymässä kohti totalitaarista unionia ja että esille tuodut ajatukset Euroopan yhteisen armeijan perustamisesta olivat täysin epärealistisia, koska 27 valtion yhteisen armeijan perustaminen oli hänen mielestään mahdoton ajatus. Lisäksi Bullock varoitti antamasta Euroopan komissiolle lisää päätösvaltaa puolustukseen liittyvissä asioissa. Bullockin näkemykset olivat selkeästi samoilla linjoilla Ison-Britannian strategisen kulttuurin kanssa, sillä Ison-Britannian strategisessa kulttuurissa keskeisiä osa-alueita ovat kriittisyys ja epäluuloisuus EU:n oman sotilaallisen suorituskyvyn ja puolustusyhteistyön kehittämistä kohtaan sekä Ison-Britannian ja Yhdysvaltojen välisen liittolaissuhteen suuri merkitys. Samaan EFDD-ryhmään kuulunut italialainen Fabio Massimo Castaldo taas ilmaisi

kannattavansa Euroopan puolustusrahaston perustamista, mutta hän esitti tiettyjä varauksia sen suhteen. Castaldo muun muassa halusi, ettei EU:n ulkopuolisia maita suljeta puolustusrahaston varoilla rahoitettavien tutkimus- ja kehityshankkeiden ulkopuolelle ja että puolustusrahaston tulisi olla ainoastaan eurooppalaisten puolustusteollisten yritysten yhteistyötä edistävä rahasto eikä sen varjolla saanut edistää Euroopan yhtenäistä armeijaa. Castaldon näkemykset olivat yhteneväisiä Italian strategisen kulttuurin kanssa, sillä Italia pyrkii tasapainottelemaan Naton ja EU:n välillä ja lisäksi Italiassa on laajaa puolustusteollista yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa, jota Italia ei halua vaarantaa. Italialaisen puolustusteollisuuden etujen mukaista on se, että puolustusrahaston toimintaa määräävät säännöt on säädetty mahdollisimman paljon Italian etujen mukaisesti ja että ne eivät sulje EU:n ulkopuolisia maita pois puolustusrahaston yhteisistä tutkimus- ja kehittälyhankkeista. Tällöin Yhdysvallat voisi myös osallistua Italian kanssa puolustusrahaston yhteisiin tutkimus- ja kehittälyhankkeisiin.

Kolmestatoista tutkimuksessa analysoidusta puhujasta vain kolmen puhujan näkemysten voidaan katsoa olleen heidän kotimaidensa strategisten kulttuurien vastaisia. Edellä mainitun puolalaisen Dobromir Sośnierzin lisäksi portugalilainen GUE/NGL-ryhmän europarlamentaarikko Marisa Matias ilmaisi vastustavansa puolustusrahaston perustamista, koska hänen mukaansa puolustusrahastolle EU:n budjettivaroista annettavat rahat tulisivat paremmin käytetyiksi suuntaamalla ne EU-maiden kansalaisten elinoloja parantaviin hankkeisiin ja että EU-jäsenmaat voisivat tehdä puolustusteollista yhteistyötä myös ilman puolustusrahastoakin. Koska Portugalin strategisessa kulttuurissa tärkeässä roolissa ovat olettaen vahvojen liittolaissuhteiden ylläpitämisen tärkeydestä ja omasta aktiivisuudesta, niin Mariaksen näkemyksen voidaan nähdä olleen Portugalin ja sen liittolaismaiden eli muiden EU-maiden välisen turvallisuus- ja puolustuspoliittisen yhteistyön kehittämisen jarruttamista, jolloin sen voidaan myös nähdä olleen ristiriidassa Portugalin strategisen kulttuurin kanssa. Myös kreikkalainen ECR-ryhmän europarlamentaarikko Notis Marias oli eri linjoilla Kreikan strategisen kulttuurin kanssa. Mariaksen mukaan Euroopan puolustusrahastolle esitetyt 13 miljardin euron määrärahat tulisi käyttää EU:n sisällä työllisyyden ja kehityksen tukemiseen ja että puolustusrahaston perustamisen tausta-ajatuksena oli Yhdysvaltain tuolloisen presidentti Donald Trumpin vaatimus siitä, että EU-maat käyttäisivät enemmän rahaa omaan puolustukseensa. Mariaksen mukaan Euroopan unioni militarisoituisi puolustusrahaston seurauksena entistä enemmän. Mariaksen esittämät näkemykset voidaan nähdä Kreikan strategisen kulttuurin vastaisena, sillä Kreikka pyrkii ajamaan omia ulko- ja turvallisuuspoliittisia tavoitteitaan EU:n rakenteiden sisällä. Euroopan unionin vahvempi ja uskottavampi ulko- ja turvallisuuspolitiikka mahdollistaisi myös

Kreikalle omien ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteidensa tehokkaamman edistämisen. Puolustusrahaston perustamisen ja sen toiminnan toivotaan myös tiivistävän EU:n ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa sekä edistävän EU:n strategista autonomiaa, joten puolustusrahaston perustamista vastustamalla Mariaksen näkemykset olivat ristiriidassa Kreikan strategisen kulttuurin kanssa.

Millä tavalla tätä tutkimusta voitaisiin parantaa? Tutkimusaineistona toimineessa Euroopan parlamentin 17.4.2019 pidetyn täysistunnon sanatarkassa istuntopöytäkirjassa oli yhteensä 24 puheenvuoroa Euroopan puolustusrahastoon liittyen, joista tässä tutkimuksessa analysoitiin 13. Tutkimuksessa esiteltiin ja analysoitiin yhteensä seitsemän eri EU-maan strategista kulttuuria, jotka olivat Puola, Saksa, Ranska, Portugali, Iso-Britannia, Italia ja Kreikka. Analysoitavaksi valittujen puheenvuorojen ulkopuolelle jäivät Virosta, Romaniasta ja Tšekin tasavallasta kotoisin olevien europarlamentaarikkojen puheenvuorot, joten näistä EU-jäsenmaista kotoisin olevien europarlamentaarikkojen näkemykset Euroopan puolustusrahaston perustamisesta jäivät tämän tutkimuksen ulkopuolelle. Samalla tutkimuksen ulkopuolelle jäivät myös näiden kolmen EU-jäsenmaan strategisten kulttuurien esittely ja analysointi. Mikäli haluttaisiin esitellä ja analysoida laajemmin eri EU-maista kotoisin olevien europarlamentaarikkojen mielipiteitä puolustusrahastosta sekä näiden EU-maiden strategisia kulttuureja, niin uudessa tutkimuksessa tutkimusaineistona käytetystä sanatarkasta istuntopöytäkirjasta voitaisiin ottaa analysoitavaksi myös näistä kolmesta EU-maasta kotoisin olevien europarlamentaarikkojen puheenvuorot, jolloin uusi tutkimus antaisi laajemman kuvauksen eri EU-jäsenmaista kotoisin olleiden europarlamentaarikkojen mielipiteistä sekä heidän kotimaidensa strategisista kulttuureista.

On myös muistettava, että Euroopan puolustusrahaston perustamisesta ei keskusteltu Euroopan parlamentissa ainoastaan 17.4.2019 pidetyssä täysistunnossa, josta tehty sanatarkka istuntopöytäkirja toimi tämän tutkimuksen tutkimusaineistona. Euroopan puolustusrahastosta keskusteltiin Euroopan parlamentissa myös 11.12.2018 pidetyssä täysistunnossa sekä 29.4.2021 pidetyssä täysistunnossa, eli ennen tämän tutkimuksen kohteena ollutta 17.4.2019 pidettyä täysistuntoa sekä sen jälkeen. Mikäli Euroopan parlamentissa käydyistä Euroopan puolustusrahastoa koskevista keskusteluista haluttaisiin tehdä ajallisesti kattavampi tutkimus, niin tutkimusaineistona voitaisiin käyttää joko kahden tai kaikkien kolmen täysistunnon istuntopöytäkirjoja. Tällöin tutkimuksessa voitaisiin vertailla sitä, oliko Euroopan parlamentin eri poliittisten ryhmien puolustusrahastoa koskevissa näkemyksissä tapahtunut ajan kuluessa muutoksia, kun poliittisten ryhmien nimissä eri täysistunnoissa pidettyjä puheenvuoroja verrattaisiin keskenään. Lisäksi kahden tai kolmen täysistunnon

istuntoselostuksia analysoimalla voisi olla mahdollista saada analysoitavaksi ainakin yksi puheenvuoro suurimmasta osasta eri EU-jäsenmaista kotoisin olevilta europarlamentaarikoilta, ellei jopa jokaisesta EU-jäsenmaasta kotoisin olevalta europarlamentaarikolta. Tällöin laajemmassa tutkimuksessa voisi olla mahdollista esitellä ja analysoida joko kaikkien EU-jäsenmaiden strategiset kulttuurit tai ainakin suurin osa niistä. Erityisen mielenkiintoista olisi se, mikäli sama europarlamentaarikko on pitänyt puheenvuoroja kahdessa tai kolmessa eri täysistunnossa, jolloin olisi mahdollista vertailla sitä, millä tavalla saman europarlamentaarikon eri täysistunnoissa pitämät puheenvuorot erosivat toisistaan ja oliko kyseinen europarlamentaarikko muuttanut ajan kuluessa puolustusrahastoa koskevia näkemyksiään.

Entä millä tavalla tästä tutkimusaiheesta saataisiin uutta tietoa? Tässä tutkimuksessa käytetty Euroopan maiden strategisia kulttuureja käsittelevä teos *Strategic Cultures in Europe: Security and Defence Policies Across the Continent* on julkaistu vuonna 2013, eli ennen Venäjän vuonna helmikuussa 2014 suorittamaa Krimin niemimaan laitonta miehittämistä sekä ennen Venäjän helmikuussa 2022 aloittamaa täysimittaista sotaa Ukrainassa. Teoksessa esitellyt havainnot Euroopan maiden strategisista kulttuureista ovat sellaisia, jollaisina ne teoksen julkaisuhetkellä nähtiin. Vaikka valtioiden strategiset kulttuurit muuttuvat hitaasti, niin Venäjän sotatoimet Ukrainaa vastaan ovat olleet niin merkittävä tapahtuma Euroopan ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa ympäristössä, että ne tulevat väistämättä aiheuttamaan muutoksia monien Euroopan maiden strategisissa kulttuureissa. Mikäli tämän pro gradu -tutkielman tutkimusaihetta käsiteltäisiin tulevaisuudessa jossain toisessa tutkimuksessa, niin olisi tärkeää löytää uutta tietoa siitä, millä tavalla Venäjän sotatoimet Ukrainaa vastaan ovat muuttaneet Euroopan maiden strategisia kulttuureja. On tosin otettava huomioon, että juuri tällä hetkellä ei välttämättä ole olemassa selkeää kokonaiskuvaa siitä, millaisia muutoksia Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat saaneet aikaan Euroopan maiden strategisissa kulttuureissa, vaan että strategisten kulttuurien muutokset tulevat näkymään vasta useiden vuosien kuluttua, kun Euroopan maiden strategisista kulttuureista on tehty uutta tutkimusta. Euroopan maiden strategisten kulttuurien tutkiminen ajalta ennen vuonna 2014 tapahtunutta Krimin niemimaan miehitystä sekä näissä strategisissa kulttuureissa tapahtuneet muutokset vuoden 2022 jälkeen olisi mielenkiintoinen tutkimusaihe tulevaisuudessa.

LÄHTEET

Tutkimusaineisto

Euroopan parlamentti 17.4.2019. *Sanatarkat istuntoselostukset, 17.04.2019.*

Rekisteriviite: P8_CRE-REV(2019)04-17. Euroopan parlamentti. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023.

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/compte_rendu/revise/2019/04-17/P8_CRE-REV\(2019\)04-17_XL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/compte_rendu/revise/2019/04-17/P8_CRE-REV(2019)04-17_XL.pdf)

Euroopan parlamentti. "Public Register of Documents: Wednesday, 17 April 2019, P8_CRE-REV(2019)04-17". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023.

[https://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simpleSearchHome.htm?references=P8_CRE-REV\(2019\)04-17&languages=FI&sortAndOrder=DATE_DOCU_DESC](https://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simpleSearchHome.htm?references=P8_CRE-REV(2019)04-17&languages=FI&sortAndOrder=DATE_DOCU_DESC)

Euroopan parlamentti. "Legislative Observatory. Procedure file: 2018/0254(COD), European Defence Fund 2021–2027". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023.

[https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2018/0254\(COD\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2018/0254(COD)&l=en)

Tutkimuskirjallisuus, painetut lähteet

Bellais, Renaud 2018. "The Economic Imperative of Europeanizing Defense Innovation". Teoksessa *The Emergence of EU Defense Research Policy: From Innovation to Militarization*. Toimittaneet Karampekios, Nikolaos & Oikonomou, Iraklis & Carayannis, Elias G.. Springer International Publishing, Cham. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-68807-7>

Biehl, Heiko & Giegerich, Bastian & Jonas, Alexandra 2013. "Introduction". Teoksessa *Strategic Cultures in Europe: Security and Defence Policies Across the Continent*. Toimittaneet Biehl, Heiko & Giegerich, Bastian & Jonas, Alexandra. Springer VS, Wiesbaden. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-01168-0>

Cornish, Paul 2013. "United Kingdom". Teoksessa *Strategic Cultures in Europe: Security and Defence Policies Across the Continent*. Toimittaneet Biehl, Heiko & Giegerich, Bastian & Jonas, Alexandra. Springer VS, Wiesbaden. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-01168-0>

- Economides, Spyros 2013. "Greece". Teoksessa *Strategic Cultures in Europe: Security and Defence Policies Across the Continent*. Toimittaneet Biehl, Heiko & Giegerich, Bastian & Jonas, Alexandra. Springer VS, Wiesbaden. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-01168-0>
- Hart, Roderick P. & Daughton, Suzanne 2016. *Modern Rhetorical Criticism*. Routledge, Abingdon & New York.
- Hartley, Keith 2018. "The Economics of European Defense Industrial Policy". Teoksessa *The Emergence of EU Defense Research Policy: From Innovation to Militarization*. Toimittaneet Karampekios, Nikolaos & Oikonomou, Iraklis & Carayannis, Elias G.. Springer International Publishing, Cham. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-68807-7>
- Hirvonen, Timo & Koskeniemi, Tuomas 4/2019. "Euroopan unionin puolustusyhteistyön mahdollisuudet". *Kylkirauta*. Kadettikunta ry, Helsinki. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. https://kylkirauta.fi/wp-content/uploads/2020/01/kr4_19.pdf
- Irondelle, Bastien & Schmitt, Olivier 2013. "France". Teoksessa *Strategic Cultures in Europe: Security and Defence Policies Across the Continent*. Toimittaneet Biehl, Heiko & Giegerich, Bastian & Jonas, Alexandra. Springer VS, Wiesbaden. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-01168-0>
- Junk, Julian & Daase, Christopher 2013. "Germany". Teoksessa *Strategic Cultures in Europe: Security and Defence Policies Across the Continent*. Toimittaneet Biehl, Heiko & Giegerich, Bastian & Jonas, Alexandra. Springer VS, Wiesbaden. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-01168-0>
- Karampekios, Nikolaos & Oikonomou, Iraklis & Carayannis, Elias G. 2018. "Introduction". Teoksessa *The Emergence of EU Defense Research Policy: From Innovation to Militarization*. Toimittaneet Karampekios, Nikolaos & Oikonomou, Iraklis & Carayannis, Elias G.. Springer International Publishing, Cham. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-68807-7>
- Karvinen, Jyrki & Puistola, Juha-Antero 2015. *Nato ja Suomi*. Auditorium, Helsinki.
- Larivé, Maxime H.A. 2016. *Debating European Security and Defense Policy: Understanding the Complexity*. Routledge, Abingdon & New York. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.4324/9781315576015>

- Marrone, Alessandro & Di Camillo, Federica 2013. "Italy". Teoksessa *Strategic Cultures in Europe: Security and Defence Policies Across the Continent*. Toimittaneet Biehl, Heiko & Giegerich, Bastian & Jonas, Alexandra. Springer VS, Wiesbaden. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-01168-0>
- Martin, James 2014. *Politics & Rhetoric: A critical introduction*. Routledge, Abingdon & New York.
- Matthews, Ron 2018. "European Collaboration in the Development of New Weapon Systems". Teoksessa *The Emergence of EU Defense Research Policy: From Innovation to Militarization*. Toimittaneet Karampekios, Nikolaos & Oikonomou, Iraklis & Carayannis, Elias G.. Springer International Publishing, Cham. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-68807-7>
- Mattila, Mikko 2014. "Euroopan unionin neuvoston päätöksenteko, äänestykset ja koalitiot". Teoksessa *Johdatus Euroopan unionin politiikkaan*. Toimittaneet Mykkänen, Juri & Paakkunainen, Kari. Helsingin yliopisto, politiikan ja talouden tutkimuksen laitos. Hansaprint, Vantaa. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <http://doi.org/10.31885/2018.00027>
- Miller, John M. 1994. "Depleted Uranium: Radioactive Residue in the Desert and the U.S.". Teoksessa *Hidden Casualties: Environmental, Health and Political Consequences of the Persian Gulf War*. Toimittaneet Bloom, Saul & Miller, John M. & Warner, James & Winkler, Philippa. North Atlantic Books, Berkeley.
- Palonen, Kari 2012. *Parlamentarismi retorisena politiikkana*. Vastapaino, Tampere
- Paul, Jan-Peter 1994. *Euroopan unioni uusi maailmanvoaltako?* Helsingin yliopisto: Helsinki-instituutin säätiö, Helsinki.
- Raunio, Tapio 2014. "EU:n poliittinen järjestelmä, instituutiot ja mobilisaation haasteet". Teoksessa *Johdatus Euroopan unionin politiikkaan*. Toimittaneet Mykkänen, Juri & Paakkunainen, Kari. Helsingin yliopisto, Poliitiikan ja talouden tutkimuksen laitos. Hansaprint, Vantaa. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <http://doi.org/10.31885/2018.00027>
- Reis, Bruno Cardoso 2013. "Portugal". Teoksessa *Strategic Cultures in Europe: Security and Defence Policies Across the Continent*. Toimittaneet Biehl, Heiko & Giegerich, Bastian & Jonas, Alexandra. Springer VS, Wiesbaden. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-01168-0>
- Saarinen, Hannes 2003. "Demokratian kriisi ja toinen maailmansota". Teoksessa *Maailmanhistorian Pikkujäättiläinen*. Päätoimittaja Zetterberg, Seppo. Werner Söderström Osakeyhtiö, Helsinki.

Salomaa, Markku 2015. *Puhutaan Natosta*. Docendo, Jyväskylä.

Serrano, Omar 2013. *The Domestic Sources of European Foreign Policy: Defence and Enlargement*. Amsterdam University Press, Amsterdam. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1017/9789048518326>

Summa-Pollitt, Hilikka 2014. "EU:n komission hallinto ja virkamieskulttuuri". Teoksessa *Johdatus Euroopan unionin politiikkaan*. Toimittaneet Mykkänen, Juri & Paakkunainen, Kari. Helsingin yliopisto, politiikan ja talouden tutkimuksen laitos. Hansaprint, Vantaa. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <http://doi.org/10.31885/2018.00027>

Terlikowski, Marcin 2013. "Poland". Teoksessa *Strategic Cultures in Europe: Security and Defence Policies Across the Continent*. Toimittaneet Biehl, Heiko & Giegerich, Bastian & Jonas, Alexandra. Springer VS, Wiesbaden. Tarkistettu viimeksi 31.1.2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-01168-0>

Toje, Asle 2011. *The European Union as a Small Power: After the Post-Cold War*. Palgrave Macmillan, Basingstoke

Internet-tutkimuskirjallisuus

Calcara, Antonio 2020, VOL. 42, NO. 6, 799–815. "Cooperation and non cooperation in European defence procurement". *Journal of European Integration*. Julkaistu internetissä 22.10.2019. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://doi.org/10.1080/07036337.2019.1682567>

Chappell, Laura & Exadaktylos, Theofanis & Petrov, Petar 2020, VOL. 42, NO. 4, 583–600. "A more capable EU? Assessing the role of the EU's institutions in defence capability development". *Journal of European Integration*. Julkaistu internetissä 16.9.2019. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://doi.org/10.1080/07036337.2019.1666115>

Dunn, Jonathan 2020, January 2020, No. 302, 1–12. "The European Union's Permanent Structured Cooperation: Implications for Transatlantic Security". *Strategic Forum*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.proquest.com/docview/2378891049/fulltextPDF/EF91F7E6418F4D76PQ/1?accountid=11774>

Efstathiou, Yvonne-Stefania 7/2020. *National Expectations Regarding the European Defence Fund: The Greek Perspective*. Institut de Relations Internationales et Stratégiques, Pariisi. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.iris-france.org/wp-content/uploads/2020/07/ARES-61.pdf>

- Euroopan komissio 2018. *EU budget for the future: The European Defence Fund*. Euroopan komissio, Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SME's. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://data.europa.eu/doi/10.2873/13127>
- Euroopan komissio 4/2021. *The European Defence Fund*. Euroopan komissio. Tarkistettu viimeksi 20.1.2023. <https://ec.europa.eu/defence-industry-space/system/files/2021-04/20210429%20-%20EDF%20Factsheet.pdf>
- Euroopan parlamentti 11.12.2018. *Sanatarkat istuntoselostukset, 11.12.2018*. Rekisteriviite: P8_CRE-REV(2018)12-11. Euroopan parlamentti. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/compte_rendu/revis/2018/12-11/P8_CRE-REV\(2018\)12-11_XL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/compte_rendu/revis/2018/12-11/P8_CRE-REV(2018)12-11_XL.pdf)
- Euroopan parlamentti 29.4.2021. *Sanatarkat istuntoselostukset, 29.04.2021*. Rekisteriviite: P9_CRE-REV(2021)04-29. Euroopan parlamentti. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/compte_rendu/revis/2021/04-29/P9_CRE-REV\(2021\)04-29_XL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/compte_rendu/revis/2021/04-29/P9_CRE-REV(2021)04-29_XL.pdf)
- Euroopan unionin virallinen lehti C 158 30.4.2021, 970–1000. "P8_TA(2019)0430, Euroopan puolustusrahasto ***I. Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 18. huhtikuuta 2019 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan puolustusrahastosta (COM(2018)0476 – C8-0268/2018 – 2018/0254(COD)), (Tavallinen lainsäätämisyjärjestys: ensimmäinen käsittely), (2021/C 158/74)". *Euroopan unionin virallinen lehti C 158 30.4.2021*. Euroopan unioni. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2021:158:FULL&from=FI>
- European People's Party 29.–30.3.2017. *Security and Defence: emergency resolution adopted at the EPP congress – Malta, 29 - 30 March 2017*. European People's Party. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.epp.eu/files/uploads/2017/04/1-Emergency-Resolution-Adopted-Security-and-Defence-EN-1.pdf>
- Fiott, Daniel 2019. *The Scrutiny of the European Defence Fund by the European Parliament and national parliaments*. Euroopan parlamentti, Directorate-General for External Policies of the Union. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://data.europa.eu/doi/10.2861/199128>

- Grevi, Giovanni & Ivan, Paul 10/2020. *Fostering Europe's Strategic Autonomy – Security and Defence Policy: Time to Deliver*. European Policy Centre & Konrad Adenauer Stiftung. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023.
https://www.epc.eu/content/PDF/2020/SA-defence_Paper_KR_JF_PL_Layout_1_-2.pdf
- Gulmez, Didem Buhari & Gulmez, Seckin Baris 2020, VOL. 6, NO. 2, 185–202.
“Towards an autonomous European Defense? A comparative analysis of French, Polish and German perspectives in the post-Brexit era”. *Global Affairs*. Julkaistu internetissä 2.7.2020. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023.
<https://doi.org/10.1080/23340460.2020.1776628>
- Haroche, Pierre 2020, VOL. 27, NO. 6, 853–872. “Supranationalism strikes back: a neofunctionalist account of the European Defence Fund”. *Journal of European Public Policy*. Julkaistu internetissä 26.4.2019. Tarkistettu viimeksi 20.1.2023.
<https://doi.org/10.1080/13501763.2019.1609570>
- Heisbourg, François 2018, VOL. 60, NO. 6, 17–26. “Europe’s Defence: Revisiting the Impact of Brexit”. *Survival: Global Politics and Strategy*. Julkaistu internetissä 20.11.2018. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023.
<https://doi.org/10.1080/00396338.2018.1542796>
- Helwig, Niklas 10/2020. *EU Strategic Autonomy: A reality check for Europe’s global agenda*. Finnish Institute of International Affairs, Helsinki. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://www.fiia.fi/wp-content/uploads/2020/10/wp119_strategic_autonomy-2.pdf
- Helwig, Niklas 4/2021. “Introduction: the EU’s choices in advancing Strategic Autonomy”. Teoksessa *Strategic Autonomy and the Transformation of the EU: New agendas for security, diplomacy, trade and technology*. Toimittanut Helwig, Niklas. Finnish Institute of International Affairs. Helsinki. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://www.fiia.fi/wp-content/uploads/2021/04/fiia-report-67_niklas-helwig-et-al_strategic-autonomy-and-the-transformation-of-the-eu.pdf
- Howorth, Jolyon 2017, Volume 16, Issue 2, 191–200. “EU Defence Cooperation after Brexit: What role for the UK in the Future EU Defence Arrangements?”. *European View*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://doi.org/10.1007/s12290-017-0455-5>
- Howorth, Jolyon 2018, VOL. 40, NO. 5, 523–537. “Strategic autonomy and EU-NATO cooperation: threat or opportunity for transatlantic defence relations?”. *Journal of European Integration*. Julkaistu internetissä 8.10.2018. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://doi.org/10.1080/07036337.2018.1512268>

- Iso-Markku, Tuomas & Müller-Brandeck-Bocquet, Gisela 2020, Vol. 29, No. 1, 59–78. "Towards German leadership? Germany's Evolving Role and the EU's Common Security and Defence Policy". *German Politics*. Julkaistu internetissä 21.10.2019. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://doi.org/10.1080/09644008.2019.1611782>
- Karaboytcheva, Miroslava, 7/2021. *European Defence Fund: Multiannual financial framework 2021-2027*. Euroopan parlamentti, European Parliamentary Research Service. Tarkastettu viimeksi 1.2.2023. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/630289/EPRS_BRI\(2018\)630289_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/630289/EPRS_BRI(2018)630289_EN.pdf)
- Karkinen, Ronja 2019. *Euroopan unionin jäsenmaiden asekauppa ja Jemenin sota*. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. Pro gradu -tutkielma. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:ju-201906052980>
- Koenig, Nicole 4/2021. "The EU as an autonomous defence actor". Teoksessa *Strategic Autonomy and the Transformation of the EU: New agendas for security, diplomacy, trade and technology*. Toimittanut Helwig, Niklas. Finnish Institute of International Affairs. Helsinki. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://www.fiia.fi/wp-content/uploads/2021/04/fiia-report-67_niklas-helwig-et-al_strategic-autonomy-and-the-transformation-of-the-eu.pdf
- Koskinen, Veera 2021. *Suomalaisten yritysten kokemuksia ja mielikuvia Horisontti 2020 -ohjelmasta ja Euroopan unionin TKI-rahoituksesta*. Tampereen yliopisto, Tampere. Pro gradu -tutkielma. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202111098284>
- Makkonen, Johanna 2018. *Euroopan unionin talousarvio – "hyvän budjetin" mahdollisuus?*. Tampereen yliopisto, Tampere. Pro gradu -tutkielma. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201805021614>
- Meyer, Christoph O. & Bricknell, Martin & Pacheco Pardo, Ramon 2021. *How the COVID-19 crisis has affected security and defence-related aspects of the EU*. Euroopan parlamentti, Directorate-General for External Policies of the Union. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://data.europa.eu/doi/10.2861/804350>
- Ossa, Heljä 2018. *Turvallisuushkia vastaan yhteisten arvojen puolesta: Saksan suhtautuminen Euroopan unionin puolustusyhteistyön tiivistämiseen*. Tampereen yliopisto, Tampere. Pro gradu -tutkielma. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201809202576>

- Palkoaho, Ella-Maria 2022. *Pysyvään rakenteellisen yhteistyön representoidut ongelmat: Jälkistrukturalistinen policy-analyysi Euroopan unionin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan integraation vaikutuksista suomalaiseen puolustuspolitiikkaan*. Helsingin yliopisto, Helsinki. Pro gradu -tutkielma. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:hulib-202204131674>
- Sabatino, Ester 5/2020. *Armament and Transatlantic Relations: The Italian perspective*. Institut de Relations Internationales et Stratégiques, Pariisi. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.iris-france.org/wp-content/uploads/2020/05/ARES-50.pdf>
- Satuli, Heli 2020. *EU-perusteos*. Ulkoministeriön Eurooppatiedotus. Gaudeamus, Helsinki. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://cdn.accentuate.io/4517818269747/11692919193651/EU-perusteos_Brexit-laitos_PDF-ekirja_Kaikki_linkit-v1595329724839.pdf
- Sommarberg, Silvia 2022. *Euroopan puolustusrahasto EU:n puolustuspolitiikan instrumenttina – Kehysanalyysi Euroopan komission tiedonannoista*. Tampereen yliopisto, Tampere. Pro gradu -tutkielma. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202206205749>
- Sweeney, Simon & Winn, Neil 2020, VOL. 20, NO. 3, 224–249. “EU security and defence cooperation in times of dissent: analysing PESCO, the European Defence Fund and the European Intervention Initiative (EI2) in the shadow of Brexit”. *Defence Studies*. Julkaistu internetissä 16.6.2020. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://doi.org/10.1080/14702436.2020.1778472>
- Tardy, Thierry 2018, VOL. 27, NO. 2, 119–137. “Does European defence really matter? Fortunes and misfortunes of the Common Security and Defence Policy”. *European Security*. Julkaistu internetissä 23.3.2018. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://doi.org/10.1080/09662839.2018.1454434>
- Tardy, Thierry & Lindstrom, Gustav 2019. “The scope of EU–NATO cooperation”. Teoksessa *The EU and NATO: The essential partners*. Toimittaneet Lindstrom, Gustav & Tardy, Thierry. European Union Institute for Security Studies, Pariisi. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/EU%20and%20NATO.pdf>
- Tereszkiewicz, Filip 2020, Vol. 57, Iss. 1, 95–114. “The European Union as a normal international actor: an analysis of the EU Global Strategy”. *International Politics*. Julkaistu internetissä 15.6.2019. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://doi.org/10.1057/s41311-019-00182-y>

Terlikowski, Marcin 10/2019. *National Expectations Regarding the European Defence Fund: The Polish Perspective*. Institut de Relations Internationales et Stratégiques, Pariisi. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.iris-france.org/wp-content/uploads/2019/10/ARES-46.pdf>

Äimälä, Helmiina 2022. *Puolustusintegraatiota jäsenmaiden ehdoilla?: Andrew Moravcsikin liberaali hallitustenvälisyyden teoria Euroopan unionin syvenevän puolustusyhteistyön selittäjänä*. Tampereen yliopisto, Tampere. Pro gradu - tutkielma. Tarkistettu viimeksi 22.8.2022. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202204253517>

Verkkosivut

Beaumont, Peter 18.10.2019. "Quick Guide: White Phosphorus". Artikkelissa "Investigation into alleged use of white phosphorus in Syria". *The Guardian*, Dan Sabbaghin artikkelin sisällä. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.theguardian.com/world/2019/oct/18/un-investigates-turkey-alleged-use-of-white-phosphorus-in-syria>

Brzozowski, Alexandra 30.4.2021. "European Parliament backs EU's €7.9 billion defence fund". *Euractiv*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.euractiv.com/section/defence-and-security/news/european-parliament-backs-eus-e7-9-billion-defence-fund/>

De La Baume, Maïa 12.6.2019. "Macron-Liberal alliance to be named Renew Europe". *Politico*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-liberal-alliance-to-be-named-renew-europe/>

DPA & Reuters 25.1.2018. "Germany halts plans to upgrade Turkey's tanks". *Deutsche Welle*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.dw.com/en/germany-halts-plans-to-upgrade-turkeys-leopard-tanks/a-42305167>

DPA & Reuters & AFP 29.1.2018. "Turkey confirms use of German tanks in Syria". *Deutsche Welle*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.dw.com/en/turkey-confirms-use-of-german-tanks-in-african-offensive/a-42358565>

ECR Group 21.11.2018. "New fund to boost industrial cooperation in European defence sector". *ECR Group*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://ecrgroup.eu/article/new_fund_to_boost_industrial_cooperation_in_european_defence_sector

ECR Group 12.12.2018. "Krasnodębski: We have to boost the global competitiveness of the European defence sector". *ECR Group*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://ecrgroup.eu/article/krasnodbski_we_have_to_boost_the_global_competitiveness_of_the_european_def

ECR Group 29.4.2021. "European Parliament adopts the European Defence Fund". *ECR Group*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://ecrgroup.eu/article/european_parliament_adopts_the_european_defence_fund

ECR Group. "Visions for Europe: Respecting the Rights & Sovereignty of Member States". *ECR Group*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://ecrgroup.eu/vision/Respecting_rights_sovereignty_member_states

EUobserver 12.6.2019. "Liberal Alde rename themselves 'Renew Europe'". *EUobserver*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://euobserver.com/tickers/145134>

Euractiv & AFP 7.11.2018. "Macron calls for 'true European army' to defend against Russia, US, China". *Euractiv*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. <https://www.euractiv.com/section/defence-and-security/news/macron-calls-for-european-army-to-defend-against-russia-us-china/>

Euroopan komissio. "The European Defence Fund (EDF)". *Euroopan komissio*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://ec.europa.eu/defence-industry-space/eu-defence-industry/european-defence-fund-edf_en

Euroopan komissio. "Commissioner (2014–2019) Elżbieta Bienkowska". *Euroopan komissio*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://wayback.archive-it.org/12090/20191119121156/https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/bienkowska_en

Euroopan komissio. "Kollegio (2014–2019), Komissaarit: Euroopan komission poliittinen johto". *Euroopan komissio*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://wayback.archive-it.org/12090/20191119095656/https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019_fi

Euroopan komissio 7.6.2017. "A European Defence Fund: €5.5 billion per year to boost Europe's defence capabilities". *Euroopan komissio*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_17_1508

Euroopan parlamentti. "Alain Lamassoure: 3rd parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/1204/ALAIN_LAMASSOURE/history/3#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Alain Lamassoure: 5th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/1204/ALAIN_LAMASSOURE/history/5#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Alain Lamassoure: 6th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/1204/ALAIN_LAMASSOURE/history/6#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Alain Lamassoure: 7th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/1204/ALAIN_LAMASSOURE/history/7#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Alain Lamassoure: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/1204/ALAIN_LAMASSOURE/history/8#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "David McAllister: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/124806/DAVID_MCALLISTER/history/8#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "David McAllister: 9th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/124806/DAVID_MCALLISTER/history/9#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Dobromir Sośnierz: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 1.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/192298/DOBROMIR_SOSNIERZ/history/8

Euroopan parlamentti. "Dominique Riquet: 7th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96885/DOMINIQUE_RIQUET/history/7#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Dominique Riquet: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96885/DOMINIQUE_RIQUET/history/8#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Dominique Riquet: 9th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96885/DOMINIQUE_RIQUET/history/9#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Dominique Riquet: Reports – as shadow rapporteur – 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96885/DOMINIQUE_RIQUET/all-activities/reports-shadow/8

Euroopan parlamentti. "Edouard Martin: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/124947/EDOUARD_MARTIN/history/8

Euroopan parlamentti. "Fabio Massimo Castaldo: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/124812/FABIO+MASSIMO_CASTALDO/history/8#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Fabio Massimo Castaldo: 9th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/124812/FABIO+MASSIMO_CASTALDO/history/9#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Fabio Massimo Castaldo: Reports – as shadow rapporteur – 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/124812/FABIO+MASSIMO_CASTALDO/all-activities/reports-shadow/8

Euroopan parlamentti. "Françoise Grossetête: 4th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/2025/FRANCOISE_GROSSETETE/history/4#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Françoise Grossetête: 5th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/2025/FRANCOISE_GROSSETETE/history/5#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Françoise Grossetête: 6th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/2025/FRANCOISE_GROSSETETE/history/6#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Françoise Grossetête: 7th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/2025/FRANCOISE_GROSSETETE/history/7#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Françoise Grossetête: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/2025/FRANCOISE_GROSSETETE/history/8

Euroopan parlamentti. "Gianni Pittella: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/4436/GIANNI_PITTELLA/history/8

Euroopan parlamentti. "Jonathan Bullock: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/188733/JONATHAN_BULLOCK/history/8#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Jonathan Bullock: 9th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/188733/JONATHAN_BULLOCK/history/9#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Knut Fleckenstein: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96840/KNUT_FLECKENSTEIN/history/8#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Marisa Matias: 7th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96820/MARISA_MATIAS/history/7#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Marisa Matias: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96820/MARISA_MATIAS/history/8#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Marisa Matias: 9th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96820/MARISA_MATIAS/history/9#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Notis Marias: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/125069/NOTIS_MARIAS/history/8#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Reinhard Bütikofer: 7th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96739/REINHARD_BUTIKOFER/history/7#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Reinhard Bütikofer: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96739/REINHARD_BUTIKOFER/history/8#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Reinhard Bütikofer: 9th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96739/REINHARD_BUTIKOFER/history/9#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Reinhard Bütikofer: Reports - as shadow rapporteur - 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/96739/REINHARD_BUTIKOFER/all-activities/reports-shadow/8

Euroopan parlamentti. "The Political groups of the European Parliament". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
<https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/organisation-and-rules/organisation/political-groups>

Euroopan parlamentti. "Treaty on European Union (TEU)/Maastricht Treaty". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu 2.2.2023.
<https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/in-the-past/the-parliament-and-the-treaties/maastricht-treaty>

Euroopan parlamentti. "Victor Bostinaru: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
https://www.europarl.europa.eu/meps/en/39711/VICTOR_BOSTINARU/history/8

Euroopan parlamentti. "Zdzisław Krasnodębski: 8th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

https://www.europarl.europa.eu/meps/en/124891/ZDZISLAW_KRASNOD_EBSKI/history/8#detailedcardmep

Euroopan parlamentti. "Zdzisław Krasnodębski: 9th parliamentary term". *Euroopan parlamentti*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

https://www.europarl.europa.eu/meps/en/124891/ZDZISLAW_KRASNOD_EBSKI/history/9#detailedcardmep

Eurooppatiedotus. "Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät ja europuolueet". *Eurooppatiedotus*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://eurooppatiedotus.fi/2019/07/06/euroopan-parlamentin-poliittiset-ryhmat-ja-europuolueet/>

EPP Group in the European Parliament 21.11.2018. "European defence to get more firepower". *EPP Group in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://www.eppgroup.eu/newsroom/news/european-defence-to-get-more-firepower>

EPP Group in the European Parliament 18.4.2019. "Victory for EU's defence despite ideological opposition". *EPP Group in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://www.eppgroup.eu/newsroom/news/victory-for-eu-s-defence-despite-ideological-opposition>

EPP Group in the European Parliament 14.12.2020. "EU Defence Fund important step for Europe's autonomy". *EPP Group in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://www.eppgroup.eu/newsroom/news/eu-defence-fund-important-step-for-europe-s-autonomy>

EPP Group in the European Parliament. "Our mission & values". *EPP Group in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://www.eppgroup.eu/what-we-stand-for/missions-values>

GUE/NGL - The Left in the European Parliament. "About the Group". *GUE/NGL - The Left in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://left.eu/about-the-group/>

GUE/NGL - The Left in the European Parliament 6.9.2019. "More on disarmament, less on arms - Left politicians say in Helsinki". *GUE/NGL - The Left in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://left.eu/more-on-disarmament-less-on-arms-left-politicians-say-in-helsinki/>

GUE/NGL – The Left in the European Parliament 29.4.2021. “Huge win for EU arms lobby amidst social emergency”. *GUE/NGL – The Left in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://left.eu/huge-win-for-eu-arms-lobby-amidst-social-emergency/>

GUE/NGL – The Left in the European Parliament 15.6.2021. “European Defence Fund: immoral & illegal”. *GUE/NGL – The Left in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://left.eu/european-defence-fund-immoral-illegal/>

Hartikainen, Jarno 18.2.2019. “Ennuste: Valtapuolueita odottaa eurovaaleissa tappio – voittajia maahanmuuttovastaiset euroskeptikot”. *Helsingin Sanomat*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006005351.html>

Herszenhorn, David M. 3.5.2019. “Frenzy in Firenze: 4 takeaways from EU lead candidate debate”. *Politico*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.politico.eu/article/frenzy-in-firenze-4-takeaways-from-eu-lead-candidate-debate/>

Identity and Democracy. “About”. *Identity and Democracy*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.idgroup.eu/about>

Kaczynski, Piotr Maciej 25.6.2019. “Groups are ready, EU Parliament is ready to play”. *Euractiv*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.euractiv.com/section/eu-elections-2019/news/groups-are-ready-eu-parliament-is-ready-to-play/>

Kirkkala, Antti 1.6.2021. “Paavo Arhinmäki kieltäisi robottiaseet”. *Verkkouutiset*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.verkkouutiset.fi/a/paavo-arhinmaki-kieltaisi-robottiaseet/>

Lampi, Santeri 13.6.2019. “Keskustan liberaaliryhmä Alde sai uuden nimen – Renew Europe on europarlamentin kolmanneksi suurin vallankäyttäjä”. *Suomenmaa*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.suomenmaa.fi/uutiset/keskustan-liberaaliryhma-alde-sai-uuden-nimen-renew-europe-on-europarlamentin-kolmanneksi-suurin-vallankayttaja/>

Muti, Karolina & Varvelli, Arturo 26.2.2021. “Italy and defence under Draghi: A to-do list”. *European Council on Foreign Relations*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://ecfr.eu/article/italy-and-defence-under-draghi-a-to-do-list/>

Nielsen, Nikolaj 13.6.2019. “New ‘ID’ far-right EU parliament group falls short”. *EUobserver*. Tarkistettu viimeksi 22.2.2023. <https://euobserver.com/institutional/145151>

North Atlantic Treaty Organization 31.8.2020. "Nato Member Countries". *North Atlantic Treaty Organization*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

https://www.nato.int/cps/en/natohq/nato_countries.htm

Publications Office of the European Union. "EU Whoiswho: Mr Dainis Turlais". *Publications Office of the European Union*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

https://op.europa.eu/en/web/who-is-who/person/-/person/COR_COR_2027547

Renew Europe. "Promoting European Values: our values are not for sale". *Renew Europe*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://www.reneweuropesgroup.eu/what-we-stand-for/promoting-european-values>

Renew Europe. "Supporting European security from the bottom up". *Renew Europe*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://reneweurope-cor.eu/defencefund/>

S&D Group. "Who we are: Our mission, vision and values". *S&D Group*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://www.socialistsanddemocrats.eu/who-we-are>

S&D Group 16.9.2016. "Pittella: We need to see now if EU Council can turn words into action". *S&D Group*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://www.socialistsanddemocrats.eu/newsroom/pittella-we-need-see-now-if-eu-council-can-turn-words-action>

S&D Group 13.12.2017. "S&Ds on the EU's Common Foreign Defence and Security Policy". *S&D Group*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://www.socialistsanddemocrats.eu/newsroom/sds-eus-common-foreign-defence-and-security-policy>

Sabbagh, Dan 18.10.2019. "Investigation into alleged use of white phosphorus in Syria". *The Guardian*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://www.theguardian.com/world/2019/oct/18/un-investigates-turkey-alleged-use-of-white-phosphorus-in-syria>

Similä, Ville 6.11.2018. "Ranskan Macron haluaa perustaa 'todellisen eurooppalaisen armeijan' suojaamaan Eurooppaa Venäjältä ja Yhdysvalloilta". *Helsingin Sanomat*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005890525.html>

Sipilä, Annamari 31.1.2020. "Tänään koittaa viimeinkin brexit – Vannoutunut kannattaja odotti EU-eroa vuosikaudet: 'Saamme kalavetemme taas hallintaamme'". *Helsingin Sanomat*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006390219.html>

- STT & AFP 14.5.2019. "USA varoittaa EU:ta sotilasyhteistyön tiivistämisestä". *Helsingin Sanomat*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006105535.html>
- The Greens/EFA in the European Parliament. "Our vision". *The Greens/EFA in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.greens-efa.eu/en/what-we-stand-for/our-vision>
- The Greens/EFA in the European Parliament 21.2.2018. "EU plans financial injection for bloated arms industry". *The Greens/EFA in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.greens-efa.eu/en/article/press/eu-plans-financial-injection-for-bloated-arms-industry>
- The Greens/EFA in the European Parliament 11.9.2018. "European Parliament to call for a ban on killer robots". *The Greens/EFA in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.greens-efa.eu/en/article/press/european-parliament-to-call-for-a-ban-on-killer-robots>
- The Greens/EFA in the European Parliament 20.2.2019. "Deal on EU fund a worrying gift to defence industry, but bans funding for killer robots". *The Greens/EFA in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.greens-efa.eu/en/article/press/kein-eu-geld-fuer-killerroboter-aber-milliardengeschenk-fuer-ruestungsindustrie>
- The Greens/EFA in the European Parliament 23.4.2021. "Plenary Flash 26 - 29 April 2021". *The Greens/EFA in the European Parliament*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.greens-efa.eu/en/article/news/plenary-flash-26-29-april-2021>
- The National Institute for Occupational Safety and Health. "White Phosphorus". *Centers for Disease Control and Prevention*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. https://www.cdc.gov/niosh/ershdb/emergencyresponsecard_29750025.html
- Tuohinen, Petteri 26.1.2018. "Turkki laajentaa sotilasoperaationsa Irakin rajoille asti - 'Taistelumme jatkuu, kunnes rajallamme ei ole enää terroristeja Irakiin asti'". *Helsingin Sanomat*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005539798.html>
- United Nations. "Depleted Uranium". *United Nations*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023. <https://www.un.org/disarmament/convarms/depleted-uranium/>
- Vanhanen, Henri & Nováky, Niklas 28.11.2018. "Artikla 42.7:llä on vielä matkaa EU:n todelliseksi turvatakuuksi". *The Ulkopolitist*. Tarkistettu viimeksi 6.2.2023. <https://ulkopolitist.fi/2018/11/28/artikla-42-7lla-on-viela-matkaa-eun-todelliseksi-turvatakuuksi/>

Virtanen, Jenni 29.1.2020. "Brexitistä tuli totta kun EU-parlamentti hyväksyi erosopimuksen – Euroedustajat herkistyivät videolla äänestyksen jälkeen". *Helsingin Sanomat*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006388464.html>

Werkhäuser, Nina 2.4.2020. "Germany sends arms to Saudi allies in Yemen war". *Deutsche Welle*. Tarkistettu viimeksi 2.2.2023.
<https://www.dw.com/en/germany-sells-arms-to-members-of-saudi-led-yemen-coalition/a-53000044>